

TamSaha

TFF'nin Aylık Futbol Dergisi

● Eylül 2007 ● Sayı: 35

Fatih Terim

Şimdi hasat zamanı

El ele, daha büyük hedeflere

Bu toplumun en önemli dinamiği, yıllardır yaşanan onca badireye karşın sıkı sıkıya sahiplendiği "aile" kavramıdır.

Aile, bu toplumun aslında yalnızca en önemli dinamiği de değil, kutsal saydığı, uğruna her türlü fedakârlığı yaptığı temel değeridir. Aile, bu coğrafyanın sosyal dokusunda sevginin sembolüdür. Saygının, sıcaklığın, yardımlaşmanın, iyi günde, kötü günde, neşeyi, mutluluğu, acıyı, kederi paylaşmanın sembolüdür. Türk insanını diğerlerinden farklı kılan köklü ve batı toplumunun bile gıptaıyla baktığı çok anlamlı bir gelenektir. Yöneticisi, teknik adamı, oyuncusu, hakemi, gazetecisi, seyircisiyle biz de bir aileyiz. Hem de temelleri 1923 yılında atılan, 84 yıllık saygın, güçlü, dinamik ve yarınlara umutla, şevkle, heyecanla, başarılarını artırmak için koşan bir aile. Her ailede olduğu gibi, zaman zaman biz de tartışıyoruz. Kabul etmek lazım, bazen birbirimizi üzüyor, kırıyor, anlamıyor ya da anlayamıyor, ama özünde etin tırnağıyla yapıştığı gibi, birbirimize bağlı bir birlikteliği sürdürüyoruz. O birliktelikle, bu sezon yarım asra merhaba diyecek liginizi kucaklamaya hazırlanıyoruz. 50. yaşını kutlayacağımız bu lig, bu sezon ailemizin tüm kurum ve bireylerine de farklı bir sorumluluk yüklüyor. Daha fazla paylaşmak, daha çok yardımlaşmak, daha yoğun çalışmak ve 50. yaşında ligi futbolun değerlerinin yükseldiği apayrı bir düzeye taşımak. Biz hazırız. Yönetimimiz, profesyonel kadrolarımız, talimatlarımız, uygulamadaki kararlılığımız, sadece bu sezon da değil, önümüzdeki yıllarda Türk futbolunu başarının doruklarına taşıyacağına inandığımız planımız, programımızla yeni ufuklara koşmaya hazırız. Yine yapıcı olacağız. Yine uzlaşıcı olacağız. Yine paylaşımcı olacağız. Birbirimizi daha iyi anlamak, ortak dili konuşmak, ortak paydada buluşmak, futbolun çıkarlarını savunmak, değerlerini korumak, ekonomisini güçlü kılmak için, yine her kuruma eşit mesafede duracak, görevimizi büyük bir titizlik ve hassasiyetle yapacağız. Ama kurallara uymayan, futbolun değerini aşağı çekmeye çalışan, oyunu kirletmeye kalkanın tepesinde de yasa ve talimatların bize verdiği yetkiyle Demokles'in Kılıcı gibi asılı duracağız. Evet, biz hazırız. Ailenin uyumlu bireylerinden aynı uyumu sürdürmelerini bekleyeceğiz. Huysuzluk, uyumsuzluk, haylazlık yapmaya kalkan bireylerden, artık bu tavrı değiştirmelerini ve yeni futbol düzenine ayak uydurmaları için

onlardan da hazır olmalarını isteyeceğiz.

Futbol, çağdaş dünyada çok farklı bir konuma taşındı. Güçlü kulüp yapısını oluşturmak için önce futbol ekonomisini canlandırmak, güçlendirmek ve uluslararası rekabeti sağlayacak düzeye taşımak şart oldu. Bu konuda önemli mesafeleri katettik, katetmeye devam edeceğiz.

Katılımı yoğunlaştırmak, daha rekabetçi ve daha kaliteli bir futbol yapısını oluşturmak için olmazsa olmaz gereklerden biri. Bu konuda başlattığımız altyapı hamlelerini, giderek artan bir yoğunlukta sürdüreceğiz.

Huzur ve güvenli bir futbol ortamıyla buluşmak hepimizin ortak sorumluluğu ve ortak beklentisi. Bu konuda, aldığımız önlemlerden asla taviz vermeyeceğiz.

Fair-Play olgusu, futbolun en yüce değeri. Oyunun temiz oynanması ve etik kurallara uyulması için var gücümüzle mücadele edeceğiz. Adil, tarafsız, kurallara bağlı ve doğru yorumlarla renklenen yönetim hepimizin dileği.

Hakemlerimizi üst düzeyde maç yönetmeleri için daha fazla eğitecek, daha çağdaş yöntemlerle hazırlayıp sahaya süreceğiz.

Milli Takım, bu ülkenin futboldaki en kutsal varlığı. Avrupa Şampiyonası elemelerindeki zorlu sınavların üstesinden gelip, finallerde ülkemize yeni bir gurur tablosu yaşatmak için tüm enerjimizi ve gücümüzü seferber edeceğiz.

Avrupa kupalarında önemli ve kritik bir sürecin eşindeyiz. Bir yandan Şampiyonlar Ligi ve UEFA Kupası'nda takımlarımızın üst turlara yükselmelerini arzularken, diğer yandan da ülke puanımızı artırıcı sonuçlar elde etmelerini bekleyecek ve tüm takımlarımızı gönülden destekleyeceğiz. Bunların üstesinden, ailenin tüm kurum ve bireyleriyle el ele verip geleceğiz.

Ortak değerleri, ortak sorumluluklar üstlenerek yücelteceğiz. Ve futbol ailesinin ne denli olgun, ne denli güçlü, ne denli katılımcı, paylaşımcı, uzlaşıcı olduğunu, ligin 50. yaşına girdiği bu anlamlı sezonda tüm ülkeye göstereceğiz.

Güçlü aile bağlarını tesis ettiğimizde, her sorunun üstesinden geleceğimize, şu an uzak gözükken başarıları birer birer yakalayacağımıza yürekten inanıyor, yeni sezonun hayırlı, başarılı ve bu büyük aile için yüz akıyla çıkılacak bir dönem olmasını diliyorum. ■

Türkiye Futbol Federasyonu Başkanı Haluk Ulusoy, 2007-2008 sezonu

50. yaşına giren Turkcell Süper Lig'in başlamasından önce bir mesaj yayınladı. Futbol camiasını 84 yıllık bir aile olarak nitelendiren Başkan Ulusoy, mesajında, "Bu sezon ailemizin tüm kurum ve bireylerine farklı bir sorumluluk yüklüyor. Daha fazla paylaşmak, daha çok yardımlaşmak, daha yoğun çalışmak ve 50. yaşında ligi futbolun değerlerinin yükseldiği apayrı bir düzeye taşımak" ifadelerini kullandı.

Türkiye Futbol
Federasyonu Adına Sahibi:
Affan M. Keçeci
Yayın Yönetmeni:
Zeki Çol
Sorumlu Yazışları Müdürü:
Mazlum Uluç
Yazışları:
Bağış Erten
İlker Uğur
Cem Zamur
Barış Tarık Mutlu
Nihat Özten
Mustafa Kemal Artalan
Görsel Tasarım:
Hasan Teoman
Baskı:
Elma Basım
Organize Sanayi Bölgesi
Keresteciler Sitesi 13/B Blok
Kat: 4 D: 3
İkitelli / İstanbul
Tel: (212) 670 05 25
Faks: (212) 670 28 58
Yazışma Adresi:
Türkiye Futbol Federasyonu
Medya İletişim Departmanı
Konaklar Mah. İhlamurlu Sok.
No: 9 34330
4. Levent/İstanbul
Telefon: (212) 282 70 20
Dahili: 157-159
E-mail: tamsaha@tff.org.tr
Web Sitesi:
<http://www.tff.org>
YEREL SÜRELİ YAYIN
Para ile satılmaz

Bu sayıya fotoğraf
katkısı sağlayan
Vatan ve Türkiye
gazeteleriyle foto muhabiri
dostlarımız Haydar Tanışan,
Eser Erenler, Bahadır Çekişler,
Ümit İnce, Beytullah Süat,
Seyit Ali Gülcen
Halid Kayacan, Fehim Kayacan
ve Hüseyin Çağlar'a
teşekkür ederiz.

Fatih Terim

Formayı giydiğiniz zaman onun hakkını vermelisiniz. Kaybetmek de var bunun içinde ama hep iyi oynamaya çalışacaksınız. Romanya maçından alacağımız çok parçalar var. Malta ve Macaristan kampında bunları kullanacağız.

Geçen seneden bu yana sakatlıklar nedeniyle Halil, Emre, Nihat, Yıldırım ve Fatih'ten faydalanamadık. Umarım kulüplerinde sakatlanmazlar ve Milli Takım'a iyi gelirler. O zaman pek sorunumuz olacağını sanmıyorum.

Hamit her gün gelişen, oyun içerisinde birkaç mevkide gezdirebileceğimiz çok yetenekli bir çocuk. Ayrıca çok yürekten oynuyor. Her geçen gün üstüne katarak gidiyor. Önemli bir silahımız bizim. Onun için biraz daha kaleye yaklaştırmaya çalışıyorum.

Türk Milli Takımı hangi sahada hangi rakip karşısında hangi koşullar altında oynarsa oynasın tüm maçlarına kazanmak için çıkar. Bu felsefemizden hiçbir şekilde ödün vermeyiz. Bu felsefe sayesinde Almanya'yı yenip İtalya'ya, Brezilya'ya kök söktürdük.

Bu şampiyonalara katılmanız, ülkenize yaptığınız en büyük iyilik oluyor. O bayrağın orada dalgalanmasını görmek, Türkiye lafının sürekli geçmesi ve o festivalde bulunmak çok önemli. Zaten bunun için yola çıktık ve o bayrak da orada dalgalanacak.

Ekim ayında lideriz

İlker Uğur

Romanya maçındaki yenilginin ve oynanan futbolun felaket haline sokulmasına ya da “kâbus” benzetmeleri yapılmasına karşı çıkıyor. Milli Takım'ın grup maçlarında tek yenilgi aldığını, üstelik bu süreçteki tüm maçlarda giderek yükselen bir oyun düzeyi tutturduğunu hatırlatıyor ve “Üstelik çocuklar gurbet yollarında muhteşem maçlar çıkardılar. Malta ve Macaristan maçlarından 6 puanla çıktığımız zaman işler tekrar rayına oturacak. Göreceksiniz, Ekim ayı geldiğinde bu takım liderlik koltuğunda oturacak” garantisini veriyor.

▼Milli Takımımız Euro 2008 elemelerinde ikinci yarı maçlarına başlıyor. Öncelikle kendinizi nasıl hissediyorsunuz?
▲Gayet iyiyim, heyecanlıyım. İkinci yarıya başlayacağız ve üç ayda bitecek. Bir an evvel Euro 2008 vizesini inşallah alırız ve o heyecanı büyük turnuvaya taşıyoruz.
▼Romanya maçı öncesi bir gazetenin başlığı “Kâbustan çıkış Bükreş'te aranıyor” şeklinde atılmış. Sanki Milli Takım bir kâbus yaşıyor algısı var Bosna mağlubiyetinin ardından. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?
▲Ben bunu maçıdan önce okumadım ve çok da anlamış değilim. Aslında cevap vermek istemiyorum. Ama Türk Milli Takımı şu an elemelerin en avantajlı takımlarından birisidir. Kâbusu bir sene boyunca dışarıda oynarken yazsalar. Türk Milli Takımı bir felsefe değişikliğine gitti. Bizim bu dönemdeki felsefemiz şudur; Türk Milli Takımı hangi sahada hangi rakip karşısında hangi koşullar altında oynarsa oynasın tüm maçlarına kazanmak için çıkar.

Bazen talihsizlik olabilir, oyun istediğimiz gibi gitmez, kaybedebiliriz de. Ancak bu felsefemizden hiçbir şekilde ödün vermeyiz. Zaten oyuncularım da bunun bilincinde. Hatırlayın, Almanya'yı yendik. İtalya'ya, Brezilya'ya kök söktürdük. Tüm bunlar bu felsefe doğrultusunda gerçekleşti. İsteddiğimiz en önemli şey, bu takıma inanılması, güvenilmesi ve sonuna kadar destek verilmesi. Biz başarmak için yola çıktık ve en iyisini yapıp bunu gerçekleştireceğiz.

▼**Romanya maçında ilk 20-25 dakika oyunu tutan, baskı kurmaya çalışan bir Milli Takım vardı. Biz bunu genellikle daha önce görmemiştik. Eleme maçlarında 30 ile 45. dakikalar arasında inanılmaz bir tempo yapan bir takım vardı. Fakat Romanya maçında bu dakikalarda oyundan düştük.** ▲Sonuç itibarıyla bu bir hazırlık maçıydı. Biz sezon başını bazı ülkelere göre daha değişik yaşıyoruz. Bir tanesi kâbus yazıyor, bir diğeri “Kulüplerin Avrupa kupası maçından önce sakatlık olmasa” diyor. İlk yarı iyi oynadı takımımız. Ama ikinci yarıda birçok oyuncuyu farklı yerlerde görmek istedim. Epeydir görmek istediğim ama göremediğim oyunculara şans vermek istedim. Sakat oyuncularımıza şans verdik onları hazırlamak için. Biz de öne geçebildik. Geçseydik olay farklı olabilirdi. İkinci yarıda Romanya bizden iyi oynadı. Biz iyi oynamadık. Hatlar arasında kopukluk çok ortaya çıktı ikinci yarıda. Bir konsantrasyon eksikliği ortaya çıktı. Bu maçlar zaten bunları görmek için var. Ben çok rahatım. Romanya'yla maç almayabilirdim. Tam bir yıldır Türkiye'de oynamadık. Malta ayarında bir takımla maç alıp çok da rahat geçebildik. Bir yarı başka, bir yarı başka bir oyun vardı ve bu hoş değil. Presle, sıkıştırmayla başlayan, pozisyon bulan bir takımdan ilk 25-30 dakika sonrası böyle bir şey beklemiyordum ama puan maçları öncesi böyle şeyler bazen hayırlı olur.

▼**Hazırlık maçlarında yaşadığımız bir konsantrasyon eksikliği söz konusu ve bu durum genelleşmeye başladı.** ▲Evet, böyle bir hastalığımız var. Bunları aşmalıyız. Formayı giydiğiniz zaman onun hakkını

vermelisiniz. Kaybetmek de var bunun içinde ama hep iyi oynamaya çalışacaksınız. Bu maçtan alacağımız çok parçalar var. Malta ve Macaristan kampında bunları kullanacağız. ▼**Mevki değişikliklerinden bahsettiniz, bunu biraz daha açar mısınız?** ▲Hamit'i orta sahada oynattım. Bizde epeydir bek oynuyor biliyorsunuz. Mehmet Topuz'u orta ikilide oynattım. Bazen de sağ kenara çektim. İbrahim Toraman'ı uzun bir aradan sonra stoperde oynattım. Sabri'yi sağ kanada alıp, Hamit'i beke çektim. Emre'yi orta ikilide oynattım. Genelde İngiltere'de öyle oynuyor ama bizde daha farklı oynuyordu. Nihat'ın ve Halil'in sakatlıklarından sonraki durumlarını görmek istedim. Gökhan Ünal'la maça başladım. Volkan tekrar girdi. Kalede Serdar'ı görmek istedim. Baktığınız zaman bayağı bir değişiklik yapmışım. ▼**Hava da çok sıcaktı.** ▲Evet, ama bahane göstermemek lazım. Onlara da sıcaktı bize de. İki tarafın da şanssızlığına böyle bir hava vardı.

Beş önemli oyuncudan yararlanamadık

▼**Aurelio'nun yokluğunu hissettik sanki.** ▲E tabii ki Aurelio bizim orada fiksleşmiş, önemli bir oyuncumuz. Geçen seneden bu yana sakatlıklar nedeniyle Halil, Emre, Nihat, Yıldray ve Fatih'ten faydalanamadık. Bizim en büyük sıkıntımız buydu. Umarım kulüplerinde de sakatlanmazlar ve Milli Takım'a iyi gelirler. O zaman pek sorunumuz olacağını sanmıyorum. ▼**Hamit Altıntop gitgide takımın en önemli oyuncusu haline geliyor.** ▲Hamit her gün gelişen, oyun içerisinde birkaç mevkiye gezdirebileceğimiz çok yetenekli bir çocuk. Ayrıca çok yüreken oynuyor. Her geçen gün üstüne katarak gidiyor. Önemli bir silahımız bizim. Onun için biraz daha kaleye yaklaştırmaya çalışıyorum. Nerede oynarsa oynasın o görevi başarıyla yapıyor. Çok da karakterli ve temiz bir çocuk. Onu daha da değişik yerlerde göreceğiz inşallah. ▼**Basın toplantısında Hamit'in sürekliliğini de vurgulamıştınız.**

▲Evet, o da çok önemli. Oyunda hep bir adım öne veya biraz daha yükseğe çıkmaya uğraşan bir oyuncumuz. Hamit'in bir diğer özelliği, iyi oynar kötü oynar ama hep oynar ve candan oynar. Bu çok önemli. ▼**Önümüzde Malta ve Macaristan'la oynayacağımız çok kritik iki maç var.** ▲Olayı felaket haline sokacak bir durum yok. Bazıları öyle düşünse de bu çocuklar çok çok iyi maçlar oynadı. Grupta bir mağlubiyet aldılar ve nasıl mağlup oldukları da ortada. Son saniyede inanılmayacak hatalar yaparak gidiyor. Önemli bir silahımız bizim. Onun için biraz daha kaleye yaklaştırmaya çalışıyorum. Nerede oynarsa oynasın o görevi başarıyla yapıyor. Çok da karakterli ve temiz bir çocuk. Onu daha da değişik yerlerde göreceğiz inşallah. ▼**Basın toplantısında Hamit'in sürekliliğini de vurgulamıştınız.**

büyük bir özveride bulunmuştur. Cezalı bir dönemi avantajlı bir takım olarak kapatmıştır. Şimdi kendi sahasında oynayacağı üç maçı düşündüğümüz zaman - ki bu maçlar Macaristan, Yunanistan ve Bosna-Hersek- seyircimizle bütünleşerek oynanan o güzel futbolu yine aynı şekilde sergileyeceklerdir. ▼**Çok uzun bir aradan sonra seyirciyle oynayacağız. Bu bir sorun yaratabilir mi?** ▲Türk insanı Milli Takımımızı çok uzun bir aradan sonra bağrına basacaktır. Böyle bir sorun yaşayacağımızı düşünmüyorum açıkçası. ▼**Bir olay çıkar da bu ceza sıfırlanır endişeniz var mı örneğin?** ▲Yok, bu Milli Takım'a ve bu ülkeye yapılacak en büyük kötülük olur. Milli maçta böyle bir şey olacağını, taraftarlarımızın herhangi bir taşkınlığa yol açacaklarını sanmıyorum. Şunu hatırlatmakta da yarar görüyorum.

FIFA'nın bize verdiği ceza, en ufak bir olay halinde ağırlaşarak yürürlüğe sokulacak. Herkesin bunun bilincinde hareket edeceğine inanıyorum.

Bu takıma destek sözde kalmamalı

▼**Üç aylık bu son virajda kamuoyu desteğinin yaratılması ve herkesin Milli Takım etrafından buluşması en büyük ihtiyaçlarımızdan birisi.** ▲Tabii ki. Bu takım hepimizin takımı. Bu sözde kalmamalı. Bu çocuklar hepimizin çocukları. Uluslararası seviyede bu şampiyonalara katılmanız ülkenize yaptığımız en büyük iyilik oluyor. O bayrağın orada dalgalanmasını görmek, Türkiye lafının sürekli geçmesi ve o festivalde bulunmak çok önemli. Zaten bunun için yola çıktık ve o bayrak da orada dalgalanacak.

Orada yaşayan vatandaşlarımız da bizi bağırlarına basacaklardır. ▼**Kısa sürede oynayacağımız 6 maçla ilgili psikolojik bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz? Çok stresli maçlar da oynayabiliriz.** ▲Tabii ki. Gidişat her türlü olabilir. Dolayısıyla her şeye hazırlıklıyız. O konuda bir endişemiz yok. Dediğim gibi, ümit ediyorum kulüplerinden sağlıklı ve iyi gelir oyuncularımız. Onun ötesinde bir sorun olacağını zannetmiyorum. Seyircisiz oynadığımız bir dönemi geride bıraktık. Kendi ülkemizden ve taraftarımızdan uzakta bir Bosna maçı dışında aslanlar gibi de mücadele ettik. Şimdi evimize dönüyoruz. Kimsenin en ufak bir kuşkusu olmasın, bu grubun en iyi, en güçlü ve en pozitif futbol oynayan takımı biziz. Bugüne kadar yaptığımız çalışmaların karşılığını artık alacağımız dönem

geldi. Eylül ayı biliyorsunuz hasat zamanı. Biz de Malta ve Macaristan maçlarıyla birlikte hasada başlıyoruz. Ekim ayında lider olacağımızı söylemiştik. Bu sözümün arkasındayım. Sadece biraz sabır ve destek istiyorum. ▼**Eleme maçlarında oyun anlamında bir sorun yaşamıyoruz zaten.** ▲Evet pek yaşamıyoruz. Sezon başı hazırlık maçları biraz değişik oluyor. Ama bizim hiçbir endişemiz yok, kâbus filan da söz konusu değil.

Brezilya maçında çok iyiydik

▼**Sizinle Brezilya maçını konuşma fırsatı bulamadık. Biraz o maçtan bahsedebilir misiniz?** ▲Brezilya maçında dışarıdan birileri gelse herhalde kırmızılılar Brezilya, sarılar Türkiye diye düşünebilirdi. Birçok gol pozisyonumuz vardı. Sahada bloklar arasında muhteşem bir bütünleşme vardı. Harika pas yüzdemiz, çabuk çıkışlar, kademeler, kontrollü oyun, kontrollü baskı. Baktığınız zaman birçok şey vardı. ▼**Brezilya maçında iyi bir performans gösteren savunmamız Romanya maçında o performansından çok uzaktı.** ▲Maalesef. Milli Takım'da çok zamanımız yok. Hep beraber genel olarak defansif ve bireysel hatalarımızın önüne geçmeliyiz. Takım savunması önemli bir olgudur. Takım defansını geliştirsek kendi başına defansif hattımız da rahat edecektir. İlk yarıda pek pozisyon vermeyen takımımız ikinci yarıda hata zincirlerinin ardından goller yedi. Biz takım savunmasının gelişmesi için sürekli çalışmalar yapıyoruz ama önde basıp rakibi çıkartmamaya çalışan bir Milli Takım'da defans da gol yemeyecek bu anlarda. ▼**Araya atılan toplar Romanya maçında çok sorun yarattı.** ▲Araya atılan toplar ve birebirlerde daha dikkatli olmaları gerekirdi. Aynı pozisyonlar bizim ligimizde gol olmayabilir ama uluslararası seviyede golle sonuçlanır. ▼**Peki, belirgin bir ofsayt taktiğimiz olacak mı?** ▲Hayır, pozisyonun içerisinde alan daraltmayla o kendiliğinden ortaya çıkar ama ofsayt taktiği benim çok sıcak baktığım bir şey

değil. Tehlikeli bir tercih. Bir oyuncuyu ofsayta düşürmek için pozisyon aldığınızda geriden koşana avantaj sağlarsınız. Uzun top atıldığında iki pozisyon alabilirsiniz. Ya geri kaçıp kademe yapar ya da ileri çıkıp ofsayta düşürmeye çalışırsınız. İkincisi çok daha tehlikeli. ▼**Malta'yı seyircisiz maçta Almanya'da, Macaristan'ı da deplasmanda yenmiştik. O maçların ışığında, ikinci karşılaşmalar için neler söyleyeceksiniz?** ▲Grupta kolay maç yok. Kolay rakip de yok. Her takım elinden gelenin en iyisini yapmak için uğraşacak. Öyle bir noktaya gelindi ki, grup matematiğinin çok önem taşıdığı bir süreçte girdik. Mesela biz Malta ile oynarken, Yunanistan bay olacak, Norveç ise Moldova'ya gidecek. Biz Macaristan'la oynarken, Norveç'le Yunanistan karşılaşacak. Sadece Eylül ayında bile çok farklı gelişmeler yaşanabilecek. İki maçta alacağımız 6 puan bizi çok daha farklı bir konuma taşıyacak. Amacımız bir yandan grup matematiğini yakından mercek altına alırken, diğer yandan da her maçı kazanmak için oynayarak hedefimize ulaşmak. ▼**Taktik fauller konusunda ne düşünüyorsunuz?** ▲Taktik fauller futbolun özellikleri de eksik kaldığınız, kontratak yediğiniz veya yemeye müsait pozisyonlarda yapılan tatlı fauller, oyunu durdurmalarıdır. Taktik faulün etikle bir alakası olduğunu düşünmüyorum. Faul her yerde fauldür. Bugün normal şartlarda elinizi rakibinizin sırtına koyduğunuz zaman da faul. Faulün çirkin olup olmadığına karar verecek merci hakemdir. Sarı mı kırmızı mı yoksa hiç mi kart göstermeyecek, bu onun takdiri. Onun için oyunu durdurmaya yönelik tatlı bir faul dedim. Oyunu tabii ki durduracaksınız. Bunun neresi etik değil? Öyle şey mi olur? Onbire onbiren, hiç pozisyon yokken de yapılan fauller var. Bizim takımımızda topu kaptıranın reaksiyon göstermesi söz konusu. Biz bunun faulsüz yapılanını tercih ederiz ama gerektiği zaman da yapılacak çok şık ve güzel fauller de vardır. Önlemek de zekâ işidir ve bu bir taktiksel düşüncedir. ■

Romanya ile Bükreş'te oynadığı hazırlık müsabakasını kaybeden Milli Takımımız Euro 2008 elemelerinin ikinci yarısına Malta ve Macaristan karşılaşmalarıyla başlıyor

Stat: Lia Manoliu
Hakemler: Markus Merk, Mathias Auklam, Holger Hesnchel (Almanya)
Romanya: Lobont-Marin Petre, Goiam, Chivu, Rat-Florentin Petre (Nicolita dk.46), Rasoi, Dica (Cristea dk.79), Codrea (Munteanu dk.46), Mutu-Marica (Niculescu dk.82)
Türkiye: Serdar-Sabri (Gökdeniz dk.82), Gökhan Zan, İbrahim Töranan, İbrahim Üzülmöz (Volkan Yaman dk.69)-Mehmet Topuz (Hüseyin dk.74), Hamit Altıntop, Emre (Nihat dk.42), Tuncay, Arda (Tümer dk.46)-Gökhan Ünal (Halil Altıntop dk.72)
Goller: Dica (dk.62), Mutu (dk.71)

Milli Takımımız, 2008 Avrupa Futbol Şampiyonası Eleme Grubu'nda 8 Haziran'da deplasmanda Malta, 12 Haziran'da ise İstanbul'da Macaristan'la karşılaşacak. Teknik Direktör Fatih Terim, “6 puan” hedefiyle çıkılacak bu iki maç öncesinde güçlü bir rakip karşısında takımını görmek amacındaydı. Güçlü rakip, Milli Takımımızın bugüne kadar en fazla temasta bulunduğu Romanya'ydı. Rumenler eski ünlü golcüler Victor Piturca yönetiminde yeniden toparlanma sürecine girmiş bir takımdı ve Euro 2008 elemelerinde Hollanda ile Bulgaristan'ın da bulunduğu G Grubu'nun zirvesinde yer alıyorlardı. Tıpkı bizim gibi son Avrupa Şampiyonası ve Dünya Kupası finallerinde yer alamamışlardı ve bu defa işi sıkı tutuyorlardı. Bükreş'in Lia Manoliu Stadı'ndaki karşılaşma bırakın koşmayı, nefes almanın bile güç olduğu, aşırı sıcak ve yoğun nemli bir ortamda oynandı. Milli Takımlar Teknik Direktörü Fatih Terim, sahaya farklı bir onbir sürmüştü. Terim, görevle geldiği günden bu yana “Benim ekibim en yetenekli oyuncuların oluşacak ama takım oyunu oynayacak” görüşünü savunuyordu. Yetenekli oyunculara her görevi yükleyebileceğine inanıyordu ve eleme maçlarının başından bu yana da inandığı felsefeyi büyük ölçüde sahaya yansıtmıştı.

Romanya maçında ise bir adım daha ileri atılmıştı. Gökhan Ünal tek santrfor olarak önde oynuyor, orta sahada ise Mehmet Topuz, Hamit Altıntop, Emre Belözoğlu, Tuncay Şanlı ve Arda Turan görev alıyordu. Terim, beş yetenekli orta saha oyuncusuyla maçın kontrolünü elinde tutmayı ve sonuca gitmeyi düşünmüştü. Üstelik orta alanda görev alan oyuncuların tümü de gole yakın ayaklardı. Zaten maç başlar başlamaz ilk tehlikeli atak da Milli Takımımızdan geldi. Henüz 5. dakikada üst üste çalımlarla rakiplerinden sıyrılan Arda'nın ceza yayı üzerinden attığı sert şut direktan dönerken Rumenlerin yüreği ağızlarına geliyordu. Ancak ilerleyen dakikalarda orta sahamızın fazla önde oynaması, Rumenlere uzun toplarla tehlikeli olma şansı vermişti. Onlar da Dica'nın isabetli uzun paslarıyla Mutu ve Marica'yı buluşturmaya çalışıyor, ancak savunmamızın göbeğindeki oyuncuların özellikle İbrahim Töranan yaptığı yerinde müdahalelerle bu atakları etkisiz bırakıyordu. Milli Takımımız ise 27. dakikada gole bir kez daha yaklaşıyordu. Hamit'in kullandığı köşe vuruşunda Gökhan Ünal'ın kafa şutunu kaleci Lobont çeliyor, 42. dakikada kazandığımız serbest vuruşta ise oyuna girer girmez atışı kullanan Nihat'ın plasesi az farkla auta gidiyordu.

Özeli unutalım

İkinci yarıda oyunun akışı kelimenin tam anlamıyla değişmişti. Romenler topu kendi sahalılarında karşılayıp uzun paslarla gol aramak yerine yüklenerek oynamayı tercih ediyordu. Milli Takımımız ise rakibini orta alanda karşılayamıyor, tüm yük savunmanın omuzlarına binmeye başlıyordu. İşte 62. dakika savunmamızın da çaresiz kaldığı anlardan birisiydi. Sağ taraftan ceza alanına giren Marica'nın pasıyla kale alanı içinde bomboş durumda buluşan Dica, topu ağlara gönderiyordu: 1-0. Bu defa 64. dakikada Nicolita'nın ceza alanına yaptığı ortada Mutu arka direkte bomboş durumda topla buluşuyor, ancak kafa vuruşunda top dışarı gidiyordu. 69. dakikada sol taraftan yapılan ortada kaleci Serdar'ın elinden kaçtığı topu bu defa Nicolita auta yolluyordu.

Ancak 71. dakikadada şans bu defa yanımızda değildi. Marica'nın pasıyla ceza alanında buluşan Mutu, topu ağlarımıza göndererek farkı ikiye çıkartıyordu: 2-0. Fatih Terim bu dakikadan sonra Hüseyin'i oyuna alıyor, bu oyuncunun ön libero mevkinde direnç göstermesiyle Milli Takımımız toparlanıyordu. Art arda kazandığımız iki serbest vuruşu da Hamit kullanıyor ama Romanya kalecisi Lobont iki isabetli vuruşu da kurtarınca maç ev sahibi ekibin 2-0 üstünlüğü ile sona eriyordu. Evet, sonuç da kötüydü, özellikle ikinci yarıda oynadığımız futbol da. Ama adı üstünde bu “özel” bir maçı. Ya da başka bir tabirle “hazırlık” maçı. Hazırlık maçları da eksikleri görmek, oyun içindeki hastalıkları tedavi etmek ve gerekirse küçük operasyonlarla müdahale bulunmak için oynanır. Zaten

Ümitlerimiz Arnavutluk’u yendi

Teknik Direktör Ünal Karaman yönetimindeki Ümit Milli Takımımız, özel maçta Arnavutluk'u deplasmanda 2-0 mağlup etti. Avrupa Şampiyonası elemelerinde mücadele eden Ümit Milli Takımımız, Elbasan Stadı'nda oynanan karşılaşmada 9. dakikada Ergin Keleş ve 30. dakikada Serdar Özkan'ın gollarıyla sonuca gitti.

resmi maçlara bakalım

yenilgiyle ayrıldılar. Milli Takımımızın Eylül ayındaki ikinci sınavı ise Macaristan'la. Macarlar 7 maç sonunda 6 puanda ve Avrupa Şampiyonası iddialarını tamamen kaybetmiş durumda. 7 maçta 7 gol attılar yani

eden takımlarını, önemli değişiklikler yapmadan İtalya karşısına çıkardı. Ferenc Puşkaş Stadı'nda 30 bin seyirci önünde oynanan karşılaşmada Macar Milli Takımı Fülöp-Szeleski, Vasko, Juhasz, Vanczak-Vass, Tozser, Hajnal, Gera-Friskin, Dzsudzak onbiriyle sahadaydı. İtalyanlar Di Natale'nin 49. dakikada attığı golle öne geçti ama Macaristan 61. dakikada Juhasz, 66. dakikada penaltıdan Zoltan Gera ve 76. dakikada da oyuna sonradan giren Seczesin'in gollarıyla 3-1'lik galibiyete ulaşarak İtalyanlara büyük bir şok yaşattı. Milli Takımımız, Macaristan'la oynadığı ilk maçı Ferenc Puşkaş Stadı'nda Tuncay Şanlı'nın tek golüyle 1-0 kazanmıştı.

Şimdi önümüzde ilk karşılaşmamızda yendiğimiz iki rakip bulunuyor. İkisinin de Euro 2008 finallerine gidebilmek gibi bir iddiası yok. Bizimse bu iki maçı da kazanmaktan ve asıl rakiplerimiz Yunanistan, Bosna-Hersek ve Norveç'in karşısına

maç başına sadece 1 gol ortalamasına sahipler. Yedikleri gol sayısı 14. Yani maç başına iki gol yediler. İki galibiyetten birini Bosna-Hersek'i deplasmanda

dimdik çıkabilmekten başka çaremiz. Üstelik Macaristan maçını nihayet kendi evimizde ve kendi seyircimizin önünde oynayacağız. Bu arada unutmadan ekleyelim; Milli Takımımızın Malta deplasmanına çıkacağı 8 Eylül günü grupta ayrıca Macaristan-Bosna Hersek ve Moldova-Norveç karşılaşmaları oynanacak. Milli Takımımız 12 Eylül'de Macaristan'ı İstanbul'da ağırlarken de Bosna-Hersek ile Moldova ve Norveç ile Yunanistan kozlarını paylaşacak. Yani Milli Takımımızın bu iki maçtan 6 puanla çıkması halinde grup liderliğini yeniden elde etme şansı bulunuyor. Bir başka not da gruptaki diğer takımların oynadığı son hazırlık maçlarından. Norveç, Carew'in biri penaltıdan olmak üzere attığı iki golle güçlü Arjantin'i 2-1 yendi. Yunanistan evinde İspanya ile oynadı ve Gekas'la Katsouranis'in attığı gollerle iki kez öne geçmesine rağmen üstünlüğünü koruyamadı; son dakikada yediği golle de sahadan 3-2'lik yenilgiyle ayrıldı. Bosna-Hersek ise Muslimović'in hat-trick yaptığı maçta evinde Hırvatistan'a 5-3 yenilmekten kurtulamadı. ■

3. Grup Puan Durumu

Takımlar	O	G	B	M	A	Y	P
Yunanistan	7	6	0	1	12	5	18
Bosna-Hersek	7	4	1	2	14	14	13
Türkiye	6	4	1	1	16	6	13
Norveç	7	4	1	2	17	6	13
Macaristan	7	2	0	5	7	14	6
Malta	7	1	1	5	5	15	4
Moldova	7	0	2	5	4	15	2

Fatih Terim de Romanya müsabakasının ardından yaptığı açıklamalarda bu gerçeğe temas ediyor ve hem Malta hem de Macaristan karşısında Türkiye'nin gerçek kimliğiyle sahada olacağını söylüyor. Euro 2008 elemelerinin ikinci yarısı 8 Eylül'deki Malta maçıyla başlıyor. Tüm takımların 7'şer maç oynadığı ilk bölümde 6 maça çıkan Milli Takımımız, tek yenilgisini Bosna-Hersek'ten, tek beraberliğini ise Norveç'ten alarak 13 puanla üçüncü sırada bulunuyor. Yunanistan'ın 18 puanla liderlik koltuğunda oturduğu grupta Bosna-Hersek ve Norveç de millilerimiz gibi 13'er puana sahip. 8 Eylül'deki rakibimiz Malta ise

umulanın üzerinde bir performans göstererek 4 puan topladı. Evinde Macaristan'ı 2-1 yenerek büyük bir sürpriz yapan Maltalılar, Moldova ile de deplasmanda berabere kaldı. Rakibimizin 7 maçta 15 gol yediğini ve bunun da maç başına 2.1 gole tekabül ettiğini düşünürsek karşımızda eski yılların averaj takımının bulunmadığını da anlayabiliriz. Milli Takımımız da gruptaki ilk maçını Malta ile Almanya'da oynamış ve 2-0'lık galibiyete Nihat ve Tümer'in ikinci yarıda attığı gollerle ulaşmıştı. Ancak Malta'nın bugünlerde çok da formda olduğu söylenemez. Onlar da son hazırlık maçlarını 22 Ağustos'ta Arnavutluk'la deplasmanda oynadılar ve sahadan 3-0'lık

3-1, diğerini de evlerinde Moldova'yı 2-0 yenerek elde ettiler. Deplasman karneleri oldukça kötü. Biraz önce belirttiğimiz gibi dış sahada sadece Bosna-Hersek'i yenebildiler. Diğer deplasman maçlarında ise Malta'ya 2-1, Yunanistan'a 2-0, Norveç'e de 4-0 kaybettiler. Ancak Macaristan şu anda istim üstünde görünüyor. Son hazırlık maçlarını 22 Ağustos'ta İtalya ile oynadılar ve son Dünya Şampiyonu'nu 3-1 yenmeyi başardılar. Üstelik İtalya bu maça yedekleriyle değil, ideal onbiriyle çıkmıştı. Dünya Şampiyonu için bu yenilgiye gösterilecek tek mazeret, maçın oynandığı tarihte liglerinin henüz başlamaması olabilir. Macarlar, elemelerde mücadele

Real Sociedad İspanya Ligi'nde çok uzun yıllar sonra şampiyonluk mücadelesi verirken takımın lokomotifini olmuştur. Ardından daha büyük hedefler peşinde koşacak Villarreal'e gitti. Ancak yaşadığı talihsiz sakatlık onu neredeyse bir sezondur futboldan uzak tuttu. Şimdi yeniden sahalarda ve futbola müthiş bir açlık duyduğunu söylüyor. Bu açlıkla hem La Liga'da üst sıraları hedefleyen Villarreal'e hem de Euro 2008 için büyük umutlar besleyen Milli Takımımıza büyük katkılar vaat ediyor.

Nihat Kahveci

Uzun sakatlık döneminde size en çok gereken şey psikolojik olarak kuvvetli olabilmeniz. Eşim çok destek oldu bana. Ailem, arkadaşlarım da hep yanımdaydı. Fatih hocamız, Haluk Ulusoy başkanımız arayıp sordular hep.

Futbola çok acıktım

Sürekli maça çıkan oyuncular bazen yeri gelir futboldan sıkılır. Fazla gelir çünkü. Ama bu tip uzun aralar futbola olan açlığınızı tekrar canlandırıp kariyerinize seneler katabilir. Ancak tabii Allah kimsenin başına böyle bir sakatlık vermesin.

Barcelona ile Real Madrid arasında geçen yarıya son iki sezondur Sevilla da katıldı. Bu sezon Valencia, Atletico Madrid ve Zaragoza da iyi kadrolar kurdu. Onların yanına gelecek diğer takımlarla lig mücadelesi 10 takım arasında geçecek.

İlker Uğur

▼Öncelikle geçmiş olsun. Çok uzun süreli bir sakatlığın ardından sahalara geri döndün ve seni Milli Takım'da tekrar görmek çok güzel. Bu sakatlık nedeniyle Villarreal'de boş bir sezon geçirdin diyebiliriz. Kendini nasıl hissediyorsun?

▲Öncelikle uzun bir sakatlıktan sonra futbola dönmek çok sevindirici. Milli Takım'a dönmek daha da sevindirici. Bana olan bu güveni nedeniyle hocama teşekkür ediyorum. Söylediğiniz gibi geçen sezon sakatlığım nedeniyle fazla oynayamadım. Beş senelik bir kontrat yapmıştım, bir senesi gitti denilebilir. Ama daha önümde dört uzun sezon var. Önemli olan sağlığıma tekrar kavuşmam ve bu sağlığımın sonuna kadar devam etmesi. Sağlığım yerinde olduğu sürece kendime hep güveni olan bir oyuncuyum. Önümdeki günlerin daha iyi olacağını düşünüyorum. Sakatlığım dün de kaldı, futbolda da dün yoktur, bugün vardır. Bugün fiziksel anlamda iyi olduğum için çok mutluyum.

▼Fatih Terim, "Nihat bana her zamankinden daha iyi olduğunu söyledi ve kendini çok iyi hissediyor" açıklamasını yapmıştı.

▲Hazırlıklara başlayalı bir ayı geçti. Oynadığımız hazırlık maçlarında gösterdiğim performans benim açımdan memnun ediciydi. Sonuçta ağır bir sakatlıktan çıktım. Geçirdiğim iki ameliyattan sonra dizimi çok iyi hissetmiyordum ama bu son ameliyatımın ardından her şey çok daha farklı.

Şimdi çok daha iyi durumdayım. ▼Real Sociedad formasını giyerken de uzun süreli bir sakatlık geçirmiştin. Bu sakatlık onun nüksetmesi sonucu mu oluşmuştu?

▲Bu öyle bir sakatlık ki, sağlam dizinin bağlarını bile ufacak bir sıçramada koparabilirsiniz. Futbolun içinde olabilecek en ağır sakatlıklardan birisi. Ama eski sağlığıma kavuşabilmek için rehabilitasyon döneminde çok çalıştım. Gerçekten çok mükemmel bir rehabilitasyon dönemi geçirdim.

▼Yanılmıyorsam tüm tedavi sürecini İspanya'da geçirdin. Takımın bu süreç boyunca sana olan ilgisi nasıldı?

▲Ameliyatımı Valencia'da oldum. Bütün tedavi dönemini orada geçirdim. Böyle uzun süreli sakatlıklarda en önemlisi saha dışında kafanızın rahat olmasıdır. Sonuçta futbola döneceğinizi biliyorsunuz ama bu süre çok uzun. Tedavi süresi en az 6 ay. İster istemez futboldan biraz uzaklaşmanız lazım.

Arkadaşlarınızı futbol oynarken görüyorsunuz. Onlar antrenman yapıyor, siz yapamıyorsunuz. Onlar koşuyor, siz koşamıyorsunuz. Hatta koşmayı bırakın, bir dönem yürüyemiyorsunuz bile. O yüzden psikolojik olarak kuvvetli olabilmek çok önemli. Ben bu zorlu dönemde buna çok önem verdim. Tabii bu dönemde en önemli destekçim eşimdi. Çok destek oldu bana. Ailem, arkadaşlarım da hep yanımdaydılar. Fatih Terim hocamız, Haluk Ulusoy başkanımız, Milli Takım'daki arkadaşlarımız arayıp sordular sürekli. Böyle bir sakatlığı geçirirken bu destekler çok önemli tabii.

▼Ümit Karan da uzun bir sakatlık süreci

Bazı maçlarda yer almayacağım ve "Aaa oynamıyor" gibi konuşulacak. Ama böyle olmaması lazım. Sıkışık fikstürde teknik direktörümüz her maçta belirli bir rotasyon uygulayarak geniş kadrosunu tamamıyla kullanacak.

Türkiye'de teknik adam yeri geliyor senin aile problemlerinle ilgileniyor, eşinle sorunların varsa bunu çözüyor. Ama İspanya'da tabii ki bu tarz şeyler yok. Teknik direktör en fazla sağlık durumunu sorar ve o kadarda kalır.

Beş sezondur İspanya'da oynadığım için Villarreal'e gittiğimde beni tanıyorlardı. Uyum sorunum olmadı. Şansıma da Pires gibi dünyanın en üst düzey oyuncularından birisi geldi ve oda arkadaşım oldu.

Tabii ki saha içerisinde konuşurum. Futbolcular hep konuşmalı ve konuşurlar zaten. Seyircisiz maçlarda dikkat etmişsinizdir ne kadar çok ses çıktığına. O zaman da şimdi de saha içerisinde konuşurum ben. Gayet normaldir.

Nedense bir denge yok övgü ile eleştiri arasında. Galibiyetleri çok abartıp mağlubiyetlerde yerin dibine sokulmamalıyız. Sonuçta Milli Takımımız kendisine güveniyor. İlk günden beri bu gruptan çıkacağımızı söylüyoruz.

yaşamış ve bu tip sakatlıkların kötülüğünü bir kenara koyarsak, futbolcunun kendisine dönerek oyununu geliştirmek için fırsat doğurduğunu söylemişti. Sen buna katılıyor musun?

▲Tabii. Bunları düşünmek için gerçekten uzun bir zamanınız oluyor. Bir de sürekli maça çıkan oyuncular bazen yeri gelir futboldan sıkılır. Fazla gelir çünkü. Ama bu tip uzun aralar futbola olan açlığını tekrar canlandırıp kariyerinize seneler katabilir. Ama tabii ki kimse böyle bir sakatlık yaşamasin, Allah kimsenin başına böyle bir sakatlık vermesin. Gerçekten ağır bir sakatlık yani.

Futbola çok açım

▼Futbola karşı bir açlık oluşmuştur o zaman şimdi sende?

▲Tabii ki. Uzun süre futboldan uzak kalmak gerçekten zor. Maç izliyorum, oynamak istiyorum ama oynayamıyorum. İster istemez bir an önce idmanlara başlamak, takımla çalışmak, maça çıkmak istiyorsunuz.

▼Geçen sezon transferin sonrası yaptığımız röportajda Villarreal'in sezona çok iddialı gireceğinden konuşmuştuk. Nitekim ligi beşinci sırada bitirdiler. Bu UEFA Kupası'nda mücadele edecekleri anlamına geliyor. Bu sezon takımın durumu nedir? Yapılan transferlere baktığımızda aynı iddia sürüyor gibi görünüyor.

▲Tıpkı geçen sezon olduğu gibi bu sezon da iyi bir kadromuz var. Riquelme ve Forlan gibi yıldız futbolcularımızın takımdan ayrılmasına rağmen bu sezon oynadığımız hazırlık maçlarının hiçbirisini kaybetmedik. Oynamış olduğumuz maçlarda çok iyi performans gösterdik. İspanya Ligi gibi bu kadar fazla iddialı takımın olduğu bir ligi beşinci bitirmek bence büyük bir başarıdır. Geçen sezon lige kötü başlamamıza rağmen böyle bir başarı elde edildi. Tabii ki bu sezonki hedefimiz ulaşabileceğimiz en yüksek noktaya ulaşmak. En azından UEFA Kupası'na ve yapabiliyorsak Şampiyonlar Ligi'ne gitmek istiyoruz. Ama futbolcular olarak düşüncemiz her maçımıza final oynuyormuşçasına çıkmak ve adım adım ilerlemek. Sezon sonunda şuraya geliriz diye bir iddiamız yok ama üst düzey bir kadroya sahip olmamız takıma güven veriyor.

▼Barcelona, Real Madrid ve Sevilla takımları yapılan

takviyelerle kadrolarını bir üst aşamaya taşımış gibi görünüyorlar ve şampiyonluğun en büyük adayları onlar. Bu takımların arasına girmek için sence Villarreal'in ne yapması gerekir? Senin Real Sociedad'la kazandığın bir lig ikinciliği var ve mütevazı bir kadroyla bunun başarılmasında en büyük pay sahiplerinden birisiydin.

▲Söylediğiniz gibi bu üç takım İspanya'da son sezonlarda adlarından çok söz ettirdiler.

çok kolay bir şey değil. Bu sezon İspanya'da her takım gerçekten çok güçlü.

Her maçta farklı onbirler çıkabilir

▼Villarreal'de bu sezon forvet hattında ciddi bir rekabet yaşanacak gibi görünüyor. Forlan gitti ama sen varsın, Tomasson, Rossi, Franco ve Nunez gibi golcüler var.

Barcelona ve Real Madrid tarihleri boyunca bunu yaptı ama Sevilla da şimdi onların arasına girdi. Bu sezon Valencia, Atletico Madrid ve Zaragoza da iyi kadrolar kurdu. Onların yanına gelecek diğer takımlarla lig mücadelesi 10 takım arasında geçecek. Bu takımlar ilk dördün tartışmasız adayları. Her maçını ciddiye alan, her maçını final gören yukarılarda olacak. Ama tabii ki yukarılarda olmak ve bu takımların arasında yer edinmek

▲Dediğim gibi, çok iyi bir kadromuz var. 24-25 kişilik kadrodaki her bir oyuncu da her maçta oynayabilir. Bazı maçlar olacak ve Nihat oynamayacak. O zaman "Aaa oynamıyor" gibi konuşulacak. Ama bence hiç böyle olmaması lazım. Çünkü bu sezon Kral Kupası, lig, UEFA Kupası ve milli takımlara giden oyuncularla dört kulvarda mücadele edilecek. Bu sıkışık fikstürde teknik direktörümüz her maçta belirli bir rotasyon

uygulayarak geniş kadrosunu tamamıyla kullanacak bence. Bu sezon yedek veya as oyuncu gibi bir kavram bizim takımımızda kesinlikle olmayacak. Bunun sinyallerini zaten oynadığımız hazırlık maçlarında da aldık. Bir maçta bir 11 çıkarken diğer maçta başkaları oynuyor. Bu sezon çok maç var ve ben inşallah sağlıklı olup oynayacağım.

▼**Sanki Tomasson-Nihat Villarreal forvetinin ideal ikilisi gibi görünüyor.**

▲Maçlar olacak ben oynayacağım, maçlar olacak onlar oynayacak ve bence bu sezon böyle geçecek.

▼**Teknik direktör Manuel Pellegrini'yle aran nasıl?**

▲Gayet iyi. Sağolsun, geldiğim ilk günden beri benimle çok ilgileniyor. Bana güveni var. Hazırlık maçlarında da şans verdi. Böyle bir sakatlıktan çıkmama rağmen hazırlık maçlarında beni oynattı. Teknik direktörle ilişkilerim gayet iyi. Üç-dört senedir takımın başında ve Villarreal'in tarihinde kazandığı tüm başarılarda imzası var.

▼**Türkiye'de genellikle teknik direktör-oyuncu ilişkileri teknik direktörlerin oyuncular üzerinde kurduğu disiplin yoluyla ve biraz da zorlama olarak ilerler. Hollanda'da ise daha demokratik bir yapı olduğu söylenir. İspanya'da durum nasıl?**

▲İspanya'da futbolcu ve teknik adamların hepsinde tam bir profesyonellik anlayışı var, bu kesin. Teknik adamlar öncelikle kendi işlerini yapıyorlar. Türkiye'de teknik adam yeri geliyor senin aile problemlerinle ilgileniyor, eşinle sorunların varsa bunu çözüyor. Ama İspanya'da tabii ki bu tarz şeyler yok. Teknik direktör geliyor, idmanda ne yapılması gerektiğini sana anlatıyor. Sağlığın iyi mi değil mi, onu sorar ve o kadarda kalır.

▼**Genelde futbolcular takımlara ilk geldiklerinde uyum sorunu yaşarlar ama sen bu süreci maalesef sakatlıkla geçirdin herhalde.**

▲Beş sezondur İspanya'da oynadığım için oraya gittiğimde beni tanıyorlardı. Ben de takımdaki diğer futbolcuları tanıdığım için uyum sorununun olmaması. Şansımıza da Pires gibi dünyanın en üst düzey oyuncularından birisi geldi ve çok iyi kaynaştık onunla. O bakımdan hiçbir sorun yaşamadım.

▼**Seninle ilgili bir yazı okumuştum. Real Sociedad'la çok**

iyi performans gösterdiğiniz sezon yazılmış bir yazıydı. Orada bir anekdot var. Beşiktaş A Takımı'na ilk çıktığında Toschak seni almış ve özel bir çalıştırma yaptırmış uzun bir süre. Onu anlatabilir misin?

▲Onun öyle bir çalışması vardı. Duvara numaralar koyuyordu. O numaraları söyledikçe sen de oraya atmaya çalışıyordun. Şut tekniğini ve isabet yüzdesini geliştirmek açısından yapılan bir çalışmaydı.

▼**Uzun sürüyormuş ama sanırım biraz. Sen de hep isabetli vuruşlar yapıyormuşsun.**

▲Bu doğuştan bir yetenek. Altyapıda da onun üzerine koyuyorsunuz ve yeteneğinizi geliştiriyorsunuz. O çalışma da buna dönük bir çalışmaydı. O idmanları bana çok yararı oldu.

▼**Aynı yazıda Real Sociedad'ta hiç susmadığın ve her konu hakkında söyleyecek bir sözün olduğunu söylüyorlarmış. Futbolcuların çok konuşması takım için iyi midir?**

▲Ben Real Sociedad'ta ilk onbirin vazgeçilmez oyuncusuydum. Takımın içinde önemli rolü olan oyunculardan biriydim. Tabii ki saha içerisinde konuşurum. Futbolcular hep konuşmalı ve konuşurlar zaten. Seyircisiz maçlarda dikkat etmişsinizdir ne kadar çok ses çıktığına. O zaman da şimdi de saha içerisinde konuşurum ben. Gayet normaldir.

Orta yolu bulmalıyız

▼**Milli Takıma dönersek, çok iyi başladığımız grupta Norveç beraberliği ve Bosna-Hersek mağlubiyetleri bir anda şüpheleri doğurdu. Özellikle medya kaynaklı bu kamuoyu yargısı futbolcuların üzerinde bir baskı yaratıyor mu?**

▲Tabii ki hedefimiz hiç mağlup olmamaktı. Bosna-Hersek'e yenilmemiz elbette kötü oldu. Önümüzde 6 tane maç var. Biz takım olarak kendimize güveniyoruz. Bu beraberlik ve mağlubiyet bizde güven sorunu yaratmadı. Ama garip bir ortam oluşuyor milli maçlardan sonra. Yunanistan'ı 4-1 yendik Atina'da. Çok güzel bir futbol oynadı o akşam Milli Takım. Her şey çok güzeldi. Lideriz, gidiyoruz hatta gittik denildi. Daha sekiz maç vardı o zaman. Takım sonra Norveç'le oynadı ve berabere kaldı. Acabalar başladı. Bosna-Hersek'e yenildik, yine şüpheler. Nedense bir denge yok övgü ile eleştiri arasında. Bu aray

bir türlü bulamıyoruz. Sakin olup her maçı final olarak görmeliyiz. Eleştiri ile övgü arasında bir denge olmalı. Galibiyetleri çok abartıp mağlubiyetlerde yerin dibine sokulmamalıyız. Sonuçta bu takım kendisine güveniyor ve ilk günden beri bu gruptan çıkacağımızı söylüyoruz. Kadromuzda bu gruptan çıkmamızı sağlayacak kalitede oyuncular var. Hedefimiz birinci çıkmak elbette ama ikinci olarak da finallere katılabiliyoruz. Malta ve Macaristan maçlarından 6 puan aldığımız takdirde yine bu grubun iddialı takımlarından birisi olacağız. Bir denge kurmak ve bir mağlubiyetle dünyanın sonunu getirmemek gerek. Bu ay oynayacağımız maçları kazandığımızda nerelerde olacağımızı herkes daha iyi görecek.

▼**Euro 2008'de mücadele etmek Nihat Kahveci için ne anlam ifade eder?**

▲Böyle büyük turnuvalarda oynamak her futbolcu için çok önemlidir. Çünkü böyle bir turnuva

dört senede bir oynanıyor. Bu bir futbolcuya kariyerinde iki, en fazla üç kere denk gelir. Şu an 28 yaşıyordum, 4 sene sonra 32 olacağım. 32'de ne olacağımı kimse bilemez. Tabii ki hedefimiz 2008'de finallere gitmek.

▼**Elemeler Milli Takımımız için adeta başbelası gibi. Orayı geçtiğimiz zaman turnuvalarda patlama yapabiliyoruz. Bunu en net 2002 Dünya Kupası'nda gördük. Bu performans sonrası Euro 2008 Milli Takım'dan beklentileri çok artıyor.**

▲Son on seneye baktığımızda grup maçlarında çok başarılı bir Milli Takım var. Hep yukarılardayız, hep gruplarda ilk ikiye girmişiz. Son iki elemelerde Letonya ve İsviçre'ye play-off'ta elenmişiz. Ama hep yukarılardayız ki, bence bu başarıdır. Gidememek elbette başarısızlık ama burada yakalanan bir istikrar var. Şimdi play-off yok ve tek hedefimiz bu turnuvaya katılıp Türkiye'yi en iyi şekilde temsil etmek. ■

Taktik faul mü faullü taktik mi?

1966 Dünya Kupası çeyrek final maçı... Ev sahibi İngiltere'nin Arjantin'i 1-0 yendiğini ilan eden son düdük çaldığında, İngiltere Teknik Direktörü Sir Alf Ramsey sahaya daldı ve oyuncularının rakipleriyle forma değiştirmesine engel oldu. “Hayvanlarla forma değiş tokuş etmeyiz!” diye bağırın Ramsey’i bu kadar öfkelerendiren şey, Arjantin’in maç boyunca çok sert bir futbol oynaması ve faule dayalı bir taktik uygulamasıydı. 1980 Federasyon Kupası finalinde ise Arsenal’li Willie Young, gole giden West Ham United oyuncusu Paul Allen’ı düşürerek durdurdu. Mevcut kurallara göre hakemin yapabileceği tek şey vardı; West Ham lehine serbest vuruş vermek. West Ham frikiği kazanmış ama bir golden olmuştu. Bu “taktik faul” Arsenal’e kupayı getirmeye yetmese de 1990 Dünya Kupası öncesi FIFA’nın aldığı, gole giden oyuncuyu düşürenin kırmızı kart görmesi kararına önyak oldu. Yukarıdaki iki örnek, taktik faulü incelemeden önce yapılması gereken bir ayrıma işaret ediyor. Zira “taktik faul” denince akıllarda iki şey canlanıyor. İlki 90 dakika boyunca sert faullerle rakibi oynatmamak, diğeriye basketbolda “Yugoslav faulü” olarak bilinen hareket. Yani rakip atağa çıkarken atağı kesmek için bilerek ama sert olmayan fauller yapmak.

Rakibi oynatmamak

Taktik faule, sertliklerle rakibi oynatmamak olarak bakarsak, futbolda pek de yeni bir şey olmadığını görüyoruz. Ne de olsa önümüzde 1950’lerin sonlarında Catenaccio sisteminin bir gereği olarak daha fazla faul yapmaya başlayan, bu sistemi bıraksa da sert oyundan vazgeçmeyen bir İtalya örneği var. Ne var ki İtalya’nın o dönemden sonra oynamaya devam ettiği futbola yöneltilen eleştirilerle, faule dayalı futbol oynayan takımlara yöneltilen eleştirilerin dozu aynı değil. Çünkü o dönem İtalya’sının katletmekle eleştirildiği futbol, 90’ların futbolu değil. 1990’lı yıllar futbolda temponun ve beraberinde heyecanın arttığı yıllar. Bu da futbolun o ana dek

“Taktik faul” denince akıllarda iki şey canlanıyor. İlki 90 dakika boyunca sert faullerle rakibi oynatmamak, diğeriye basketbolda “Yugoslav faulü” olarak bilinen hareket. Yani rakip atağa çıkarken atağı kesmek için bilerek ama sert olmayan fauller yapmak. Günümüzün en çok tartışılan konularından birini, işin erbablarına sorarak konuyu aydınlatmaya çalıştık.

— **İbrahim Koçyiğit** —

hiç olmadığı kadar popülerleşmesini ve yayın gelirleri başta olmak üzere tüm gelirlerin artmasını sağladı. Hem seyirciler hem de futboldan para kazananlar bu yeni oyun tarzının ve yüksek temponun bitmesini istemiyorlardı. Öte yandan mütevazı kadrolar, bol yıldızlı ve atak oynayan rakipleriyle baş etmekte yeniden zorlanmaya başladı. (İtalyan kulüplerini bir zamanlar Catenaccio sistemine iten de yabancı oyuncu transferinin serbest bırakılmasıyla, takımların çok

sayıda yıldız forvet alması ve güç dengelerinin alt üst olmasıydı). Böylelikle yetenekli yıldızlara sahip takımlar hızlı oynamayı sürdürürken, “küçük” takımlar fizik güce dayalı, rakip organize atak kuramadan ilerde basan bir taktiğe meyletiler. Bu taktik, kadrolar arasındaki zengin-fakir ayrımını en aza indirgese de temponun düşmesi, seyir zevkinin de azalması sonucunu doğurdu. Üstelik küçükler kazandıkça, büyükler de böyle oynamaya başladı.

Ve bugün... Bugün artık tüm takımlar rakip atakları başlamadan kesmek istiyor. Birçok takımda forvet, en ilerdeki defans oyuncusu olarak görev alıyor. Topu kaybeder kaybetmez baskı kuran oyuncu da sık sık faul yapıyor. Bu fauller teknik direktörlerin talimatıyla mı yapılıyor, yoksa oyuncunun inisiyatif kullanmasıyla mı? Daha çok ikincisi gibi görünüyor. Zira Gazi Üniversitesi’nde 2001 yılında Prof. Dr. İbrahim Yıldırım ve Araştırma Görevlisi Gülfem Sezen’in yaptığı araştırmaya göre, futbolcuların yüzde 62’si, rakip daha güçlüyse sert oynamaları gerektiğine inanıyor. Sahaya çıkarken “90 dakika boyunca faul yapalım” diyen takımların istisna sayılacağı kesin. Ama oyuncuya verilen taktiğin kendisi faul üzerine kurulu olmasa da bol faullü ve sık kesilen bir oyuna davetiye çıkarıyor.

Yugoslav faulü

Taktik faul denince akla gelen diğer şeyse, bariz ya da değil, golle sonuçlanma ihtimali olan bir atağı faulle durdurmak. Yukarıdaki faullerden farklı olarak topun çoktan kaybedildiği ve rakibin gole yakın olduğu durumlarda yapıyor. Yugoslav faulü odaklı tartışmalarda sesler birbirine daha yakın çıkıyor. Oyuncular başta olmak üzere hemen herkes bu tip durumlarda tehlike yaratabilecek bir atağa kalkan oyuncunun “indirilmesini” doğru buluyor. Hatırlayacak olursak, Alpay’ın Fair-Play ödülü alması çok fazla insanı tatmin etmemişti. Keza Alpay da geçen ay Köln’de verdiği bir röportajda “Bugün olsa Vlaovic’i yere sererdim” dedi.

Yugoslav faulünü, yukarıdaki taktik faul tanımından ayıran en önemli nokta, takımın sahaya yansıttığı taktiğe bağlı olmaması. Büyük, küçük, galip, mağlup demeden her takım yeri gelince bu tip faullere ihtiyaç duyuyor. Hâl böyle olunca, bu tip taktik fauller “futbolda olan şeyler” başlığı altındaki yerini alıyor. Taktik faul futbola ne kazandırır, oyundan ne götürür? Neden yapılır? Sadece mütevazı kadrolara sahip takımlar mı yapar, yoksa onlara daha fazla faul çalındığı için mi öyle algılanır? Oyuncu mu karar verir, teknik direktörün

direktifi midir? Yoksa aslında taktik faul diye bir şey yok mudur? Bunlar cevapları kişiden kişiye, futbolcudan futbolcuya, antrenörden antrenöre ve hatta hakemden hakeme değişebilen sorular. Biz de *TamSaha* olarak bu soruları, yönettiği takımlarda çok faul yapmakla eleştirilen Ersun Yanal ve Mesut Bakkal’a, bir defans oyuncusu olarak İbrahim Toraman’a, hem futbolculuk hem teknik direktörlük hem de yorumculuk deneyimi olan Rıdvan Dilmen’e, taktik faullerin cezalandırılması konusunda inisiyatif sahibi olan hakemlerden Cüneyt Çakır’a ve “Kesin Ofsayt” adlı kitabında olduğu gibi, futbolu farklı anlamlandırabilen yazarlardan Ümit Kıvanç’a sorduk.

Ersun Yanal: “Refleks olarak yapılır”

Taktik faul doğal bir şeydir. Oyuncunun refleks içinde, savunma güdüsüyle yaptığı faullerdir. Önceden planlı değildir. Galipken ya da mağlupken, oyuncunun rakibin süratli atağını kesmek için başvurduğu bir yöntemdir. Antrenmanlarda rakip

atağı kesme konusuna önem verildiğinde bu tip fauller de ortaya çıkabiliyor. Teknik direktör takımına tempolu ve mücadeleci bir oyun oynattığında bu tip faullerin de ortaya çıkması doğaldır. Örneğin Hagi’li dönemde Galatasaray’ın oynadığı baskılı futbolda bu tip fauller de yapılmıştır. Yine İtalyan futbolda mücadelenin ön planda olması, beraberinde bu tip faulleri de getirmektedir. Taktik faulü değerlendirirken bazı noktalara dikkat etmek gerekir. Önden, yandan ya da arkadan fauller farklı değerlendirilmelidir. Taktik faul kasti olmamalı, centilmenlik sınırları içinde yapılmalıdır. İkili mücadelede topu kazanmak adına yapılır. Zaten aksi durumda sarı kartla cezalandırılacağından maç

içinde sürekli yapılması gibi bir şey söz konusu değildir.

Ümit Kıvanç: “Futbol ahlakını düşürür”

Taktik faul futbol ahlakını düşürür. Ama artık futbolda her şeyin yeri var deniyorsa, bir zamanların Gençlerbirliği’ni taktik faul yaptığı için eleştirmek de anlamsız. Fair-Play arzu ediliyorsa, evet, taktik

faul anlamsız. Ama şu anda futbolun üzerinde durduğu zemin o kadar kötü ki, bu zemin üzerinde yapılanlardan bahsetmek de pek doğru olmuyor. Bu konuda UEFA’dan da bir şey beklemiyorum. Sonuçta UEFA bence bir ticarethane. Taktik faul için çok daha masum yanlarından. Oyunu kurallara göre oynarsak o zaman zevki çıkar. Zaten bunu yapan bir adamı ayrıca ödüllendirmek de çok anlamlı değil. Misal Paraguay kaptanı Carlos Gamara, İtalya’da da oynamış bir stoper. 1998 Dünya Kupası’nda tek faul yapmadan oynadı. Faul yapmadan da defans yapılabileceğine örnektir. Zaten taktik faul küçük takımla büyük takım arasındaki dengesizliği azaltan bir unsur değildir. Büyük takım futbolcusunun yaptığı hareketi küçük takım futbolcusu yapınca faul çalınıyor. Bu yüzden Gençlerbirliği gibi takımlar daha çok eleştiriliyor. Gençlerbirliği’nin en çok eleştirdiği dönemdeki Avrupa maçlarına bakın, kaç faul çalınmış? Aynı kurallara uyarak oynayacaksa işin zevki çıkar.

İbrahim Toraman: “Atağı önlüyorsa yapılmalı”

Eğer taktik faulle atağı önlüyorsanız ve bu takımınızın menfaatineyse yapılmalı. Maçın atmosferine göre oyuncu kontratağı kesmek için böyle bir faul yapılabilir. Bu oyuncunun refleksle yaptığı bir şeydir. Bazı

hocalar, tüm maçlarda olmasa da bazı takımlara karşı oyuncularından böyle oynamasını isteyebiliyor. Özellikle çabuk kontratağa çıkan takımlara karşı hocalar böyle bir taktik verebiliyor. Taktik faul tabii ki centilmenlik dışı kasti bir faul olmamalı. Ama bunun dışındaki faullere “Fair-Play’e aykırıdır” diyemeyiz. Sonuçta bunlar futbolun içinde olan şeyler. Fair-Play’i değerlendirirken taktik faullerden ziyade, centilmenlik dışı faulleri ve zaman geçirmeye yönelik hareketleri göz önünde tutmak daha doğrudur.

Mesut Bakkal: “Futbolun doğasında var”

Centilmenlik dışı hareketleri bir kenara bırakırsak, faul futbolun doğasında olan bir şey. Eğer takımınıza ilerde basmasını söylerseniz beraberinde faul de gelebiliyor. Özellikle hızlı atağa çıkan, çabuk organize olabilen rakiplere karşı ilerde baskı kurmanız gerekir. Oyuncu bazen dengesiz de girebiliyor ama teknik adamın

taktik fauldeki rolü, takımına “Baskı yap” demekten ibaret. Onun dışında “Atakları faulle durdurun” diye bir şey söylenmesi mümkün değil. Ayrıca futbol artık çok dar alanda oynanıyor. Böyle dar alanda oynanınca, ikili mücadelelerin sertleşmesi ve faul sayısının da artması normaldir. Faul sayısındaki artışta bunların etkisini göz ardı etmemek gerekir.

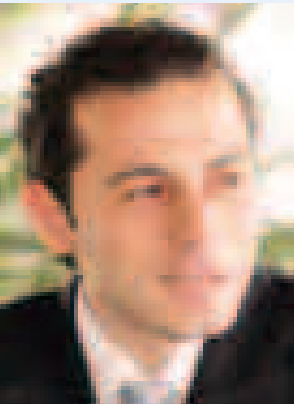
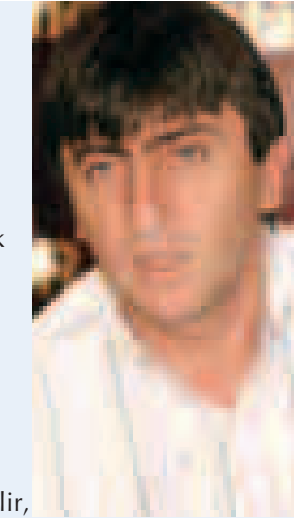
Rıdvan Dilmen: “Sakatlamadıktan sonra mesele yok”

Taktik faulle oynamak futboldan bir şey götürmez. Sonuçta bu,

oyuncunun kontratağı kesmek için kullandığı bir yöntemdir. Tabii rakibi sakatlayacak sertlikte faullerden kaçınmak gerekir. Burada dengeyi kurmak hakeme düşüyor. Teknik direktörler oyuncunun rakibe yakın markaj yapmasını isteyebilir, “İlerde basın, yakın oynayın” diyebilir. Ama dünya üzerinde “Rakibe sert girin, kasti faullerle yere serin” diyen bir antrenör yoktur.

Cüneyt Çakır: “Devamlı ihlal kavramına giriyor”

Futbolda oyun kuralları gole prim tanıyacak şekilde değişiyor. Daha fazla gol olması için düzenlenen kurallardan en önemli olanı bariz gol şansını faulle engelleyen oyuncunun kırmızı kart görmesiydi. Bu kuralın uygulanmasıyla beraber takımlar artık “Kırmızı kart görmeden bariz gol şansını nasıl önlersiz?” sorusuna cevap aramaya koyuldu. Bunun için de orta alandaki ve hatta ilerdeki futbolcular topu kaybeder kaybetmez taktik faul yapmaya başladı. FIFA Hakem Komitesi yaptığı seminerlerle hakemlere, devamlı ihlâl hallerinde sarı kart gösterilmesi talimatını veriyor. Tabii ki antrenörlerin kurallar izin verdiği ölçüde oyuncularına faul yaptırmaya hakları var. Ama kurallarda gole prim verecek düzenlemelere gidildikçe, devamlı taktik faul yapan oyuncuya sarı kart çıkarılıyor. Bu yüzden de artık bu tip fauller farklı oyuncular tarafından yapılıyor. Yine FIFA’nın benim de katıldığım son seminerinde Collina, maç görüntüleri eşliğinde bu tip faullerde ne yapılması gerektiğine dair hakemleri bilgilendirdi. Artık bir oyuncunun maçın farklı bölümlerinde yaptığı taktik faullerin “devamlı ihlal” olarak değerlendirilmesi mümkün. Böyle bir durumda hakem sarı kartına başvurabilir. Ama bu konuda inisiyatifin hakemde olduğunu belirtmek gerekir. ■

Transfer pazarının röntgeni

Transfer dönemi her takım için biraz daha güç kazanmak, yenilenmek, farklılaşmak anlamına gelir. Her takımın umut dolu günleridir transfer sezonları. Yeni sezon için yapılan yatırımlar sırasında milyon eurolar da havalarda uçuşur. TamSaha olarak bu sezonun ilgi çeken transferlerini mercek altına aldık ve değişik kategorilerde farklı transfer onbirleri hazırladık.

Caner Eler

En flaş transferler onbiri

2007 yaz dönemini flaş transfer minivalinde incelediğimizde trafik açısından hiç de fena olmayan hatta uzun yıllardır hiç böylesine yoğun olanına rastlamadığımızı görüyoruz. Ek olarak bu yaz dönemindeki transferleri "futbolcunun önemi, artı geldiği takımın büyüklüğü, çarpı taraftar galeyani" formülü çerçevesinde incelediğimizde de yadsınamayacak ölçüde fazla flaş transfer olduğunu bir kez daha anlıyoruz. Genel olarak

baktığımızda İspanyol kulüpleri yıldız transferi konusunda bir adım önde. İki ezeli rakip Real Madrid ve Barcelona birbirleriyle yarışırken, kantarın topuzunu biraz kaçırmış gibiler. Ancak işin ilginç Real artık yaptığı transferlerle Galacticos olmaktan çıkıp "gençler birliğine" dönüşürken, Katalanlar tam tersi istikamette "Üç Silahşörler" artı "D'Artagnan"ın yanına bir de "beşinciyi", yani Henry'yi getirdiler. Ancak hepsini nereye sığdıracaklarını henüz kestiremiyorlar. İngiltere'de ise Manchester United bayrağı Chelsea'nin elinden alırken, ikisi de listemize birer isimle girdiler. Ancak Tevez transferi nitelik ve nicelik bakımından çok spektaküler oldu. Ferguson dışında Benitez de rüyasındaki golcüyü kavuşurken, Liverpool da piyasayı hareketlendiren katalizörlerin başında geldi. Almanya, pardon Bayern ise listeye belki bir futbolcu soktu ancak tüm 11'i oluşturabiliirdi neredeyse. Aldıkları oyuncularını menajerlik oyunlarında bile aynı sezonda transfer etmeyi denesek başaramayız. İtalya Ligi ise 90'lı yıllardaki parlak günlerini arıyor. Özellikle 1990 Dünya Kupası'ndan

onların görevi yıldızları transfer etmek değil, üretmek ve etinden, sütünden yararlanmak.

Timo Hildebrand: 27 yaşındaki Alman kaleci Stuttgart ile yaşadığı şampiyonluktan sonra ne kadar kaliteli olduğunu bir kez daha hatırlattı. Canizares'i yedek bırakabilecek olan Timo, Valencia'nın yıllardır aradığı istikrar abidesi olabilir.

Cristian Chivu: Gittiği yerde büyük bir boşluk bırakan Chivu, Inter'in savunma generali olabilir, hatta bir süre sonra tüm takımın da önderi.

Gabriel Milito: Arjantin ve Zaragoza'da sergilediği performansları Marquez ve Puyol ile olan münasebetlerinde de devam ettirebilirse, Barça'nın savunması, hücumundan daha da korkutucu olabilir.

Eric Abidal: Barcelona, savunmasının en büyük zaafı olan sol tarafını artık sağlama almış durumda. Abidal bir körük gibi patlayıcı gücüyle sol koridoru çok iyi kullanacaktır.

Franck Ribery: Yılın transferi olmaya aday bir performans sergiliyor. Bayern tarihinin en popüler futbolcularından biri olabilir.

Timo Hildebrand (Stuttgart-Valencia), **Christian Chivu** (Roma-Inter), **Gabriel Milito** (Zaragoza-Barcelona), **Eric Abidal** (Lyon-Barcelona), **Franck Ribery** (Marsilya-Bayern Münih), **Carlos Tevez** (West Ham-Manchester United), **Florent Malouda** (Lyon-Chelsea), **Wesley Sneijder** (Ajax-Real Madrid), **Alexander Pato** (Internacional-Milan), **Thierry Henry** (Arsenal-Barcelona), **Fernando Torres** (Atletico Madrid-Liverpool)

Carlos Tevez: Tarihin en kaotik transferlerinden biriydi Carlito'nun Old Trafford'a gelişi. Rooney iyileştiğinde Ronaldo-Rooney-Tevez-Giggs dörtlüsü olacak. Gerçekten korkutucu.

Florent Malouda: Lyon'un onun boşluğunu doldurması zor olacak ancak Chelsea çok değerli ve çok yönlü bir orta saha oyuncusu kazandı. Guingamp'ta Drogba ile beraber gol yollarının da etkili ismiydi.

Wesley Sneijder: Çok yönlü ve zekâ dolu futboluyla Real Madrid hücumlarına zenginlik katacağı kesin.

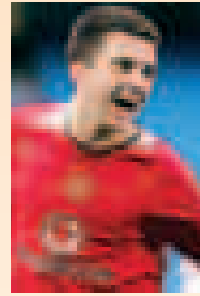
Alexandre Pato: Henüz 17 yaşında bu listeye girmesinin sebebi, onu

Avrupa'da istemeyenin olmaması ve 25 yaşında bir forvet olgunluğuna sahip bulunması.

Thierry Henry: Valdes-Zambrotta-Puyol-Milito-Abidal-Xavi-Yaya Toure-Iniesta-Deco-Ronaldinho-Messi-Eto'o-Henry. 13 kişi oldu değil mi? Zaten Barcelona'nın tek problemi de bu. Yoksa her şey mükemmel.

Fernando Torres: Belki kariyerinde hiçbir zaman her maçta gol atan bir adam olmadı ama sisteme ve lige ayak uydurursa liderlik özellikleriyle Liverpool'un sembol isimlerinden biri olabilir. Owen sonrası golcü sendromuna son verebilir.

En dikkat çekici genç transfer onbiri

Sergio Romero (Racing Club-AZ Alkmaar), **Vedran Corluka** (Dinamo Zagreb-Manchester City), **Alexis** (Getafe-Valencia), **Mikel San Jose** (Athletic Bilbao-Liverpool), **Gareth Bale** (Southampton-Tottenham), **Lucas** (Gremio-Liverpool), **Anderson** (Porto-Manchester United), **Andres Guardado** (Atlas-Deportivo), **Freddy Adu** (DC United-Benfica), **Giuseppe Rossi** (Manchester United-Villarreal), **Dawid Janczyk** (Legia Varşova-CSKA Moskova)

Alt yaş gruplarındaki turnuvalar Avrupa takımları için genç oyuncuları izleyip seçebilmek için biçilmiş kaftan denilebilir. FIFA U20 Dünya Kupası, UEFA U19 Avrupa Şampiyonası, U17 ve U19 Güney Amerika Şampiyonaları, U17 Afrika Şampiyonası, FIFA U17 Dünya Kupası ve daha nice 2007 içerisinde yapıldı. Oyuncu izleme sistemleri bir hayli gelişmiş olan Avrupa takımları bu geniş havuzdan kendi ihtiyaçlarına göre geleceğe yatırımlarını yapıyor. Bu kadar turnuva düzenlenirken doğal olarak genç transfer piyasası da bir hayli hareketliydi. İngiltere, akademi sisteminin işleyişindeki problemleri

ispatlarcasına yine yabancı genç oyunculara en çok saldıran ülke durumundaydı. İspanyollar ise genç transfer konusundaki müthiş yeteneklerini yine sergiledi.

Sergio Romero: U20 Dünya Kupası'nın en çok dikkat çeken kalecilerinden olan Romero, Arjantin'in şampiyonluğunda büyük pay sahibiydi. Sol beke Pocognoli'yi de alan Alkmaar yine dinamik bir takım olacak.

Vedran Corluka: Savunmanın hem ortasında hem de sağ bek oynayan Corluka, Hırvat futbolunun harika çocuğu. Manchester City onu elinde çok uzun bir zaman tutamayabilir.

Alexis: Valencia'nın bu yaz Sunny,

Gözden kaçanlar onbiri

Oscar Ustari (Independiente-Getafe), **Javier Garrido** (Real Sociedad-Manchester City), **Gael Givet** (Monaco-Marsilya), **Leighton Baines** (Wigan-Everton), **Seydou Keita** (Lens-Sevilla), **Rio Mavuba** (Bordeaux-Villarreal), **David Lopez** (Osasuna-Athletic Bilbao), **Raul Garcia** (Osasuna-Atletico Madrid), **Javier Arizmendi** (Deportivo-Valencia), **Ernesto Farias** (River Plate-Porto), **Mariano Pavone** (Estudiantes-Real Betis)

verimliydı. Real ve Barcelona o kadar çok gündemi meşgul ediyor ki, bazı transferler gerçekten güme gidiyor La Liga'da.

Basının özellikle Türkiye benzeri bir şekilde, büyük takımların transferlerine odaklandığı bir dönemde, La Liga'nın kasasında para olan takımları nokta atışı yapmayı

göreve soyunacak, tabii şimdilik. Barcelona onu çok istemiş ancak yabancı hakkına takılmıştı.

Javier Garrido: Çok yetenekli bir sol bek olan Garrido, Eriksson ve Manchester City için harika bir seçim.

Gael Givet: Güneşin iki ezeli rakibinden Marsilya, Lyon hanedanlığını yıkabilmek için çok yönlü savunmacı Givet'i alarak çok iyi bir iş başardı.

Leighton Baines: Ümit milli takımın yıldızı olan Baines, Premier Lig'in en iyi sol beklerinden biri. Everton çok yerinde bir transfer yaptı.

Seydou Keita: 1999 U20 Dünya Kupası'nda Ronaldinho ve Lampard gibi isimlerin önünde en değerli oyuncu seçilen Keita, çok kart gören Poulsen'in mükemmel bir alternatifi.

Rio Mavuba: İlerde Makelele'nin milli takımdaki yerini alması beklenen Mavuba, Villarreal'de de Senna'nın formasını kapabilir.

David Lopez: İspanya'nın en iyi sağ

kanatlarından Lopez, olaylı bir yönetim ve teknik adam değişikliğine giden Athletic Bilbao için çok yerinde bir seçim.

Raul Garcia: İspanya futbolunun özel yeteneklerinden olan Raul Garcia belki de Atletico Madrid'in en iyi transferi.

Javier Arizmendi: Valencia çok yönlü bir forveti kadrosuna katarak önemli bir iş başardı. David Villa ile birbirlerini çok iyi tamamlayabilecek özelliklere sahipler.

Ernesto Farias: Aslında Avrupa'ya çok daha önce sıçraması gereken, fakat 26 yaşında ancak gelebilecek Farias, efsane Gerd Müller'e benzetilen stiliyle Porto için harika bir seçim.

Mariano Pavone: Attığı gollerle Veron ve yeni Bayernli Jose Sosa ile birlikte Estudiantes'i Arjantin şampiyonu yaptı. Rafael Sobis ile kimyası tutarsa La Liga önemli bir golcü kazanabilir.

Bazen transfer dönemleri öyle yoğun yaşanır ki, oluşan tüm değişimleri gözlemek çok da kolay olmaz. Bunu sonucunda aslında önemli olan, ancak gözden kaçan transferler gerçekleşir. İspanya bu yaz döneminde bu konuda bir hayli

ihmal etmedi.

Oscar Ustari: Abbondanzieri'nin zaten Arjantin Milli Takımı'nda yedeği olan genç kaleci, Getafe'de de aynı

"Bu kadar para eder mi?" onbiri

Lukasz Fabianski (Legia Varşova-Arsenal), **Royston Drenthe** (Feyenoord-Real Madrid), **Julien Faubert** (Bordeaux-West Ham), **Pepe** (Porto-Real Madrid), **Owen Hargreaves** (Bayern Münih-Manchester United), **Yossi Benayoun** (West Ham-Liverpool), **Nani** (Sporting Lizbon-Manchester United), **Simao Sabrosa** (Benfica-Atletico Madrid), **Nikola Zigic** (Racing Santander-Valencia), **Diego Forlan** (Villarreal-Atletico Madrid), **Darren Bent** (Charlton-Tottenham)

Juan Mata gibi parlak gençlerle beraber aldığı Alexis savunmada Raul Albiol ile beraber harika bir ikili olabilir.

Mikel San Jose: U19 Avrupa Şampiyonu olan İspanya'nın savunmadaki belkemiği Mikel, Benitez'in en çok güvendiği gençlerden.

Lucas: Sakat olmasaydı U20 Dünya Kupası'nda Brezilya'nın kaptanı o olacaktı. Orta sahada bir dinamo olan Lucas'a İngilizler "Brezilyalı Gerrard" lakabının taktılar bile.

Gareth Bale: Galler'in son harika çocuğu, sol bek oynamasına rağmen hücumda da büyük katkı veren bir isim. Southampton'da attığı müthiş frikiklerle efsane olan Bale, yine 17 yaşında olan Danny Rose ile beraber Martin Jol'ün gelecek yatırımlarından.

Anderson: 2005 U17 Dünya Kupası'nda Dos Santos'un önünde en değerli oyuncu seçilen Brezilyalı, geleceğin süperstar adayı.

Andres Guardado: Arsene Wenger çok istedi ancak Deportivo onu kaparak, bu yazın belki de en iyi transferlerinden birini yaptı. Sol koridorun çalışkan ve yetenekli ismi.

Freddy Adu: Henüz 12-13 yaşlarında ünlü olan Adu, İngiltere'ye mi gidecek derken, doğru ellerde olacağı ve Avrupa'ya alılabileceği bir takıma, Benfica'ya gitti.

Giuseppe Rossi: 17 yaşında İtalya'nın harika çocukları olarak Parma'dan Lupoli ile beraber Ada'nın yolunu tutan Rossi, Ferguson'un gözüne giremeyerek İspanya'ya geçti. Villarreal için biçilmiş kaftan. Bu arada Lupoli de Arsenal'den Fiorentina'ya gitti.

Dawid Janczyk: Geçen sezon U19 Avrupa Şampiyonası'nın, bu sezon da U20 Dünya Kupası'nın yıldızı olan Polonyalı golcü, Rusya yolunu tutan diğer bir genç yetenek. Jo ile harika bir ikili olabilir.

Bazen kamuoyu-tarafar baskısı, diğer talipler derken kulüpler satın almaya çalıştıkları futbolculara değerinin çok üstünde rakamlar ödeyebiliyor. Özellikle ezeli rakipleri bu futbolculara teklif veriyorsa durum daha da vahim bir hal alabiliyor. İngilizce "Overvalued" olarak tabir edilen, yani gerçek değerinin üzerinde olan oyuncular için bazen kulüpleri de fahiş bonservis fiyatları belirleyebiliyor.

Bu yaz döneminde iki Madrid takımı bu konuda kasalarını bir hayli sarstı. Real Madrid, "Barcelona'ya yetişiyim", Atletico da "Real'i alt edeyim" derken pazarı alt-üst ettiler. Manchester United şampiyon kadroyu ve yaşanan jenerasyonu sağlamlaştırmak isterken, Glazer'ların kasasından yüksek miktarda bonservis bedelleri çıktı. West Ham her zaman olduğu gibi manasız harcamalar klasmanında üst sıraları zorlayan tavrını sürdürdü.

Lukasz Fabianski: Genç Polonyalı belki yetenekli bir kaleci ancak onun için ödenen 4.5 milyon euro Polonya'dan alınan bir oyuncuya ödenen en yüksek

bonservis bedeli. Wenger'in kaleci seçimleri de her zaman tartışılan bir konu olmuştur.

Royston Drenthe: Yeteneğine, patlayıcı gücüne diyecek hiçbir şey yok, ancak Chelsea, Barcelona, Liverpool gibi takımlar devreye girince 6-7 milyon euroluk değeri bir anda 13.5 milyon euroya yükseldi.

Julien Faubert: Faubert, yetenekli genç bir isim, ancak Bordeaux'ya ödenen 9.5 milyon euro biraz fazla gibi. Üstelik ilk maçında diz bağları kopan Faubert uzun süre oynayamayacak. Bu arada West Ham, Bellamy'e 12 milyon, Scott Parker'a da 11 milyon euro ödedi.

Pepe: Thierry Henry'ye 24 milyon euro ödenirken onun uğruna verilen 30 milyon euroya gerçekten acıyor insan.

Owen Hargreaves: Ferguson için bir kara sevdaya dönüşen Hargreaves, çok yönlü bir isim, ancak neredeyse bütçenin yarısını ona vereceklerdi.

Yossi Benayoun: Benayoun tarzında bir futbolcunun 5 milyon pounda mal olması gerçekten Benitez'in israfı gibi. Belki bizi yanıltır ancak West Ham'da oynayamayan, Liverpool'da nasıl oynayacak?

Nani: Ronaldo neredeyse aynı yaşta ve aynı miktara transfer edildi. Ancak aynı riski ikinci kez almaya değer mi? 19 yaşındaki Nani için ödenen 26 milyon euro gerçekten ürkütücü.

Simao Sabrosa: Barcelona yeni Figo olsun diye onun için 1999'da 15 milyon euro saymıştı. Ders almayan Atletico "O kadar yetmez" deyip, 20 milyon euroyu hiç acımadan harcadı Portekizli için.

Nikola Zigic: 2.02'lik boyuyla savunmacıların korkulu rüyası olan Zigic değerli bir golcü. Ancak 20 milyon euro sanki biraz abartıyla ödenmiş bir rakama benziyor.

Diego Forlan: İki sezon önce La Liga'nın gol kralıydı. Ama buna rağmen bonservis bedeli 21 milyon eurolara dayanınca onu listemize eklemek farz oldu.

Darren Bent: 16.5 milyon pound ücretiyle Tottenham tarihinin en pahalı transferi olan Bent, Martin Jol'un belki de parayı bölüştürürken fazla cömert davrandığı tek adamdı.

İkinci bahar peşindeki onbir

Yıllarca başka takımlarda gençlik yıllarında ter döken yetenekli isimler, 30'lu yaşlarına geldiğinde artık ikinci baharlarını yaşayabilecekleri sulara yelken açıyor. Muhakkak ki bu yaşlarda da yerinde ağır olan futbolcular var. İlerleyen yaşlarında yeni maceraları göz alabilen futbol emekçilerini bir ilk 11'de toplamak oldukça keyifliydi. Genelde 40'lı yaşlarına kadar oynayan futbolcuların cenneti olan İtalya Ligi transfer anlamında o kadar canlı değildi. Tecrübeli oyuncuların iyi para kazanıp rahat olabilecekleri Doğu Avrupa'ya doğru bir akım oluşturdıkları görüldü.

Christian Abbiati: Genç yaşında Milan kalesinde büyük başarılar elde eden Abbiati, Madrid'de ve bambaşka bir ligde 31 yaşının tecrübesini kullanacak.

Roberto Ayala: Valencia'nın kanlısı Villarreal'e gidecekti ancak Milito'yu kaybeden Zaragoza, kontratındaki 6 milyon euroyu yatırmak ona can simidi gibi sarıldı.

Ivan Helguera: Real Madrid'de dışlanan yetenekli savunmacı, Ayala sonrası Valencia defansının tecrübe bankası olacak.

Van Bronckhorst: Rangers, Arsenal ve Barcelona'dan sonra yuvasına dönen Gio, Van Marwijk'in en güvendiği isimlerden. Ne de olsa 32 yaşının çizgileri olgun futboluna yansımış.

Roberto Carlos: 34 yaşında olmasına rağmen hâlâ dünyanın en iyi sol beklerinden birisi. İkinci baharı için uygun bir yer seçmiş gibi.

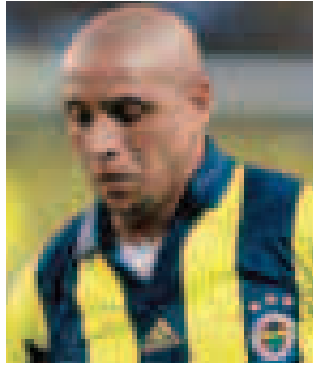
Ze Roberto: Bir sezonluk Santos macerası sonrası Bayern'in acil ihtiyaç üzerine çağırdığı usta sol kanat, çok yönlü

orta saha tecrübesini Hitzfeld'in emrine sunacak.

Robert Kovac: Kardeşi Niko ile zaten Almanya'da ünlenen Hırvat savunmacı, Borussia Dortmund'un çektiği sıkıntılara çare olabilir.

Vikash Dhorasoo: Onun için sadece futbol belgeseli değil, dram filmi de çekilebilir. PSG tarihinin kovulan

tek futbolcusu olan yetenekli Fransız, Lyon günlerini yeniden canlandırmaya çalışacak.

Christian Abbiati (Milan-Atletico Madrid), **Roberto Ayala** (Valencia-Real Zaragoza), **Ivan Helguera** (Real Madrid-Valencia), **Van Bronckhorst** (Barcelona-Feyenoord), **Roberto Carlos** (Real Madrid-Fenerbahçe), **Ze Roberto** (Santos-Bayern Münih), **Robert Kovac** (Juventus-Borussia Dortmund), **Vikash Dhorasoo** (PSG-Livorno), **Cristiano Lucarelli** (Livorno-Shakhtar), **Roy Makaay** (Bayern Münih-Feyenoord), **Darko Kovacevic** (Real Sociedad-Olympiakos) veya **Ismael Urzaiz** (Athletic Bilbao-Ajax)

Cristiano Lucarelli: Politik görüşleri nedeniyle İtalya Milli Takımı'ndan uzun yıllar dışlanmasaydı çoktan en büyük golcülerden biri olabilirdi. Ama o 32 yaşında, bonservisine 6 milyon pound ödenen özel bir futbolcu.

Roy Makaay: Golcü kavramını farklı boyutlara taşıyan, kendine özgü vuruş yeteneğine sahip olan Makaay, tecrübesini golcü cenneti Hollanda'da son bir dönem için sergileyecek.

Darko Kovacevic-Ismael Urzaiz: İspanya Ligi'nde uzun yıllar forma giyen aynı tipte iki golcünün transfer amaçları ise oldukça farklı. Olympiakos, Kovacevic'i hem bedava olduğu hem de sükse yaratması için alırken, Henk Ten Cate, Urzaiz'i takımındaki gençlere bir şeyler katabilmesi için transfer etti.

Tam isabet olmaya aday onbir

Morgan de Sanctis (Udinese-Sevilla), **Bacary Sagna** (Auxerre-Arsenal), **Christian Metzelder** (Borussia Dortmund-Real Madrid), **Younes Kaboul** (Auxerre-Tottenham), **Marcell Jansen** (Mönchengladbach-Bayern Münih), **Yaya Toure** (Monaco-Barcelona), **Elano** (Shakhtar-Manchester City), **Hamit Altıntop** (Schalke-Bayern Münih), **Kader Keita** (Lille-Lyon), **Miroslav Klose** (Werder Bremen-Bayern Münih), **Luca Toni** (Fiorentina-Bayern Münih)

Transfer dönemlerinde çuvalar dolusu paralar harcanır ve birçok futbolcu yer değiştirir. Ancak gerçekleşen bu transferlerin hepsinde aşı tutmaz. Ülke değiştirdiye oranın kültürüne, yemeğine, havasına alışması, yeni takım arkadaşlarıyla uyumu vb. birçok dış etken transferlerin başarısında rol oynar. Tüm bunlar göz önünde bulundurulduğunda başarıyı yakalayabileceği düşünülen bir 11 oluştu. Bayern Münih, kadrosuna kattığı isimlerle çok uyumlu, kimyası tutan bir takım görüntüsünde. Kesin olarak bu sezon Avrupa'nın en heyecan verici takımlarından biri olacak. Manchester City bu bölümde de kendine yer bulurken Shinawatra'nın parasıyla tozu dumana katan Eriksson doğru kararlar vermiş görünüyor. İspanyol kulüpleri yine iyi bir iş başarmış gibiler.

Aslında kadromuzda Manchester City'ye giden Valeri Bojinov da olacaktı ancak kendisi Manchester United maçında geçirdiği sakatlıktan dolayı 6 ay sahalardan uzak kalacak. **Morgan De Sanctis:** Buffon olmasa İtalya'nın belki de en formda kalecisi. Sevilla'da geçtiğimiz sezonun kahramanı Palop ile rekabet edecek olması onun kalitesinin de bir ölçüm noktası olacak. **Bacary Sagna:** Eboue ile birlikte sağ kanadı domine edebilir. Savunmanın her yerinde görev alabilen yapısıyla da gedikleri kapatabilir. **Christian Metzelder:** Geçtiğimiz sezon Real Madrid'in en çok sıkıntı çektiği bölgeye ilaç olabilir. Ancak yanında oynayacak stoperle uyumu çok önemli olacak. **Younes Kaboul:** Fransa Ligi'nin en iyi savunmacılarından biri

olan Kaboul, orta sahada görev alabilen tarzıyla Vieira'ya benzetiliyor. Jol'ün müthiş yatırımlarından biri daha. **Marcell Jansen:** Joachim Löw'ün milli takımda sol bekte şans verdiği genç yıldız, Bayern'de formayı kaparsa hiç bırakmayacak kadar yetenekli. **Yaya Toure:** Yıldızlar topluluğu Barcelona'da orta sahada oluşabilecek gevşemeleri tutkallayacak çok özel bir oyuncu. Ağabeyi Kolo'nun mücadele ruhu onda da var. **Elano:** Dunga'nın yeni Brezilyası'nın simgesi olan Elano, Manchester City orta sahasında oluşabilecek tüm arızalara çözüm getirebilecek bir tamirci. **Hamit Altıntop:** Hitzfeld onu sağ kanatta oynatarak müthiş bir verim alıyor bile şimdiden. Yeteneklerinin sınırı yok gibi

gözüküyor.

Kader Keita: Aslında onu Lille'den beraber geldiği Bodmer ile değerlendirmek lazım. İkisi de yetenekleriyle Lyon'un gidenlerinin yerini doldurabilecek kalitedeler. **Luca Toni:** İtalya'da değeri geç anlaşılan golcü örneklerinin belki de en yeteneklisi. İtalya'da oynadığının yarısını oynasa Almanya'da krallık koltuğuna oturması garanti gibi.

Miroslav Klose: Futbola geç başlamasına rağmen golcü temel özellikleri muazzam olan Klose, Bayern'in durdurulamayan hücum gücünün kilit noktalarından olacak. ■

Mehmet Yozgatlı

Üç büyük takım formasını giyen gelmiş geçmiş 7 futbolcudan biri o. UEFA Kupası, Süper Kupa, Süper Lig ve Türkiye Kupası şampiyonluklarını bolca tatmış bir oyuncu. Galatasaray'da ve Fenerbahçe'de "benchten gelen adam" rolüne bürünse de asla küsmeyen ve hep emre amade görüntüsüyle görevini yapan bir kurtarıcı oldu. Bu nedenle de son transferini Beşiktaş'a yapmayı başardı. Saha içinde verilen işi aksatmadan yapan, özel hayatında da sessiz, sakin, ailesine düşkün gerçek bir profesyonel.

Ben takım oyuncusuyum

Transferlerimde maddi düşünceler asla ön planda olmadı. Önceliğim teknik adamların kimliği idi. Futbolculuğu döneminde belli bir kalitenin üzerine çıkmış hocaların bana daha fazla katkı sağlayacağı fikrindeyim.

Mazlum Uluç

▼28 yaşındasın ve Galatasaray, Fenerbahçe derken şimdi de Beşiktaş'tasın. Üç büyük takımın da formasını giyen birkaç futbolcudan biri olmak nasıl bir duygu?

▲Üç büyük takımda oynayan 7 oyuncudan biriyim ve bunun önemli olduğunu düşünüyorum. Bunu başardığım için de çok mutluyum.

Bu unvan bana gurur veriyor.

▼Bazı oyuncular için bir camiaya mâl olmak önemlidir. Bazıları ise bu konuda daha profesyonelce düşünür. Sen ikinci yolu tercih edenlerdensin. Neden kalıcı olmayı değil de gezginliği tercih ettin?

▲Biraz da olaylar böyle gelişti. Benim önemli hedeflerimden biri büyük takımların formasını giymektir. Önce Galatasaray, sonra Fenerbahçe derken şimdi de Beşiktaş'tayım. İnşallah böyle devam eder ve ileride de Avrupa'da oynarım. Neden bir takımda kalıcı olmadığımı gelince, bu benim tercihimdi. Önüme çıkan daha iyi şartları değerlendirdim.

Tercihlerimde teknik adamlar önemli

▼“Benim tercihimdi” derken, tercihlerinde seni yönlendiren ana faktör neydi? Kulüp tercihlerinde neyi ön planda tuttun?

▲Maddi düşünceler benim için asla ön planda olmadı. Bu Galatasaray'da da Fenerbahçe'de de böyleydi, Beşiktaş'a gelirken de böyle oldu. Önceliğim teknik adamların kimliği idi. Gittiğiniz takımda teknik direktörün kim olduğuna bakmanızı gerektiğini düşünüyorum. Zamanında futbol oynamış ve belli bir kalite düzeyinin üzerine çıkmış teknik direktörlerin bana daha fazla katkı sağlayacağı fikrindeyim. Galatasaray'a gittiğimde Fatih Hoca vardı. Onun hem futbolculuk hem de teknik adamlık kariyerini herkes biliyor. Fenerbahçe'ye gittiğimde takımın başında Daum vardı. O da kalitesi ve karakteri yüksek bir hocaydı. Ardından gelen Zico da dünyanın en önemli futbolcularından birisiydi. Şimdi de Beşiktaş'ta Ertuğrul Hoca var. O da zamanında çok iyi bir oyuncuydu. Teknik adamlık ve insanlık kalitesi de herkesçe malûm. Bu nedenle son transferimde Beşiktaş'ı tercih ettim.

▼Beşiktaş'a gelmeden önce başka kulüplerden de teklifler almış mıydın?

▲Evet, Beşiktaş'a gelmeden önce Schalke ile yüzde 80 anlaşmıştım. Hemen hemen her şey bitmişti. Almanya'ya ev bakmaya bile gitmiştim. Ama Beşiktaş devreye girince tercihim burası oldu.

▼Bu da ilginç bir tercih aslında. İnsan Bundesliga'da şampiyonluğa oynayan bir takımın daha cazip olabileceğini düşünüyor. Üstelik sen Almanya'da doğup büyümüş bir oyuncusun.

▲Öncelikle şunu söyleyeyim. Bir ara “Mehmet'in pasaport sıkıntısı var, bu nedenle Almanya'ya gidecek” gibi haberler çıkmıştı. Kesinlikle böyle bir şey yok. 10 yıldır İstanbul'dayım. Arkadaşlarım, ailem, bütün çevrem burada. Bu nedenle ortamımı değiştirmek istemedim. Bir de Ertuğrul Hoca ile çalışma düşüncesi vardı tabii.

▼Bu arada sen Beşiktaş'ı Schalke'nin üzerinde bir noktada da görmüş olmalısın.

▲Tabii ki öyle, kesinlikle. Benim kariyerim açısından Beşiktaş'ta oynamak, Schalke'de

oynamaktan çok daha önemli.

▼Birçok takım değiştirdiğin için senin açısından Beşiktaş'a uyum sağlamak çok da zor olmamıştır diye düşünüyorum.

▲Zaten arkadaşların çoğunu tanıyorum. Sağolsunlar beni çok çabuk aralarına aldılar ve burada hiçbir sıkıntı çekmedim.

Sakatlandım, sağ açık oldum

▼Türkiye'ye ilk geldiğin dönemde seni santrfor olarak tanıdık ama zamanla orta sahanın sağına yerleştin.

▲Evet, Türkiye'ye santrfor olarak geldim ve Galatasaray'a gidene kadar da santrfor oynadım. Orada Fatih Hoca bana zaman zaman sağ kanatta görev verdi. Bir futbolcu asıl mevkisinin dışında bir pozisyonda oynatılırsa o mevkii sevmesin. Ben de sevmemişim sağ kanadı. Bir santrfor olarak sağ kanatta oynamak zor geldi. Zaten ondan sonra Adanaspor'a gittim ve santrfor oynadım. Sonra İstanbulspor'a döndüm, orada da yine santrfor oynuyordum ama zaman zaman kadroda eksiklikler olduğunda sağ kanatta da görev yaptım. Ancak Samsunspor maçında sağ ayak tarak kemiğim kırıldı. İyileşme aşamasında sağ ayak üstüyle şut atarken ciddi biçimde ağrı çekiyordum. Bu nedenle sürekli sağ ayağımın içini kullanmaya başladım. Haftalar süren o iyileşme döneminde sağ ayak içimi kullana kullana iyi orta yapan bir sağ kanat oyuncusuna dönüştüm.

Bir futbolcu asıl mevkisinin dışında bir pozisyonda oynatılırsa o mevkii sevmesin. Ben de sevmemişim sağ kanadı. Bir santrfor olarak sağ kanatta oynamak zor geldi. Zaten ondan sonra Adanaspor'a gittim ve santrfor oynadım. Sonra İstanbulspor'a döndüm, orada da yine santrfor oynuyordum ama zaman zaman kadroda eksiklikler olduğunda sağ kanatta da görev yaptım. Ancak Samsunspor maçında sağ ayak tarak kemiğim kırıldı. İyileşme aşamasında sağ ayak üstüyle şut atarken ciddi biçimde ağrı çekiyordum. Bu nedenle sürekli sağ ayağımın içini kullanmaya başladım. Haftalar süren o iyileşme döneminde sağ ayak içimi kullana kullana iyi orta yapan bir sağ kanat oyuncusuna dönüştüm.

▼Peki, bu görev değişikliğinden memnun musun?

▲Bir golcünün en çok zevk aldığı şey gol atmaktır. Ama ben asist yapmayı daha çok seviyorum. Gol atmamak basittir aslında. Birisi size pozisyonu hazırlar, siz de vurursunuz ve gol olur. Ama golü hazırlamak daha fazla emek ister. Ben de zoru başarmayı seviyorum ve artık üstlendiğim bu gol

Beşiktaş'a gelmeden önce Schalke ile yüzde 80 anlaşmıştım. Ama Beşiktaş devreye girince tercihim burası oldu. Kariyerim açısından Beşiktaş'ta oynamak, Schalke'de oynamaktan çok daha önemliydi.

Asıl mevkim santrfor. Ancak İstanbulspor'da sağ ayak tarak kemiğim kırıldı. İyileşme aşamasında ayak üstüyle şut atarken ağrı çektiğim için sürekli sağ ayağımın içini kullandım ve sonuçta iyi orta yapan bir sağ kanat oyuncusuna dönüştüm.

Teknik adamlarla çok konuşan, isyan eden, “Beni niye oynatmıyorsun?” diyen bir oyuncu değilim. Moralimi bozmam ve takımın bir parçası olduğumu düşünürüm. Hocam kaç dakika şans verirse elimden geleni yaparım.

Boş vaktim olduğunda ailemle halkın alışveriş yaptığı yerlere gidiyorum. Yemek yiyorum, alışveriş yapıyorum. “Ben yıldırım, dışarı çıkamam, yemeğimi evime söylerim” düşüncesini doğru bulmuyorum. Hayatın içinde yaşamak gerek.

İnsanların arasında gezerek onların fikirlerini birinci ağızdan öğrenme şansına sahip oluyorum. Bu gerçekten önemli bir şey. Onlar hesapsız-kitapsız sadece gördüklerini dile getiren eleştiriler yapabiliyor.

hazırlama rolü üzerime tam uydu. O sakatlandığım dönem bana yeni bir futbolcu kimliği kazandırdı.

▼Galatasaray ve Fenerbahçe'de oynadığın dönemde banko oyuncu olamamanı neye bağlıyorsun? Oysa iki takımda da zaman zaman çok iyi performanslarını izlemiştik.

▲Sözünü ettiğimiz iki takım da büyük takımlar. Bu tip takımları sadece ilk onbir olarak düşünmemek lazım. Büyük takımlarda 18'in hatta 25 kişilik kadronun içinde bile olmak önemlidir. Dedığınız gibi ben sürekli ilk onbir oyuncusu olmadım ama her dönemde takımın bir parçasıydım. Son dakikada da oyuna girsem, ilk onbirde de başlasam kendimi takımın parçası olarak gördüm ve kendimi hep böyle motive ettim.

▼Bir de sen yedek kalmaya rağmen futbola hiç küsmeyen bir oyuncusun.

▲Aslında zaman zaman moral bozuklukları da yaşamadım değil. Mesela üst üste iki maçta ikişer gol attıktan sonra kadroya alınmadığım oldu. Fenerbahçe'deyken Malatyaspor ve Ankaragücü maçlarında 4 gol attım, 2 asist yaptım ancak bir sonraki hafta kadroda bile yoxtum.

Asla küsmem, görevimi yaparım

▼O anda oyuncu ne düşünür peki?

▲Valla bilemiyorum. Her karara saygı duymak gerekiyor. Ben teknik adamlarla çok konuşan, isyan eden, "Beni niye oynatmıyorsun?" diyen bir oyuncu değilim. Hocam kaç dakika şans verirse oynarım ve elimden geleni yapmaya çalışırım. Belki Beşiktaş'ta da böyle olacak. Şu anda sakatlığım nedeniyle oynayamıyorum ama iyileştikten sonra da aynı durumla karşılaşabilirim. Ama ben asla moralimi bozmam ve takımın bir parçası olduğumu düşünüp görev geldiğinde işimi yaparım.

▼Bir oyuncu olarak en beğendiğin yönün hangisi? "Mehmet Yozgatlı'yı tanımla" dersek mesela kuracağın ilk cümle ne olur?

▲En başta çok iyi bir takım oyuncusuyum. Saha içinde yaptığım tüm hareketlerin takımın yararına olmasına dikkat ederim. Takımımın galibiyeti için her şeyi yapmaya çalışırım. Özel hayatımda da sessiz, sakin, daha çok ailesine düşkün bir insan olarak beni tanımlayabilirsiniz.

▼Peki, beğenmediğin yönlerin de var mı?

▲Bazen oyun içinde çok çabuk küsebiliyorum. Bu yönümü de hiç beğenmiyorum ama ne yazık ki artık

otomatik bir hale geldi. Mesela bir orta yapıyorum ve top istediğim yere gitmiyor, o anda üzülüyorum ve kendi kendime küsüyorum. Halbuki, "Futbolda böyle şeyler var" diye düşünüp küsmemem gerekiyor.

▼Futbol hayatının zirvesi olarak hangi noktayı görüyorsun?

▲Elbette Galatasaray'la UEFA Kupası'nı kaldırmamı unutmam. İnanılmaz bir olaydı. 19 yaşındaydım ve o maçın 18 kişilik kadrosundaydım. Bu arada Süper Kupa'yı kazanmak da çok güzeldi. 28 yaşındayım ve futbol hayatım boyunca tarihi şampiyonluklar yaşadım. Ancak hedeflerim bitmedi elbette. Şimdi de Beşiktaş'la hem Türkiye'de hem de Avrupa'da kupalar kazanmak istiyorum.

Doğan'ın ve Terim'in yeri ayrı

▼Ertuğrul Sağlam'ı dışarıda tutarak soruyorum, çünkü birlikte çalışmaya yeni başladınız; senin futbol kariyerini etkileyen en önemli teknik direktörler kimlerdi?

▲İlk başta Ziya Doğan Hocam. Çünkü Almanya'dan geldiğimde beni İstanbulspor'a o aldı. O dönemde Saffet Susiç'in yardımcısıydı. Beni A takıma çıkartan da odur. Onunla çalışmak benim için büyük bir şanstı. Sonra da Fatih Hocam var elbette. Çok genç bir yaşta beni Galatasaray'a transfer etti ve güvenip oynattı. Sonrasında da

kendi çabalarımla bu noktaya kadar geldim.

▼Fatih Terim Fiorentina'ya gitmeden önce seni Galatasaray'ın en önemli yıldızlarından biri olarak tanımlamıştı ama Lucescu'nun gözüne girememişin.

▲Her hocanın farklı futbol karakteri var. Lucescu daha çok tecrübeli oyunculara görev veren bir teknik adamdı. Gençlere çok fazla şans tanııyordu. Ben de o dönemde 20-21 yaşlarındaydım. Oynamadığımı görünce ayrıldım ve Adanaspor'a gittim.

▼Üç büyük takımda oynamak önemli bir şey ama A Milli Takım'da yoksun. Genellikle büyük takımların oyuncuları Milli Takım'a yakındır aslında. Bu konuda ne düşünüyorsun?

▲Türkiye'de gerçekten çok iyi oyuncular var, özellikle de benim oynadığım mevkide. Bu nedenle Milli Takım'a gidememeyi kafama takmıyorum. "Niye çağırılmıyorum" diye bir düşüncem yok. Hocaların kararına saygı duyuyorum. Saha içinde iyi işler yaparsam, zaten Milli Takım'a da çağırılırım diye düşünüyorum.

▼Kendi mevkinde kimleri beğeniyorsun?

▲Hamit Altıntop çok iyi bir oyuncu. Bayern Münih'te de harika bir başlangıç yaptı. Çok kuvvetli. O kulvarı hem hücum hem de savunma anlamında mükemmel kullanıyor.

▼Geçtiğimiz sezon şampiyonluk yarışında yer alan takımlar bu sezon

da flaş transferler yaptı. Bu transferler ışığında takımların güç dengelerini nasıl değerlendiriyorsun?

▲Transfer yapılırken isimlere değil, takımın eksik noktalarının tamamlanıp tamamlanmadığına bakıyorum. Beşiktaş bu sezon bu anlayışla transfer yaptı. Kaleye Rüştü ağabey ve Hakan geldi. Defanstaki sıkıntıya karşılık Diatta getirildi. Sağ kanat için beni, sol kanat için Tello'yu, ön libero için Cisse'yi transfer ettiler. Büyük yıldızlar almaktan çok, sıkıntı çekilen mevkilerin takviye edilmesi önemli bana göre.

Sezonun favorisi Beşiktaş

▼Şampiyonluk yarışını nasıl görüyorsun? Bir yüzde vermek gerekirse takımları nasıl değerlendirirsin?

▲Bu sezonun favorisi biziz. Çok iyi transferlerle takımın eksiklerini giderdik ve mükemmel bir arkadaşlık ortamı kurduk. Şampiyonluk şansımızı da yüzde 60 olarak görüyorum. Fenerbahçe ve Galatasaray da iyi oyuncular transfer etti ama önemli olan eldeki oyuncularla bir takım olabilmek. Ben bizim bu takımı oluşturduğumuzu ve giderek yükselen bir ivmeyle açık ara şampiyonluğa gideceğimizi düşünüyorum. Arkamızda da Fenerbahçe, Galatasaray ve Trabzonspor yarışın içinde yer almaya çalışır.

▼Sen Anadolu'da futbol oynamış bir oyuncusun. Oradan bir takımın bu

yarışın içine girme şansı bulunduğunu düşünüyor musun?

▲Anadolu'da da çok iyi takımlar ve oyuncular var. Mesela Kayserispor'un son dönemdeki çıkışı önemli. Sivasspor geçtiğimiz sezon büyüklerin korkulu rüyasıydı. Bu takımların yeni sezonda da zirveyi zorlayacağını düşünüyorum.

▼Beşiktaş geniş bir kadroya sahip ve Ertuğrul Hoca da haklı olarak yoğun maç trafiğinde bu oyuncuları dönüşümlü olarak kullanıyor. Ancak oyuncu açısından durum farklı olabilir. Oyuncu bu durumu anlayışla mı karşılar, yoksa sürekli "Ben oynamalıyım" diye mi düşünür?

▲Bu insanın karakterine bağlı. Eğer bir takım oyuncusuysanız ve takımı düşünüyorsanız, teknik direktörün bu kararı takımın iyiliği için verdiğini bilirsiniz. Bir sezonda 34 lig maçı var. Avrupa kupalarıydı, Türkiye Kupası'ydı derken 50 maçın üzerine çıkacaksınız. Futbol da artık çok yüksek bir tempoda oynanıyor. Oyuncuların içinde motor yok. Etten, kemikten, kandan oluşmuş insanlarız. Bugün ben oynayacağım, yarın Serdar oynayacak. Belki üç maç üst üste Koray oynayacak, sonra Cisse görev alacak. Oyuncu bencil davranmamalı ve teknik adamın takımın yararı için bu kararları verdiğini bilmeli. Ama her şey oyuncunun karakterine bağlı. Ben böyle bir oyuncuyum. Bunun örnekleri de var. Fenerbahçe'de ne zaman görev verilse ya gol attım ya asist yaptım.

▼Arkadaşların oynuyor ve sen kenardan izliyorsun. Sakatlık bir oyuncuya neler hissettiriyor?

▲Çok üzüntü verici bir durum. Sezon başında sakatlandım ve bir süre oynayamadım. Antrenmanda bile zor. Siz tek başınıza koşuyorsunuz, arkadaşlarınız gülüp oynayarak, şakalaşarak çalışıyor. Maç izlerken de tribünden topa vurmaya çalışıyorsunuz. Ama sakatlık da futbolun içinde olan bir durum ve yapacak bir şey yok.

▼Bundan sonraki hedeflerin neler? 28 yaşındasın ve henüz yolun ortasında sayılırsın.

▲İlk hedefim Beşiktaş'ta başarılı olmak. Üç sezonluk mukavele yaptım ve bu üç sezonda hem lig hem kupa şampiyonluğu ve elbette Avrupa'da başarı istiyorum. Üç sezondan sonra ise ne olacağını zaman gösterecek.

▼Avrupa'ya gitme hedefin olduğunu röportajın başında söylemiştin. Ancak bizim oyuncularımızda hep bir "Büyük takıma gitme" hedefi bulunuyor. Sen bu konuya nasıl bakıyorsun? İlle Barcelona veya Manchester United'ı mı hedeflemek gerekiyor?

▲Bence her basamağı adım adım çıkmak gerekir. Tuncay Fenerbahçe'de bir yıldızdı, Middlesbrough'ya gitti ve çoğu insan bunu yadırgadı. "Chelsea, Manchester United varken neden o takıma gitti?" denildi. Bence bu çok yanlış bir düşünce. Tuncay en iyisini yaptı ve orta ölçekli bir takıma gitti. Orada kendisini daha iyi

göstereceğini ve o ligin futbol yapısına alıştıktan sonra ileride daha büyük bir takıma transfer olabileceğini düşünüyorum. Tamam, oyuncunun en başta büyük hedefleri olmalı. Ama "Ben Barcelona'ya gideceğim" demekle hemen gidilmiyor. Oraya adım adım yaklaşmak ve her adımda üzerine biraz daha koymak gerekiyor.

Hayatın içinde yaşıyorum

▼Son dönemde oyuncular genellikle kendi içlerine çekiliyor ve halkın arasına pek fazla katılmıyor. Seninse daha farklı bir özelliğin var. Ailenle birlikte kalabalığın içine karışabilen bir oyuncusun.

▲Ben böyleyim. Daha çok ailemle vakit geçiriyorum ve boş vaktim olduğunda halkın alışveriş yaptığı yerlere gidip alışveriş yapabiliyorum ya da orada herhangi bir yerde yemek yiyebiliyorum. Bence oyuncuların bunu aşması gerekiyor. "Ben yıldızım, dışarı çıkamam, yemeğimi evime söylerim" düşüncesini doğru bulmuyorum. Hayatın içinde yaşamak gerek

▼Dışarı çıktığında bir sıkıntı yaşıyor musun? Sonuçta sen üç büyük takımda oynamış, tanınan bir oyuncusun.

▲Aksine çok rahatım. Yanıma ailemi alıp her yere gidebiliyorum, insanların arasına karışabiliyorum. Marka takıntım olmadığı için ille de belli merkezlere gitmek gibi bir mecburiyetim de yok. Ben çıkarım, Kadıköyümde, Bakırköyümde veya Ümraniyemde alışverişimi yaparım. İnsanlar bazen görüyor, tanıyor ve ilgi gösteriyor ama bundan rahatsızlık duymuyorum. Futbolcuyum diye kendimi evime kilitleyemem. Ailemle birlikte insanların arasında hayatımı yaşıyorum.

▼İnsanlar seni tanıdığında nasıl bir elektrik oluyor aranızda?

▲Bazen çocuklar geliyor, "Aaa, Mehmet ağabey sen değil misin?" deyip imza veya fotoğraf istiyor. Bazen bir markette karşılaştığım amcalarla futbol sohbetleri yapıyoruz. Bazıları "Beşiktaş'a gelmekle çok iyi ettin" diyor. İnsanların içinde gezerek onların fikirlerini birinci ağızdan öğrenme şansına sahip oluyorum. Bu gerçekten önemli bir şey. Onlar hesapsız-kitapsız sadece gördüklerini dile getiren eleştiriler yapabiliyor. Mesela bir keresinde bir amca bana "Mehmet çok iyi orta yapıyorsun ama kaleye şut atmıyorsun" eleştirisini getirdi. Ben o anda "Pozisyon gelmiyor, fırsat olmuyor" gibi mazeretler ürettim ama sonra düşününce "Acaba amca doğru mu

söylüyor?" dedim kendi kendime. Buradaki eleştirilerden kendime dersler de çıkartabiliyorum.

▼Geçenlerde seninle ilgili bir haber okudum. Google'da en çok aranan 10 kelimeden biri Mehmet Yozgatlı ismi. Bunun nedeni nedir sence?

▲Vallahi ben de bilmiyorum. Bana da bir ağabeyim söyledi bunu. Bu ilgiden dolayı insanlara teşekkür ediyorum. Bu arada benim de web sitem yapım aşamasında. En kısa zamanda hizmete girecek.

▼Web sitesi yapma ihtiyacını neden duydun? İnsanlarla diyalog kurmak mı amacın?

▲İnsanları seven ve halkın arasında yaşayan bir oyuncuyum. Web sitemde de Beşiktaş taraftarlarıyla ve futbolseverlerle iletişim kurup sohbet edeceğim. Onlara bu yolla da daha yakın olacağımı düşünüyorum. Orada beni eleştirenlerin de seslerine kulak vereceğim.

Antrenörümün eleştirisi önemli

▼Eleştiriye kulak asan birisin galiba.

▲Aslında çok fazla değilim. Sonuçta herkes bir şeyler söylüyor çünkü. Ben öncelikle kendi öz eleştirimi yaparım ve hocamın benimle ilgili ne düşündüğüne çok önem veririm. Bir maçta 10 gol kaçırabilirim ama hocam benden memnunsu mesele yoktur. Ancak bazı eleştirilerin de çok önemli olduğunu düşünüyorum. Mesela şut atma meselesinde olduğu gibi kafama yatan ve doğru olduğunu düşündüğüm eleştirileri mutlaka dikkate alırım.

▼Bir futbolcu, TamSaha'ya verdiği röportajda, futbolda dostlukların olmadığını, mecburen bir araya gelen insanların sadece o süre içinde arkadaş kaldığını söylemişti. Bu görüşe katılıyor musun?

▲O sizin karakterinizle ilgili bir şey. Ben Galatasaray'daki, İstanbulspor'daki arkadaşlarımla hâlâ görüşüyorum. Eğer dışarıya kapalıysanız ve arkadaşlık kurmakta zorlanıyorsanız dostunuz olmayabilir. Ama dediğim gibi ben Saffet Akbaş'la, Uche'yle, İlker ağabeyle hâlâ görüşüyorum. Dostluk kurmak gibi bir sıkıntım yok. Saha içinde elbette rakip olacaksınız ama saha dışında kafa yapınızın uyuştugu herkesle dost olabilirsiniz.

▼Futbol dışındaki hayatında neler yapıyorsun?

▲En büyük uğraşım 3 yaşındaki oğlum Efe. Şu an onun tam eğlenme zamanı. Hiç yerinde durmuyor. Ben de peşinden koşturup duruyorum. Onun dışında evimde sessiz sakın bir ortamda oturup DVD izlemeyi seviyorum. ■

İbrahim Koçyiğit

Bol rekabetli lig

Şüphesiz Avrupa'nın en kaliteli futbol liglerinden biri İspanya'da oynanıyor. 2005-2006 sezonunda ligin iki güçlü takımından Barcelona Şampiyonlar Ligi'ni, Sevilla ise UEFA Kupası'nı kazanarak bunu bir kez daha tescillemiş oldu. Ama bu kadar önde olmasının tek nedeni başarılar değil. La Liga aynı zamanda sosyolojik açıdan da ilgi çekiyor. Çünkü 17 otonom bölgeye sahip İspanya Krallığı'nda hem cumhuriyetçilerle milliyetçiler arasında çıkan iç savaştan kalma husumet futbola yansıyor (Mesela Barcelona ile Athletic Bilbao'nun Real Madrid'le yaptığı maçlar ayrı bir önem taşıyor) hem de aynı şehir takımları arasında oynanan maçlar için kullanılan "derbi" kelimesinin içini hakkıyla dolduracak kadar çekişmeli geçiyor. İşte her maçın farklı hikâyeler barındırdığı La Liga'nın tarihi.

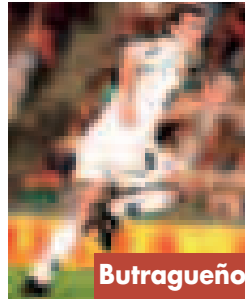
Futbol İspanya topraklarında

Futbol İspanya'ya 1873 yılında ulaştı. Endülüs bölgesinin Huelva kentinde yer alan Riotinto madenlerinde İngiliz işçi çalıştırılmasına karar verilmesiyle, Britanya topraklarından göç edenler yanlarında ayak topunu da getirdi. Beş yıllık bir kaynaşma döneminin ardından İspanya topraklarındaki ilk futbol kulübü kuruldu: Rio Tinto Futbol Kulübü. İngilizler tarafından kurulan kulüp, hiçbir resmi maç yapamadan dağıldı. Yine aynı bölgede, 1889 yılında Doktor Alexandre McKay ve Britanyalı işçiler bu kez Huelva Recreation Club'ı kurdu. Adı zaman içinde İspanyolca Recreativo de Huelva'ya dönüşen kulüp, aynı zamanda ilk İspanyol futbol kulübü olarak kabul ediliyor. Recreativo'nun doğumundan bir yıl sonra bu kez Endülüs başkenti Sevilla'da kentin adını taşıyan bir futbol kulübü kuruldu. İki takım 8 Mart 1890'da Tablada Hipodromu'nda İspanya

topraklarının ilk resmi maçına çıktı ve Sevilla karşılaşmadan 2-0 galip ayrıldı. Endülüs'te başlayan futbol rakısı kısa süre içinde Bask Bölgesine ve Katalunya'ya ulaşmış, Athletic Bilbao ve Barcelona yeni yüzyıla girilmeden futbol sahalarında boy göstermeye başlamıştı. Artık sayıları artan takımların düzenli olarak karşılaşabilmeleri için bir turnuvaya ihtiyaç vardı.

Katalunya Şampiyonası ve Kral Kupası

İspanya'daki ilk turnuva Katalan takımları arasında düzenlendi. Zira Katalunya bölgesinde futbola ilgi, diğer bölgelerle karşılaştırıldığında biraz daha yoğundu. 1898'de Palamos, 1899'da Barcelona ve Catala, 1900'de Hispania ve Espanyol kurulmuş, küçük çaplı da olsa bir lig oluşturacak sayı bulunmuştu. Hispania Başkanı Alfons Macaya'nın önerisiyle düzenlenen Katalunya Şampiyonası bu takımları bir araya getirdi. Şampiyona, aynı zamanda İspanya topraklarında düzenlenen ilk lig olma özelliğini taşıyordu. New Football de Madrid ile Real Madrid'in kurulmasıyla futbol Madrid'e ulaştı ve Real Madrid'in teklifi üzerine Kral XIII. Alfonso'nun taç giyme töreni şerefine bir turnuva düzenlenmesine karar verildi: Kral Kupası. 1902 yılında düzenlenen ilk kupaya Real Madrid, Barcelona,

İlk kulübü İngilizlerin kurduğu İspanya'da ilk lig sezonu 1929'da oynandı ve Barcelona'nın şampiyonluğu ile sonuçlandı. Real Madrid'in açık ara domine ettiği La Liga sadece aynı şehrin takımları arasındaki derbilerle değil, cumhuriyetçilerle milliyetçiler arasındaki mücadelelerle de büyük bir rekabeti içinde barındırıyor. Zaten İç Savaş ve İkinci Dünya Harbi sırasında verilen uzun süreli aralara rağmen 9 farklı takımın şampiyon olması da rekabetin gücünü ortaya koyuyor.

Espanyol, Vizcaya (bir yıl sonra Athletic Bilbao adını alacaktır) ve New Football de Madrid katıldı. Kupa, ilk Barcelona-Real Madrid maçına sahne olurken, Katalan ekibi rakibini 3-1'le geçti. Kupayı ilk kazananla finalde Barcelona'yı mağlup eden Vizcaya oldu. Kral Kupası, 1929'da La Liga başlayana kadar, İspanya'nın bir numaralı futbol organizasyonu olarak varlığını sürdürdü.

La Liga başlıyor

İspanya'da geniş katılımlı ulusal bir ligin kurulması fikri ilk kez 1927 yılında gündeme geldi. Hangi takımların ligde yer alacağı üzerine yürütülen tartışmalar sonunda İspanya Futbol Federasyonu; Real Madrid, Barcelona, Athletic Bilbao, Real Sociedad, Arenas Club de Getxo ve Real Union'ın daha önce Kral Kupası'nı kazandıkları, Atletico Madrid, Espanyol ve Europa'nın yine aynı kupada final oynadıkları için lige dahil edilmesine karar verdi. Kalan tek kontenjan için yapılan turnuvayı kazanan Racing Santander de 1929 Şubat'ında başlayan ilk La Liga sezonunda mücadele verirken, 18 maçta 11 galibiyet, 3 beraberlik ve

4 yenilgi alarak 25 puan toplayan Barcelona, La Liga'nın ilk şampiyonu olarak tarihe geçti. 1932 ve 1933'te Real Madrid ilk iki La Liga şampiyonluğuna uzanırken, 1930, 1931, 1934 ve 1936'da mutlu sona ulaşan Athletic Bilbao 30'ların en gözde takımı olmayı başardı. Real Betis ise 1935'te tarihinin tek lig şampiyonluğunu kazandı.

İç savaş döneminde futbol

1936'da İspanya İç Savaşı'nın patlak vermesiyle Bask Bölgesi, Endülüs ve Galiçya, Franco önderliğindeki milliyetçilerin hâkimiyetine girdi. Bir başka deyişle Sevilla, Real Betis, Real Sociedad, Athletic Bilbao, Celta Vigo ve Deportivo gibi kulüpler artık Franco'nun kontrolü altındaydı. Öte yandan, Madrid, Barcelona ve Valencia halen Cumhuriyetçiler tarafından kontrol ediliyordu. Bu şartlar altında La Liga'nın oynanmasına imkân yoktu. Ama Madrid haricinde Cumhuriyetçiler tarafından kontrol edilen bölgelerin takımları kendi aralarında turnuvalar düzenlemeyi sürdürdü. Valencia ve Murcia bölgelerinin takımları Levante Şampiyonası'nda karşı karşıya gelirken, Valencia şampiyon oldu.

Barcelona'nın şampiyonluklarında en büyük rolü Ladislao Kubala oynarken, Ferenc Puskas ve Di Stefano'lu Real'i art arda beş şampiyonluk kazanmaktan alıkoyan tek takım 1956'da zirvenin sahibi olan Athletic Bilbao oldu. Barcelona 1959 ve 1960'da iki şampiyonluk daha yaşarken meydan artık tamamen Real Madrid'e kalacaktı.

Real Madrid'in altın çağı

Real Madrid 1961-1980 yılları arasında tam 14 La Liga şampiyonluğu yaşadı. Di Stefano, Jose Antonio Camacho, Uli Stielike, Santillana ve Juanito gibi efsaneler eşliğinde yaşanan bu altın çağ, 1961-65 arasında 5, 1967-69 ve 1978-1980 arasında üçer kez art arda alınan şampiyonluklara sahne oldu. Bu dönemde Real'i zorlayabilen tek takım dört şampiyonluğu bulunan, Atletico Madrid'di. Valencia 1971 yılını zirvede tamamlarken, Johan Cruyff'lu Barcelona bu dönemdeki tek

şampiyonluğunu 1974'te gördü. Real Sociedad 1981 ve 1982'de şampiyonluğa

Şampiyonlar

Real Madrid	30
Barcelona	18
Atletico Madrid	9
Athletic Bilbao	8
Valencia	6
Real Sociedad	2
Deportivo	1
Sevilla	1
Real Betis	1

Barcelona ise aralarında Espanyol ve Badalona'nın bulunduğu altı takımın bulunduğu Katalunya Şampiyonası'nda mutlu sona ulaştı. Her iki şampiyonaya katılan takımlar, Cumhuriyetçiler tarafından düzenlenen Akdeniz Ligi'ne davet edildi. Barcelona tek mağlubiyet aldığı ligi, Espanyol'un bir puan önünde şampiyonlukla tamamladı. Akdeniz Ligi'ni ilk dört sırada tamamlayan takımların 1937'de Özgür İspanya Kupası'nda karşı karşıya gelmeleri planlandı. Ancak Meksika ve Amerika Birleşik Devletleri'nde kamp yapmak için yurtdışında bulunan Barcelona'nın yerine Levante kupaya dahil edildi. Kupa, finalde Valencia'yı tek golle geçen Levante'nin oldu. 1938 yılına girildiğinde savaş Cumhuriyetçilerin aleyhine geliyor ve başkent, Barcelona'ya taşınıyordu. Teruel Muharebe'siyle Cumhuriyetçilerin kontrolündeki bölgeler de ikiye ayrılınca Akdeniz Ligi'nin devamlılığı mümkün olmadı. Bunun yerine sadece Katalan takımlarının katıldığı Katalan Ligi düzenlendi. Savaş yüzünden tamamlanamayan ligin şampiyonluğu son maçı öncesi 6 puan farkla lider olan Barcelona'ya tescil edildi.

La Liga yeniden

Savaşın sona ermesinin ardından La Liga yeniden başladı. Savaş boyunca sahası Franco tarafından mühimmat deposu olarak kullanılan ve maç yapılamaz hale gelen Real Oviedo'nun alt lige düşürülmesiyle Birinci Lig'de oynama şansı bulan Atletico Aviacion (daha sonra Atletico Madrid adını alacaktır) 1940 ve 1941'de La Liga şampiyonluğuna ulaştı. 40'lı yıllara damgasını vuran diğer iki takımsa 1942, 1944 ve 1947'de şampiyon olan Valencia ile 1945, 1948 ve 1949'da mutlu sona ulaşan Barcelona'ydi. 50'li yıllar Barcelona-Real Madrid çekişmesine sahne oldu. 1950 ve 1951'de Atletico Madrid iki şampiyonluk kazansa da bu şampiyonluğu iki Barcelona, iki de Real Madrid zaferi izledi.

ulaşırken, Athletic Bilbao'nun iki, Barcelona'nınsa tek şampiyonluğu Real Madrid'in özlemine beş sezona çıkardı. Hasret bu denli uzun olunca, vuslatın şaşalı olması kaçınılmazdı. Nitekim Real Madrid 1986-1990 yılları arasında art arda beş şampiyonluk daha yaşadı. Ta ki Cruyff teknik direktör olarak Barcelona'ya dönene kadar.

Rüya takım Barcelona

1988 yılında Barcelona'nın başına geçen Johan Cruyff, kadroya Josep Guardiola, Ronald Koeman, Michael Laudrup ve Hristo Stoichkov gibi isimleri kattı ve 1991-1994 yılları arasında dört şampiyonluk birden yaşadı. Bu seri Madrid ekiplerinden

Real'in iki, Atletico'nun ise bir şampiyonluğuyla bozulsa da 1998 ve 1999 şampiyonlukları Barcelona'yı 90'ların rüya takımı yapmaya yetti. Avrupa'da da önemli başarılar kazanan Katalan ekibi 1989 ve 1997'de Kupa Galipleri Kupası'nı, bu kupadaki ikinci şampiyonluğunu takiben de Süper Kupa'yı müzesine götürdü. Ne var ki Real Madrid, 1998 ve 2000'de Şampiyonlar Ligi şampiyonu olarak Barcelona'nın Avrupa'daki başarılarına gölge düşürmeyi bildi.

2000'li yıllar

La Liga, yeni bin yıla yeni bir şampiyonla adım attı. Deportivo de La Coruna, 2000 yılında tarihinin ilk şampiyonluğuna ulaşırken sonraki iki sezon ligi sırasıyla Valencia ve Real Madrid'in ardından ikinci sırada tamamladı. Valencia 2004'te bir şampiyonluk daha yaşarken Barcelona sonraki iki yılda 17. ve 18. şampiyonluğuna ulaştı. Geçen sezonsa düğüm son maçlarda çözüldü. Son haftaya ikili averajla önde giren Real Madrid, ilk golü yediği maçı 3-1 kazanınca Barcelona'nın önünde 30. La Liga zaferine ulaştı. ■

En Golcüler

La Liga tarihinin en golcü oyuncusu, Athletic Bilbao'nun efsanevi forveti Telmo Zarraonaindia, ligde çıktığı 279 maçta rakip filelere tam 251 gol bıraktı. 1940-1955 yılları arasında Bilbao forması giyen Zarra'nın 1950-1951 sezonunda kaydettiği 38 gollük rekor da halen kırılabilmiş değil. Meksika'nın teknik direktörü Hugo Sanchez, nam-ı diğer Hugol ise 234 golle La Liga tarihinin en golcü ikinci forveti. Sanchez, 1981-1985 arasında Atletico Madrid, 1985'ten 1992'ye kadarsa Real Madrid forması giymişti. En golcüler sıralamasının üçüncü basamağında Real Madrid efsanelerinden bir diğeri, Alfredo di Stefano var. Stefano, La Liga kariyerinde rakip fileleri 228 kez havalandırdı. ■

El Clasico

La Liga deyince Real Madrid ve Barcelona maçlarından, yani El Clasico'dan bahsetmemek olmaz. Barcelonalı taraftarların takımlarını Katalunya Milli Takımı olarak görmesi ve Real Madrid'i Franco rejiminin bir sembolü olarak değerlendirmeleri; öte yandan Real Madridlilerin, Barça'yı ayrılıkçı hareketin sembolü saymaları El Clasico'yu siyasi bir tabana oturtuyor. Siyasi kökeni olan bir rekabet, şampiyonluğun en güçlü iki adayı olmanın getirdiği çekişmeyle birleşince, bunlara bir de Alfredo di

Stefano ile Luis Figo merkezli tartışmalar eklenince El Clasico'nun taşıdığı önem de artıyor. O kadar ki, efsaneye göre İspanya'da demokrasiye geçiş 1974'te Franco'nun ölmesiyle değil, Barcelona'nın Real Madrid'i Madrid'de 5-0 yenmesiyle başladı. Real Madrid ve Barcelona bugüne kadar La Liga'da 154 kez karşı karşıya geldi. Bu maçların 66'sını Real Madrid, 58'ini ise Barcelona kazanırken 30 maç eşitlikle sonuçlandı. Real'in 255 golüne karşın Barça'nın 234 golü bulunuyor. ■

İki yönlü futbolcuyum

Galatasaray'ın yeni gurbetçilerinden. Henüz 21 yaşında ve Almanya Ümit Milli Takımı'nda oynuyor. Kendisini Almanya'da yarım sezon boyunca izleyip transferini gerçekleştiren Feldkamp'ın gözüne kısa sürede girdi. Futbolun iki yönlü oynanması gerektiğine inanıyor ve özelliklerini "Hem defansta hem de ofansta görev alabiliyorum. Top rakipteyken agresif olmaya ve top çalmaya bayılıyorum. Ama top bendeyken özelliğim değişiyor. Teknik futbolcu olmayı, topu alınca oynamayı seviyorum" sözleriyle anlatıyor.

Bariş Tarık Mutlu

Bariş Özbek

▼Seni Almanya'dan Galatasaray'a transfer olduğunda tanıdık. Öncelikle bize biraz geçmişinden ve aileden söz eder misin?

▲Almanya'da 1986 yılında Castrop Rauxel'de doğdum. Ailem 20-25 yıl kadar önce Ankara'dan Almanya'ya yerleşmiş. Babam madende çalışıyor, iyi bir işi var. Annem ise ev hanımı. Ben üç erkek kardeşin ortancasıyım.

▼Futbolla ilk buluşman nasıl oldu?

▲Futbolla 6 yaşındayken tanıştım. Yaşadığımız bölgede insanlar futbola çok düşkünlü. Sokakta hergün top oynardık. Aslında bir kulüpte oynamak gibi bir düşüncem yoktu ama annem beni götürüp Schwerin adlı takıma yazdırdı. Kardeşim UFUK yeni doğmuştu. Dün gibi hatırlarım; annem, ben ve bebek arabasında UFUK birlikte gittik kulübe. İlk maçımda çok iyi bir performans sergiledim. 12-0 gibi bir skorla yendik ama hiç gol atamadım ve çok sinir oldum. O zamanlar Tugay hayranıydım. Onun gibi 5 numaralı formayı giymek istedim. Ama vermedi hocam, "Sana 10 numarayı verdim" dedi. Çok çalım atıyor, iki-üç kişiyi geçmeden topu bırakmıyordum. O maçta gol atamayınca babam da dalga geçti benimle. Ama sonraki maçlarda çok gol attım, gol kralıklarım da oldu.

UEFA zaferinde ağladım

▼Futbolu tercih etmenin nedeni neydi?

▲Babam futbolla çok ilgilenir, severdi ve beni küçükken sık sık maçlara götürürdü. Ailece Galatasaray'ı severiz. Zaten Galatasaray'ın Avrupa'daki başarısı beni çok etkiledi. Futbola bağlanmamı sağladı. Galatasaray'ın UEFA Kupası'nı kaldırdığı gün bayram günü gibiydi. Tüm aile evde maç seyrediyorduk. Çok gururlandık ve gözlerimden yaşlar geldi. Küçüklüğümde bu yana Galatasaray'a hayranlığım sürüyordu ama profesyonel hayata geçince farklı bakmak gerekiyordu. Buna rağmen şanslıydım ve hayranı olduğum, hayalini kurduğum takımda oynuyorum şimdi. Hakan ağabey, Hasan ağabey gibi oyuncularla oynamak ayrıca gurur verici.

▼Almanya'da hangi takımlarda forma giydin?

▲Almanya'da karma takımlar olur; orada göze batmışım. 12 yaşındayken büyük takımlardan Borussia Dortmund ve Schalke 04'ün altyapılarından teklifler aldım. Ama Ben Wattenscheid'i tercih ettim. Halil ve Hamit Altıntop da orada oynuyordu. Orada Türk oyunculara iyi davranılıyordu. Bir Türk olarak zorlanıyorsun ve böyle şeyler önemli. Üç sezon o takımda oynayıp Schwerin'e döndüm. Bir sezon sonra

da Hordel'e geçtim. Ardından Essen'in altyapısına gittim. Profesyonel futbol hayatım da 17 yaşındayken orada başladı.

▼2. Bundesliga ve Rot Weiss Essen günlerini anlatır mısın?

▲Essen'e gelişimde Wattenscheid'daki antrenörüm etkili oldu. Onunla birlikte Essen'e geçtik. Çok büyük umutlarla alınmamıştım. Ama çok çalıştım ve tabii çok güzel günler yaşadım. İki sezon altyapıda oynayıp Serkan Çalık'la birlikte üst takıma geçtik. Oradaki antrenörüm Jorn Heinz, çok üzerime düşerdi ve bana katkısı çok büyük oldu. Aslında Almanlar Türk kökenlilere çok ilgi göstermezdi. Ama o her zaman bana "Sen bir elmassın, seni sürekli işlemek lazım" derdi. İki sezon Essen'de A takımında oynadım. İlk sezonumda Alman Üçüncü Ligi'ndeydik ve ayağım kırılmıştı. Dört ay sakat kalınca fazla forma şansı bulamadım. Ama takım 2. Lig'e çıktığında 25 maçta oynadım. Orada iyi form tutturunca Alman Genç Milli Takımı'na da çağırıldım.

Daum'un takımını ezip geçtik

▼Başka gurbetçi futbolcular da var mıydı Essen'de?

▲Essen'in orta sahası Türklere emanetti. Ali Bilgin bizden bir sezon önce Türkiye'ye geldi. Ben ve Serkan Çalık Galatasaray'a transfer olduk. Barbaros Barut Kasımpaşa'ya geldi. Orada sadece Ferhat Kışanç kaldı. Daum'un takımını ezdik geçtik. Hayatım boyunca unutamayacağım çok güzel bir maçtı. Şampiyonluğa oynayan FC Köln'ü 5-0 yendik. Ferhat, Barbaros ve Serkan birer gol atmış, ben de iki golün asisti yapmışım.

▼Almanya'da top koşturan gurbetçi futbolcuların durumu nasıl?

Yeni yıldız adayları var mı?

▲Türk kökenli futbolcu için Almanya çok zor. Eğer profesyonel olabildiyse çok zor aşamalardan geçmiş demektir. Çünkü Almanya'da disiplin

en önde gelir. Türk arkadaşlarımın da çok disiplinli olduğunu söyleyemem. Hemen pes etmeleri ve disiplinsizlik en büyük sorunları. Genç bir futbolcu için en önemli dönem 17-18 yaşları. O yaşta gece hayatı, dışarıya çıkmak, kız arkadaşlar edinmek gibi şeyler başlıyor ve disiplin kalmıyor. Türk futbolcular belli bir yaşa kadar çok iyi. Ama yaş 17-18 oldu mu işler tersine dönüyor ve başarılı futbolcu

sayısı azalıyor.

▼Senin gece hayatıyla pek aran yoktu sanırım.

▲Babam sağolsun benim üzerime çok düşerdi. Maç öncesi iki-üç gün evden dışarı çıkamazdım. Aynı zamanda okul hayatım da başarıyla sürüyordu. Hatta okulda sınıfın en iyi öğrencilerinden biriydim. 12. sınıfta profesyonel hayatım başlayınca okulu bırakmak zorunda kaldım. Günde dört antrenmana gidiyordum ve 4 yılım böyle sıkı çalışma içinde geçti. Şimdi kardeşim UFUK, Schalke 04'ün spor okulunda. Sıkı ve disiplinli çalışmayı o da sürdürüyor. Tabii insanın içinde olmalı çalışma isteği.

Ailece

Galatasaraylıyız.

Zaten Galatasaray'ın Avrupa'daki başarısı beni çok etkiledi.

Futbola bağlanmamı sağladı. UEFA

Kupası'nın kazanıldığı gün bayram günü gibiydi. Tüm aile evde maç seyrediyorduk. Çok gururlandık ve gözlerimden yaşlar geldi.

Wattenscheid ve Essen'deki antrenörüm Jorn Heinz'in bana katkısı büyük oldu. "Sen bir elmassın, seni sürekli işlemek lazım" derdi. Essen'le 2. Lig'de 25 maç oynadım ve iyi performans gösterince Alman Genç Milli Takımı'na da çağırıldım.

Essen'in orta sahası Türklere emanetti. Geçtiğimiz sezon Daum'un takımını ezdik geçtik. Şampiyonluğa oynayan FC Köln'ü 5-0 yendik. Ferhat, Barbaros ve Serkan birer gol atmış, ben de iki golün asistini yapmışım.

Türk kökenli futbolcu için Almanya çok zor. Eğer profesyonel olabildiyse çok zor aşamalardan geçmiş demektir. Çünkü Almanya'da disiplin en önde gelir. Türk arkadaşlarımın da çok disiplinli olduğunu söyleyemem.

Anne, baba idmanda takip edemez ki seni.

Galatasaray'da gençlere verilen şans çok yüksek

▼Türkiye'de genç oyunculara gereken fırsat veriliyor mu?

▲Daha öncesini bilmiyorum ama Galatasaray'a geldiğimde, altyapı oyuncularına Almanya'ya oranla daha iyi fırsatlar sunulduğunu gördüm. Bizim takımda Özgürhan, Aydın, Anıl, Arda, Çağrı, Fırat hep genç takımdan gelme oyuncular. Almanya'da öyle değildi. Essen'de dört sezonda sadece Serkan ve ben çıktık genç takımdan.

▼Alman futbol anlayışının sana katkıları neler oldu?

▲Almanya futbolu Türk futbolundan biraz farklı. Almanlar güce dayalı futbol oynuyor. Çok kuvvetli oyuncular var orada. Burada ise teknik özelliği yüksek oyuncular ağırlıkta. Almanya'da sert futbol oynanıyor ve ben de sert oynamayı seviyorum.

▼Almanya Genç Milli Takımı'nda oynadın. Bir Türk oyuncu olarak orada neler yaşadın, nelerle karşılaştın?

▲2. Lig'de oynarken Alman Genç Milli Takımlarına çağırıldım. En iyi futbolcuların bulunduğu takımlara çağırılmak beni gerçekten çok gururlandırdı. Çok zor bir şeydi. Almanya'nın futboldaki başarısı tartışılmaz ve Alman Milli Takımlarına yabancı kökenli olarak çağırılmak güzel. Çok fazla sorun yaşamadım. Zaten genç takımlarda çok sayıda yabancı kökenli futbolcu da var.

Hangi ülkeyi seçeceğim konusunda kararsızım

▼Önümüzdeki günlerde A Milli Takım'ı seçme şansın var. Türkiye'de A Milli Takım'a çağırılırsan ne yönde karar verirsın?

▲Serdar Taşçı daha önce U21'deydi ve Almanya A Milli Takımı'na çağırıldı. Şimdi ben bu durumla karşılaşırsam nasıl davranacağıma açıkçası henüz karar veremedim. Önümüzdeki günlerde Fatih Terim Hocam çağırırsa, ailemle de oturup konuşarak bir karar veririm. Ama önümüzdeki günlerde Almanya Ümit Milli Takımı'yla Avrupa Şampiyonası'na katılacağım.

▼Peki, Galatasaray'a gelişin nasıl oldu? Feldkamp mı sağladı transferini?

▲Galatasaray geçen sezon da beni istemişti. Ancak bonservisim vardı ve takımda bırakmak istemiyordum. Bundesliga'dan Borussia Dortmund, Arminia Bielefeld ve Stuttgart da bana talip olmuştu ancak beklemem gerektiğini düşündüm. Çünkü o seviye için henüz erkendi.

▼Bu sezon başında Galatasaray dışında başka takımlardan da teklifler aldın mı?

▲Sezon başında Galatasaray beni yine istedi. Ayrıca Fenerbahçe'den ve yine aynı Alman takımlarından teklifler aldım. Ama tercihim Galatasaray oldu.

Almanya futbolu Türk futbolundan biraz farklı. Almanlar güce dayalı futbol oynuyor. Çok kuvvetli oyuncular var orada. Burada ise teknik özelliği yüksek oyuncular ağırlıkta. Almanya'da sert futbol oynanıyor ve ben de sert oynamayı seviyorum.

Türk Milli Takımı'ndan teklif alırsam nasıl davranacağıma henüz karar veremedim. Fatih Terim Hocam çağırırsa, ailemle de oturup konuşarak bir karar veririm. Ama önümüzdeki günlerde Almanya Ümit Milli Takımı'yla Avrupa Şampiyonası'na katılacağım.

Oturup değerlendirdim tüm detayları.

En önemli faktörlerden biri Feldkamp'ın burada olmasıydı. Almanya'da görüştük. Yarım sezondur hem Alman Genç Milli Takımı'nda hem de Essen'de beni izletiyormuş. Serdar'la ikimizi aldılar. Daha önce de söylediğim gibi, Galatasaray'da oynamak hayalimdi zaten.

▼Bundesliga'dan gelen tekliflere rağmen neden Galatasaray'ı tercih ettin?

▲Tercihimi yaparken şunu göz önünde bulundurdum; bir oyuncu maçlarda 90 dakika oynamalı ki gelişsin ve iyi bir futbolcu olsun. Antrenmanlar kişisel gelişim için yeterli değil. Gençken çok büyük kulüplere gidersin ama 90 dakika oynayamaz, yedekte kalırsın diye düşündüm. Gencim ve gelişimim sürüyor. O açıdan benim için 90 dakika oynamak önemli. Bütün kriterleri değerlendirince de tercihim Galatasaray oldu.

▼Feldkamp, yaşıyla ilgili olarak eleştiriliyor. Sen bu konuda neler düşünüyorsun?

▲Ben hiç anlayamadım bu eleştirilerin nedenini. İlk gördüğümde yaşı o kadar olduğunu bilmiyordum, hiç de tahmin etmezdim. Gayet dinamik ve dinç bir insan. Zaten bu zamana kadar Galatasaray'da yaptıkları da ortada. Bu eleştirilere bir anlam veremiyorum.

Takımı için çalışan futbolcuları seviyorum

▼Çok futbolcunun örnek aldığı, kendi oyun biçimini özdeşleştirdiği bir idolü

vardır. Sen hangi futbolcuları kendine örnek alıyorsun?

▲Ben takımı için çalışan, disiplinli futbolcuları severim. Bir takımda her zaman gözde olan futbolcular vardır. Ama düşünmek lazım, o becerikli futbolcuların hatasını kim kapatıyor? Yani ben o tip oyuncuları çok severim. Benim gözümde en önemlileri onlardır. Ama hiç ön plana çıkmazlar. Bu özellikleriyle beğendiğim futbolcular ise Gattuso ve Davids.

▼Sen kendi futbolunu nasıl anlattırın?

▲Benim özelliğim çok yönlü olmam. Hem defansta hem de ofansta görev alabiliyorum. Top karşı taraftayken agresif olmaya ve top çalmaya bayılıyorum. Ama top bendeysen özelliğim değişiyor; teknik futbolcu olmayı, topu alınca oynamayı seviyorum. Top bende olmayınca savaşmalı ve kazanmalıyım.

▼Galatasaray'da oynadığın ilk maçta golle buluştun.

▲Babam hep der ki "Galatasaray'da gol atmazsan Galatasaraylı olamazsın." Ben de ilk maçında Young Boys'a bir gol attım. Gerçi hazırlık maçıydı ama o gole çok sevindim. Benim açımdan iyi bir başlangıç ve motivasyon oldu.

Türk futbolcusunun ne yapacağı belli olmuyor

▼Turkcell Süper Lig'de oynanan futbolu nasıl buldun?

▲Süper Lig'deki ilk maçımız seyircisizdi. İlk defa bir seyircisiz maç oynadım ve çok garip geldi. Ama 4-0 kazanmak güzeldi. Bursaspor maçı da

Takımı için çalışan, disiplinli futbolcuları severim. Bir takımda her zaman gözde olan futbolcular vardır. Ama o futbolcuların hatasını kim kapatıyor? Ön plana çıkmazlar ancak benim gözümde en önemlileri onlardır. Gattuso ve Davids gibi.

Alman futbolculara baktığın zaman ne yapmak istediklerini anlıyorsun. Burada ise teknik oyuncuların ne yapacağı belli olmuyor. Daha hızlı yer değiştiriyorlar. Bu konuda hocamızın tavsiyelerini dinledim ve artık alıştım sayılır.

zorlu geçti, keyifli bir mücadele oldu. Türk futbolu ilk başlarda farklı geldi tabii ki. Alışmaya çalışıyorum. Burada bazı futbolcuların hareketleri çok farklı. Alman futbolculara baktığın zaman ne yapmak istediklerini anlıyorsun. Futbolcuların teknikleri çok kuvvetli olmadığı için öyle çok farklı hareketler yapmazlar. Burada ise teknik futbolcuların ne yapacakları belli olmuyor. Mesela Okan ağabey birden geri dönebiliyor. Daha hızlı yer değiştiriyorlar. Bu konuda hocamızın tavsiyelerini dinledim ve artık alıştım sayılır.

▼Özellikle oynamak istediğin maç var mı?

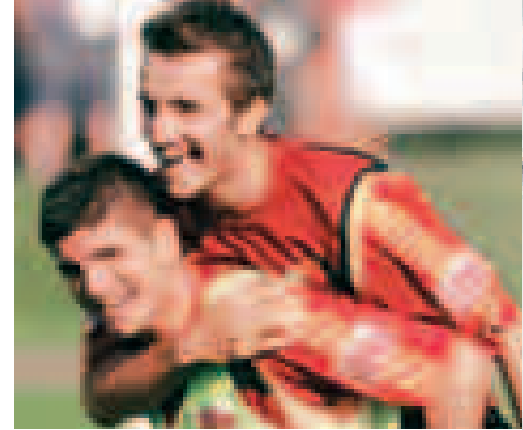
▲Tabii ki derbi maçlar özeldir. Ama ben her maçta oynamak istiyorum. Takım olarak ligde şampiyonluk hedefimiz var. UEFA Kupası'nda da başarı elde etmek istiyoruz.

▼Futbol hayatını hangi ülkede sürdürmek istiyorsun?

▲İngiltere'de oynanan futbolu beğeniyordum. Sert bir futbol ve bana daha yatkın. İngiltere'de oynamak isterdim.

▼Peki, Galatasaray'da beklediğin ortamı buldun mu? Takım içinde uyum nasıl, alışabildin mi?

▲Takımda uyum sorunu yaşamadım. Ağabeylerimiz bizi çok iyi karşıladı.

Her zaman bir ihtiyacımız olup olmadığını soruyor ve bizimle yakından ilgileniyorlar. Burası medyatik yönden de çok farklı. Bize ilk uyarıları bu oldu. "Kendinizi koruyun, paparazzilerden uzak durun ve gece hayatınıza dikkat edin" diye. Almanya'da böyle şeyler gündeme gelmez futbolcular açısından.

▼İstanbul'daki sosyal hayatın nasıl?

▲Burası Almanya'dan biraz farklı. İstanbul çok büyük bir şehir ve alışmaya çalışıyorum. Daha yeni olduğum için pek dışarı çıkamadım.

▼Futbol dışında nelerle uğraşırsın?

▲Ailemle zaman geçirmeyi severim. Onlar futbola çok düşkün. Bir araya geldiğimizde futboldan konuşuruz. Plaj voleybolunu ve yüzmeyi, sinemaya gitmeyi, arkadaşlarla buluşmayı severim. Gece hayatım pek yoktur. İstanbul'da genelde Serkan'la beraberim. Zaten üç yıldır hep beraberiz. Şimdi de birlikte ev tutmayı düşünüyoruz. ■

Bulunmaz Hint kumaşı

Modern futbolla birlikte, savunma ve hücum bir arada yürütülmeye başlayınca değeri anlaşılan oyuncular onlar. Özellikle 1980'li yıllardan sonra İtalyan Cabrini ile şekillendi karakterleri. Hem savunma yapacak, hem hücum çıkacak, hem oyunu organize edebilecek bir nitelik kazandılar. Maldini ve Roberto Carlos örnekleriyle zirveye çıktılar. Bugüne baktığımızda bütün dünyada bir sol bek arayışı olduğunu gözlemlemek mümkün. Üst düzey bir sol bek bulmak ne yazık ki artık hiç kolay değil.

LIZARAZU

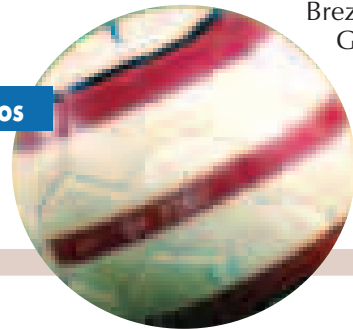
TARANTINI

Futbol takım oyunudur. Herkes o takımın bir parçası olduğu sürece bir değer taşır. Hiçbir futbolcu takımdan daha büyük değildir. En büyük yıldızlar bile iyi bir takıma ihtiyaç duyarlar. Bütün bu tespitlerin hepsi doğrudur. Hakikaten futbol bir takım oyunudur ve oynayan her oyuncunun bu dayanışma içinde bir katkısı vardır. Tabii ki forvetlerin, yaratıcı orta sahalının yeri başkadır. Ama bu oyun bütün halinde oynandığında tat verir. İsmi lazım değil, futbol tarihimizin unutulmaz oyuncularından birinin ağzından anlatılan bir hikâye vardır. Tevatür o ki, bir maç çıkışı yanına gelen eski takım arkadaşını tanıyamamıştır üstat. Arkadaşı sitem eder ve "Yahu ben aynı takımda bektim" der. "Ben ilerideydim, sen arkalarda bir yerde. Kaç kere yan yana geldik ki" diye cevaplar üstat. Futbolun başka türlü oynandığı bir dönemin anlayışını

anlatmak için enfes bir hikâyedir bu. Gerçekten de forvet nerededir, bekler nerede? Tarih boyunca hep benzer işlevleri taşıyan mevkilerden biridir sol bek. Dörtlü defans dizilişinden beri savunmanın solu onundur. Ama 2-3-5 gibi düzenlerin geçerli olduğu yıllarda, henüz daha kimlikleri tam olarak oturmamıştır. Sol açık öndeki yerini almış ama savunma ağırlıklı bir sol bek kavramı henüz oturmamıştır. Ta ki, futbolun miladı olan 1960'lar gelene dek. 1966 Dünya Kupası'nda sol bek kavramına ilk

öne geçiren gol onun hatasından gelmiştir ama maçın devamını iyi getirmiş ve Dünya Kupası'nı kaldıran takımının önemli bir dişlisi olmuştur. 1970 Dünya Kupası öncesi artık taktikler oturmuş, sol bekler de tanımlarını bulmaya başlamıştır. Kupayı kazanan o harika Brezilya takımının sol beki derinlik kazandıran isim Ray Wilson olmuştur. Alanını savunan, rakip açıklarla mücadele eden, oyuna sol kanadın gerisinden katkı veren bir sol bektir Wilson. Alf Ramsey'in turnuva boyunca vazgeçemediği isimlerden biri olmuştur. Evet, finalde Almanları

Roberto Carlos

Marco Antonio Brezilya'da Gümüş

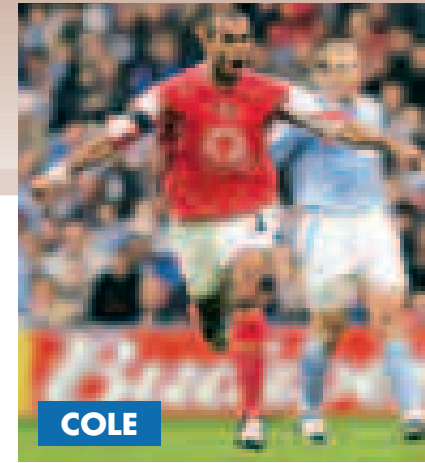

CABRINI

Top ödülü almış ve takımın sol çarkını çalıştıran oyuncu olarak öne çıkmıştır. Ama o kupaya asıl damgasını vuran sol bek Terry Cooper olmuştur. Bugünkü anlamıyla sol bek işlevini gören belki de ilk

oyuncudur Cooper. Hem hücum yetenekleri hem de defansif gücüyle takdir toplamıştır. Efsane Leeds United takımının da İngiltere Milli Takımı'nın da vazgeçilmezi olmayı başarmıştır. Tam 40 yaşına dek top koşturmasında bu öngörülü oyunu da rol oynamıştır. Sol beklerin oyundaki ağırlığı 70'li yıllarla birlikte iyice belirginleşir olmuştur. Bu dönemde 1978 Dünya Kupası'nı kaldıran Alberto Tarantini öne çıkan isimlerden biridir.

Artık her ekip takım içinde iyi bir sol bek

COLE

CAMACHO

ABİDAL

COOPER

BREHME

gerekliliğine inanmaya başlamıştır. Yine de hâlâ oyunda önemli bir aktif rolleri yoktur. Oyunda hücum katkıları yok denecek kadar azdır. Görevlerinin diğer

oyunculara göre daha da belirginleşmesi için 80'lerin gelmesi gerekmektedir. Bu açıdan sıçrama 1982 Dünya Kupası'dır. Pek çok yıldız adayı sol bek dünya futboluna damga vurmaya

MALDINI

başlamıştır. Ama hepsi bir yana Cabrini bir yanadır. O gerçek anlamda bir sol bekin nasıl olması gerektiğini gösteren ilk isimdir. Özellikle hücum verdiği katkı inanılmazdır. İtalya Milli Takımı'nın vazgeçilmezi olmuş ve Juventus'ta da büyük başarılar yaşamıştır. Artık ondan sonra sol bekin de tanımı değişmiştir. Bu yeni tanımı mükemmel bir hale getiren iki isim ise Andreas Brehme ve Jose

Antonio Camacho olmuştur. Real Madrid'in efsane ismi Camacho futbol aklı, mücadele azmi ile yıllarca hem İspanya Milli Takımı'nın hem de Real Madrid'in vazgeçilmezi ve kaptanı olmuştur. Ama Andreas Brehme bir başkadır. Bugün bile bütün

dünyanın aradığı bir sol bektir o. Muhteşem ayağı, enfes ortaları, öldürücü serbest vuruşları ve kesiciliğiyle hem Almanya'ya hem Inter'e büyük katkı vermiştir. Sol beklerin oyundaki etkinliği anlaşılmaya başladıktan sonra her takım iyi bir sol bek arama başlamıştır. Ama ne yazık ki, futbolu bütün yönleriyle oynayabilen bir sol bek, sadece bugün değil her zaman için zor bulunmaktadır. Yine de 1990'lar bize gelmiş geçmiş en iyi iki sol beki armağan etmeyi de

başarmıştır. Gerçekten de bugün hangi futbol otoritesine sorarsanız sorun, dünyanın gelmiş geçmiş en iyi onbirine ya Maldini'yi alır ya da Roberto Carlos'u. Her ikisi de bir sol beken alınabilecek verimi maksimize etmeleriyle öne çıkmıştır. O kadar ki, Roberto Carlos'lu Brezilya 3-5-2 oynama lüksüne

sahip olmuş ve tarihin en ezici oyunlarından biriyle 2002 Dünya Kupası'nı almıştır. Aynı şekilde Maldini de hem kesiciliği hem de hücumdaki zekâsıyla Milan'ı da İtalya'yı da sırtlamıştır. Onlar artık rol modelidir ve herkes onlar gibi bekler arar hale gelir. Futbol dünyası son yıllarda kalburüstü pek çok sol bek gördü. Bir Robert Jarni'yi, bir döneme İspanya Milli Takımı'nın gururu Tommy Gemmell'i, hırçın ama karakterli Grame Le Saux'yu, Brezilya'nın efsane isimlerinden sol açıktan bozma sol bek Leonardo'yu, Alman panzeri Ziege'yi, Fransa'yı kupaya taşıyan iki isim Candela ve Lizarazu'yu bu yazıyı yazarken mutlaka anmak gerek. Bugüne baktığımızda bütün dünyada bir sol bek arayışı olduğunu gözlemlemek mümkün. Üst düzey bir sol bek bulmak ne yazık ki artık hiç kolay değil. Tabii ki John Arne Riise, Christian Chivu, Ashley Cole, Eric Abidal, Gabriel Heinze gibi isimler göz ardı edilemez. Ama yine de oyunun her haline damga vuran bir sol bek artık yok. Boşa değil, hâlâ her takım genç bir Maldini, genç bir Roberto Carlos bulma uğraşında. Çünkü futbol onlarla bir başka güzel oluyor. ■

HEINZE

Gönül adamı

Gençlerbirliği OFTAŞ Spor 4 sezonda üç şampiyonluk yaşayarak Süper Lig'e yükselirken, takımın lokomotif oyuncularından biriydi. Zaten geçtiğimiz sezon Lig A'nın en değerli oyuncusu seçildi. Sezon başında Galatasaray'ın da gündemindeydi ama o sarı-lacivertli formayı giydi. Dış dünyanın kötülüklerinden kaçmanın yolunu

günde 4-5 tanesini izlediği filmlerde buluyor. "Birileri hakkımda kötü konuşmaya başlayınca etkileniyorum" diyecek kadar duygusal. Olumlu eleştirileri ise "Bir sonraki maçta kat kat üzerine koyarak devam ederim" diyerek mutlulukla karşılıyor.

Gökhan Gönül

Bursa Yolspor'da başlangıçta kaleciydim. Bir gün antrenörümüz ileride oynamamı istedi. Performansımı gördükten sonra da "Bundan sonra kaleci değilsin" dedi. Topu alıp herkesi çalımılayarak rakip kaleye kadar gidiyordum.

————— Mazlum Uluç

Başlangıçta İnegölspor'da ya da Bursaspor'un altyapısında oynamak bile hayaldi. Ama antrenörüm Mehmet Kirazoğlu üzerime çok düştü. Bir gün A takım antrenörü "Yarın A takımın maçı var, sen de oynayacaksın" dediğinde henüz 13 yaşındaydım.

Futbola o kadar kendimi kaptırmıştım ki, okulu bile boşvermeye başlamıştım. Bunun üzerine babam bana futbol oynamayı yasakladı. Yolspor'daki antrenörlerim babama gelip "Bu çocuğun istikbali var" diyerek izin istediler.

2002'de Galatasaray beni istedi. Takımın başında Fatih Terim vardı.

İstanbul'a gittim, görüştük. Ailemden izin almak için Bursa'ya döndüm.

Ama o sırada Gençlerbirliği devreye girdi ve beni transfer ettiler.

Koşmuyor diye sürekli eleştiriliyor ama bana göre Alex en iyi futbolcular arasında değil, en iyisi. Çünkü her an sonucu etkileyebilecek, her maçta ya gol atan ya da asist yapan bir oyuncu.

Böyle bir futbolcuyu kim oynatmaz istemez ki?

Fenerbahçe'de oynayacağım" hayalini kuruyor muydun?

▲Hayır, o çağlarda transfer nedir, bunu bile bilmiyordum. Benim için İnegölspor'da ya da Bursaspor'un altyapısında oynamak bile hayaldi. Sadece boş zamanlarımda top oynamak için gidiyordum takıma. Ama Mehmet Kirazoğlu Hocam üzerime çok düştü. Normal antrenmanların dışında akşamları bana özel çalışmalar yaptırırdı. Bir gün A takımın antrenörü Ramiz Hoca "Yarın A takımın maçı var, sen de oynayacaksın" dedi. Benim için 14-16 grubunda oynamak bile büyük bir olaydı, çünkü henüz 13 yaşındaydım. Orada ise 30 yaşında futbolcular oynuyordu. Selam vermeye bile çekindiğim insanlardı. Ama sağolsun Ramiz Hoca beni o takımda oynattı. Bugünlere gelmemde onun da büyük payı var.

▼A takıma çıktıktan sonra artık oynadığın mevki de belirlenmiştir.

▲14-16 takımında libero, genç takımda orta saha, A takımında ise forvet ve orta saha oynuyordum.

▼Ailen nasıl bakıyordu futbol oynamana?

▲Futbola o kadar kendimi kaptırmıştım ki, okulu bile boşvermeye başlamıştım. Bunun üzerine babam bana futbol oynamayı yasakladı. Ailem çok üst düzeyde para kazanmıyordu ve her ay ayakkabı alacak durumda değillerdi. Yolspor'daki antrenörlerim babama gelip "Bu çocuğun istikbali var" diyerek izin istediler. Babam onlara da karşı çıktı ama ben yine gizli gizli futbola devam ettim.

▼Ailenden söz eder misin biraz?

▲Üç erkek kardeşiz, en büyükleri benim. Babam kuaför, annem de ev hanımı.

Galatasaray'a niyet Gençlerbirliği'ne kısmet

▼Peki, biz senin futbol yolculuğundan devam edelim.

▲Genç ve A takımında oynamaya başlayınca 14-16 takımının kaptanı olmuştum. Play-off'ta Bursaspor'la 3-3 berabere kaldık. Bursaspor'la ilk defa berabere kalmıştık ve libero oynamama rağmen üç golü de ben atmıştım. Hasan Bora beni beğendi ve Bursaspor'a istedi. Ama arkadaşlarım arasında oraya gidip de başarılı olamayan örnekler bulunduğu için kabul etmedim. O maçtan sonra Galatasaray da beni istedi. Takımın başında Fatih Terim vardı. İstanbul'a gittim, görüştük. Ailemden izin almak için Bursa'ya döndüm. Ama o sırada Gençlerbirliği devreye girdi ve 2002 yılında beni transfer ettiler.

▼Galatasaray'a değil de Gençlerbirliği'ne gittiğin için bir pişmanlık duydu mu?

▲Hayır duymadım. Belki o dönemde Galatasaray'a gitseydim arada kaybolabilirdim. Ama altyapısı güçlü Gençlerbirliği'nde gösterdiğim gelişimle Fenerbahçe'ye geldim. Üstelik bu süreçte birçok kez de Galatasaray'ın gündemine girdim.

▼Başlangıçta bir futbol idolün var mıydı?

▲Yoktu, şu an bile idolüm yok. Ama hayranlık duyduğum futbolcular var. Bunlardan biri de Alex. Koşmuyor diye sürekli eleştiriliyor ama bana göre Alex en iyi futbolcular arasında değil, en iyisi. Çünkü her an sonucu etkileyebilecek, her maçta ya gol atan ya da asist yapan bir oyuncu. Böyle bir futbolcuyu kim oynatmaz istemez ki? Dünyada dersiniz, hayranlık duyduğum futbolcu Zidane'dı.

▼2002'den bu yana Gençlerbirliği'nin oyuncususun ama daha çok Gençlerbirliği OFTAŞ Spor'da oynamışsın. O süreçte neler yaşandı?

▲Sezon başlarında hep Gençlerbirliği'ndeydim ama her seferinde bir şey oldu ve OFTAŞ'a gönderildim. Mesela Ziya Doğan döneminde ilk maçımız Fenerbahçe'yeydi ve hocamız "Bende isim değil çalışan oynar, şu anda

▼Fenerbahçe'ye transferin futbol hayatın için milat sayılabilir. Geçtiğimiz sezon Lig A'da Gençlerbirliği OFTAŞ Spor'u izlemeyenler için bilinmeyen bir oyuncusun.

Öncelikle futbolla nasıl tanıştığın, hangi aşamalardan geçtiğinden başlayalım.

▲Aslen Bafralıyım ama 6 yaşında ailem Bursa'ya taşınmış. Mahallede top oynarken ağabeylerim beni Bursa Yolspor'a götürdü. Başlangıçta kaleciydim. Bir gün denenmek için çok sayıda kaleci gelince antrenörümüz bana "Geç ilerde oyna" dedi. Performansımı gördükten sonra da "Bundan sonra kaleci değilsin" dedi. O düzeyde hangi mevkide oynadığımız belli değildi. Topu alıp herkesi çalımlayarak rakip kaleye kadar gidiyordum.

▼O dönemde futbol oynarken "Bir gün

kadroda sadece Gökhan'ın yeri garanti" demişti. Ama bir sakatlık yaşadım ve 3-4 ay oynayamadım. Kendime gelmem için OFTAŞ'a gönderildim. Sonrasında takım Lig A'ya çıkınca "Kadroyu bozmayalım. Hiç olmazsa küme düşmeyelim. Devre arasına kadar kal. Nasıl olsa maddi açıdan Gençlerbirliği futbolcularıyla aynı imkâna sahipsin" dediler. Ama devreyi lider bitirince hedef büyüdü ve ben şampiyonluk hedefine giden takımda kalmayı tercih ettim. Nitekim de şampiyon olduk. Bu önemli bir başarıydı, çünkü OFTAŞ'ta 4 sezonda 3 şampiyonluk yaşayarak Süper Lig'e çıkmıştık.

Fenerbahçe'yi zirve olarak görüyorum

▼Transfer döneminde Galatasaray da seni istemişti. Fenerbahçe tercihinde rol oynayan faktörler neydi?

▲Öncelikle Gençlerbirliği kulübünün menfaatleri söz konusuydu. Çünkü kulübün sözleşmeli futbolcusuydum ve kim daha fazla para ödeyecekse oraya göndermek isteyecektik. Yöneticiler "Fenerbahçe bizim istediğimiz parayı veriyor" dediklerinde severek kabul ettim. Çünkü Türk futbolunda üç büyükler değil, iki büyük var. Ben Fenerbahçe'yi büyüklerin üzerinde zirve olarak görüyorum.

▼Başlangıçta hayalin İnegölspor'la sınırlıyken iki büyük kulüpten teklif aldığında neler hissettin?

▲OFTAŞ Spor'da 4 sezonda üç şampiyonluk yaşadım. O 4 sezondaki yenilgi sayımız 15'i geçmez. Kazanmaya alışkın bir takımdık. Tamam, 3. Lig'deyken bizi kimse tanııyordu. Lig B'ye çıktığımızda da yine tanııyorlardı. O dönemde arkadaşlarımızla hep şunu konuşuyorduk, "Biz kendi transferimizi kendimiz yapacağız. Hiç kimse bizi 3. Lig'den bulup da ortaya çıkarmaz. Takımı yükselteceğiz ve biz de takımla birlikte ön plana çıkacağız." Sonuçta bu hedefimize ulaşmayı başardık ve Lig A'da herkes Gökhan'dan söz etmeye başladı. Lig A'nın en iyi futbolcusu ödülünü de aldım. Dolayısıyla OFTAŞ'ın başarı sürecinde ben de artık göz önünde ve talep edilen bir futbolcu konumuna gelmişim.

▼Fenerbahçe genç oyuncuların çok fazla şans bulduğu bir kulüp değil. 22 yaşında bir oyuncu için buraya gelmek aslında biraz da cesaret işi. Sen neler düşünerek geldin?

▲Bir kere Türk futbolunun zirvesinde bir takımdan teklif aldığında gözün kararıyor zaten. Bu arada eski takım arkadaşlarım Serkan Balcı ve Uğur

Boral'la da görüştüm. Bana, "Başlangıçta yedek kalabilirsin, belki tribüne bile çıkabilirsin. Ama sen alın terini akıtırın, iyi çalışırsın mutlaka oynarsın. Bu zaten çok uzun bir maraton. Süper Lig'di, kupaydı, Şampiyonlar Ligi'ydi derken mutlaka bir noktada şans bulursun. Bu şans iyi değerlendirirsen formayı neden almayasın" dediler. Evet, Fenerbahçe'ye gelmek belki cesaret işi ama kendime güvenim olmasaydı zaten buraya gelmez, sonuna kadar Gençlerbirliği'nde oynardım.

Yıldızlardan çok şey öğreniyorum

▼Zico geçmişte dünyanın en iyi oyuncularından biriydi. Ayrıca takımda Roberto Carlos, Alex, Kezman gibi dünya çapında oyuncular var. Genç bir oyuncu için böyle bir atmosferi yaşamak avantaj olsa gerek.

▲Lig A'da oynadığım dönemde Kezman'a, Appiah'a çok farklı gözle bakıyordum. Zaten bir grubun içine girmeyince dışarıdan hep farklı görünür. Televizyondan izleyen biri Appiah'ın oyun içindeki agresifliğine bakarak kötü şeyler düşünebilir. Ama yakından tanıdığınız zaman Lig A'da yanınızda oynayan arkadaşınızdan bir farkı olmadığını görüyorsunuz. Tek fark yaşı getirdiği tecrübe.

Benim de gelişirken bunları öğrenmem gerekiyor. Roberto Carlos'un nasıl hareket ettiğini, Appiah'ın nasıl konuştuğunu, Kezman'ın nasıl davrandığını yakından izleyip bir şeyler kapabiliyorsam ne mutlu bana. Hepsinin çok iyi karakterli insanlar olduğunu kısa sürede anladım.

▼Aslında orta saha oyuncusunun ama Fenerbahçe'de sağ bek olarak görev alıyorsun. Sen hangi mevkide oynamaktan keyif alıyorsun? Yoksa oynayayım da nerde oynarsam oynayayım diye mi düşünüyorsun?

▲Hayır, o biraz yanlış olur. Geçtiğimiz sezon 26 maçta oynadım. Bunların 20'sinde orta sahanın sağında, 6'sında ise sağ bek oynadım. O 6 maç izleyen insanlar benim için "Bu çocuk defansta da hücumda da iyi" diyebilir. En iyi özelliğim hücumda çok katılan bir oyuncu olmam. Zaten defans oynarken 5 gol atmış bir oyuncuyum. Benim sağ bek oynadığım takım dörtlü savunmasını kaydırarak üç savunma, beş orta sahaya dönebilir.

▼Oyuncu özelliklerini tanımlarsan hangi özelliklerini ön plana çıkartırsın? Ya da antrenörlerin senin için neler söylüyor?

▲Yeri gelmişken üzerimde büyük

Bir kere Türk futbolunun zirvesinde bir takımdan teklif aldığında gözün kararıyor. Evet, Fenerbahçe'ye gelmek belki cesaret işi ama kendime güvenim olmasaydı zaten buraya gelmez, sonuna kadar Gençlerbirliği'nde oynardım.

Daha önceki takımında "Eksiğim var mı?" diye düşünmüyordum. Orada alternatifiniz yok. Ama Fenerbahçe'ye geldikten sonra buradaki oyuncuların arasında insan ister istemez bir özeleştiriyi yapmak zorunda kalıyor. Fenerbahçe'deki eksiğim ise tecrübe.

emeği olan Metin Diyadin'den de söz etmem gerek. Bize hem antrenör olarak kattığı çok şey var hem de adeta bir ağabey gibiydi. Onunla her şeyimizi paylayabiliydik. Futbolcuyu çok iyi anlayabiliyordu. Onun beni tarif ettiği bir yazıyı gazeteden okumuş ve çok mutlu olmuşum. Kendimi anlatmayı seven bir insan olmadığım için Metin Hoca'nın sözlerini aktarayım: "Gökhan agresif bir futbolcu, uzun taç atışları kullanabilir, çok süratli ve dayanıklı, topla kolay adam eksiltebilir." Bence bir futbolcu için de bunlar yeterli sanırım.

Artık eksiklerimi araştırıyorum

▼Kendinde eksik bulduğun yönler de var mı?

▲Daha önceki takımında "Eksiğim var mı?" diye düşünmüyordum. Orada alternatifiniz yok. Ama Fenerbahçe'ye geldikten sonra buradaki oyuncuların arasında insan ister istemez bir özeleştiriyi yapmak zorunda kalıyor. Fenerbahçe'deki eksiğim ise tecrübe. Çünkü Gençlerbirliği OFTAŞ seyircisiz bir takımdı. Ailelerimizden başka maça gelen yoktu. Fenerbahçe'de ise 50 bin kişinin önüne çıkıyorsunuz. Bir pas hatası yaptığınızda o tribünlerin

uğultusu kulağınıza öyle bir geliyor ki insan yapmak istediklerini ürkerek yapıyor. Mesela Gaziantepspor maçında adam geçmek istedim ama "Ya topu kaptırsam" diye düşündüm. OFTAŞ'ta öyle değildi; topu kaptırsam arkadaşımı mutlaka açığımı kapatacağını biliyordum. Burada ise ne olacağını çok fazla bilmiyorsunuz. Çünkü çok yeni bir oyuncusunuz. Dolayısıyla burada takıma uyum sağlamak çok önemli. Bir de OFTAŞ'ta bizi eleştiren bir medya yoktu, çünkü kimse bizi izlemiyordu. Ama burada bir top kaptırsam "Gökhan nasıl bunu yapar? Kendini hâlâ OFTAŞ'ta mı sanıyor?" gibi eleştiriler alıyorum. Hangi oyuncu direkt Fenerbahçe'nin onbirinde başlar ki? Herkes bir yerlerden geliyor bu takımlara. Türkiye'de lisanslı olarak belki birkaç yüz teknik direktör var ama bana göre bu sayı milyonlarca. Çünkü bu ülkede herkes teknik direktör. O zaman onlar da kursa gidip teknik direktörlük yapsınlar, daha çok para kazanırlar.

▼Eksiklerden söz ederken tecrübe ve uyumdan söz ettin ya. Galiba büyük takım oyuncusu olduğunda eleştirilere de alışmak ve başa çıkmayı becerebilmek gerekiyor.

▲Zaten gelirken Metin Diyadin Hocam da beni uyarmıştı. Fenerbahçe formasını giymiş olmanın tecrübesiyle, "Oğlum, Fenerbahçe'nin seyirci baskısına, sahanın ambiyansına ve medyanın eleştirilerine fazla kapılma, yoksa orada oynayamazsın" demişti. Benim duygusal bir futbolcu olduğumu iyi bilir. Birileri hakkımda kötü konuşmaya başlayınca etkileniyorum. Aslında profesyonel bir oyuncunun bunu yaşamaması gerekiyor. Ancak duygusallık benim karakterimin bir parçası ve değiştiremeyeceğim bir şey. Birisi benim hakkımda olumlu bir eleştiride bulursa inanıyorum ki bir sonraki maçta kat kat üzerine koyarak devam ederim. Fakat burada çok acımasızca eleştiriler yapılıyor. Geçenlerde kaleci Volkan için bir programda söylenenleri duydum, kulaklarıma inanmadım. Yerden yere vuruyorlardı. Sanki adamlara bu sözleri söylemeleri için milyon dolarlar vermişler. O ağır eleştirileri yaparlarken hiçbir kazançları yok ama bir oyuncuyu kaybetmek için ellerinden geleni yapıyorlar.

▼Zico'nun Uğur dışında takımı değiştirdiği bir Gaziantepspor maçı var. Çok ağır bir sorumluluk değil miydi bu sizin için?

▲Fenerbahçe futbolcu yetiştiren değil, dünyanın ve Türkiye'nin iyi futbolcularını kadrosunda toplayan bir kulüp. Dolayısıyla Fenerbahçe'ye

gelen her futbolcu belli bir kalitenin üzerinde. Alex ne kadar yıldızsa Kemal veya Selçuk da o kadar yıldız. Çünkü bu takımın içindeler. Her maça alışılmış onbir çıkmayabilir. O onbirin dışındaki oyuncular antrenman hunisi değil. Hepsi Fenerbahçe'nin futbolcusu. Maç eksikliği bir futbolcu için çok önemli bir dezavantaj. Oyuncu oynayana oynaya kazanılır.

▼Elbette o günkü onbirdeki oyuncuların tümü Fenerbahçe'nin ilk onbirinde oynamaya layık. Ama ideal diye bilenen onbirin tamamen değiştirilmesi, o gün sahaya çıkan oyuncuya ekstra bir sorumluluk yüklemesiz mi?

▲Zaten Fenerbahçe'nin formasıyla sahaya ayak basıyorsanız bu başlı başına çok büyük bir sorumluluk. Çıktığınız her maçı kazanmak zorundasınız. Taraftar bunu bekliyor ve futbolcu da o sorumluluğu hissediyor. Ama bir anda onbirin değiştirilmesi Zico'nun tasarrufu. Demek ki antrenmanlardaki performansımıza güvendi ve böyle bir karar verdi.

Kemal'in sözleri beni motive etti

▼O maçtan önce aranızda neler konuştunuz?

▲Zico bize "Hepiniz bu takımın futbolcusunuz. Hiçbirinizi diğerinden ayırt etmiyorum. Size güveniyorum. Bu maçı kazanacağınızı biliyorum. Bu güveni boşa çıkarmayın. Çıkın ve elinizden geleni yapın" dedi. Kendi aramızda konuşurken de Kemal, "Biz şampiyonluğa alışkın bir takımız. Aramıza gelen yeni oyuncular da böyle bir takımda oynamaya layık oldukları için transfer edildi. Çıkacağız, şampiyon gibi oynayacağız ve kazanacağız" dedi. Bu sözleri duyunca gerçekten hırslandım ve maçın havasına girdim.

▼Bundan sonrası için ilk onbirdeki

şansını nasıl değerlendiriyorsun?

▲Benim yerimde Önder oynuyor. Şampiyon takımda oynayan futbolcuydu ve öncelik onda. Ama sabırlıyım ve beklemesini bileceğim. Bu uzun maratonda bana da sıra gelecek. Çünkü işin doğasında bu var. Eğer sıra gelmeyecek olsa yedeklere gerek kalmazdı. Şans bulduğumda da bunu iyi değerlendirmeye çalışacağım.

▼Gaziantepspor karşısında bulduğun şansını nasıl değerlendirdiğini düşünüyorsun?

▲Bazıları "Gökhan kırk yıllık Fenerbahçeli gibi oynadı" diye yazmış ama ben kendimi yeterli görmedim. Daha iyisini yapabiliyordum. Daha fazla öne çıkmalı, bindirmeli ve orta yapmalıydım. O maçta kendimi pek beğenmedim açıkçası.

▼Geleceğini nerede görüyorsun? Mesela 3-5 yıl sonra Gökhan Gönül nerede olacak?

▲Herkes "Büyük takımlarda oynayıp Avrupa'ya açılacağım" diye düşünüyor. Benim kafamda ise Avrupa yok. Bu takımda kalıcı olmak, sürekli ilk onbirde oynamak ve A Milli Takım'da yer almak istiyorum. Bunları yaşarsam ne mutlu bana.

Milli formayı giymek istiyorum

▼Fenerbahçe'ye transfer oldun ama geriye doğru bakıyorum, Milli Takımların hiçbir yaş kategorisinde oynamamışsın. Bu bana ilginç geldi.

▲Size ilginç geldiği kadar bana da geliyor. Sadece Polonya ile oynanan U23 maçının kadrosunda yer aldım. Gençlerbirliği'nden Milli Takım'a giden arkadaşlarım vardı ve bana "Seni niye çağırıyorlar?" diye soruyorlardı. Ben de "Bilmiyorum, bunu bana değil onlara sormanız gerekir" diyordum. Demek ki bazı antrenörlere göre fazlayım ama Milli Takım antrenörlerine göre eksikim. Bu görüş açıısıyla ilgili bir şey. Ancak ben o formayı mutlaka giymek

istiyorum.

▼Bu sezon bütün takımlar iyi transferler yaptı. Yenilenen kadrolara baktığında şampiyonluk yarışında neler yaşanacağını öngörüyorsunuz?

▲Avrupa'ya bakıyorsunuz, mesela Real Madrid en iyi oyuncuları topluyor ama sıradan takımlara da sık sık yeniliyor. Zaten futbolun zevk veren kısmı da sonucun hiçbir zaman kestirilememesi. Yine de üç büyük takım ağır basıyor ve yarış da üç takımın arasında geçecek. İnşallah şampiyonluk yine bize nasip olur.

▼Eski takımın Gençlerbirliği OFTAŞ'tan bu sezon neler bekliyorsunuz?

▲OFTAŞ öyle garip bir takım ki, hiç ummadığınız anda hiç ummadığınız bir takımı yenebilir. Arkadaşlığın üst düzeyde olduğu, çok iyi mücadele eden bir takım. Özellikle savunma yönleri çok güçlü. Genç oyuncular yerlerinde durmıyor. Başarıya açlığın verdiği hırs ve gençliğin getirdiği güçle oynuyorlar. Bence zorlanmadan ligde kalırlar.

İstanbul'u hiç sevmiyorum

▼İstanbul genç yıldız adaylarını yutan bir şehir. Bu konuda bir endişe duyuyor musun?

▲Bu konuda çok rahatım, çünkü İstanbul'u hiç sevmiyorum. Haberleri izliyorsunuz, bütün kötü olaylar İstanbul'da yaşanıyor. Bu da bende bir fobi oluşturdu. Karşılaştığım her insanın bana kötü kötü baktığını düşünüyorum. Bir de ben 2.5 ay önce evlendim ve evimden işime, işimden evime bir yaşantım var.

▼İnsanın işinde başarılı olmak için yaşadığı yeri sevmesi gerekmez mi?

▲Ben gezmeyi, eğlenmeyi seven bir insan değilim. Antrenmandan çıkıp evime gidiyorum, en fazla eşimle yemeğe çıkıyorum. Daha çok evimden vakit geçiriyorum. Ankara'da da yaşasam böyle olacaktı.

▼Kendini düzgün cümlelerle ifade eden bir oyuncusun. Bunu kitaplara mı borçlusun?

▲Aşırı biçimde film izlerim. Bir sezonda bin film izliyorum herhalde. Günde 4-5 film seyrediyorum. Zaten gördüğünüz gibi VCD'lerim de yanımda. Öyle ki, birçok filmin ortasına geldiğimde sonunun nasıl bitebileceğini kestirebiliyorum. Zaten OFTAŞ'ta oynarken tesislerdeki odamda 102 ekran televizyonum vardı. Tüm arkadaşlar benim odamda toplanıp film izlerdik. Buraya geldiğimde de Lost dizisinin iki sezonluk bölümlerini bir haftada bitirdim. Bu da galiba benim dış dünyayı sevmememden ve kendimi filmin içinde kaybetme düşüncemden kaynaklanıyor. ■

Türk futbolunun özellikle Avrupa futboluyla eklemlenmesi, yapısal değişimleri de beraberinde getiriyor. İktisadi, mali ve yönetsel anlamda Avrupa futbolunun gelişimini yakından takip etmek, buna göre konumlanmak ve aksiyon almak, Avrupalı devlerle rekabet edebilmede kritik başarı faktörleri olarak karşımıza çıkıyor. AB parlamentosu ve bazı AB komisyonlarının spor yönetimine ve özelde de futbola ilişkin gerçekleştirdiği çalışmalar ile buna bağlı olarak realize edilen önemli düzenlemeler bulunuyor. Bu düzenlemelerin başında da futbol kulüplerinin ve futbol otoritesinin kurumsal yönetim çalışmaları geliyor.

Tuğrul Akşar

Profesyonel futbol tarihimize baktığımızda, futbol pastasının son onbeş yılda önemli sayılabilecek bir büyüklüğe ulaştığını görüyoruz. Parasal gelirlerdeki bu artış, futbolumuzun kalitatif anlamda gelişimini de hızlandırmış durumda. Buna bağlı olarak, geçmişin 70'li ve 80'li yıllarındaki futbolun yerinde bugün artık yeller esiyor. Değişen ve gelişen sadece Türk futbolu değil. Tüm dünyada futbolun özellikle 1990'lı yılların başından itibaren önemli nicel ve nitel değişikliklere uğradığını gözlemliyoruz. Bu bağlamda bu değişim ve gelişim hareketinin içinde olmak, ancak Avrupa ve dünya futboluna entegrasyonla mümkün olabiliyor. Bir UEFA üyesi ülke olarak, Türk futbolunun özellikle Avrupa futboluyla eklemlenmesi, yapısal değişimleri de beraberinde getiriyor. İktisadi, mali ve yönetsel anlamda Avrupa futbolunun gelişimini yakından takip etmek, buna göre konumlanmak ve aksiyon almak, Avrupalı devlerle rekabet edebilmede kritik başarı faktörleri olarak karşımıza çıkıyor. Bu bağlamda son zamanlarda AB parlamentosu ve bazı AB komisyonlarının spor yönetimine ve özelde de futbola ilişkin gerçekleştirdiği bazı inceleme ve araştırma çalışmaları ile buna bağlı olarak realize edilen önemli düzenlemeler bulunuyor.

Avrupa'yla rekabetin

Bu düzenlemelerin başında da futbol kulüplerinin ve futbol otoritesinin kurumsal yönetim çalışmaları geliyor.

Türk futbol pastası

Bugün futbol pastamızın büyüklüğü 472 milyon dolar civarında. 500 milyon dolara ulaşan bu büyüklük, 2005-06 sezonu itibariyle Deloitte'un düzenlemiş olduğu yeni rapora göre Avrupa futbolunun yıllık yarattığı 12.5 milyar euro tutarındaki (17.5 milyar dolar) gelirin yüzde 2.7'sine karşılık geliyor.

2005-06 itibarıyla Türk Futbol Pastasının Büyüklüğü

TV yayın hakları
Süper Lig isim hakkı satışı
Tribün gelirleri
Sponsor gelirleri
Saha içi reklam pastası
Fortis Türkiye Kupası isim hak.sat.
Diğer gelirler
TOPLAM (Milyon Dolar)

Tutar (Milyon Dolar)	Toplam Gelir İçindeki payı (%)
139	30
20	4
70	13
75	16
55	12
13	3
100	22
472	100

Gelinen noktayı yadsımamak ama yeterli de bulmamak gerekiyor aynı zamanda. Peki, futbol pastamızı nasıl büyütmeliyiz? Futbol yapımızın bu anlamda öncelikle yeniden yapılanması tarihsel bir sorumluluk

olarak karşımıza çıkıyor. Futbol üst yönetiminde öncelikle “güçler ayrılığı” ilkesini de göz önüne alarak yeni bir yapılanmaya yönelmek zorundayız. Futbolun gerek içsel dinamiklerinden, gerekse dış müdahalelerin etkisiyle iç dengesi giderek bozuluyor. Rekabet azalıyor ve kulüpler arasında ciddi gelir dengesizliklerinin yol açtığı “finansal kutuplaşma” yaşıyor. Bugün Avrupa futbol pastasının yüzde 53'ünü beş büyük lig kendi aralarında paylaşırken, diğer 48 ülke federasyonu ise kalan pastayı bölüşüyor. Beş büyük ligde, lig başına düşen ortalama gelir, toplam gelirin yüzde 10.6'sı iken; 48 ülkede lig başına düşen ortalama gelir ise sadece yüzde 1.02. İşte bu dengesizlik Avrupa'da da kulüpler arasında finansal kutuplaşmanın giderek artmasına ve çelişkilerin giderek keskinleşmesine yol açıyor. Bu nedenle UEFA bu gidişatın önüne geçebilmek için bazı arayışlar içine girmiş durumda. Nitekim UEFA Nisan 2005'te Avrupa

futbolunun gelecek on yıllarda doğrudan gelişimini ve yönünü etkileyecek olumsuzlukları ortadan kaldırmaya yönelik, “Kurumsal Yönetişim” bazlı bazı araştırma çalışmaları başlatmış durumda. Aynı çalışmaların bir benzerinin de Türk futbolu için başlatılması gerekiyor. Bunun için geniş katmanlı bir katılımı Türk futbolunun önce sorunlarına teşhis koyup, buna göre çözüm önerileri üretmek durumundayız. Çünkü bugün ülkemizde de kulüplerimiz arasında “finansal kutuplaşma”ya doğru çok tehlikeli bir yönelim bulunuyor. Bu olumsuz gidişatın önüne geçilemezse lig kopar ve rekabet ölür. Futbol kalitesini yükseltmek ve buna bağlı olarak parasal geliri artırmak mümkün olmaz. Futbolun dayanışma temelinde rekabetçi bir oyun olduğunu unutmayalım. Ligler de aynen böyledir. Ligler, bir arada birbirlerine karşı rekabet eden kulüplerin dayanışmasıyla ortaya çıkan bir platformdur. Her kulüp mücadele edeceği bir rakibe ihtiyaç duyar. Bu nedenle toplam rekabetin kalitesi çok önemlidir. Rekabetçi olduğu kadar aynı zamanda yarışmacı bir lig kurulmalıdır. Liglerde rekabeti kaldırdığınızda mücadele olmaz. Dayanışma olmadığında ise lig olmaz. Yani ligin optimal dengesini kurmaya çalışmalıyız; marjinal

yolu kurumsal yönetim

Avrupalı ile rekabet edebilmenin yolu sadece finansal ve sportif anlamda rekabetten değil, yönetsel olarak da yeniden yapılanmaktan geçiyor. Endüstriyel futbolun dönüşüm dinamiklerini yakalayamayan yönetsel bir yapının, Avrupa ile sportif anlamda rekabet edebilme şansı ne yazık ki bulunmuyor.

denenin peşinden koşmamalıyız. Sadece maç kazanmaya odaklanmış, bir takım varolmayı sürdüremeyebilir. Çünkü yalnızca kendi üretim fonksiyonuna değil, lig çapındaki bütün diğer takımlar tarafından üretilen ortak ürünü hesaba katmak zorundadır. Her biri bağımsız takımlar olmak üzere, lig denen ürünü üretilir. Sağlıklı bir ligin oluşması, üyelerinin beraberce ortak kârı ne ölçüde büyütebildiklerine bağlıdır. Bu da karşılaşmaların sonuçlarıyla ilgili yeterli belirsizlik ve heyecanın canlı tutulmasıyla mümkündür. Aslında bu sorun, futbolun politik ekonomisinin konusu olmakla birlikte, burada yeri gelmişken değinmekte yarar gördüğümüz için konuyu tekrar dile getirmiş olduk Futbolun yeniden yapılanması, kurumsallaşmayı ve kurumsal yönetişimi gerektiriyor. Bu nedenle kurumsal yönetim üzerinde durmamız gerekiyor.

Kurumsal yönetim açısından futbol kulüpleri

Futbolun özellikle 1990'lı yılların başından itibaren endüstriyel süreçte doğru evrilmesi, futbol kulüplerini birer sportif organizasyondan, ekonomik bir organizasyona doğru değiştirdi. Futbol kulüpleri yüz milyon dolarlara ulaşan bütçeleri ve bu bütçeleri yöneten yapılarıyla yeni bir ekonomiyi oluşturdu. Bu dönemde gelirleri geometrik artan futbol kulüpleri pastadan daha fazla pay alabilme adına şirketleşmeye ve sermaye piyasalarına açılmaya başladı. Halka arzlar, kulüpleri çok ortaklı yapılar haline getirdi. Özellikle İngiltere'de şirket şeklinde örgütlenen futbol kulüpleri, mevcut klasik yöntemlerle yönetilemez duruma geldi. Bu amaçla futbolun evrensel değişim ve gelişimi onu bir show-business'e dönüştürürken; diğer yandan da ortaya çıkan yenilikler karşısında rekabetçi gücünü artırmak isteyen kulüpler kurumsal yönetişime doğru yönlendi. “Kurumsal yönetim” bugün Avrupalı

kulüpler için bir kavramdan çok daha fazla anlamlar taşıyor. Futbolun değişen karakteristiği ile geometrik hızla artan gelirler ve buna bağlı olarak oluşan maliyetler, mevcut yapıların kurumsallaşmasını adeta zorunlu hale getiriyor. Futbol kulüplerinin büyüyen aktiflerinin, dengeli ve risk anlayışı gözetilerek yönetilebilmesi bile kurumsal yönetimi zorunlu hale getiriyor. Yıllık gelir idaresi ve etkin maliyet yönetimi kurumsal yönetimi bir zorunluluk haline getiriyor. Deloitte'un en son çalışmasına göre 12.5 milyar euro (17.5 milyar dolar) civarındaki Avrupa futbol gelirinden daha fazla pay alabilme mücadelesi, başta İngiliz kulüpleri olmak üzere diğer üst düzey Avrupa kulüplerini yeniden yapılanmaya zorluyor. Bu amaçla başta beş büyük lig olmak üzere, tüm üst düzey futbol kulüpleri, ülkelerinde “kurumsal yönetim” uygulamalarını iyileştirmek amacıyla yeni arayış içine girmiş durumda. Bu nedenle İngiliz Futbol Federasyonu, bir takım önlemler almak üzere, “Corporate Governance” araştırma-geliştirme çalışmaları yapmakta ve bunları yayınlamaktadır. Bu çalışmalarda genel kabul gören “kurumsal yönetim” ilkeleri olarak karşımıza; eşitlik, şeffaflık, hesap verebilirlik ve sorumluluk ilkeleri çıkıyor. Bu ilkelerden: Eşitlik; şirketleşen futbol kulüplerinin tüm faaliyetlerinde, pay ve menfaat sahiplerine eşit davranmasını ve olası çıkar çatışmalarının önüne geçilmesini ifade ediyor. Şeffaflık; ticari sır niteliğindeki ve henüz kamuya açıklanmamış bilgiler hariç olmak üzere, şirketleşmiş futbol kulübüyle ilgili finansal ve finansal olmayan bilgilerin, zamanında, doğru, eksiksiz, anlaşılabilir, yorumlanabilir, düşük maliyetle kolay erişilebilir bir şekilde kamuya duyurulması yaklaşımı. Hesap verebilirlik; yönetim kurulu üyelerinin esas itibarıyla anonim şirket (İngiltere de PLC) tüzel kişiliğine ve dolayısıyla pay sahiplerine karşı hesap verme zorunluluğunu, sorumluluk ise; şirket şeklindeki kulüp yönetiminin, kulüp

adına tüm faaliyetlerinin mevzuata, esas sözleşmeye, şirket içi düzenlemelere, UEFA ve lokal federasyon yönerge ve talimatlarına uygunluğunu ve bunun denetlenmesini ifade ediyor.

UEFA lisanslama sistemi ve iyi yönetim

UEFA 2000 yılında liderlik ve kontrol fonksiyonunu geliştirmek, finansal istikrarı sağlamak, kredibilite ve güvenilirliği arttırmak, daha iyi finans yönetimi için araçlar geliştirmek, kulüp yönetiminde etkinlik ve kaliteyi arttırmak, tesisleri iyileştirmek, genç oyuncuların yetiştirilmesini teşvik etmek, uygulamaların diğer alt küme takımlarında da olumlu etki yapmasını sağlamak, futbol kulüplerinde iyi yönetişimin gerçekleştirilebilmesi ve kurumsal yönetimin tesis olunabilmesi amacıyla bir dizi talimatlar yayınlarak bunları lokal federasyonlara göndermişti. 2000 yılında 52 ülke federasyonuna bir deklarasyonla gönderilen bu talimatlar bütünü ile UEFA, ilgili ülke federasyonlarının bu talimatlara göre kendi iç hukuk düzenlemelerini de gerçekleştirilerek, 2004 yılından itibaren Kulüp Lisanslama Sitemine geçilmesini istemişti. Bu talimatlara göre lokal federasyonların kulüplere lisans vermeleri beklenmekteydi. Ama ne yazık ki, 2004 tarihinde bu lisanslama sisteminin tüm kriterleri hayata geçirilemedi. Özellikle de mali kriterler konusunda çok önemli sorunlar çıktı. Çünkü tüm kulüplerin ciddi finansal problemleri bulunmaktaydı. Bu nedenle finansal kriterlerin de en geç 2008 yılına kadar uygulanması son kez lokal federasyonlara iletildi.

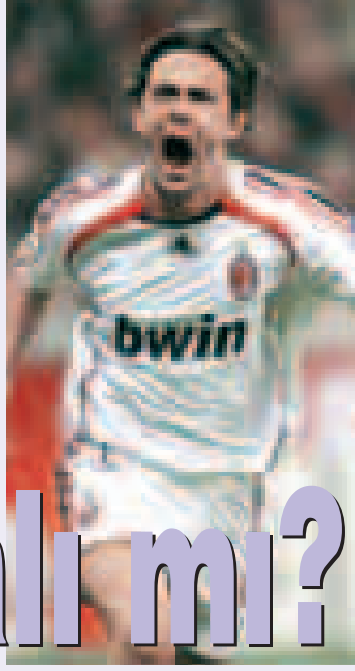
Sonuç

Futbolun bugün lokal bir organizasyon olmaktan çıkıp, küresel ürün pazarlayan bir konuma geçmesi, iyi kurumsal yönetim (good corporate governance) uygulamalarını zorunlu hale getirdi. Futbol

sektörünün günümüzde ulaştığı ekonomik, sosyal ve politik boyutlar AB yönetiminin dikkatini çekerek, AB hukuku ve rekabet politikaları ile uyumlu hale getirilme çabalarını da gündeme getirdi. Olaya futbol kulüpleri açısından bakıldığında, kurumsal yönetim kalitesinin yüksek olması; kulüplere rekabet üstünlüğü sağlamak açısından, düşük maliyetli fonları yaratılabilme olanağını da beraberinde getirdi. Bu bağlamda iyi yönetilen futbol kulüpleri, rakipleriyle aralarını giderek açıyor. Sahip oldukları devasa bütçeler, onlara rekabet üstünlüğü sağlıyor. Bu durum aslında endüstriyel futbolun en önemli paradokslarından da birisini oluşturuyor. Bir yandan futbol gelirleri artarken, diğer yandan rekabet de yavaş yavaş ortadan kalkıyor. Rekabetin düşmesi ise futbolun o gizemli özelliğinin, yani daha baştan “maç oynanmadan kazanılmaz” esprisinin ortadan kalkmasına, favori kulüpler karşısında sürpriz yapabilecek kulüp sayısının giderek azalmasına yol açıyor. Bu gelişmeler er ya da geç ülkemiz futbol yapılanmasını da etkileyecek gibi görünüyor. Avrupalı ile rekabet edebilmenin yolu sadece finansal ve sportif anlamda rekabetten değil, yönetsel olarak da yeniden yapılanmaktan geçiyor. Endüstriyel futbolun dönüşüm dinamiklerini yakalayamayan yönetsel bir yapının, Avrupa ile sportif anlamda rekabet edebilme şansı ne yazık ki bulunmuyor. Buna göre ülkemiz futbol kulüpleri de Avrupa'daki bu gelişmeleri yakından takip etmek ve kendilerini bu değişime adapte etmek durumundalar. Bu anlamda kendi yönetsel yapılarına “kurumsal yönetimi” egemen kılmaya gibi bir misyonla karşı karşıya bulunan Türk kulüpleri, hızlı bir şekilde bu transformasyon sürecini başarıyla geçirmek zorundalar. Bunun temel omurgasını da 2004 UEFA kriterleri oluşturuyor. ■

Kulüpler bahisten pay almalı mı?

Ülkemizde Kulüpler Birliği, yasal bahis oyunlarının düzenleyicisi İddaa'dan aldığı yüzde 10 payın artırılmasını amaçlıyor. Bu taleple ilgili olarak da "Elde edilen hasılatın kaynağı kulüplerin oynadığı maçlara dayanıyor. Dolayısıyla bizim de daha fazla pay almamız gerekiyor" tezini savunuyor. Dünyadaki uygulamalarda ise Güney Kore dışında bahis oyunundan pay alan başka bir lig bulunmuyor. Bahis şirketlerinin futbola katkısı ağırlıklı olarak sponsorluklarla gerçekleşiyor.

Burak Gürkan

Bilindiği gibi futbol günümüzde artık sadece seyredilen, insanları eğlendiren bir aktivite olmanın ötesinde çok çeşitli ekonomik getiriler yaratabilen bir araç haline de geldi. Fakat futbol endüstrileşme yolunda hızlı adımlarla ilerlerken özellikle bahis oynanmasının, sporla ve sporun ahlâki değerleri ile ne kadar bağdaştığı sorgulanmaya başlandı. Bir grup insan için bahis ciddi anlamda kumar oynamak anlamına geliyor ve sporla, dolayısı ile futbolla bağdaşmıyor. Bir başka grup insan için de bahis de ticari bir faaliyet ve hem futbolun ekonomik büyümesine hem de birtakım sosyal sorumluluk faaliyetlerine kaynak yaratılması açısından çok etkili bir araç. Aslında bahis olayını iki şekilde düşünmek, olayı daha net anlamak açısından faydalı olacak:

1. Bir havuzda toplanan bahis gelirlerinin çeşitli dağıtım modelleri üzerinden sosyal sorumluluk projeleri, ülke kalkınması, sporun gelişimi ve benzer amaçlar için dağıtılması.

2. Bahis/casino şirketlerinin futbol kulüplerine sağladıkları sponsorluk gelirleri.

Ülkemizde de bir süredir futbol bahis faaliyetlerini yönetmekte olan İddaa'nın kulüplere ödediği isim hakları ile ilgili ciddi tartışmalar sürüyor.

Ülkemizde İddaa elde ettiği hâsılatı belirli paylar çerçevesinde dağıtıyor. Dağıttığı kurumlar arasında Kredi ve Yurtlar Kurumu, Çocuk Esirgeme Kurumu gibi sosyal kurumların yanında, İddaa bayileri ve futbol kulüpleri de yer alıyor. Bu noktada hâsılat dağıtımını ilginç kılan, aslında ülkemizde oranı tartışmaya konu olan fakat yurtdışı muadillerine bakıldığı zaman Güney Kore dışında örneği olmayan yurtiçindeki kulüplere isim hakkı ödenmesi. Güney Kore'de de ülkemizdekine benzer bir isim hakkı ödemesi söz konusu. Özellikle Avrupa'da hiçbir ülkede bahis gelirlerinden kulüplere pay ayrılmıyor, isim hakkı veya başka bir isim altında ödeme yapılmıyor. Fakat ülkemizde olduğu gibi yine sosyal kurumlara ve ülke savunmasına yönelik hâsılat dağıtım uygulamalarına gidiliyor. Kulüplere herhangi bir isim hakkı

ödemesinin yapılmaması ise henüz bu tarz bir yasal düzenlemenin olmayışı ve yurtdışında bahis gelirlerine uygulanan çok yüksek vergiler nedeniyle şirketlerin ek bir ücret ödemeye pek de istekli olmamaları ile açıklanabilir. Kulüpler bazında ise ciddi sponsorluk anlaşmaları söz konusu. Özellikle İngiltere'de artık kulüpler bilinen sponsorluk, maç günü gelirleri, yayın gibi kalemlerin yanına, ciddi bahis ve hatta "casino" gelirleri ekliyor. Manchester United'ın BetFred şirketi ile yaptığı anlaşmaya göre BetFred, Manchester United'ın resmi online bahis ve casino ortağı. İnternet üzerinden "MU Casino" isimli platformu kullanarak insanlara çeşitli bahis ve kumar oyunları oynatılıyor. İngiltere'nin önemli kulüplerinden Tottenham Hotspur'un ana sponsoru bir online casino ve poker şirketi olan Mansion firması. Bu şirket Manchester United'ın formasında yer almak için de sigorta devi AIG ile çok ciddi rekabete girmiş, fakat bu yarış kazanamamıştı. Bugün itibarıyla İngiltere'de pek çok kulübün bu tarz faaliyetleri bulunmakta ve kulüpler bu faaliyetlerden ciddi nakit girişleri sağlamakta. Bahis şirketlerinin sponsorluk faaliyetleri İtalya ve

İspanya'da da ciddi rakamlarla sürüyor. Dünyanın en bilinen bahis şirketlerinden birisi Bwin, Bundesliga'nın önemli kulüplerinden Werder Bremen ile futbolun dev isimleri FC Barcelona, AC Milan ve Real Madrid'in ana sponsoru konumunda. Bunun yanında Portekiz 1. Ligi'nin adı 2005-06 sezonundan beri "bwinLIGA"ya dönüştü. Fakat Bwin, İspanya'da yasal bir bahis şirketi olmadığından Real Madrid sponsorluğu ile ilgili hukuki sorunlar yaşandı. Çünkü İspanya'da da Türkiye'dekine benzer bir yapı mevcut ve bahis faaliyetleri tek elden, devlet tarafından lisanslandırılmış "Gol es Liga" isimli oyun üzerinden monopol olarak yürütülüyor. Bwin.com Interactive Entertainment AG, Viyana Borsası'na kote olmuş, sektördeki diğer şirketleri satın alarak hızla büyüyen, sektörün dev şirketlerinden birisi.

Bwin, tüm bahis faaliyetlerinin yanında, özel olarak görevlendirdiği The Sportsman Media Group aracılığı ile Alman 1. Ligi Bundesliga'nın uluslararası TV yayın hakları, mobil yayın hakları ve internet yayın hakları dağıtımını da üstlenmiş durumda. Bwin böylelikle bahis faaliyetlerinin yanına yayın dağıtımını da ekleyip, gerçekten yenilikçi bir yaklaşım sergileyerek farklı bir yapıya büründü. Futbolda bahis oynanması ekonomik değer yaratmasının yanında kontrol edilmesi gereken ve kötü niyetli olarak kullanılması da mümkün olan bir faaliyet alanı. Bahis nedeniyle maç sonuçlarına etki edilmeye çalışıldığı bilinen bir gerçek. 2004 senesinde Almanya'da oynanan Hamburg-Paderborn Almanya Kupası maçını yöneten hakem Robert Hoyzer, maçtan günler sonra bahis nedeniyle müsabakanın sonucunu etkilediğini itiraf etmişti. İtalya'da ise skandal daha da büyük olmuş ve sonucunda ülke futbolunun lokomotiflerinden Juventus, İtalyan 2. Ligi Serie B'ye düşürülmüş, yirmiyeye yakın kişi ceza almış, aralarında AC Milan'ın da bulunduğu pek çok kulüp çeşitli cezalara çarptırılmış ve lige eksi puanlarla başlamıştı. FIFA bununla ilgili olarak üye federasyonlarına bir yazı yazarak 2010 FIFA Dünya Kupası eleme grubu maçları ve turnuvanın kendisi hakkında ciddi uyarılarda bulundu. Daha da ileri giderek turnavadaki bahis faaliyetlerini denetlemesi için Early Warning System GmbH adında bir şirket kurdu. Bu şirketin faaliyet konusu 2010 FIFA Dünya Kupası ile ilgili bahis oyunlarını kontrol altında tutmak ve kurallı bir ortam oluşturmak. Türkiye'ye dönersek; İddaa'nın ülkemize has yasal düzenleme çerçevesinde futbola ve futbolla birlikte çeşitli sosyal kurumlarla ülke savunma sanayine önemli bir kaynak yarattığı göz ardı edilemez. Fakat özellikle kulüplerimizin Kulüpler Birliği önderliğindeki amacı, İddaa hâsılatı içerisinde futbol kulüplerine ödenen yüzde 10 payı arttırmak. Kulüpler, "İddaa'nın hâsılatı bizim oynadığımız maçlardan oluşuyor. Dolayısıyla bu hâsılatın bizim daha fazla pay almamız gerekiyor" görüşünü savunuyor. Konu elbette ki yasal bir düzenlemeye ihtiyaç duyuyor ve İddaa'nın kaynak yarattığı diğer alanların da göz ardı edilmemesi gerekiyor. ■

Tek forvetli sistem savunmayı zorluyor

Burak Özşaraç

Karabükspor'un altyapısından yetişti, Süper Lig deneyimini Ankaragücü'nde yaşadı. Ardından Denizlispor ve Vestel Manisaspor'da oynadıktan sonra bir dönem 2. Lig'de formasını giydiği Konyaspor'a döndü. Genç ve A2 Milli Takımlarında oynayan, A Milli Takım hedefine göz diken başarılı bir stoper. "Tek forvetli sistemde defansın işi kolay" biçimindeki yaygın anlayışa karşı çıkıyor ve "Tam tersine, bu sistemde geriden gelen oyuncuları kontrol etmek çok daha zor. Zaten skorları da genellikle bu oyuncuların golleri değiştiriyor" diyor.

▼Profesyonel başlangıcın 17 yaşında Karabükspor'da. Ondan öncesinden başlayalım istersen, futbolla tanışman nasıl oldu?

▲Futbol benim için küçükken çok büyük bir hevesti. Ben de herkes gibi mahalle aralarında futbol oynuyordum. 11 yaşında çok samimi bir aile dostumuzun tavsiyesiyle Karabükspor altyapısına girdim. Ardından da bugünlere kadar geldim.

▼O dönemde kendine örnek aldığın oyuncular var mıydı?

▲Karabükspor altyapısında olduğumuz için A takımında oynayan oyuncuları kendimize örnek alıyorduk. Bir de bizim dönemimizin en başarılı isimleri tabii ki Rıdvan Dilmen ve Tanju Çolak'tı.

▼Süper Lig'le ilk tanışman, ilk maçın ve o maçla ilgili anıların var mı?

▲Süper Lig'de ilk müsabakam Ankaragücü ile Antalyaspor'a karşı deplasmanda oynadığımız ve 8-2 kazandığımız maçtı. Başlangıç adına çok güzeldi. O sezon zaten Ankaragücü adına çok iyi geçmişti.

▼1999-2001 yılları arasında da Konyaspor'da forma giydin. O dönemde ayrılma sebebin neydi?

▲O dönemde Konyaspor 2. Lig'deydi ve iki sezon boyunca büyük bir çaba harcamamıza rağmen takımı Süper Lig'e çıkartamadık. O sezon sonunda sözleşmem bitiyordu ve Süper Lig takımlarından da teklifler geliyordu. Takımın sponsorunun desteğini çekmesinin ardından bir maddi kriz yaşandı ve beni satmak istediler. Ben de Süper Lig'e gitmek istiyordum. İki taraf için de faydalı olan bir ayrılıktı. Herhangi bir kötü olay yaşanmadı.

Çok farklı bir Konyaspor buldum

▼O gün ayrıldığın Konyaspor ile bugün bulduğun Konyaspor arasında ne gibi farklar var?

▲Öncelikle kurumsallaşma adına büyük bir yol kat etmiş Konyaspor. Benim oynadığım dönemlerde ne tesisleşme ne de kurumsallaşma adına yapılmış bir şey vardı. Ama geride kalan 6 yıl içerisinde gerek kurumsallaşma gerekse tesisleşme adına Konyaspor'da önemli işlerin yapıldığı çok net ortada. Gerçekten iyi yönetilen bir kulüp haline gelmiş. Tabii ki Süper Lig'de tutunabilmek adına bunlar olmazsa olmaz şeyler. Konyaspor da bunu başarmış. Beklediğimden daha iyi bir Konyaspor bulduğumu söyleyebilirim.

▼Konyaspor'dan Ankaragücü'ne gittin. Başkent ekibi o dönemde iddialı bir takımdı. Neler yaşadın Ankaragücü'nde?

▲Ankaragücü'nde 2.5 sezon kaldım ve gerçekten çok güzel günlerim geçti. Takımda tam bir aile ortamı vardı. Oynadığım dönemlerde bir sezon dördüncü, bir

Defansın göbeğinde oynayan bir futbolcuyum. Dolayısıyla sağ ve sol beklerimin defansif yanlarının kuvvetli olmalarını isterim. Bu tür oyuncuların beklerde görev alması bizim işimizi biraz olsun rahatlatıyor.

Dünyada daha önce sert oynayan savunma oyuncuları göze hoş geliyordu ve beğeni kazanıyordu. Ama şimdi bu fikir tamamen değişti. Kart görmeyen ve takımlarını yalnız bırakmayan oyuncular daha ön plana çıkıyor.

İstanbul takımlarında oynamak gibi bir hedefim yok. İstanbul takımlarında oynarken sürekli ön planda oluyorsunuz. Medya peşinizde. İsteddiğiniz ortamı bulamıyorsunuz. Hedefleri olan Anadolu takımlarında oynamayı İstanbul'a tercih ederim.

sezon sekizinci olduk. Ayrıldığım yarım dönemde de başarılıydık. Ancak ben o dönemde Denizlispor'a gittim. Süper Lig'de ilk sezonum olduğu için Ankaragücü'nde geçirdiğim 2.5 sezon benim için önemli bir deneyimdi. Ankaragücü'yle UEFA Kupası'na da katıldık ve bu sayede Avrupa deneyimi de elde ettim.

▼Futbol hayatının Denizlispor bölümünden söz edelim biraz. Özellikle oradaki son sezonunda ancak son maçta ligde kalabilmişsiniz.

▲Son sezonu hariç Denizlispor'da başarılı bir dönem geçirdim. Son sezonun da sonu iyi bitti. Fenerbahçe ile oynadığımız maç tarihe geçecek bir karşılaşmaydı. Orada da Nurullah Sağlam Hocamla beraberdik. İlk yarıyı 13 puanla bitiren bir takım olarak ikinci devrede 24 puan toplayıp, 37 puanla son maçta da olsa ligde kalabilmek her takımın başarabileceği bir iş değildi. Ama biz bunu gerçekleştirdik. Ondan önceki sezonlarda ise Denizlispor'la bir lig beşinciliği, bir de lig altıncılığı vardı.

▼Denizlispor senin transferinden önceki sezonda UEFA Kupası'nda önemli bir başarı elde etmişti. Ancak arkasını getiremedi. Bunun nedenleri neydi sence?

▲Benim gittiğim ilk sezon Denizlispor'da bir tesisleşme sıkıntısı vardı. Futbolcuların kalacakları yerler neredeyse yoktu. Bir sezon sonra Denizlispor gerçekten çok güzel tesislere kavuştu. UEFA Kupası'nda elde edilen başarıların ardından Denizlispor'da maddi sıkıntı baş gösterdi. Bu dönemin ardından ciddi badireler atlattık ve toparlanma sürecine girdik. Bunun en somut örneği de Denizlispor'un son iki sezonda ligde kalmayı son haftalarda başarmasıdır. Bence maddi sıkıntılardan dolayı böyle bir düşüş oldu. Ekonomi futbolda artık çok önemli olmaya başladı. Şehirden ve mülki amirlerden destek görmeyişi Denizlispor'u yıprattı ve zor durumda bıraktı.

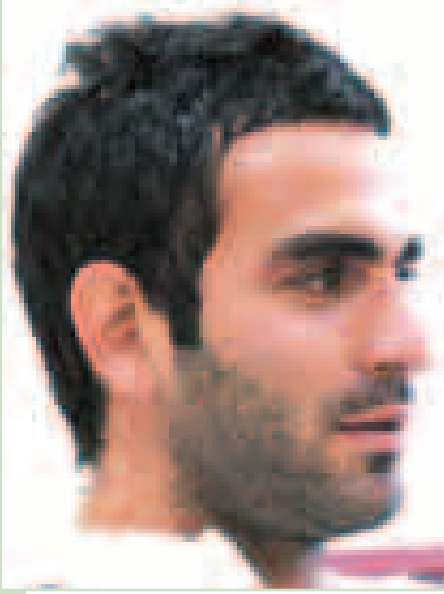
Hedef değişikliği bizi bitirdi

▼Aslında Anadolu takımlarının başarıyı sürekli hale getirememesi gibi bir sorunu var. Benzer bir durum da Vestel Manisaspor'da yaşandı. Geçtiğimiz sezon başında lider olan takım, sezon sonunda son maçta kümede kalabildi. Bu olayı iyi tahlil edemedikçe Anadolu'daki istikrarsızlık sorununun içinden çıkamayacağız. Manisaspor'da başlangıçta mükemmel olup da sonradan kötü giden neydi?

▲Vestel Manisaspor'da hedefimizi sezon başında UEFA Kupası'na katılmak olarak belirlemiştik. Maçlar başladıktan sonra ilk 9 haftada 23 puan toplayınca hedef ister istemez büyümeye başladı. UEFA Kupası ile başladığımız hedefimiz daha sonra

“Şampiyonlar Ligi ve şampiyonluk neden olmasın?” şekline döndü. Zaten genç oyuncuların kurulu bir

takımdık ve bana göre bu hedefleri kaldıramadık, altında ezilmeye başladık. İlk mağlubiyeti aldıktan sonra uzun haftalar kazanamamamız büyük sıkıntı yarattı. Belki arada bir galibiyet alabilseydik bu kadar büyük bir düşüş yaşanmazdı diye düşünüyorum. O süreci erken toparlayamamamız bize çok pahalıya patladı, neredeyse küme düşecektik. Deyim yerindeyse iki sezonu bir arada yaşadık. Önce ligin zirvesindeydik, daha sonra dibinde. Özellikle Sakaryaspor maçında yaşananlardan sonra ligde kalmamız bana göre kötünün iyisiydi. Takımı oluştururken ve takım hedefini belirlerken dikkatli olmak lazım. Hedefi çeşitlendirdiğiniz zaman futbolcular yeni hedefe ayak

uydurmakta zorluk çekiyor. O dönemde UEFA hedefimizi büyütmeseydik ve ilk 5-6 takım arasında yer alabilmek için oynasaydık başarılı olabilirdik.

▼Futbol hayatının zirvesine çıktığın nokta neresiydi?

▲Ankaragücü'ndeki ilk sezonumda lig dördüncüsü olarak büyük bir başarıya imza atmıştık. Denizlispor'daki yıllarımı ise kendi performansım adına zirveye ulaştığım dönem olarak hatırlıyorum. Orada ayrı bir hava vardı. Arkadaşlığımız çok iyiydi. Hâlâ o dönemde birlikte oynadığım arkadaşlarımla çok sık görüşüyorum. Denizlispor'da 2.5 sezon boyunca yaşadıklarımın bana olumlu şekilde yansıdığını inkâr edemem. Diğer takımlarda da iyi sezonlar geçirdim. Ama ben iyi performansımı Denizlispor'da yaşadığımı düşünüyorum.

▼Oynadığın şehirlerin futbol kültürleri hakkında bir kıyaslama yapabilir misin?

▲Konyaspor'da forma giydiğim yıllarda olumlu veya olumsuz her hareketimin ardından tribünlerden yine olumlu ya da olumsuz tepki görüyordum. Çünkü seyirci futboldan iyi anlıyordu. Ankaragücü'nde de aynı tabloyu yaşadım. Ama Denizlispor'da farklı bir taraftar portresi vardı. Bizi desteklemeye gelenler genelde maçı izlemeyi tercih ediyorlardı. Vestel Manisaspor ise ligin yeni takımı olduğu için orada lig kültürü tam oturmamış. Biraz zamana ihtiyaçları olduğunu düşünüyorum. Ancak oynadığım kulüplerde bireysel ve takım olarak hiçbir sorun yaşamadık.

▼Kariyerinin yönlenmesinde en büyük etkisi olan teknik adam kimdi?

▲Karabükspor altyapısında birlikte çalıştığım Abdullah Özyıldırım hocamdan çok şey öğrendim. Profesyonelliğe ilk adımımı atmamdan bu yana gerçekten çok iyi teknik direktörlerle çalıştım. Konyaspor'a geldiğim ilk dönemde başarılı olup bir yerlere ulaşmak istiyordum. Küme düşen Kilimli Belediyespor'dan Konyaspor'a transfer olduğumda Giray Bulak'ın bana güvenmesi ve oynatması, futbol hayatımın gerçekten dönüm noktasıydı. Bu yüzden Giray Bulak Hocamızın yeri başkadır.

Arkadan gelen hücumcu dengeyi bozuyor

▼Bugün bir çok takım tek forvetle oynuyor ve sanki senin gibi defans oyuncularının da işi bu sistemle kolaylaşıyor gibi görünüyor.

▲Bu görüşe katılmıyorum. Tek forvetle oynayan takımlarda arkadan gelen oyuncuların kontrol etmek gerekiyor. Onların kontrolleri de daha zor olabiliyor. Çift forvet oynayan takımlarda oyuncuların kontrolleri daha kolay, çünkü gözünüzün önündeler. Zaten bana göre rakiplerin tek forvetle oynamalarında en önemli avantaj arkadan gelen sürpriz adamlarla sürpriz işler yapmaları. Futbol statik oynayan oyuncularla dar alanda oynanan bir oyun haline geldi. Dolayısıyla genellikle goller statik oyuncularla değil de arkadan gelen oyuncuların gösterdiği becerilerle oluyor. Ben tek forveti savunmalar açısından kolay bir sistem değil, arkadan gelen oyuncuların varlığını ve performanslarını da düşünerek daha zor bir sistem olarak

görüyorum.

▼Dörtlü savunmaların bek pozisyonlarında da genellikle stoper özellikli oyuncuların yer almaya başladığını görüyoruz. Bu değişim senin gibi defansın ortasında oynayan oyuncuları nasıl etkiliyor?

▲Ben defansın göbeğinde oynayan bir futbolcuyum. Dolayısıyla sağ ve sol beklerimin defansif yanlarının kuvvetli olmalarını isterim. Bu tür oyuncuların beklerde görev alması bizim işimizi biraz olsun rahatlatıyor.

▼Seni en çok zorlayan forvet oyuncusu kim?

▲Bu bana göre bizim performansımızla alakalı bir şey. O gün iyi konsantre olmuş, iyi hazırlanmışsanız karşınızdaki rakibin kim olduğu önemli değil. Maça iyi başlamazsanız, iyi konsantre olmazsanız ve güçsüz kalırsanız, ismi ne olursa olsun her forvet sizi zorlayabilir. Zaman zaman sıkıntı yaşadığım oldu ama öyle çok çekindiğim bir forvet oyuncusu yok.

▼Yaklaşık 7 sezondur 30 maç ortalamasıyla forma giyen bir oyuncusun. Bu da sakatlıklardan ve kartlardan uzak kaldığını gösteriyor. Öncelikle sakatlıktan uzak kalmanı nasıl açıklıyorsun?

▲Kendime iyi baktığımı düşünüyorum. Yememe-içmeme ve gerekli besinleri almaya dikkat ediyorum. Adale sakatlıklarının en önemli koruyucusu stretching hareketleri. Buna önem veriyorum ve eksiksiz yapmaya çalışıyorum. Uyku düzenime çok dikkat ederim. Yemenize-içmenize ve antrenmanlarınıza dikkat ederseniz, büyük bir sakatlığa yaşamazsanız, adale sakatlığına maruz kalmanız çok düşük bir ihtimal diye düşünüyorum.

Sert stoper dönemi geride kaldı

▼Çok sık kart görmeyen bir oyuncu olmanı neye bağlıyorsun? Stoperler genellikle sert adamlar olarak bilinir çünkü.

▲Dünyada daha önce sert oynayan savunma oyuncuları göze hoş geliyordu ve beğeni kazanıyordu. Ama şimdi bu fikir tamamen değişti. Kart görmeyen ve takımlarını yalnız bırakmayan oyuncular daha ön plana çıkıyor. Kart görmek daha iyi mücadele ettiğiniz anlamına gelmez. Artık futbol daha çok alan savunmasına döndüğü için bu da az kart görmenizde etkili olabiliyor. Kendi adıma kart görmediğim için memnunum. Zaten kart gören

oyuncuların tercih edilmediği bir dönem yaşıyoruz.

▼Anadolu takımları arasında gidip gelen bir oyuncusun ve yaşı 28'i buldu. Gelecekle ilgili kariyer planlamanda daha büyük hedeflerin var mı?

▲Öncelikle Anadolu takımlarında oynadığım için memnun olduğumu ifade etmek istiyorum. Kendime İstanbul takımlarında oynamak gibi bir hedef koymadım. Büyük takımların havası farklı oluyor. Çünkü İstanbul takımlarında oynarken sürekli ön planda oluyorsunuz. Yakından takip ediliyorsunuz. Medya peşinizde. İstedığınız ortamı bulamıyorsunuz ve belki bu da performansınızı etkileyebiliyor. Ben hedefleri olan Anadolu takımlarında oynamayı İstanbul takımlarında oynamaya tercih ederim.

▼90'lı yıllarda U18'de oynadın, 2006'da ise A2 Milli Takımı'nda yer aldın. A Milli Takım için aday futbolculardan biriydin ama bugüne kadar A takımında hiç oynamadın. Bundan sonrası için Milli Takım hedeflerin var mı?

▲Kalan futbol kariyerimdeki en büyük hedefim her Türk futbolcusu gibi tabii ki A Milli Takım formasını giymek.

▼Milli Takım kapısına kadar gelip bir türlü içeri giremediğini düşünürsen, kendinde ne gibi eksikler görüyorsun?

▲İnsan önce kendini sorgulamalı. Seçilemediğime göre demek ki bende bazı eksiklikler var. Her şeyi tam yapsaydım seçilirdim diye düşünüyorum. Kötüyüm demiyorum ama biraz daha iyi olmam gerektiğine inanıyorum. Bu sezon iyi bir performans sergileyerek Milli Takım hedefime Konyaspor forması altında ulaşsam çok mutlu olurum.

▼Konyaspor geçtiğimiz sezon oynadığı futbolla beğeni kazanan bir takımdı. Yeni sezonda bu takımdan neler bekliyorsun?

▲Geçen sezon rakip olduğum Konyaspor, gerçekten ayağa çok iyi pas yapan, sahaya iyi yayılan ve organize olan bir takımdı. Bu sezon başında da çalışmalarımız bu yöneydi. Zaten hocamızın futbol mantalitesi de böyle. Kamp döneminde bu konu üzerinde çok çalıştık. Takımımızda arkadaşlık çok iyi. Dolayısıyla bu sezon üzerine biraz daha ekleyip geçen sezondan daha başarılı olacağımızı düşünüyorum. Bunu hem takım hem de oyuncu kalitesi olarak hak ettiğimize inanıyorum. Ama tabii ki en önemlisi bunun mücadelesini sahada verebilmek. ■

Dağhan Irak

Bir tatlı tebessüm

1943, 1946 ve 1948'in Belçika şampiyonu takım için 1980'lere kadar geçen dönem kâbus gibiydi. Ancak bu yıllarda teknoloji firması Telindus'un kulübün sponsorluğunu üstlenmesi takımın talihini de değiştirdi. 1987'de Belçika kupasını kazanan takım, 1988'de ilk kez çıktığı Avrupa arenasında Kupa Galipleri Kupası'nda finale kadar yükseliyor ve Ajax'ı devirerek bir anda adını dünyaya ezberletiyordu. Ardından PSV karşısında Süper Kupa kazanılıyor ve 41 yıl sonra lig şampiyonluğu geliyordu. Ama işte hepsi o kadar. Ardından gelen mali kriz Mechelen'i iflasa ve dolayısıyla alt liglere sürükledi. Bu sezon yeniden 1.Lig'e dönen sarı-kırmızılı takımın eski parlak günlerini yaşaması için çok uzun bir mesafe kat etmesi gerekiyor.

Avrupa'nın futbol tarihi başarı öyküleriyle doludur. Kimi takımlar belli başlı dönemlere damgasını vururken, kimi takımlar da kuruluşlarından itibaren büyük başarıları hedeflemişlerdir. Bir de zaman zaman parlayıp sönen yıldızlar vardır. Birkaç yıl içerisinde büyük başarılar kazanır, sonrasında değişen zamana mağlup olur, kaybolup giderler. Futbolun en sancılı değişimlerinden birini yaşayarak endüstrileştiği 1980'li yıllarda altın çağını yaşayan Belçika'nın Mechelen kulübü de bunlardan biri. Ancak kuşkusuz, yine de Mechelen'in öyküsü anlatılmayı hakediyor. 20. yüzyılın ilk yılları, Avrupa'da pek çok ülkede olduğu gibi Belçika'da da futbol ateşinin etkili olduğu yıllardı. 1831'de Hollanda'dan ayrılarak kurulan Belçika Krallığı'nın başkenti Brüksel ve ülkenin Fransızca konuşulan Valonya bölgesinin büyük şehirlerinden Liege'de futbol kulüpleri 1800'lerin ikinci yarısında kurulmuş, 1895'ten itibaren de ulusal lig mücadelesi başlamıştı. Flamanca konuşulan Flanders bölgesinde ise futbol bayrağını Antwerp tek başına taşıyordu. 1900'lere gelinene kadar bu durum böyle devam etti. Bu yıllarda ise art arda Flaman kulüpleri kurulmaya başladı. Mechelen şehri de bunun bir istisnası değildi. 1904 yılının başlarında

KRC Mechelen kulübü kurulmuştu. Kulübün adı Fransızca "Mechelenliler" anlamına gelen Malinois Futbol Kulübü oldu. Kulübün başkanı da Fransızca konuşan bir Belçikalı, Theophile Delvaux'du. Formalar için şehrin renkleri olan sarı-kırmızı seçilmişti. Delvaux'den sonraki başkan Francis Dessain, saha sorununu kentteki bira fabrikasından bir arazi satın alarak çözdü. Sonraki yüz yıl boyunca Malinois, bu araziye maçları için kullanacaktı. 1928-29 sezonunu üçüncü sırada bitirerek ilk çıkışını yapan Mechelen, İkinci Dünya Savaşı patlak verene kadar orta sıralarda dolaştı. Savaş gelip çattığında, Belçika yeniden Alman işgaline uğrayacak, futbol ise sessizliğe bürünecekti.

Flamanca isim uğurlu geliyor

İkinci Dünya Savaşı sona ererken, RC Malinois artık Flamanca ismi KV Mechelen'i de kullanmaya

başlamıştı. Bu isim sarı-kırmızılı ekibe uğurlu gelecek ve 1943'te Mechelen ilk şampiyonluğuna ulaşacaktı. Beerschot'la girilen amansız şampiyonluk mücadelesinde sağlam defans, başarının anahtarı olmuştu. Savaş nedeniyle yarım kalan sezonlardan sonra 1946'da Mechelen bir kez daha şampiyonluğa ulaştı. 1948'de şampiyonluk sayısını üçe çıkaran takım, 1950'lerin ilk yarısında da sürekli zirve mücadelesinin içinde yer aldı. Bu arada Belçika Ligi'nin adı da bir kez daha değişmiş "Şeref Ligi" adını almıştı. Bu ligde Mechelen'in şansı birden bire döndü. Takım 1955-56 sezonunda son derece başarısız olarak ligi son sırada bitirebildi. Bu tarihten sonra tam on yıl boyunca Şeref Ligi, Mechelen için bir rüya olarak kalacaktı. 1960'lardan sonra 1970'ler de başarı özlemiyle geçecekti.

1980'lerin parlayan yıldızı

Mechelen'in kaderi 1980'lerle beraber değişti. 1981'de tekrar Birinci Lig'e çıkan takım yeni bir sponsor bulmuştu. Telindus isimli teknoloji firmasının kulübe desteği yalnızca forma reklamıyla kalmıyordu. 1982'de şirketin başkanı John Cordier, kulübün de başına geçmişti. Cordier, devir teslimin gerçekleştiği sırada tekrar küme düşen kulübü profesyonel hale getirdi. Mechelen, futbolun sermayeyle tanıştığı bu yıllarda zamanın ruhuna uymuş, yelkenlerini

şişirmeye başlamıştı. Takım play-offlarla lige döndü ve yükseltilere oynamaya başladı. 1985'te Hollanda'nın yıldızlarından Erwin Koeman, Groningen'den transfer edildi. Bir sene sonra Jean Marie Pfaff'ın yedeğiyle parlayan Belçika Milli Takımı kalecisi Michel Prud'homme da Liege'den Mechelen'e getirildi. İsrailli golcü Eli Ohana, günümüzün ünlü tenisçisi Kim Clijsters'in babası gol kralı Lei Clijsters gibi isimlerin alınmasıyla beraber Mechelen tarihinin en güçlü kadrosunu kurmuştu. 1980'lerin ikinci yarısıyla birlikte artık zaman o eski şampiyon Malinois'nin geri dönüş zamanıydı.

Avrupa macerası başlıyor

1986-87 sezonu Mechelen'in zirveye tırmanışının başladığı sezon oldu. Takım ligde Anderlecht'le son haftaya kadar süren bir şampiyonluk mücadelesine girmişti. Kupada ise Seraing, Beveren ve Genk engelleri geride kalıyor, Mechelen finalde FC Liege'in rakibi oluyordu. 14 Haziran 1987'de Vandenstock Stadı'ndaki karşılaşmadaki tek gole imza atan Peit den Boer, ikinci finalinde ilk Belçika Kupası'nı Mechelen'e getirmekle kalmıyor, takımı tarihe geçirecek Avrupa macerasının da kapısını açıyordu. Belki lig şampiyonluğu o yıl Anderlecht'e kaybedilmişti, ancak Mechelen bundan çok daha fazlasını kazanacaktı. 1987-88 sezonunda tarihinde ilk kez Avrupa'ya çıkan KV Mechelen,

Kupa Galipleri Kupası'nın ilk turunda Romanya'dan Dinamo Bükreş'i, ikinci turda İskoç St. Mirren'i, üçüncü turda Sovyetler'den Dinamo Minsk'i eleyerek yarı finale yükseldi. Rakip o yılların gözde takımı İtalyan Atalanta'ydı. Belçika'daki ilk maç 2-1 sona erdi. Bergamo'daki maçta öne geçen takım Atalanta oldu. Garlini'nin golü şimdilik turu lacivert-siyahlılara getiriyordu. Ancak ikinci yarıda önce Graeme Rutjes çıktı sahneye, ardından da Marc Emmers. Mechelen art arda bulduğu gollerle İtalyanları şoke etmişti. 2-1'lik deplasman galibiyeti final demekti. Rakip ise Marsilya'yı eleyen Hollanda'nın efsane takımı Ajax'tı.

Ajax'ın elinden alınan kupa

1987-88 sezonunda Kupa Galipleri Kupası finali, Fransa'nın kuzeyindeki Strasbourg şehrinde, La Meinau Stadı'nda oynanacaktı. Stadyumu dolduran 40 bin kişi Avrupa ölçeğinde bir Benelüks derbisine tanıklık ediyordu. Avrupa kupalarının tarihinde ilk kez Flamanca konuşulan bölgelerin iki takımı finalde karşı karşıya gelmişti. Aad de Mos'un çalıştırdığı Mechelen, sahaya Preud'homme, Hofkens, kaptan Clijsters, Rutjes, Deferm, Sanders, de Wilde, Erwin Koeman, Emmers, den Boer ve Ohana onbiriyle çıktı. Ajax ise birkaç ay sonra Rinus Michels yönetiminde Avrupa Şampiyonu olacak Hollanda Milli Takımı'nda pek çok isimle sahadaydı. Van't Schip, Mühren, Bosman, Aaron Winter ve Jan Wouters takımın milli oyuncularıydı. Takımdaki diğer isimler ise Dennis Bergkamp, Frank Verlaat, Danny Blind gibi ilerleyen yılların yıldızı olacak isimlerdi. Ajax belki de Cruyff'lu zamanlardan sonra ilk kez bu kadar güçlüydü.

Hollanda futbolu ikinci altın çağına girmişti. Belçika ise kendi altın çağını geride bırakıyordu. Dünya Kupası'nda, Avrupa Şampiyonası'nda başarı gösteren, Anderlecht'le beş kez Avrupa kupası kazanan Belçikalılar için Mechelen'in şampiyonluğu başarı hikâyesinin son halkası olacaktı. Karşılaşma gergin bir atmosferde başladı. İki takım da birbirine diş geçirmekte zorlanıyordu. Bu koşullarda ilk hatayı yapan Danny Blind oldu. Tatlı-sert oyunuyla tanınan defans oyuncusu onaltıncı dakikada kırmızı kart gördü. Maç Mechelen lehine dönmeye başlamıştı. İlk yarıda sarı-kırmızılı takımın atakları Stanley Menzo'nun eldivenlerinde eriyordu. Kırk beş dakika golsüz kapandı. Mechelen için zamanın durduğu an, mücadelenin 53. dakikasıydı. Ohana sol kanatta buluştuğu topla Verlaat'ı bir o yana bir öbür yana savurduktan sonra topu içeri kesti. Altıpas üzerine müthiş bir hızla gelen Piet den Boer, Peter Larsson'u çaresiz bırakacak şekilde yükseldi ve ön direk hizasında kafayı vurdu. Top ağlarla buluştuğunda Meinau'da maçı izleyen sarı-kırmızılı taraftarlar çılgına dönmüştü. Yedek kulübesindekiler de Ajax yarı sahasına koşmuş, oluşan sevinç yumağında den Boer gözden kaybolmuştu. Tarihi bir an yaşanıyor. Son düdük çaldığında kupa, kaptan Clijsters'in ellerinde yükelecekti. İlk Avrupa macerası şampiyonlukla neticelenmişti. Bu olağanüstü başarının ardından ligde Mechelen'i Anderlecht deplasmanı bekliyordu. Avrupa maçları sırasında sarı-kırmızılı ekip liderliği Brugge'e kaptırmıştı ve galibiyet şarttı. Brüksel'deki maç, Antwerp'den ve Strasbourg'dan gelen taraftarlarla kupa kutlamasına dönüştü. Mechelen, maçı 3-0 kazandı ancak

Brugge puan avantajını yitirmeyince ikincilikte kaldı. Şampiyonluk yine kaçmıştı. Kupada da yarı final eşleşmesinde gülen Anderlecht olmuş, Belçika'daki kupalar alınamamıştı.

Tarih tekrür etmedi

Mechelen'in başarısı serisi bir sonraki yılda da devam etti. Kadrosuna bir önceki yıl finalde mağlup ettiği Ajax'tan John Bosman'ı da katan Mechelen, bu sene hem Avrupa Süper Kupası'nı hem de Belçika Ligi'ni gözüne kestirmişti.

Ayrıca takım yine Kupa Galipleri Kupası'na, bu kez şampiyon kontenjanından katılıyordu. Bu kupanın ikinci turunda bir sürpriz yaşanıyor. Çünkü kupaya Belçika Kupası şampiyonu olarak katılan Anderlecht, bu kez Avrupa'da Mechelen'le eşleşmişti. Sarı-kırmızılılar, rakiplerini Antwerp'te Wilmots'un, Brüksel'de ise Koeman ve Ohana'nın golleriyle yendi. Anderlecht bu defa Mechelen'e gol dahi atamamıştı. Çeyrek finalde rakip Frankfurt oldu. 0-0'lık ilk maçın rövanşında sahneye yine Wilmots çıkmış, takımı ikinci yarıda da yarı finale taşımıştı. Yarı finalde bir kez daha bir İtalyan takımı, Sampdoria'yla eşleşen Mechelen'in taraftarları tarihin tekerrürden ibaret olduğuna inanmaya başlamıştı. İlk maçı evinde 2-1 kazandı Mechelen. Ancak Cenova'daki maç zor olacaktı. Sampdoria bir sürprize izin vermedi. 3-0'lık mağlubiyet iki sezon içinde Mechelen'in Avrupa kupalarında aldığı ilk mağlubiyetti, ancak ikinci finale mâl olmuştu.

Süper Kupa geliyor

Süper Kupa'da ise rakip PSV Eindhoven'dı. Ajax'la beraber Hollanda'yı zirveye taşıyan bu güçlü ekip karşısında ilk maçta Mechelen adeta şov yapmıştı. Ajax kökenli Bosman'ın iki, de Wilde'in tek golüyle 3-0 kazanan Belçika temsilcisi Süper Kupa'ya çok yakındı. İkinci ayakta Gillhaus'un golü PSV'ye galibiyeti getirdi ancak kupayı kazandıramadı. Müzesinde topu topu dört ulusal kupa olan Mechelen, iki yılda ikinci Avrupa kupasını kazanmıştı. Ligde ise özlendi şampiyonluk sonunda geliyordu. Anderlecht'le farkı açan Mechelen'e şampiyonluk için Waregem karşısında puan almak yetiyordu. 0-0'lık beraberliğe tutunan Mechelen, tam kırk bir yıl sonra şampiyondu. Artık kırk beş yaşından küçük Mechelen taraftarlarının da lig şampiyonluğu anıları vardı. Ancak bu Mechelen'in son şampiyonluğu olacaktı. Sonraki sezonlarda Mechelen, Belçika'da yine zirve mücadelesi yaptı, Avrupa'da ise çeyrek finale kadar ulaştı. Fakat altın çağ yavaş yavaş geride kalıyordu. Başarının finansal kaynaklarını sağlayan Telindus şirketi zor bir döneme girmişti. 1992 yılında penaltılarla

Brugge'e kaybedilen kupa finalinin ardından John Cordier kulüpten ayrılma kararı aldı. Cordier ile beraber kulübe getirdiği her şey de gidecekti.

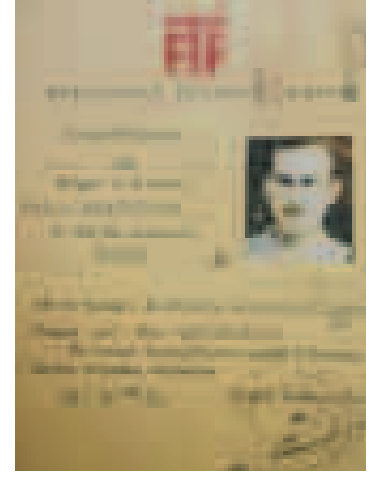
Mali kriz ve elveda zaferler

Herhangi bir altyapısı olmaksızın üstyapısına sermaye pompalanan Mechelen, paranın musluğu kapandığında kendini bir mali ve idari krizin içinde buldu. Gelen başkanlar bir yıl kadar dayanabiliyordu. Takımın büyük bölümü Anderlecht'e transfer olmuştu. Bu önü alınamayan bir düşüştü. Kaçınılmaz olan 1996-97 sezonunda gerçekleşti ve Mechelen Birinci Lig'e veda etti. 2000'li yıllar takımı bir asansöre döndürmüştü. Birinci Lig mücadelesi takımın finansal durumunu iyice bozuyor, yapılan tüm fedakârlıklara rağmen takım ligde kalamıyordu. 2002 yılında takım başkanı Van den Wingjaert'in kişisel parasıyla lisans alabildi. Ancak kulüpte çalışan kimseye para ödenemiyordu. Aralık ayında başkan istifa etti ve yerini dört yöneticinin oluşturduğu bir heyete bıraktı. Bu heyetin görevi Mechelen'in kapısını kilidi vurmaktı. 7 Aralık 2002'de KV Mechelen kulübünün iflası açıklandı. Bir gün sonra takım ligdeki son maçında Gent karşısına çıktı. Pazartesi günü artık Mechelen kulübünün hiçbir şeyi kalmamıştı. İsmine başına "sarı-kırmızı"yı ekleyerek yeniden kurulan ve mücadelesine sıfırdan başlayan Mechelen, zorluklar yaşasa da zamanla tırmanışa geçti. Birinci Lig'e yükseliş planı kulübün yeniden krize girmemesi için yıllara yayıldı. Ve sonunda 2006-2007 sezonu play-offlarıyla kulüp yeniden Belçika'nın üst ligi Jupiler Ligi'ne geri döndü. Bu yıl Mechelen taraftarı takımını yeniden büyük ekiplerle beraber izleyebilecek. Ancak Piet den Boer'li altın yıllara geri dönüş artık pek mümkün gözüküyor. ■

Yıldızlar Geçidi Garbis İstanbulluoğlu

Cem Zamur

0 resmi mezarıma koyun

**Garbis İstanbulluoğlu sadece az tanınan bir yıldız değil,
aynı zamanda bilinmeyen bir efsaneydi.**

**1927 yılında doğdu, Kadırga ve Taksimspor'un ardından giydiği
Vefa formasıyla futbol tarihimizin müstesna isimlerinden biri oldu.**

Babasından ona miras kalan "Tenekeci" lakabıyla tanındı.

İlk maçında golle tanıştığı milli formayı

5 kez sırtına geçirdi ve üç gol kaydetti.

Saha içerisinde bir kaplanken

saha dışında bir kelebek gibi sessiz ve narin bir insandı.

Ve bir kelebek gibi 1994 senesinde sessizce uçup gitti.

Mayıs ayının 25'i, senelerden 1953, İsviçre'nin Bern şehrinin Wankdorf Stadı'nda dönemin güçlü ekiplerinden İsviçre, sahaya karşısına göğsündeki ay-yıldızlı şeritle çıkan Türkiye'yle karşılaşyordu. 1954 Dünya Kupası'nın ev sahipliğini de üstlenecek olan İsviçre, maçın başlamasıyla Türkiye kalesine Alpler'den aşağıya sürüklenen bir çılgı misali yüklendi. Türk Milli Takımı ilk dakikalardan itibaren üzerine çöken bu kâbustan uyanmak istese de, seyirci desteğini de arkasında olan İsviçre buna bir türlü izin vermedi. İtalyan hakem Carpani bile atakları takip etmekte zorluk çekmeye başlamıştı. İsviçre'nin ileri üçlüsü Hugi, Maier ve Riva, Türk Milli Takımı'nın ceza alanı içerisinde adeta halay çekiyordu. Nitekim kurdukları tahammülfersa baskı, 15. dakikada gole ulaşmalarını sağladı. Golü, halayın başı Maier kaydetmişti. O golün akabinde İsviçre rahatlamıştı. Fakat bu rahatlama uzun sürmedi, "Nasıl olsa golü yedik, kaybedecek ne var ki?" düşüncesini ayaklarına taşıyan Türk Milli Takımı, pas yapıp topu ayağında tutarak, yavaş yavaş

dişe diş bir futbol oynamaya başladı. Dakikalar 21'i gösterdiğinde ise, 10 numaralı ay-yıldızlı formayı taşıyan futbolcu, İsviçreli taraftarları bir müddet sükûnete davet etti. Ceza sahası yayında bulunduğu topu İsviçre kalesinin içine teslim etmiş, ay-yıldız bir sevinç sahanın içerisinde vücut bulmuştu. İsviçre bu şok golle ritmi bozulan bir dişliye dönüşmüştü. İlk yarı boyunca gole kadar kurdukları baskıyı bir daha tekrarlayamadılar. İkinci yarı da hemen hemen aynı tempoda oynandı. İsviçre'yi izlemeye gelen futbolseverler, sahadaki diğer kırmızı-beyazlıların oynadığı güzel futbola tanıklık ediyorlardı. Ritmini bulan Türk Milli Takımı 75. dakikada gözünü budaktan, ayaklarını tekmeden esirgemeyen 10 numarasının attığı harika golle skoru 2-1'e taşıdı. Müsabaka bu skorla biterken, stadyumdan ayrılan İsviçrelilerin aklında kaybedilen maçla "10" rakamı kalmıştı. Tarihe simle nakşedilen bu hatıranın kadrosunu hatırlarsak; Şükrü Ersoy, Müjdat Yetkiner, Basri Dirimlili, Mustafa Ertan, Ali İhsan Karayigit, Rober Eryol, Fikret Kırkan

"Feridun Bugeker", Mehmet Ali Has, Burhan Sargın, İsmet Ymanoğlu ve bu maçın 10 numaralı kahramanı, yazımızın konusu, gölgede kalmış/bırakılmış bir yıldız, Garbis İstanbulluoğlu ya da bilinen ismiyle Tenekeci Garbis'ti.

Gizli kalmış efsane

Garbis İstanbulluoğlu sadece az tanınan bir yıldız değil, aynı zamanda gizli kalmış bir efsane. Adından da anlaşılacağı üzere, Türkiyeli bir Ermeni Garbis İstanbulluoğlu. 1927 yılında Çorum'da dünyaya geldi. Çocukluğu, Tarihi Yarımada'nın eski semtlerinden Kadırga'da geçti. O bölgede oturan ve sokağa çıkan her çocuk gibi, ilk işi top peşine düşmek oldu. 1940 yılına gelindiğinde, futbola olan ilgisi Kadırga formasıyla buluştu. Ama Kadırga'nın kendisine dar geleceği hemen ortaya çıktı. O hız ve teknikle, yeri bambaşka bir kulüp olmalıydı. O da cemaatinin takımı olan Taksimspor'un teklifini geri çevirmedi. Sarı-kırmızılı forma

altında artık tüm hünerini göstermeye hazırdu Garbis. Nitekim çok geçmeden temaşa sanatının güzelliklerini sadece Taksimspor taraftarlarına değil, ayırım gözetmeden tüm futbolseverlere sunmaya başladı. Genç yaşında yerel bir kahraman olmaya doğru emin adımlarla ilerliyordu. Topu sürerken birden hızını artırması, doğrudan kaleye yönelmesi ve bunun neticesinde sanki dünyanın en basit şeyiymişcesine gol atması ismini parlatıyordu. Rakipleri gitgide ona karşı alınan önlemleri sertleştirse de, her seferinde yeni bir hamleyle karşılık veriyordu. Sertlik zaten onu durdurmaya hiçbir zaman yetmiyordu ve yetmeyecekti de. Yıllar sonra bile, yediği tekmeyle düştükten sonra ayağa kalkıp oyuna devam ederek attığı pek çok gol anlatılacaktı.

Ermenilerin Türk sporuna katkısı

Garbis'i anlatırken arada bir es verip Taksimspor'a ve Türkiyeli Ermenilerin Türk sporuna yaptığı katkılara bir göz atalım isterseniz.

Sevan Ataoğlu'nun *Tarih ve Toplum* dergisinin Ekim 2000 tarihli 202. sayısında yayımlanan makalesi, bu konuya genel bir bakış niteliğinde. Oradan özetleyerek aktarırsak: İstanbul'un ilk atletizm ve jimnastik kulübü "Raffi" Mıgır Mıgıryan tarafından 1907 yılında Üsküdar'da kuruldu. Dork isimli atletizm kulübü ise Ermenilerden kurulu ilk futbol takımı olarak biliniyor. Osmanlı'nın son yıllarında Arak, Sasun, Ardavazt, Didan ve Ardziv isimli büyüklü küçüklü çok sayıda cemaat takımı kuruldu. Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte, Ermeniler spor faaliyetleri içindeki yerlerini artırdı. 20 Temmuz 1927'de Aliksan Hovhannesyan başkanlığındaki "Nor Şişli" (Yeni Şişli) adlı jimnastik kulübü kuruldu. Bu kulübe ait futbol takımı, 14 yıllık tarihinde 500'den fazla maça çıktı. Fakat bu kulübün sonu hazin oldu. 1941 senesindeki "20 Kura Askerlik" uygulamasının sonucunda kulübün sporcuları ve yöneticileri askere alındılar. Dönüşte ne kulübü ne de kazandıkları kupaları yerinde bulabildiler. Bir kulübün sonu bir başka kulübün doğuşuna vesile oldu. Türkiye Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü önceden yasak olan gayri müslim kulüplerin Türk kulüplerle birleşmesi uygulamasının serbest bırakıldığını açıkladı. Bunun sonucunda Galatasaray'dan ayrılan sporcu ve yöneticilerin kurduğu Ateş-Güneş, Nor Şişli, Esayanlıların Kale kulüpleri birleşerek "Taksimspor" adını aldı. 1941-42 sezonunda Futbol Federasyonu tarafından 1. Lig'e dahil edilen Taksimspor, zamanla averaj takımı olmaktan öteye gidemeyerek, ikinci Lig'e düştü. İşte bu dönemde Nubarig, Diranig, Garbis ve Varujan Arslanyan as oyuncular olarak öne çıktı. Taksimspor 1956-57 İstanbul Amatör Küme şampiyonu oldu, 1963-64, 1964-65 ve 1966-67 sezonlarında İstanbul Profesyonel Mahalli Lig şampiyonluğunu kazandı. En önemlisi, bu son mahalli lig şampiyonluğu ile Türkiye 2. Ligi'ne terfi etmesiydi. 1967-68'de bir sezon oynadı 2. Lig Beyaz Grup'ta. 38 maçta 5 galibiyet, 10 beraberlik, 23 yenilgi ile küme düştü. Şişlispor ise Nor Şişli ve Taksimspor'dan ayrılan bazı idareciler tarafından 1946 yılında

kuruldu. Bu kulüplerden ve diğerlerinden yetişen birçok Ermeni sporcu bu memleketin spor tarihine damgasını vurmuştur. Bunların arasında 1912 Olimpiyat Oyunları'na kendi cep harçlığıyla giden, 1.500 metre yarışına katılan Vahram Papazyan, 1920'lerde kendi imkânlarıyla motokros yarışmalarına katılan Aşod Mamigoyan, 1925-1936 arasında teniste birinciliği kimseye bırakmayan Vahram Şirinyan, yine teniste Hanri Yelyan, Hrant Arevyan-Kris Uncuyan çifti ve Vartan Tetikbaşı, 1930'lu yılların başında Türkiye'yi basketbolla tanıştıran Rupen Semerciyan, sırtüstü yüzmede Türkiye rekoru kıran Garbis Andoyan, 5.000 ve 10.000 metrede Balkan Olimpiyatları'na katılan Harutyun Artan, 400 metrece Zareh Kalpakçıyan, üç adım atlamada

Garbis'in iki golle İsviçre ağlarını sarsmasından 15 ay sonra, 15 Eylül 1954'te Malatya'da dünyaya gelen güvercin yürekli bir çocuğun yolu da yıllar sonra Taksimspor'dan geçecek 1982-83 sezonunda 337569 lisans numarasıyla takımda top koşturacaktı. Daha sonra Şişlispor'un Yönetim Kurulu'nda da yer alacak olan bu isim Hrant Dink'ti.

Vefalı Garbis

Yazımızın kahramanına geri dönersek, Taksimspor'daki başarısının ardından Garbis bir anda dikkatleri üzerine çekince talipleri çoğaldı. 1.77 m. boyunda ve 75 kg. ağırlığındaki bu kocaman yürekli adam ona diğer takımlardan daha istekli şekilde yaklaşan Vefa'ya "Olur" dedi. O artık Vefalı Garbis'ti.

Garbis İstanbulluoğlu Taksimspor formasıyla. Ayakta ortada.

Türkiye rekortmeni Hagop Yavruyan, *Futbol nasıl oynanır?* adlı kitabı 40'lı senelerde yazan Varak Poharyan, boksta bir efsane mertebesine erişmiş Garbis Zakaryan, 1950 yılında Türkiye Golf şampiyonluğunu kazanan Levon Cınavoryan, halter sporunun öncüleri sayılan Sarkis Güllap, Ohannes Yeğikyan, Boğos Kambur sayılabilir. Futbolda ise yazımızın konusu olan Garbis İstanbulluoğlu, Corc Papazyan, Garbis Gugin, Yervant Balci, Dirani Şenon, Sarıyer'in unutulmaz golcüsü ve bugünün Taksimspor Başkanı Garo Hamamcioğlu ve Bolusporlu Bombacı Minas aklımıza ilk gelenler. Ermeni olmamasına rağmen Taksimspor'da yetişip bir efsane haline gelen Lefter Küçükandonyadis'i de anmadan geçmek olmaz. Burada bir parantez daha açalım:

"Tenekeci" lakabı ise, babasından yadigârı kendisine. Babası tenekecilik yaptığı için takılan bu lakap, bugün bile "Hangi Garbis?" sorusunun cevabıdır. Ortaokul mezunu olan Garbis, Ermenice ve Fransızca biliyordu. Futboldan kazandığı üç-beş kuruşu bir araya getirip açtığı bir tuhafiyeci dükkânı vardı. Ayrıca yazlarını Ada'da geçirdiği için deniz sporlarına da meraklıydı. Garbis herkesin dillendirdiği gibi saha içinde yaman bir golcü, saha dışında ise, sakın ve ölçülü bir insandı. Son derece, sessiz, nazik, kibar ve saygı dolu bir salon beyefendisi olarak tanınıyor onu Spor Tarihçisi Cem Atabeyoğlu. *Türk Futbolunda Unutulmaz 200 Ünlü* isimli kitabında bakın Atabeyoğlu onun için neler söylüyor: "Taksim'in ardından Vefa'ya geçti.

Vefa'da yıldızlaştı. En büyük meziyeti ayağına aldığı topla şımşek gibi direkt olarak kaleye yönelmesiydi. Faullere aldırış etmeden hedefine ulaşan bir santrfordu. Şutları da en az driplingi kadar muhteşemdi. Çok sert ve isabetli şutları, sertlikten yılmayan mangel gibi bir yüreği vardı. Futbol hayatının en güzel günlerini Vefa'da yaşadı." Vefa'da doğal ortamına kavuşmuş bir Bengal kaplanı haline geldi ve Kör Galip, Tahtabacak İsmet, Pırpır Nejad'lı kadronun önemli dişlilerinden biri oldu Tenekeci Garbis. Vefa kendi tarihinin altın günlerini yaşarken, o hep en iyi karakter oyuncusuydu. Ama kaplanın diğer yüzünde bir kelebek gizliydi. Öylesine kırılgan, görünmez, hafif ve narin. Saha dışında yoktu, sanki bilerek ve isteyerek bir reddedişti bu. Vefa'da attığı gollerle beraber herkesin dikkati ona yöneldi. Bu elbette Milli Takım teknik ekibi için de geçerliydi.

İlk milli maçında golle tanıştı

Vefa ligin tozunu dumana katarken, takımın önemli isimlerini görmemek olmazdı. Fenerbahçe'yle başa baş devam eden ve averajla kaçan şampiyonluk yarışından sonra, 1951-52, 1952-53, 1953-54 sezonlarında Vefa dördüncü olarak ligdeki gücünü zaten kanıtlamıştı. Tenekeci Garbis'in çeyrek altından çok daha fazla olduğu ise, gün gibi aşikârdı. Vefa'da kaydı tutulamayan gollerini, Milli Takım için de atması isteniyordu artık. 1 Haziran 1952'de Ankara 19 Mayıs Stadi'nda İsviçre karşısında geçirdi ay-yıldızlı formayı sırtına ilk kez. Maç boyunca elinden geleni yapan, çabalayan Garbis 5-1'lik mağlubiyete engel olamasa da, 83. dakikada Milli Takım'ın tek golünü kaydederek, ilk milli maçında golle tanıştı. Milli forma altında ikinci maçına 8 Haziran 1952'de İstanbul İnönü Stadi'nda çıktı. Rakip İspanya'ydı ve maç 0-0 neticelendi. Üçüncü milli maçından yazımızın girişinde bahsetmiştik. 5 Haziran 1953 tarihinde yine İnönü Stadi'nda rakip Yugoslavya'ydı. 2-2 biten müsabakada, Garbis gol kaydına muvaffak olamasa da Burhan Sargın ve Fikret Kırkan'ın kaydettiği

gollerde pay sahibi olmuştu. Son kez ise İtalya B Takımı'na karşı ay-yıldızlı formayı taşıdı. 11 Aralık 1953'te İnönü Stadi'nda oynanan ve 1-0 kaybedilen Akdeniz Kupası karşılaşması son maçı oldu. Arkasından Milli Takım kariyeri sanki bıçak gibi kesildi. Ama bununla ilgili olarak en yakınlarına bile tek kelime sitemde bulunmadı. Çünkü bir sonraki maç Dünya Kupası elemesi baraj maçı ve Dünya Kupası finalleriydi.

Ama yıllar sonra Vefa'dan kaptanı olan Galip Haktanır, Garbis'in seçilememesini büyük takımların baskısına bağlayacak, bu tip organizasyonlara giderken Beşiktaş, Fenerbahçe ve Galatasaray'da oynayan oyuncuların tercih edildiğini belirtecekti. Bu yazı için görüştüğümüz Haktanır, Tenekeci Garbis'le ilgili şunları paylaştı bizimle: "Çok iyi, efendi, munis, her şeye 'Evet' deme kabiliyetini haiz bir arkadaşımızdı. Çok güzel günlerimiz geçti beraber. İnanılmaz bir tevazuya sahip, müthiş hürmetkâr bir insandı. Hatta o kadar ince ruhliydu ki, kendisine muzipçe şakalar yapılmasına rağmen şakayı yapanlarla beraber bunlara kahkahalarla gülerdi. Bir defa, Vefa'yla Yunanistan'a maç yapmak üzere gidecektik. Garbis'in orada arkadaşları vardı ve hazır maça gidecekken, onlara da sucuk ve pastırma alıp paketlettirmişti. Ama bizim çocuklar paketi bir güzel açıp hepsini yemişler. Paketi boş bulunca hep beraber kahkahalarla gülmüştük. Futbolu bıraktıktan sonra, bir süre Fransa'da yaşadığını hatırlıyorum."

Ömrünü Taksimpor'a vakfetti

Garbis'in Vefa günleri hep böyle neşe içinde geçmişti. Oysa özel hayatında sessiz depremler yaşıyor, bunların yanına artçı sarsıntılar da ekleniyordu. Futbolu bırakmasıyla birlikte bir süre Fransa'da yaşadı ve eşinden ayrıldı. Eşi Fransa'da yaşamayı istemiş, o ise bildiği, tanıdığı, ait olduğu coğrafyaya dönmüştü. Ondan sonra ömrünü

1967 senesi Mahalli Lig şampiyonu Taksimspor. Ayakta, soldan ikinci Taksimspor antrenörü Garbis İstanbulluoğlu. Ayakta sağ başta ise "Penaltı Canavarı" Aleksan Dadyan.

adeta Taksimspor'a vakfetti. Yetiştirdiği kulübe tüm birikimini aktardı. Bununla ilgili detayları kendisi de bir Taksimspor efsanesi olan Aleksan Dadyan'dan öğreniyoruz. Sırasıyla Taksimspor, Beykoz ve Sarıyer formalarını giyen ve adı "Penaltı Canavarı"na çıkan Aleksan Dadyan, Tenekeci Garbis'le ilgili önemli detaylar veriyor bize: "Spor hayatı çok iyi geçmesine, çok çok iyi bir insan olmasına rağmen, özel hayatında şanssız hiç yaver gitmemiştir. Senelerce Taksimspor'da antrenörlük yaptı. Çok iyi bir futbol geçmişiyle sahip, çok karakterli bir insandı. Futbolcusunun her zaman arkasındaydı, her şeyiyle ilgilenirdi. Futbolculuğuyla ilgili olarak, çok gol atmasına rağmen bazuka gibi vurmazmış toplara. Öyle bir vurmuş ki, kaleciyi seyretmek zorunda bırakmış; o da bambaşka bir hüner. Son dönemini seyretmeme rağmen çok etkileyici bir futbolcuydu, gözünüzü sahada ondan alamazdınız." Hazır Aleksan Dadyan gibi bir isimle konuşma şansını yakalamışken, Ermeni futbolculara niye eskisi kadar rastlanmadığını soruyoruz. Cevabı net oluyor: "Bizim jenerasyondan sonra artık bu camiadan futbolcu yetişmiyor. Şimdi çok yetenekli bir kaleci var, onu yetiştiriyoruz. 16 yaşında iyi bir savunma oyuncumuz vardı, Sarıyer'e verdik, orada oynuyor şu anda.

Gençler daha çok salon sporlarına yöneldi. Bunun da etkisi olduğu muhakkak. Eskiden takımımızda çoğunluk Ermeni oyuncuyken, şimdi neredeyse hiç yok. Üç, bilemediniz dört oyuncu Ermeni."

Sessizce yaşadı, sessizce göçtü

Garbis'in hep yanında yer almış nadir insanlardan biri Aleksan Dadyan. Hastalandığında da hep Garbis'in yanbaşıda olmuş. Garbis İstanbulluoğlu yakalandığı hastalık neticesinde 1994 yılında hayata gözlerini yumdu. Sessizce yaşadı, sessizce ayrıldı aramızdan. Cem Atabeyoğlu yazdığı yazıda, Garbis'in, kendisinde milli formalı fotoğrafının bulunmadığını belirtip Atabeyoğlu'na "Eğer varsa sende vardır" diye haber gönderdiğini belirtiyor. Cem Atabeyoğlu fotoğrafı bulup kendisine gönderince, cevabı bir o kadar dokunaklı oluyor Tenekeci

Garbis'in: "Ölünce mezarıma konulmasını vasiyet edeceğim fotoğrafım bu." Bu hüznü hikâyesinin yalnız kahramanı, Ermenilerin Lefter'i de denilen Tenekeci Garbis, Taksimspor'da, Vefa'da ve Milli Takım'da oynadı. Aramızda, bizimle yaşadığı bu topraklarda varoldu, bu topraklara hizmet etti. Tıpkı yazımızın ortalarında andığımız Hrant Dink gibi. Senelerce bu topraklarda beraber büyüdüğümüz, yaşadığımız, top oynadığımız Türkiyeli bu insanlarla bir arada yaşamaya devam etmek istiyorsak, ne onların hayatlarını ellerinden almayı kendine hak gören kıyıcı zihniyete ne de onları dekoratif unsurlar olarak kabul eden ve -topik duygusallığı diyebileceğimiz bir yaklaşımla- içki masalarının veya şerbetli kokteyllerin mezesi haline getiren anlayışa müsaade etmeliyiz. Ta ki bu topraklarda kimsenin, kimsenin korumasına ihtiyaç duymadan yaşayacağı günleri görene dek... Tenekeci Garbis yeşil sahalarda bir hattatın kalemgîr kâğıtlara işlediği aşkı gibi top koşturdu. Öyle sebatkâr, öyle sabırlı, öylesine emek harcamak. Kalemi topa tercih eden Hrant Dink de onun izinden gitti, aynı sebat ve sabırla gazete sayfalarına nakşetti emeğini. Farklı zamanlarda aynı caddelerde, aynı kaldırımlarda yürüdüler ve maalesef birinin hayatı bu kaldırımlarda sonlandı. Tam da güçlü ama savunmasız vücudunu Halaskargazi Caddesi'ne pervasızca serilenlerin sahiplendiği, ama yazılardan ne anladıklarına şüpheyle yaklaştığım bir şairin güzel dizesi gibi: "Kaldırımlar, ıstırap çekenlerin annesi." Unutmamak gerek ki futbolun, yaşama hakkının ve güzel şiirlerin ırkı olmaz. ■

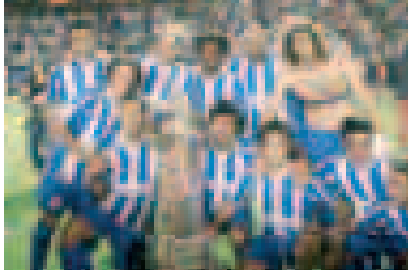

Kıvanç Koçak

Sabrın sonu Deportivo

İlk kupalarını almak için 80 yıldan fazla bekleyen Deportivo'nun tarihi, kıl payı kağan, dibinden dönülen şampiyonluk hikâyeleriyle dolu. İspanya'nın "Türkleri", her maçlarında açtıkları Türk bayraklarıyla da La Liga'nın ayrı bir rengi.

Galiçya deyince Türkiyelilerin aklına öncelikle Birinci Dünya Savaşı'ndaki Galiçya Cephesi gelir. Bugün Polonya'nın güneydoğusu ile Ukrayna'nın batısı arasında kalan bölgede, Birinci Dünya Savaşı sırasında Ruslara karşı Almanya ve Avusturya-Macaristan ordularıyla beraber savaşan Osmanlı ordusu çok ağır kayıplar vermişti. Oysa "Galyalıların vatanı" Galiçya'yı, Asteriks'in ülkesi olarak

da anımsamak mümkün. Futbolseverler içinse Deportivo La Coruña'nın ülkesidir Galiçya... La Coruña'nın, yani Galiçya'nın "spor takımı..."

Liseden doğan takım

Eğitimi için gittiği İngiltere'den dönen Jose Maria Abalo, öteden beri zaten uğrak bir liman olan ve futbol isimli bir oyundan şöyle böyle haberdar olan Coruña'da bazı arkadaşlarına bu sporu etraflıca anlatınca, genç bir arkadaş topluluğu kendi aralarında antrenman yapmaya ve maçlara başladı. 1904'te Abalo ve arkadaşları, İngiliz gemicilerden oluşan bir takıma karşı ilk defa ciddi bir maç yaptı. Yörede gittikçe artan futbol sevdasına Sala Calvet Lisesi'nin öğrencileri de katılıp, Club Deportivo de la Sala

Calvet adıyla kendi takımlarını kurunca, bugünkü Deportivo'nun temeli atılmış oldu. 1906'da kurulan Deportivo de la Sala Calvet, 1907'de yerel idarenin onayını aldıktan kısa zaman sonra İspanya Kralı XIII. Alfonso'nun himayesini de sağlayınca, bu durumu simgeleyen "Real" takısını adının başında kullanmaya başladı. Real Club Deportivo de La Coruña artık sahalardaydı.

Öncelikle, saha olarak kullandıkları eski boğa güreşi alanını terk edip, bugünkü Riazor Stadı'nın bulunduğu yere taşındılar. 1928'de kurulan Birinci Lig'de oynama şansını kaçıran Deportivo, İkinci Lig'de mücadeleye başladı. Terfiyi almak ise hiç kolay olmadı. Mütevazı bütçesiyle 1940'a kadar La Liga'nın yüzünü göremeyen takım, 1940-41 sezonunda Hilario Marrero idaresinde nihayet şeytanın bacağına kırdı. La Liga'daki ilk sezonunda çok iyi bir performans sergileyen Galiçyalılar, ligi dördüncü sırada bitirmeyi başardılar. Kulüp için bir hamle yapma zamanı gelmişti sanki. Bunun üzerine harekete geçen yöneticiler 1944 yılında Riazor Stadı'nı resmen açtılar. Ne var ki zaman zaman o kadar da doğru olmadığı, takım bir sene sonra ligi son sırada tamamlayıp İkinci Lig'e düşünce anlaşılabaktı.

Gelgitli yıllar

La Liga'ya sürekli yükselip, sürekli düşerek geçen "asansör yılların" ardından, 1949-50 sezonunda yine çıkıştan sonra büyük bir başarı yakaladılar. Çok çekişmeli geçen sezon sonunda lig şampiyonluğu son haftada sadece bir puan farkla Atletico

Madrid'e kaptırılıyordu. Sonraki dönemde zaman zaman başarılı sonuçlar alsa da orta sıra takımı görüntüsünden öteye gidemeyen Deportivo, 1957'de lige bir kez daha veda etti. 1960'lı yıllar Deportivo için tam anlamıyla gelgitli yıllardı. İkinci Lig'e fazla gelen mavi-beyazlılar, Birinci Lig'de tutunamıyordu. Nitekim 1961'de La Liga'ya geri döndükten sonra 1963, 1965, 1967, 1970 ve 1973 mavi-beyazlıların küme düşme acısını tattıkları yıllar oldu. Üstelik mali kriz içindeki takım, bu süreç boyunca Luis Suárez, Amancio, Reija, Veloso, Jaime Blanco gibi alt yapısından yetişen yıldızları da başka takımlara satıyor ya da oyuncular kendi istekleriyle ayrılıyordu. 1970'li yıllarda daha da derinleşen mali kriz, takımdan çok şey aldı götürdü. Gerek taraftarı gerekse spor kamuoyu nezdinde kredisini iyice yitiren takım bir ara Üçüncü Lig'e kadar geriledi. 80'lerde de Birinci Lig özlemiyle yanıp tutuşan Deportivo, ne yapsa terfiyi alamadı. Hatta 1988'de İkinci Lig'de kalmayı da son maçın uzatma anlarında attığı golle kurtardı. Bugün hemen tüm Deportivo'lular o gol gelmemiş olsa takımın şimdiye çoktan

kapanaacağı konusunda hemfikir.

Dipten gelen dalga

Bu kadar dibe inmiş olmak, çıkış için bir imkân haline de gelmişti. 1988'de yönetime geçen Augusto César Lendoiro idaresinde, takımda tam anlamıyla bir yeniden yapılanmaya girişildi. Ancak milyon dolarları geçen borç, takımın spor dünyasında neredeyse hiç ağırlığının kalmaması, taraftarların duyduğu inançsızlık gibi faktörlerin hepsi bir araya gelince işlerin hiç de kolay olmadığı ortaya çıkıyordu. Kurtuluş projesinden hiçbir taviz vermemeye kararlı Lendoiro, sportif başarı elde edemiyordu belki ama başa geldiği ilk sezonun sonunda, takımın bütçesinin on yıllar sonra ilk defa artı değerde gözükmesini sağlıyordu. 1989-90'da kapısından dönen La Liga'ya nihayet 1990-91 sezonunda ulaşıldı. Vasatın üstü sayılabilecek futbolculardan oluşturulan kadro, zaman içinde taraftarın da desteğini alarak yılların özlemini dindiriyordu. Nitekim 18 yıl aradan sonra gelen terfi, takımı sadece yeniden görünür kılmamış; bütçenin biraz daha kuvvetlenmesine yardımcı olup Lendoiro'nun

kurduğu sistemin başarısını da göstermişti.

1991-92 sezonu sonunda 17. sırada bulunan ve Betis'le küme düşecek/lige yükselecek takımın belirlenmesi için oynanan play-off maçlarından sonra ligde kalmayı başaran Deportivo, makus talihini de böylece yenmiş oluyordu.

1992-93 sezonu başlamadan önce, Galiçya takımı küme düşecek takımlar arasında ilk sıralarda gösteriliyordu. Ancak şirketleşen ve buradan gelen parayla mali durumu daha da güçlü hale gelen mavi-beyazlılar, Brezilyalı Mauro Silva ve Bebeto'yu kadrolarına katarak ortaya ciddi bir iddia koymuş oldu. Yetenekli oyuncularla da iyice takviye edilen kadro, taraftarının "Madrid, Barcelona, biz de buradayız!" tezahüratları eşliğinde çok başarılı bir sezon geçirdi. Uzun süre mücadeleden kopmayan Deportivo, ligin sonlarında -tecrübesizliğinin de etkisiyle- nefesi yetmeyince şampiyon Barcelona'nın dört, ikinci Real Madrid'in üç puan gerisinde üçüncü oldu. Tarihinde ilk defa Avrupa kupalarına katılmaya hak kazanan, milli takıma oyuncu vermeye başlayan takım için işler değişiyordu.

1993-94 sezonu Deportivo için kamuoyunun sorduğu "acaba?" sorusuyla başladı: Önceki sezon gösterilen performans bir anlık bir dalga mıydı yoksa kalıcı bir başarı mı? Birkaç takviyeyle sağlamlaştırılan takım, ilk kez çıktığı Avrupa macerasında başarılı sonuçlar elde etti. Arsenio Iglesias'ın çalıştırdığı ekip ligde de fırtına gibi esiyor, liderlik koltuğunu kimseye bırakmıyordu. Ne var ki ligin son haftasında, son saniyede kaçırılan bir penaltı şampiyonluğu averajla Barcelona'ya götürdü. Şanssızlık Deportivo'nun yakasına bir kez

daha yapışmıştı.

1994-95 sezonuna da çok iyi bir şekilde giren takım, ligi uzun zaman yukarılarda götürmeyi başardı. Ancak son haftalara girilirken yine bir düğüm haftasında Real Madrid'e karşı kaybeden mavi-beyazlılar, ligi Madrid temsilcisine bırakıp ikincilik kürsüsünde kaldı. Sürekli dibine kadar geldikleri, ancak bir türlü kucaklayamadıkları kupayı kaldırmak 95 yazındaki Kral Kupası şampiyonluğuyla mümkün olacaktı. Deportivo, kurulduktan 89 sene sonra ilk kez bir kupayla tanışıyordu!

Uyumsuz Toshack!

Kazanılan bu ilk kupa ve takımdaki istikrarlı gidiş beklentileri daha da arttırmıştı. Galli teknik adam John Benjamin Toshack'ın başa geçirilmesi, oturmuş kadro yapısını da düşününce, kulübün ciddi hedeflerini gösteriyordu. Nitekim ligin kaptırıldığı Real Madrid'den alınan İspanya Süper Kupası şampiyonluğu iyi bir başlangıç oldu. Ancak öte yandan Toshack ve futbolcular arasındaki anlaşmazlık yavaş yavaş ortaya çıkıyordu. Alınan istikrarsız sonuçlar, inişli çıkışlı grafik, İspanya Kupası'ndan ve Avrupa'dan elenmeye, yıl boyunca futbolcularla Toshack arasında süren gerginlikler de eklenince sezon ancak 9. sırada tamamlanıyordu. Toshack'ın daha sonra yaptığı, "Teknik adamlık kariyerimde daha

kötü bir takım çalıştırmadım" açıklaması aslında durumun Deportivo için daha da kötü bir hale bile gelebileceğini gösteriyordu. Ertesi sezon Toshack'ın istediği değişim gerçekleştirilmeye başlandı. Songo'o, Kouba, Naybet, Bonnisel gibi oyuncular kadroya katıldı. Kulüp tarihinin en pahalı transferi ise Brezilyalı bir oyuncuydu. 24 yaşındaki Rivaldo, yaklaşık 7.5 milyon dolara Galiçya'ya geliyordu. Teknik adam ve kulüp arasında bir türlü yatışmayan ilişkiler ise zaman zaman üst düzey performans sergilenen ligi bile gölgede bırakıyordu. Sezon ortasında, sonraki yıl takımın başında kalmayacağını açıklayan Galli teknik adamla taraftarlar arasında adeta bir sinir savaşı yaşanıyor.

Toshack kendisini sürekli istifaya davet eden, küfürlü tezahüratlarda bulunan tribünlere gali-biyetlerden sonra el hareketleri yapıyordu. Futbolcularla da sürekli tartışmalar yaşayan Toshack, sonunda sezon bitmeden istifa edince göreve Brezilyalı Carlos Alberto Silva getirildi. Toparlanan takım, yukarılara tırmansa da daha önce kaybedilen puanları telafi etmek mümkün olmuyordu. Lig 3. sırada tamamlanmıştı. Yeni sezona Djalminha, Luizao gibi isimleri de kadrosuna katarak başlayan takım Barcelona'nın cazip teklifini reddedemeyince yıldızı Rivaldo'yu satmaya karar verdi. Yıllar önce iflastan son anda kurtulan Deportivo, mali anlamda en parlak günlerini yaşarken ligde istenen başarı yine gelmedi. Tecrübeli başkan Lendoiro, çareyi ezeli rakip Celta Vigo'nun hocasında görüyordu. Javier Irureta'nın başa geçmesiyle

"Evet Türk gibi güçlüyüz"

En büyük rakipleri sayılan Celta Vigoluların hakaret amaçlı olarak "El Turco" olarak adlandırdıkları Deportiva La Coruña'nın her maçında tribünde irili ufaklı Türk bayraklarına rastlamak mümkün. Galiçya bölgesinin iki takımı arasındaki husumetten kaynaklanan ve aslında tarafların birbirlerini "hainlikle" suçladıkları hikâye şöyle: Akdeniz'de denizin tek hâkimi durumundaki Barbaros Hayrettin Paşa, İspanya sahillerine ulaştığında, Galiçya bölgesinde Coruñalılar ona destek verirken, Vigolular Portekizlilerin saflarında yer almış. O zamandan beri Vigoluların "Türkler" dediği Coruñalılar, bu sıfatı gururla taşıyor. Sadece Riazor'da değil, gittikleri her statta yanlarında Türk bayrağı götürmeyi ihmal etmiyorlar.

Deportivo tarihinde yepyeni bir sayfa açılıyordu. Romero, Schürer, Ziani, Pauleta, "Turu" Flores gibi isimlerden oluşan kadro, uyum dönemini çabuk atlattı. Nispeten başarılı bir sezon geçiren takım ligi 6. sırada bitiriyordu. 1999-2000 sezonunun transferi ise Hollandalı Roy Makaay oldu. Irueta'nın yarattığı, bir makine düzeninde işleyen sistem, Barcelona'nın beş puan önünde La Liga

şampiyonluğuna ulaşıyordu. Neredeyse 100 yıldır beklenen başarı nihayet gelmişti. Bir kez daha kazanılan İspanya Süper Kupası da mutluluğu iyice arttırdı. İlk kez katıldığı Şampiyonlar Ligi'nde de çeyrek finale kadar yükselen takım, artık Avrupa'nın da dikkatini çekiyordu. Avrupa'nın dışı takımlarından birisi haline gelen Deportivo, istikrarlı ve başarılı çizgisini sürdürerek La Liga'da 2002-03 ve 2003-04'te üçüncü sırada yer aldı. Sonraki yıllarda takımda yaşanan düşüşe rağmen (2004-05'te 5.'lik, 2005-06'da 8.'lik, 2006-07'de 11.'lik) Deportivo'lular şampiyonluk zamanlarının bir kez daha geleceğine inanıyor. Ne de olsa ilk kupaları için 80 yıldan fazla beklemiş bir takımdan söz ediyoruz. ■

Yeni cazibe merkezi Bayern Münih

Şampiyonlar Ligi'nde son zaferini 6 sezon önce yaşayan, geçtiğimiz sezonu Bundesliga'da dördüncü sırada bitirdiği için Şampiyonlar Ligi'ne adım atamayan Bayern Münih, tüm prensiplerini bir kenara koyarak yeni sezona 60 milyon euroluk transfer harcamasıyla girdi. İspanyol, İngiliz ve İtalyan takımlarının hegemonyasını yıkarak yıldızları yeniden bünyesinde toplayan

Bayern'in bu atağı, lokomotif rolünü üstlendiği Alman futbolunu da yeniden ayağa kaldıracağı benziyor.

Ribery'yi İngiliz ve İspanyolların elinden kapatan Alman devinin kadrosuna yeni kattığı isimler İtalyan Luca Toni, milli futbolcumuz Hamit Altıntop, Klose, Sosa, Jansen ve Brezilyalı Ze Roberto. Luca Toni 5.5, Ribery ise 4 milyon euroluk yıllık gelirleriyle Bayern'in en fazla kazanan futbolcuları konumuna yükseldi.

Dr. Cem Çetin

Avrupa futbolunun önde gelen kulüplerinden Bayern Münih'in Şampiyonlar Ligi'nde yaşadığı son zafer 2000-01 sezonundaydı. O tarihten sonra Alman takımı ne bir final oynayabildi ne de yarı finale adını yazdırabildi. Elde edilen en iyi derece, çeyrek finallerle sınırlı kaldı. Kısa bir süre önce, "İngiliz, İtalyan ve İspanyollar kadar para harcama şansımız yok" diyerek Avrupa

arenasındaki sportif başarısızlıklarının nedenini açıklayan Bayern Münih'in Başkanı Karl Heinz Rummenigge, gelecekle ilgili olarak da "Bu şartlarda Şampiyonlar Ligi'ni kazanmamız pek mümkün gözüküyor" görüşünü ortaya atıyordu. Ne var ki gelişmeler, çok yakın bir zaman diliminde başta Bayern Münih olmak üzere Alman takımlarının yeniden Avrupa'nın zirvesine çıkabileceğinin sinyallerini veriyor.

Bundesliga'nın En Pahalı 10 Transferi (Milyon Euro)					
Futbolcu	Ülkesi	Geldiği Takım	Yeni Takımı	Sezon	Miktar
M. Amoroso	Brezilya	Parma	B. Dortmund	2001-02	25.9
F. Ribery	Fransa	Marsilya	B. Münih	2007-08	25
R. Makaay	Hollanda	Deportivo	B. Münih	2003-04	18.75
Lucio	Brezilya	Leverkusen	B. Münih	2004-05	12
Luca Toni	İtalya	Fiorentina	B. Münih	2007-08	11
Jan Koller	Çek Cum.	Anderlecht	B. Dortmund	2001-02	10.8
L. Podolski	Almanya	FC Köln	B. Münih	2006-07	10.5
Van Buyten	Belçika	Hamburg	B. Münih	2006-07	10
Ze Roberto	Brezilya	Leverkusen	B. Münih	2002-03	9.5
S. Deisler	Almanya	H. Berlin	B. Münih	2002-03	9.2

isimleri, artık Almanların cazip tekliflerini kabul etmemezlik yapmıyor. Her zamanki gibi, bu transfer döneminin de en hızlı Alman takımı Bayern Münih oldu. Ne var ki bu defa kırmızı-beyazlılar ekonomik anlamda hiç bir fedakârlıktan kaçınmayıp, İspanyol ve İtalyanlarla rekabet edebilecek bir transfer politikası izledi. Bunun

Bundesliga toparlanıyor

2000'li yılların başında Kirch'ın iflasından sonra ciddi bir kriz yaşayan Alman futbolu, sanki bu olumsuzluktan artık kurtulmak üzere. Son iki sezondur Bundesliga temsilcilerinin televizyon havuz gelirleri 400 milyon euro civarında doluluk oranlarının da yüzde 90'larda olması, Alman takımlarının kasasına hatırı sayılır miktarlarda gişe hasılatı girmesini de sağlıyor. Bu arada Bundesliga temsilcilerinin sponsor gelirleri de oldukça yüksek. Bu pozitif tablonun bir sonucu olarak, geride bıraktığımız sezon başta Bayern Münih, Hamburg ve Werder Bremen olmak üzere Alman takımları transfer dönemini oldukça hareketli geçirdi. Benzer durum bu transfer sezonu için de geçerliliğini sürdürüyor. Avrupa futbolunun önde gelen

bir sonucu olarak Bayerlılar, çok değerli isimleri renklerine bağladı. Flaş transferlerin başında, bir dönem Galatasaray'da da top koşturan Fransız Frank Ribery geliyor. Önce İngiliz takımı Arsenal'ın transfer listesinde olan daha sonra Real Madrid'in istediği 24 yaşındaki Fransız yıldız, en sonunda Bayern Münih'le anlaştı. Almanya'daki imza törenine Ribery, Fransa'dan özel bir jetle getirildi. Bu transferin gerçekleşmesinde Marsilya Başkanı Robert Louis Dreyfus ile Bayern Münih'in başkan yardımcısı Karl Hopfner arasındaki sıcak ilişkinin belirleyici olduğu konuşuluyor.

En pahalısı Ribery

Alman takımıyla sözleşme imzaladıktan sonra "Artık Avrupa'nın en iyi takımlarından bir tanesindeyim. Beni düşündüren tek olumsuzluk,

takımının kasasına 4 milyon euro daha girecek. Bu 25 milyon euroluk transfer bedeliyle Ribery, Bundesliga'nın en pahalı ikinci oyuncusu sıfatını eline geçirdi. İlk sırada ise hâlâ Marcio Amoroso bulunuyor. Brezilya futbolcu 2001'de Parma'dan Borussia Dortmund'a transfer olurken, Alman takımı İtalyanlara 25.9 milyon euro ödemişti. Ribery ile yetinmeyen Bayern

Münih'in flaş transferlerinden bir tanesi de İtalyan Luca Toni oldu. Alman takımı, Inter'in de transfer listesinde bulunan Luca Toni için Fiorentina'ya 11 milyon euroluk bir çek gönderip, İtalyan golcüyü Inter'in elinden kaptı. Bu hamlesiyle büyük sükse yapan Bayern Münih, Luca Toni'nin cebine de her yıl net 5.5 milyon euro koyacak. Bu özelliğiyle İtalyan futbolcu bu sezon Bayern'in en çok kazanan futbolcusu olacak. Fransız Ribery'nin ise yıllık geliri 4 milyon euro. Luca

Toni ve Ribery dışında Bayern'in diğer transferleri Schalke'den milli futbolcumuz Hamit Altıntop, Werder Bremen'den Klose, La Plata'dan Sosa, Mönchengladbach'dan Jansen ve Brezilya'nın Santos takımından da Ze Roberto oldu. Tüm bu transferlerin kırmızı-beyazlılara maliyetinin 60 milyon euro civarında olduğu telaffuz ediliyor. Otoriteler, Bayern'in harcadığı bu paranın bir rekor olduğunu belirtip, "Eski rekor Klinsmann, Sforza ve Rehhagel'in (teknik direktör) transfer edildiği 1995 yılına aitti. Ancak o zaman bile bu kadar çok para harcanmamıştı" görüşünü dile getiriyor. Bayern'in başkan yardımcısı Karl Hopfner, izledikleri transfer politikasıyla ilgili

olarak "Eğer Dünya Şampiyonu olmuş ya da final oynamış futbolcuları hedefliyorsanız, o zaman kesenin ağzını açmanız gerekiyor" yorumunu getiriyor. Menajer Uli Hoeness ise "Yapılan tüm bu yatırımlar Bayern'in yeni hedefleri hakkında belli bir

mesaj veriyordur. Hedefimiz öncelikle yeniden Şampiyonlar Ligi'ne girmek. Ayrıca Bundesliga'da da mutlu son için enerjimizi harcayacağız. Bu iki önemli hedefinin yanı sıra hücumu dayalı göze hoş gelen futbolla bizi izleyenlere keyifli anlar yaşatmayı da planlıyoruz" şeklinde konuşuyor. Bakalım Adidas destekli Ottmar Hitzfeld yönetimindeki Bayern Münih, bu göz kamaştıran yatırımının karşılığını 2007-08 sezonunun sonunda alabilecek mi? ■

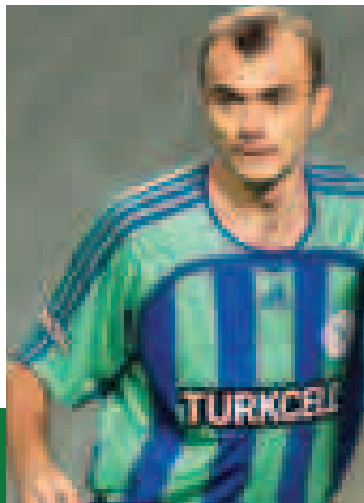
Sıradan bir insanım!

Anadolu'nun birçok yerinde forma giyen ve uzun yıllar boyunca Süper Lig'de ter akıtan oyuncularından birisi o. Ancak medyatik olmaktan kaçınan, ön plana çıkmak istemeyen, futbolcu olmasını tesadüflere bağlayan, kendisini yetenek konusunda fakir bulan, geldiği noktayı sadece işine saygısına ve çalışmaya bağlayan, kamplara oğlunu da götürüp onunla oda arkadaşı olan ve özeleştirisini çok iyi yapan ilginç bir futbolcu.

Can Cumhur Bozacı

Pazarspor'da oynarken başka bir takımda forma giyebileceğimi düşünmüyordum. Stoper oynamama rağmen 14 gol atmıştım. Büyükşehir Belediyespor'un Rizeli yöneticileri varmış ve beni beğenmişler. O yöneticiler Rizeli olmasa ismimi hiç duymayacaklardı.

Nihat Özten

▼Rizelisin ve uzun yıllar Anadolu'nun çeşitli takımlarında oynadıktan sonra, bu sezon başında memleketinin takımına transfer oldun.

▲Sonuçta Rize ile bir gönül bağım, hizmet etmek gibi bir vefa borcum var. Ayrıca futbol hayatımın son günlerini memleketimde geçirmek istiyordum. Eşimin de Rizeli olması, ailelerimizin orada yaşaması, bu transferin gerçekleşmesini kolaylaştırdı. Normalde transfer görüşmeleri en az 1 hafta, 10 gün sürer ama ben yarım saatte anlaştım.

▼En başına dönelim ve futbola başlangıç hikâyesini öğrenelim.

▲Tamamen tesadüflerle futbola başladım. Ailem futbol oynamama karşı çıkıyor, okumamı istiyordu. Bense ailemden gizli antrenmanlara gidiyordum. Hatta sırf annem-babam görmesin diye antrenmanlarda giydiğim eşyalarımı

yıkıtmıyordum. Aslında çok geç denebilecek çağlarda, 17-18 yaşlarımda amatör olarak oynamaya başladım ve 21 yaşında profesyonel oldum. Babam benim futbol oynadığımı profesyonel olduğumda öğrendi. Amatörde oynarken benden çok daha yetenekli arkadaşlarım futbolcu olmadı. Bense çok çalıştım ve şans da yanımda oldu. Aslında Süper Lig'de oynayacağımı hayal bile etmiyordum ama olaylar öyle gelişti. Ben de gittiğim takımlara ve şehirlere uyum sağladım, sürekli aşama kaydederek bugünlere geldim.

Tesadüfen keşfedildim

▼“Benden daha yetenekli oyuncular vardı” diyorsun. Nasıl oldu da aralarından sıyrılıp Süper Lig oyuncusu olabildin?

▲Pazarspor'da oynarken başka bir takımda forma giyebileceğimi düşünmüyordum. Stoper oynamama rağmen 14 gol atmıştım. İstanbul Büyükşehir Belediyespor'un Rizeli yöneticileri varmış ve beni birkaç maçta takip edip beğenmişler. Onların sayesinde Büyükşehir Belediyespor'a transfer oldum. O yöneticiler Rizeli olmasa ismimi hiç duymayacaklar ve transferim gerçekleşmeyecekti.

▼Yani futbol oynamaya başlarken hiç mi hedeflerin yoktu?

▲Evet, kendime hiç hedef koymamıştım. Sadece içimden geldiği gibi zevk alarak futbol oynuyordum. Hayata sürekli objektif bakmaya çalışıyordum. Düşünsenize, 21 yaşında profesyonel olmuş bir oyuncusunuz, kendinize hedef koysanız tutturma şansınız ne kadar olabilir ki? Koyduğunuz hedeflerin altında ezilme ihtimaliniz daha yüksek. Eğer gerçekleşmesi güç hedefler koysaydım, psikolojim bozulabilirdi. Yani nereye kadar giderse diye çalışa çalışa, kendimi geliştirerek, küçük hedefler koyarak ilerlemeyi seçtim hep.

▼Amatörden başlayarak 3. Lig, 2. Lig ve Süper Lig'e kadar yükseldin. Bu liglerdeki geçiş aşamaların nasıl oldu?

▲Aslında pek de kolay olmuyordu. İlk gittiğim yerlerde uyum sağlamak, o ligde oynayan diğer oyuncuların daha düşük kalitede bir oyuncu olmadığımı göstermek için

Kendime hiç hedef koymamıştım. Sadece içimden geldiği gibi zevk alarak futbol oynuyordum. Düşünsenize, 21 yaşında profesyonel olmuş bir oyuncusunuz, kendinize hedef koysanız tutturma şansınız ne kadar olabilir ki? Hep küçük adımlarla ilerledim.

Çok oyuncu bir sezon parlıyor, ön plana çıkıyor, ama sonra bir anda ortadan kayboluyor. Bunu yaşamamak için antrenmanlarda kendimi tamamen futbola verdim. Bugün biraz az çalışayım, kaytarayım diye hiç düşünmedim.

Medyatik olmamaktan çok memnunum. Ama benim gibi düşünmeyen ve medya ile arasını iyi tutup gündeme gelmek isteyen arkadaşlarımız da var. Benim bu tür ilişkilerim hiç olmadı. Sıradan bir insan, sıradan bir oyuncuyum.

En son Atilla İlhan'ın "Hangi Atatürk" kitabını okudum. Ondan önce Can Dündar'ın "Ergenekon" kitabını okumuştum. Genelde tavsiye üzerine ve tanıdığım, bildiğim yazarların kitaplarını okuyorum.

çok çalıştım. Sonra onların seviyesini yakaladığımda aşama kaydederek yavaş yavaş yukarıya doğru çıktım. 3. Lig'deki ikinci sezonumda 2. Lig oyuncusu seviyesine yükseldim. Bu böyle Süper Lig'e kadar devam etti. Ama tabii ki Süper Lig biraz daha farklı. Çok oyuncu bir sezon parlıyor, ön plana çıkıyor, ama sonra bir anda ortadan kayboluyor. Bunu yaşamamak için futbolcunun kendine özen göstermesi, istikrarlı olması gerekiyor. Aslında öyle çok ekstra çalışmadım ama antrenmanlarda kendimi tamamen futbola verdim. Bugün biraz az çalışayım, kaytarayım diye hiç düşünmedim. Bunun çok fazla katkısı oldu. Her futbolcunun da böyle davranması gerektiğini düşünüyorum.

▼Futbol kariyerin boyunca birçok teknik adamla çalışma fırsatı buldun. Gelişiminde ayrı yeri olan bir isim var mı?

▲Çalıştığım her teknik direktörden yeteneklerimi geliştirmek adına çok şey öğrendim. Ama Rıza Çalimbay, Ümit Kayıhan ve Faruk Hadzibegić'i başta sayabilirim.

▼En başarılı olduğunuzu düşündüğün sezon veya takım hangisi?

▲Diyarbakırspor'da hem benim hem de takım adına çok başarılı bir sezon geçmiştik. 14 haftalık bir yenilmezlik serisi yakalamıştık. Ben de performans olarak çok iyi bir dönem yaşamıştım. Bir de Göztepe'de oynadığım ikinci sezonda oldukça başarılı olduğumu düşünüyorum.

Medyatik değilim

▼Süper Lig'in emektar oyuncularından biri olmana rağmen seninle ilgili araştırma yaptığımda pek fazla yazılı metine rastlayamadım. Bunun nedeni nedir?

▲Öncelikle ben bu durumdan oldukça memnun olduğumu söylemeliyim. Mesela bugün oğlumla Cevahir Alışveriş Merkezi gibi kalabalık bir yerde rahat rahat gezip dolaştım. Kimse beni tanıyıp rahatsız etmedi. Ama tabii benim gibi düşünmeyen, medya mensupları ile arasını iyi tutup bir şekilde onları kullanarak gündeme gelmek isteyen arkadaşlarımız da var. Benim bu tür ilişkilerim hiç olmadı. Zaten medyatik bir insan da değilim. Sıradan bir insan, sıradan bir oyuncuyum. Dolayısıyla gündemde olmamam da gayet normal.

▼Türkiye'de oynanan futbolla Avrupa'nın önde gelen

Bu ülkenin har vurup harman savuracak parası yok. Yöneticilerimiz yurtdışından orta düzey oyuncularını ülkemize getireceğine alt liglerimizin analizini iyi yapsalar, yetenekli oyuncuları bulsalar hem kulüpler hem de Türk futbolu için çok daha iyi olmaz mı?

liglerindeki futbolu kıyasladığında nasıl bir tablo görüyorsun?

▲Dışardan bakanlar Türkiye'de oynanan futbolun basit olduğunu düşünüyor. Buna en iyi cevabı aslında geçenlerde yaptığı açıklamayla Kezman verdi. Türkiye'ye geldiğinde 25 golü rahatlıkla atabileceğini düşünüyormuş ama sadece 9 gol atabildi. Süper Lig'in dışardan görüldüğünden çok daha zor bir lig olduğunu belirtti. Süper Lig'de bence mücadele üst düzeyde. Üstelik benzetildiği Hollanda ve Belçika liglerinden çok daha üst düzeyde.

▼Bu sezon 6 artı 1 şeklinde uygulanacak olan yabancı kontenjanı konusunda ne düşünüyorsun?

▲Bu konuyu Anadolu takımları açısından değerlendirmek istiyorum. Büyük takımlar açıkçası beni pek ilgilendirmiyor. Türkiye'nin ekonomik durumu ortada, bizim har vurup harman savuracak paramız yok. Yöneticilerimiz yurtdışından orta düzey oyuncularını ülkemize getireceğine alt liglerimizin analizini iyi yapsalar, yetenekli oyuncuları bulsalar hem kulüpler hem de Türk futbolu için çok daha iyi olmaz mı? Göztepe'de oynadığım bir sezonda tam 21 oyuncu takıma geldi gitti. Göztepe'nin bugün Amatör Lig'de olmasının en büyük nedeninin de bu yönetim mantığı olduğunu düşünüyorum. Birinin geldiği uçakla diğer oyuncu gönderiliyordu. Sadece uçak parası ve verilen peşinat olarak değerlendirilse bile takımın ne kadar parasının çöpe gittiğini hesaplayın. Ama bu konuda doğruları yapan kulüpler de var. Mesela geçen sezon oynadığım Bursaspor'da 6 yabancı oyuncu hakkı olmasına rağmen 4 yabancı oyuncu vardı. Bence doğru olan da bu. İhtiyaç duyulan bölgeye nokta transferler yapılmalı. Süper Lig'deki çoğu yabancidan çok daha yetenekli birçok oyuncu alt liglerde keşfedilmeyi bekliyor.

Diyarbakır'ın adı çıkmış

▼Diyarbakır'da uzun süre oynadın. Bir Karadenizli olarak Diyarbakır'da oyuncu olmak nasıldı?

▲Üç sezon boyunca son derece rahat ve huzurluydum. Diyarbakırspor'da futbol hayatımın

en güzel günlerini geçirdim. Bence bir Kürt ile Laz'ın arasında insan yapısı, sosyal değerler açısından pek bir fark yok. Sadece biri deniz görmüş, diğeri görmemiş. Ama Diyarbakır'ın adı çıkmış. Geçen sezon da Bursa'da oynadım ama açıkçası Diyarbakır'da çok daha huzurluydum. Bir de oranın halkı için gerçekten bir şeyler yaptığımızı hissediyorduk. Oradaki insanlar ezilmişliğin, maddi-manevi yetersizliklerin en uç noktalarını yaşıyor ve sizin oynadığınız futbol, aldığınız bir galibiyet onları az da olsa mutlu etmeye yetiyor. Özellikle Diyarbakır'ın merkezinde yaşayan insanların önemli bir kesiminin kültürlü, ilerici, vatansever, örf ve adetlerini yitirmemiş olduğunu bizzat yaşarak gördüm. Mesela kulüp binasında Diyarbakır Stadı'nda 1955'te çekilmiş bir fotoğraf var. Fotoğraftaki seyircilerin hepsi takım elbiseli, hepsi traşlı pırlıl insanlar. Ama bugüne bakıyorsanız, 52 yılda daha geriye gitmişiz.

▼Futbol hayatın boyunca unutamadığın olaylar vardır mutlaka.

▲Pazarspor'da oynadığım dönemde hasta Fenerbahçeli Dursun Ali diye bir takım arkadaşım vardı. Sivasspor'la oynuyorduk. Aynı saatte de Fenerbahçe, Vanspor'la şampiyonluk maçı yapıyordu. Fenerbahçe'nin gol haberi gelince, Sivassporlu taraftarlar sevindi. Bizim Dursun Ali de maç esnasında saha

içerisinde yumruklarını havaya kaldırarak onlarla birlikte coşkuya katıldı. Bir pozisyonda Dursun Ali topu kaybetti ve yere düştü. Sivaslı oyuncu ortayı yaptı ve gol oldu. Sivaslılar sevinirken Dursun Ali yerde yatmaya devam ediyordu. Yanına gittim ve "İyi misin?" diye

sordum. Bana bakarak gülüyordu ve "Fenerbahçe ikinci golü attı" dedi. Ben de "Ne Fener'i oğlum, o tribünler Sivas gol attığı için seviniyor" dedim. Gerçekten çok komik bir andı. Bir de Cem Baki ile unutamadığım bir anım var. Cem'le uzun yıllar aynı takımlarda oynadıktan sonra ben Diyarbakır'a gittim, o da Gaziantep'e. Rakip olduğumuz maçta bana "Cumhur ileri çıkıyorum, arkamı kolla" diye bir laf etti. Tabii ilk başta şaşırdım. Sonra "Oğlum ne diyorsun, biz ayrı takımlarda oynuyoruz, rakibiz" dedim. Ondan sonra uyandı, "Yapma ya, büyük bomba patlattık" dedi.

▼Kendinde eksik gördüğün ve beğendiğin yönler neler?

▲Teknik olarak kendimi yeterli görmüyorum. Çok top kazanıyorum fakat yeterince iyi kullanamıyorum. Ancak fizik kondisyon olarak iyi olduğumu düşünüyorum ve bu konuda da oldukça iddialıyım. Mesela geçen sezon Bursa'da 20 metre git-gel testi yapıldı. 32 yaşında olmama rağmen 25 oyuncu arasında birinci oldum. Tam 157 kere 20 metre arasında gidip geldim ve açıkçası pek de zorlanmadım.

Siyasetle de ekonomiyle de ilgilenirim

▼Türkiye'de eğitim ve futbol pek bir arada yürümüyor, sen ne yaptın bu konuda?

▲Maalesef bu konu futbolcuların üstünde kara bir leke. Futbolcular kültürsüz, parayı top oynayarak vurmuş insanlar olarak görülüyor. Ama dikkat ediyorum, son dönemde futbolcuların eğitim düzeyi gittikçe yükseliyor. Göz ardı edilmemesi gereken bir gerçek de var ki, okulla futbolun bir arada götürülmesi çok zor. Örneğin ben Spor Akademisi'ne girdim ama futbolla birlikte yürütemeyerek birisini tercih etmek zorunda kaldım. İnsanın kendini geliştirmesi için mutlaka üniversitede okuması da gerekmiyor. Kitap okuyan, siyasetle ilgilenen, sürekli kendini geliştiren birçok arkadaşımız var. Mesela en iyi arkadaşlarımdan Zafer Biryol'la sürekli siyasi tartışmalar yaparız. Hatta takım arkadaşlarımız bize Emre Kongar ve Mehmet Barlas diyor. Bugün bakıyorsunuz Türkiye'nin başkentinde sular akıyor. Nasıl oluyor da bu yüzyılda insanlar böyle perişan ediliyor? Şimdi futbolcuyuz diye bu olaya kayıtsız mı kalalım? Türkiye'nin ekonomik koşullarıyla ilgili yorum yapmayalım mı?

▼Kitaplardan bahsettin, ne tür kitaplar okuyorsun? En son hangi kitabı okudun?

▲Atilla İlhan'ın "Hangi Atatürk" kitabını okudum. Ondan önce Can Dündar'ın "Ergenekon" kitabını okudum. Genelde tavsiye üzerine ve tanıdığım, bildiğim yazarların kitaplarını okuyorum.

▼Futbol dışında neler yaparsın?

▲Oğlum Efe ile zaman geçirmeyi seviyorum. Efe'yi mümkün olduğunca yanımda kamplara götürüyorum, oda arkadaşım oğlum oluyor. Zafer Biryol ve bazı arkadaşlarla ailece görüşüyoruz. Onlarla bahçede mangal yapmayı, Zafer'le eş olup arkadaşlarımızla kâğıt ve okey oynamayı seviyorum.

▼Futbolu bıraktıktan sonra ne yapmayı düşünüyorsun? Geleceğe dair planların var mı?

▲Ben kendimi futbol camiasına ait bir insan olarak görmüyorum. Bir şekilde futbolcu oldum ve çoğu insanın hayal ettiği yerlere geldim ama bıraktıktan sonra bu camianın içinde olabileceğimi zannetmiyorum. Belki büyük konuşmamak gerekir. Sonuçta bildiğim tek iş futbol. Geçimi sağlamak için ilerleyen yıllarda bir şekilde bu camianın içinde yer alabilirim. Ama kesinlikle bıraktıktan sonra birkaç yıl futboldan uzaklaşacağım.

▼Peki, ne yapmayı düşünüyorsun?

▲Çaylaklarımız var mesela, onlarla ilgili bir şeyler yapabilirim. Ben pek anlamam çaydan ama kardeşlerim bu konuda kendilerini geliştirmiş. Onlarla birlikte bir şeyler yapabiliriz. ■

Paranın satın alamadığı yıldız

Real Madrid'in teklifini kabul etse ve Milan da gitmesine izin verse 90 milyon euro ile dünya transfer rekorunu kırmaması işten bile olmayacaktı. Peki neydi onu bu kadar değerli kılan? Bu sorunun cevaplarını, Milan Teknik Direktörü Carlo Ancelotti ile Milan'ın eski yıldızları Zvonimir Boban ve Leonardo'nun onunla ilgili değerlendirmelerinde arayalım.

Kaka

➤ **Ancelotti:** “Topu ayağına aldıktan sonra onu durdurmak imkânsız. Sahanın her tarafında görev alabilir. İki forvetin arkasında, orta sahanın ortasında hatta kanatlarda oynayabilir. Oyunun ritmini o belirliyor. Onu sahanın her tarafında görebilirsiniz. Ayrıca gerçek bir sprinter gibi. 30 metreyi 3.8'de koşabiliyor.”

➤ **Boban:** “Oyunu okuma zekâsına hayranım. Ayrıca uygun pozisyonadaki arkadaşlarını topla buluşturması da tek kelimeyle harika.”

“Milan'a gitme yedek kalırsın!”

2003 yılında Kaka, Milan'a transfer olmadan önce Brezilyalı'nın peşinde Chelsea ve Paris Saint Germain vardı. İngilizler Brezilyalıyı alıp bir sezon kiralık olarak

CSKA Moskova'da oynamayı düşünüyordu. PSG'de ise Teknik Direktör Vahid Halilhodzic, Deco'yu istediğinden Kaka konusunda tereddüt ediyordu. Chelsea ve PSG'nin isteksizliğinden faydalanan Milan, 8.5 milyon euro karşılığında Kaka'yı renklerine bağlamasını bildi. Brezilyalı futbolcunun peşini bırakmayan Fransız takımının yöneticileri, Kaka'yı Milan'dan kiralamak istedi. Ne var ki sambacıyı istememekte kararlı olan Halilhodzic, tercihini Boskovic lehine kullandı. Bu arada Kaka'nın Milan'ın teklifine “Evet” demesi, en çok São Paulo Başkanı Marcelo Gouvea'yı üzdü. Futbolcusunun takımdan ayrılmasını arzulamayan Başkanın, “Gidersen bil ki, Rivaldo ve Rui Costa'nın yedeği olursun” sözlerine Kaka'nın verdiği cevap ise “Sözleşmemde böyle bir madde

➤ **Leonardo:** “Oyuna etkisi çok büyük, çünkü ayrıcalıklı bir futbol vizyonu var. Onu farklı kılan bir başka ayrıntı da fantezi futboldan kendisini uzak tutması. Takımına fayda sağlamayacak hareketleri hiç bir zaman aklına getirmiyor. Brezilyalı futbolcular içinde en Avrupalısı Kaka.”

mutlu sona ulaşmasında 22 forma numaralı Kaka'nın büyük payı vardı. Futbolun 1 numaralı organizasyonunda attığı toplam 10 gol, mükemmel bir sağ ayağa sahip olan Brezilyalıyı gol krallığında zirveye çıkartırken, Milan'ı da mutlu sona taşımıştı. Bu performansı Kaka, Milan'da forma giyen Van Basten ve Shevchenko gibi golcülerini de geride bırakmayı başarıyordu (1). Milan Teknik Direktörü Carlo Ancelotti de dört sezondur Milan'da top koşturan Brezilyalı talebesinin hakkını vermemelik etmiyor: “Dünyanın en iyi futbolcularından bir tanesi. Topu ayağına aldıktan sonra onu durdurmak imkânsız.” Bir orta saha oyuncusu olmasına karşın, bir forvet kadar gol yollarında etkili olabilen 1982 doğumlu Kaka, yeşil zemin üzerinde futbolun gereği olan her şeyi en iyi şekilde yerine getirmeye çalışıyor. Bu gerçeği Ancelotti, “Sahanın her tarafında görev alabilecek nitelikte bir futbolcu; örneğin iki forvetin arkasında oynayabilir; orta sahanın

ortasında görev alabilir, hatta kanatlarda bile işinizi görür” şeklinde özetliyor. “Kaka'nın başarısındaki sır hareketliliği” görüşünün altını çizen Ancelotti, Brezilyalı yıldızının bu özelliğini, “Maç içinde oyunun ritmini o belirliyor. Onu sahanın her tarafında görebilirsiniz. Ayrıca sürati de çok iyi. İlk 15 metrede çok ama çok hızlı, adeta gerçek bir sprinter gibi. 30 metreyi 3.8'de koşabiliyor” sözleriyle açıklıyor. Milan'ın sambacısının her mekide oynama ve hızlı olması dışında sahip olduğu başka özellikler de var. Bu konuda bir dönem Milan'da da forma giyen Hırvat santrfor Zvonimir Boban'a kulak vermek gerekiyor: “Oyunu okuma zekâsına hayranım. Ayrıca uygun pozisyonadaki arkadaşlarını topla buluşturması da tek kelimeyle harika.” Boban'ın bu yaklaşımını Kaka'nın, “Top bana gelmeden önce ne yapabileceğimi bilmek hoşuma gidiyor” cümlesiyle desteklemesi, Brezilyalı yıldızın futbol kalitesini ortaya koyuyor. Bir başka Kaka hayranı da Leonardo. Avrupa'da PSG ve Milan'da forma giyen, Kaka'nın Milan'a “Evet” demesinde büyük pay sahibi olan Brezilyalı futbolcu, vatandaşının artılarını, “Oyuna etkisi çok büyük, çünkü ayrıcalıklı bir futbol vizyonu var. Ayrıca onu farklı kılan bir başka ayrıntı da fantezi futboldan kendisini uzak tutması. Takımına fayda

sağlamayacak hareketleri saha içinde hiç bir zaman aklına getirmiyor” şeklinde sıralıyor ve “Brezilyalı futbolcular içinde en Avrupalısı Kaka” demeyi de ihmal etmiyor. Spektaküler hareketleri sevmeyi her defasında belirten ve maçlardaki soğukkanlılığıyla ön plana çıkan Kaka, bir süre önce Fransızların haftalık futbol dergisi *France Football*'da yer alan röportajında, “Herkes futbolculardan göz hoş gelen hareketler sergilemelerini bekliyor, işin taktik kısmı pek önemsenmiyor. Benim tarzım ise daha çok

verilen görevi en iyi şekilde yerine getirmek” açıklamasında bulunuyordu.

Kaka'nın Milan aşkı

Real Madrid'in Kaka'yı transfer edememesinin bir diğer nedeni de Brezilyalı futbolcunun Milan'daki hedefleri. Her defasında, “Hayallerimi süsleyen bir takımdayım. Dolayısıyla burada kalarak Milan'ın tarihine geçmek istiyorum” diyen Kaka, “Hersey para değil, Real Madrid çok büyük bir kulüp olabilir ama ben de burada mutluyum” cümleleriyle adeta İspanyollardan bu transferi unutmalarını istiyor. Brezilya'da son derece zengin bir ailenin çocuğu olan Kaka'nın paraya değer vermemesinin altında yatan neden ise sahip olduğu inanç. Haziran ayının başında İtalya'da yayınlanan haftalık *Vanity Fair* dergisine konuk olan Kaka, bu konuda pek çok insanı fazlasıyla şaşırtacak açıklamalarda bulunuyordu: “Evanjelik mezhebindenim ve dindarım. İncil'in öğördüğü kurallara uygun yaşamaya çalışıyorum. Evlendiğim güne kadar hiçbir kadınla ilişkiye girmedim. Bu durum eşim Caroline için de geçerliydi. Elbette bu süreci yaşamak kolay olmadı ama bugün mutluyusak, yaşanması gereken şeyleri beklemesini bildiğimiz içindir.” Milan'da forma giyen 16. Brezilyalı futbolcu olan Kaka'nın dindarlığını saha içinde de görmek mümkün. Mayıs ayında Milan Şampiyonlar Ligi finalinden zaferle ayrılınca Kaka, arkadaşlarıyla sevinmek yerine dizlerinin üzerine çökmüş, iki kolu havada dua ediyordu. Üzerindeki tişörtte de “Ben İsa'ya aittim (I belong to Jesus)” yazıyordu. Kaka, geleceğiyle ilgili olarak ise “Evanjelik kilisede rahip yoktur ama evlenen, aile sahibi pastörler vardır. Gelecekte kendime ayıracak daha çok zaman olduğunda neden bir pastör olmayayım?” mesajını veriyor. Milan'la 2011 yılına kadar sözleşmesi bulunan Brezilyalı'nın ağzından çıkan tüm bu sözler, bonservis ücreti olarak 90 milyon euroyu ödemeye hazır olan Real Madrid Başkanı Calderon'un neden bu transferi sonuçlandıramadığını fazlasıyla gözler önüne seriyor. ■

(1) Van Basten 1988-89 Şampiyon Kulüpler Kupası'nda, Shevchenko 2000-01 Şampiyonlar Ligi'nde Milan forması altında 9 gol attılar.

Dr. Cem Çetin

Eğer Milan Ağustos ayının başında Real Madrid'in 90 milyon euroluk teklifini kabul etseydi, Brezilyalı futbolcu Kaka dünyanın en yüksek bonservis ücretiyle İspanya'nın yolunu tutacaktı. Ne var ki Şampiyonlar Ligi'nin son şampiyonu, İspanyolların astronomik teklifini pazarlığa bile girmeden geri çevirdi. Real Madrid'in Kaka'nın peşinde koşmasının en önemli nedeni, 2006 yılında başkanlık koltuğuna oturan Ramon Calderon'un seçim vaadi olarak Brezilyalı yıldızı alacağına söz vermesi. Geçen yıl İtalyanları ikna edemeyen Calderon, hiç olmazsa bu sezon bu transferi bitirmek için

oldukça gayret gösterdi. Sözünün arkasında durmak için 90 milyon euro gibi rekor bir bonservis ücretini de gözden çıkartan İspanyol başkan, Milan yöneticilerini yine ikna edemedi. Başkan Calderon'un Kaka'ya Real Madrid formasını giydirememesinin altında, Milan Teknik Direktörü Carlo Ancelotti'nin Brezilyalı futbolcusuna verdiği değerle Kaka'nın Milan sevgisi yatıyor.

Oyunu okuma zekâsı büyülüyor

Geride bıraktığımız 2006-07 sezonunda Milan'ın Şampiyonlar Ligi'nde

Keith Harris Kimdir?

Keith Harris, Londra'da bulunan yatırım bankası Seymour Pierce'ın idari yöneticisidir. Harris bu firmanın yüzde yirmi hissesine sahiptir. 2002 Ağustos'una kadar 2 yıllık bir süre Birinci Lig organizasyonunun başında bulunan Harris, ligi en sarsıcı mali krizinden başarıyla çıkarmıştır. 2001 yılından bu yana Wembley Ulusal Stadyumu Şirketi'nin yönetiminde bulunan Harris, burada da başkanlık görevini üstlenmiştir. Chelsea, Aston Villa ve Manchester City alımlarında danışmanlık yapan Harris, Manchester United'ı da satmaya çalışmış ama yayıncı kuruluş bu anlaşmayı bozmuştu.

Premier Lig'in Asyalılarda...

Sportbusiness'den çeviren:
İlker Uğur

Liverpool'un yeni sahipleri Gillette ve Hicks

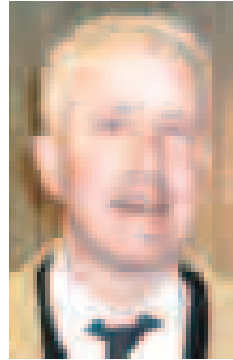
Premier Lig kulüpleri hızlı bir satış süreci yaşadı. Bu aşamada önemli bir rol oynayan Keith Harris, kulüplerin sermayedarlara satışlarının Premier Lig'e neler kattığını anlattı ve gelecekle ilgili bir projeksiyon yaptı. Premier Lig'in ABD'li yatırımcıların elinde düşme ve yükselmenin bulunmadığı bir kapalı lige dönüşmeyeceğini savunan Harris'e göre asıl büyük gelir kapısı Premier Lig'i birkaç kulüp ya da birkaç oyuncudan ibaret görmeyen Asyalı yatırımcılar olacak.

▼Premier Lig kulüpleri için yabancı yatırımcılar için mıknaştı oldu ve neden bu kadar çok yabancı yatırımcı Premier Lig kulüplerini almak için uğraşıyor? ▲Öncelikle sadece Premier Lig kulüpleriyle ilgilenmediklerini belirtmem gerek. Birinci Lig kulüplerini satın alıp onları Premier Lig'e taşımak isteyen pek çok yatırımcı var. Genel olarak konuşmak gerekirse, tüm bu yatırımcıların spora büyük bir ilgisi var ve kendi ülkelerinde bir şekilde spordan para kazanan insanlar bu yatırımları yapıyor. Premier Lig'e ilgi duyuyorlar, çünkü bunun çok çekici bir ortam olduğuna inanıyorlar. İlk kez hem spordan zevk alıp hem de para kazanacakları bir fırsatla karşılaşıyorlar. Ayrıca zaman içerisinde geri dönüş alacakları bir parayı bu kulüplere yatırıyorlar. Burada en temel nokta yatırımcıların dünyanın çeşitli bölgelerinden geliyor olmaları. ABD'den üç yatırımcı gördük. Önce Glazer vardı, daha sonra onu Lerner takip etti ve son olarak Hicks ile Gillett geldiler. Yani bir ABD kanadı söz konusu. Tabii daha sürdürülebilir bir Uzakdoğu ilgisi de var. ▼ABD'den gelen ilgiyi neden daha

az sürdürülebilir olarak değerlendiriyorsunuz? ▲Bir avuç ABD'linin belirgin bir ilgisi var ama ben bunun çok uzun soluklu ve kitlelere ulaşan bir ilgi olacağına inanmıyorum. ABD'de Beckham'ın Los Angeles Galaxy takımına katılması nedeniyle oluşan ilginin kısa süreli olacağını düşünüyorum. ABD'nin Amerikan futbolu, basketbol, beyzbol ve buz hokeyi sporlarında çok gelişmiş ekonomileri var. Erkek çocukları futbolu 10-11 yaşına kadar oynuyor ve daha sonra ilgilerini kaybedip diğer sporlara yöneliyor. Kişisel olarak Beckham'ın bir aldatmacanın biraz daha üstünde olduğuna inanıyorum. 30 yıl önce ondan çok daha iyileri Amerika'ya gitti ve kariyerlerinin sonunda büyük paralar kazandı. Ama bu ABD'de futbolun ayağa kalkmasını sağlamadı. Amerika'da İngiltere'ye yatırım yapan yatırımcıların sırtında bir lig kurulacağı düşüncesi Amerikalı yatırımcıların buraya yatırım yapmalarının nedeni değil. ▼Premier Lig'in yakın bir zamanda tamamıyla yabancıların kontrolüne geçeceği tahmin ediliyor. Bunun ligin yapısında uzun süreli bir sorun doğuracağına

inanıyor musunuz? ▲Ben bu soruyu Aston Villa'yı satın alan Randy Lerner'ı örnek vererek cevaplayayım. Onun sayesinde Amerikan Futbolu Ligi NFL'in düşünce yapısını kavradım. Küme düşme ve yükselmenin olmadığı bu lig, takım sahipleri için ekstra gelir sağlıyor ve bunu sağlıklı bir lig yapısıyla başarabiliyor. Bazı insanlar Premier Lig'in NFL veya beyzbol ligine benzer bir yapıya kavuşacağını, bunun da oyunun geleneğini ve bütünlüğünü bozacağını vurgulayan endişelerini dile getirdiler. Benim inancım Amerikan pazarlaması bu yatırımlarıyla birlikte bu özelliği getirmeyecek. Kavraması biraz zaman alsa da Randy Lerner küme düşmenin ve yükselmenin yarattığı heyecanı anladı. İngiliz play-off sisteminin ve İngiltere'de oynanan bir maçın dünyada en büyük geliri getirmesi de eklenince bunun Amerikan sistemiyle ne kadar zıt olduğunu kavradılar. ▼Takım sahiplerinin yatırımlarını korumak için küme düşmenin kaldırılmasını önerdikleri bir zamanı düşünebiliyor musunuz? ▲Hayır, sözünü bile edemezler. ▼Yeni nesil kulüp sahipleri

kulüplerine ve futbola nasıl bir değer katıyor? ▲Öncelikle farklı bir düzeyde yatırım yapıyorlar. Bir başkan diğer bir başkana futbolun artık milyonerlerin değil milyarderlerin oyunu olduğunu söylüyordu ve bence bir dakika düşünürseniz bunun doğru olduğunu görürsünüz. 20 yıl önce çok sahiplilik söz konusuydu. Pek çok kulüp halka açıldı ve borsada kazanılan paralarla yeni statlar yapıp takımını destekledi. Günümüzde pek çok kulübün kendi stadyumu var.

Lerner

Abramovich

geleceği

Anlaşılması gereken bir nokta da bu yatırımcıların kulüplerin yarattığı bu gelirleri hortumlamaya gelmedikleri. Bu yatırımcılar, üretilen değeri korumak için yatırım yapmaları gerektiğinin farkındalar. Bu oyunculara yapılacak yatırımı da kapsıyor. Ama burada çok daha farklı bir sponsorluk ve pazarlama modelinin geliştiğini görüyoruz. Sponsorluk bağlamında Güney Doğu Asya ve Kuzey Asya'da bulunan yatırımcılar buradan sponsorluk geliri elde edecek. Çünkü bu bölgeye baktığınız zaman, eğer biraz Asya'da vakit geçirdiyseniz Premier Lig'in burada bir din olarak kabul edildiğini anlamışsınızdır. Bu ilgi sadece bir kulüp veya birkaç futbolcu etrafında toplanmamış, tüm lige dağılmış ve bunu öyle algılamış bir ilgidir. Uzakdoğulu bu sahipler markalarının görünürlüğünü

arttırmak için Premier Lig kulüplerini kullanıyor. Bunun önümüzdeki dönemde de artarak devam edeceğini göreceğiz. Pazarlama bağlamında Amerikalılar çok yetenekli. Bir hamburgeri veya bir fincan kahveyi markalaştırıp dünyaya satmada çok başarılı oldukları kesin. Bunu İngiliz futboluna tam olarak nasıl uygulayacaklarını bilmiyorum ama Premier Lig'i izleyen on milyonlarca insanı düşününce şanslarının çok yüksek olduğuna inanıyorum. Fakat bu ABD'ye çok etki etmeyecek, bunun etkilerini Asya'da daha fazla göreceğiz. ▼Premier Lig'in hangi gelirlerinde belirgin bir artış öngörüyorsunuz? TV gelirleri mi sponsorluk gelirleri mi yoksa diğer gelirler mi? ▲Bence yerel TV hakları oldukça yüksek bir düzeye çıktı ve bunun

artışında Premier Lig'i yönetenlerin büyük payı var. Uluslararası yayın haklarında ve cep telefonları gibi yeni medyanın yapılan yayınların gelirlerinde önümüzdeki yıllarda ortalama üstü bir artış görebilirsiniz. ▼Premier Lig, gelirlerini alt liglerle daha fazla paylaşmayı sağlayacak bir düzeni getirmeli mi? ▲Burada ilginç bir bölgeye temas ediyoruz. Ben Birinci Lig Organizasyonu'nun başkanırken bunu sağlamak için çok uzun süre çalıştım. Şunu aklınızdan çıkarmayın, bu çok rekabetçi bir pazar. Bazı Premier Lig kulüplerinin başkanları "Alt liglere yardım edersek kendimize daha güçlü rakipler yaratırız" derken, zengin kulüpler aradaki boşluğun çok büyük olduğunu belirtiyorlardı. Premier Lig'in alt liglere oluk oluk para akıtacağını söylemek için henüz erken ama bu

Bence sorun TV gelirlerinden büyük bir payın bu kulüplere gitmemesi. Tabii play-offlar hariç. ▼Premier Lig, takımların kalitesi açısından bir ligde iki veya üç lig barındırıyorsa, siz bunun önümüzdeki dönemde bir Avrupa Ligi'ne dönüşmesinin kaçınılmaz olduğunu düşünüyor musunuz? ▲Ben bir Avrupa Ligi olacağını düşünmüyorum. Şampiyonlar Ligi'ne baktığınızda iki grup aşamasının varlığı bile sadece iki sezon sürdü. Taraftar için kıymetli olan Arsenal'in Liverpool'la, United'ın Chelsea'yle oynamasıdır. Liverpool-Real Madrid veya Chelsea-Milan eleme maçı olarak muhteşemdir ama yerel müsabaka her zaman en önemlisidir. Ayrıca bir maç izlemek zaten yeterince pahalı. Sizce taraftarlar tüm bu masrafin yanında bir de Barcelona uçak bileti parasını öderler mi? ■

yönde çalışmalar devam ediyor. ▼Siz Premier Lig'in çok tahmin edilebilir olduğu ve bunun rekabetçi özelliğini kaybettirebileceği görüşüne katılıyor musunuz? ▲Şu anda teoride Premier Lig'de dört büyük kulüp, ortada birkaç kulüp ve gerisi küme düşmemeye oynuyor gibi gözüküyor. Bu çok sağlıklı değil. Ama bence bu sezon muhteşem olacak. Tarihe baktığınızda Liverpool'un 70 ve 80'leri, Manchester United'ın 90'ları ve Chelsea'nin son birkaç yılı domine ettiğini görüyoruz. Ama bu sezon büyük kulüplerde bir düzensizlik var ve daha alttakilerin üst düzey oyuncuları kadrolarına kattıklarını görüyoruz. Bence ilginç bir sezon olacak. ▼İkinci bir Premier Lig'in asansör kulüpleri dengede tutmak için gerekli olduğunu düşünüyor musunuz? ▲Başkanlar bunu birkaç sene önce tartışmışlardı ama bu konuda bir mutabakata varmak oldukça zor. Premier Lig'in kendisi bir gecede doğmadı. Yıllarca tartışıldıktan sonra kurulan bir ligdi. Bence Birinci Lig'in kendine has bir kimliği var.

FIFA 2008 devrimi

Bilgisayar oyunları dendiği zaman durup bir iç çeken, güzel anılara dalan, hâlâ buna vakit ayıran ve hayatının bir parçası haline getiren bir jenerasyonun üyesi olarak her sene Eylül aylarında içim kıpır kıpır eder. Yazın durgunluğu bitmiştir ve oyun firmaları yıllarca süren emeğin ürünü olan oyunları bu aydan itibaren piyasaya vermeye başlarlar. Merakla beklediğimiz oyunlardan birisi ise elbette FIFA serileridir. 1997 yazında ilk kez FIFA'yla tanıştım. O gün bugündür FIFA oynarım. Her yeni versiyonu sevsem de sevsem de yorum yapacak kadar oynadım. EA Sports "It is in the game" sloganıyla açılan ekranla münasebetimin bu yaz 10. yılını kutluyorum. Üç yıldır çalıştığım Futbol Federasyonu'nun geçen sene lig ve milli takım lisanslarımızı EA Sports'a satmasıyla iyice bizden olan FIFA serilerinin 2008 versiyonu bu ayın sonlarına doğru piyasaya çıkıyor. Heyecanlı değilim eskisi kadar. Oyunla ilgili haberler, ekran görüntüleri sürekli olarak gözüme çarpıyor gerçi. "Ben mi büyüdüm?" diye düşünüyorum ama başka oyunlara karşı o "süper bir şey görünce gözleri parlayan çocuk" yaklaşımım devam ediyor. Peki, FIFA beni neden eskisi kadar heyecanlandırmıyor? Aldatılmış hissediyordum kendimi. "Ambalaja önem verip de fonksiyonelliği boşlayan bir seriye neden bağlı kalayım ki?" diye de soruyordum kendime. "Road to World Cup 98 gibi bir oyuna imza atıp da (orada salon futbolu da vardı, başka hiçbir oyunda olmadı daha sonra) sonra üstüne nasıl koyamaz bir seri?" diye düşünüyordum. FIFA serileri herkesin her sene aldığı ve birkaç oyundan sonra bir saçma hata görüp "Lanet olsun yine becerememişler" dediği bir seri haline gelmişti bence. Fakat şu an böyle düşünmüyorum. Bunu düşünmeme neden olan ne allı pullu basın bültenleri, ne de Ronaldinho'nun sivilcesine kadar gösteren yüksek çözünürlüklü ekran görüntüleri. En sonunda EA Sports'ta birileri uyandı veya kafalarına bir şey düştü. "Oynanabilirlikte bir devrime ihtiyacımız var" dediler herhalde. Kendi fanuslarında yaşayan programcılar bu fanusu terk edip dünyaya bakmış ve herkesin neyi sevdiğini, neye ilgi gösterdiğini görüp oyuna monte etmiş de

olabilirler. Nasıl yaparlarsa yapsınlar, bu sene iyi yapmışlar. İlk olarak Wii konsolundaki taç atma olayını görmüştüm. Wiimote ve nunchuk'u kafa üstüne top tutar gibi tutarak ileri doğru fırlatma. "İşte bu" dedim ve hemen herkes duysun ve görsün diye bazı forumlara da yazdım. Bu devrimsel bir şeydi ve bu serinin tam da ihtiyacı olan hamleydi. Sonra "Be a Pro" modunu duydum. Profesyonel bir futbolcuyu kariyerinin başından itibaren yönettiğiniz bu modla futbolculuğun ne kadar zor bir iş olduğunu anlayabilecektiniz. New Star Soccer oynayanlar bilir; bu Sensible Soccer türevi oyun, tek başınıza bir futbolcunun hayatını yaşamanızı sağlar. Bu oyundan alınan bu mod daha önce FIFA Manager 07'de denenmişti ve bence o oyunun motorundaki sorunlar nedeniyle çok da verimli olmamıştı. Ama güncel bir FIFA motorunda çok iyi performans göstereceğine eminim. Bir sonraki sürpriz ise Zone moduydu. Bu moda defans, orta saha veya forvet hattının yönetimini alarak bunun ne kadar zorlu bir iş olacağını görebilirsiniz. Defansif orta sahalara savunmaya yardım ederken forvete top taşımaya çalışacak, uzaktan şutlarla rakipleri eklamaya uğraşacaksınız. Forvet ikilisinin uyumu sizden sorulacak örneğin. Hakkını yemeyelim, FIFA'nın uzun yıllardan beri tutarlı olduğu yönler de yok değil. Örneğin en iyi veritabanı Football Manager'la birlikte FIFA'da yer alır. Keza en iyi grafikler de. Bu oyunu sadece orijinal oyuncu isimleri ve yüzler nedeniyle alan insanlar tanıyorlar örneğin. Biraz da rakamlara girmek gerek. Dünyanın en fazla satan futbol oyunu FIFA serileri. Her sene 3 milyonun üzerinde oyuncu FIFA oynuyor. FIFA serilerini Pro Evolution Soccer takip ederken Kuzey Amerika'daki FIFA hegemonyası Asya'da PES lehine dönüşüyor, Avrupa'da ise % 51'e 49 FIFA üstünlüğü var. Çok heyecanlı olmasam da umutluyum. EA Sports'un futbolun doğasını daha iyi kavradığını düşünüyorum. Geliştirilmiş yapay zekâyla sizin yaptıklarınızı algılayıp dakikada 60 bin hareketle cevap verebilecek bir oyunda 60 bin birinci hareketi yapmaya hazırım. 10 sene önce oyundan aldığım zevki yeni boyutlara taşıyan EA Sports'un bunu bir kez daha yapmasını umarak 28 Eylül 2007'yi bekliyorum. ■

Piknikte Dömirole

Derleyenler: Barış Akarsu, Şener Yelkenci / İletişim Yayınları

Futbol sezonunun açılmasıyla birlikte İletişim Yayınları da yeşil alana gösterişli bir şekilde indi ve ilk futbol kitabını sahaya sürdü. Barış Karacasu ve Şener Yelkenci tarafından derlenen *Piknikte Dömirole* bu oyunun müptelaları için çorak futbol yazınımda bir vaha sanki. İyi bir tertip kurulmuş. Kadro gösterişli ve şık bir yeni formayla süslenmiş (Bunun için Suat Aysu'yu ayrıca tebrik etmek gerekir. Kapaktaki fotoğraf kullanımı ve renk seçimi, kitabı ayrıca çekici kılmış.) Kitabın bir de alt başlığı var, memleket topraklarında çok fazla rastlanmayan bir armağan kitap bu. "Erdoğan Sivritepe'ye Armağan" denilen alt başlık gerçekten bir kadir kıymet vesikası. Erdoğan Sivritepe'nin kim olduğuna gelince... *TamSaha*'ya da zaman zaman yazılarıyla ve araştırmalarıyla konuk olan Erdoğan Sivritepe, her şeyden önce bir futbol âşığı ve emekçisi. Günümüzde bilgi ulaşılabilir oldukça, kadri de o derece bilinmez oluyor. Gazetecilerin ya da televizyoncuların bile haber hazırlarken kaynak olarak kullandığı bir sitenin kurucusu Erdoğan Sivritepe. www.turkish-soccer.com adresinden ulaşabileceğiniz sitede Sivritepe'nin emeğine saygı duymamak elde değil. Futbolla ilgilenen herkesin başı her sıkıştığında aradığını bulabileceği bir platform. Üstelik *turkfutbolu* isimli forumun faydasını da üye olanlar anlayabiliyor ancak. Kitabın sunuşunda sevgili Barış Karacasu, Erdoğan Sivritepe'yle ilişkisi olan insanlardan bir yazı isteyerek bu yola düştüklerinden bahsetmiş. Sonuçta armağan edilen için bile sürpriz olan güzel bir kitap çıkmış ortaya. Kadro üzerine düşeni fazlasıyla başarmış. Elinize aldığınız anda bitirebileceğiniz bir futbol kitabı *Piknikte Dömirole*. Üstelik istediğiniz yazıdan başlayabilirsiniz, böyle de bir rahatlığa sahipsiniz. Zihin açıcı, güzel, futbol âşıklarının dile geldiği bir kitap olmuş. Ayhan Baynal, Bağış Erten, Bozkurt K. Yılmaz, Bülent Gürsoy, Cem Pekin, Efkân Bucak, Eray Özer, Hakan Dilek, Karel Stokkermans, Mehmet Ali Çetinkaya, Muhammed Ali Şahin, Murat Odabaşı, Mustafa Taha, Oğuz Reşat Sipahi, Özgür Dirim Özkan, Remzi Salihoğlu, Serbülent Şengün, Tuncay Yavuz, Yusuf Al, Zeki Kumova ve Erdoğan Sivritepe'nin de bir yazısıyla süsleniyor kitap. İzmirspor, Tavşancılıspor, Tirespor, Antep veya Utrecht taraftarı olmanın ne demek olduğunu, eski güzel günlere özgü piknik maçlarının haleti ruhiyesini, RSSSF'nin nasıl doğduğunu, Yugoslavya futbolunu, Kayseri'nin futbol geçmişini, Göztepe aşkını, Asya'nın futbolun değişiminde ne yana düştüğünü, İstanbul'un statlarını, genç bir gazetecinin alternatif 2006 Dünya Kupası izlenimlerini yutarcasına zevkle okuyorsunuz. Sadece futbol aşkıyla yazılmış bu metinleri okurken, futbolun yalnız seyredilebilir değil, aynı zamanda okunabilir de olduğuna ve rakamla "1000" adet basılmış bu kitabın daha çok baskı yapacağına inanmak istiyorsunuz. Üstelik Fair Play ruhu doğuştan üzerlerine sinmiş bu kadro, kitabın tüm gelirini SERÇEV'e, yani Serebral Palsili Çocuklar Derneği'ne bağışlamış. Elinize aldığınız andan itibaren bitirene kadar bırakamayacağınız bu kitaptan Bülent Gürsoy'un yazısının son kısmıyla kapatıyoruz bu satırları: "Hiç beğenmesen de sevgilin saçlarını kestirse veya başka bir renge boyatsa, onu sevmekten vazgeçebilir misin? Teninin kokusu değişse ki, bakışlarındaki parıltı sönmese ki. Bu da öyle bir şey işte. Bu değişimin sonu gelmeyecek. Her değişim seni mutlu etmese de oyun devam edecek. Top çizgiyi terk edene kadar, oyun içinde kalacak. Sen çizginin neresindesin? İçinde mi, dışında mı? İşte önemli olan bu!" ■

Evinden Irak bir şampiyon

Kanın, barutun ve gözyaşının memleketi Irak. İşgalin, iç savaşın en zalimini yaşıyor ülke. Ve o ülke bir günlüğüne de olsa tebessüm etme fırsatı buldu. Kürdü, Arap'ı, Sünni'si ve Şii'si ile Irak Milli Takımı, hiç kimsenin aklının ucundan geçmediği bir dönemde Asya Şampiyonu oldu. Ve Irak'ın şampiyon futbolcuları bu zaferlerini ülkelerinden Irakta kutlamak zorunda kaldı.

Bağış Erten

Futbolu İngilizler buldu. İtalyanlar mantığına katkı verdi, İspanyollar güzelleştirdi, Almanlar yenilmemeyi öğretti... Şurası kesin. Futbol bugünkü olgunluğuna eriştiyse bu en çok Avrupa futbolu sayesinde oldu. Bu yüzden futbolun merkezi hep Avrupa'ydı. Tamam, Brezilya dünyanın en iyisiydi ve Arjantin'i de kimse küçümseyemezdi. Ama onlar bile gelip Avrupa'da oynadılar. Bu da gösterdi ki, oyunun merkezinin neresi olduğu artık apaçık ortadaydı. Futbol her şeyden önce bir Avrupa sporu olduğunu kanıtlamıştı. Ama işte, en hızlı endüstrileşen, o eski amatör ruhunu en hızlı kaybeden de Avrupa futbolu oldu. Evet, bugün hâlâ en güzel futbol Şampiyonlar Ligi'nde ve önde gelen Avrupa ülkelerinin liglerinde oynanıyor. En üst düzey tempo, en üst düzey mücadele ve en büyük yetenekler hep orada. Lakin oyun giderek hikâyesini kaybediyor, ruhunu yitiriyor. Büyükler büyük kalıyor, mucizeler azalıyor, futbolda topun yuvarlaklığına olan inanç eksiliyor. İşte bu tip durumlarda futbolda farklı hikâyeler, olmayacak işler arayanlar için de diğer şampiyonlar kalıyor. Afrika Kupası, Copa America bu tip futbol hikâyeleri için biçilmiş kaftan.

Bazen bir Peru çıkıyor mesela, bazen bir Paraguay, bazen de bir Venezüella. Afrika da boş durmuyor, bir Senegal'i öne çıkarıyor, bir Togo'yu, bazen de geçen sene olduğu gibi Mağrip'in aslanlarını. Futbolseverler, özellikle izlemekte ve takipte sınırlanmayan futbolseverler bu iki turnuvayı zaten günbegün takip ederler. Çünkü bilirler, oralarda futbolun özünü bulmak bazen mümkündür. Oyunun ruhu Avrupa'dan kaçtığından beri buralarda bir yerlerde karşımıza çıkar. Ama kimse bu ruhun Asya Kupası'nda çıkmasını beklemiyordu doğrusu. Asya Kupası sonuçta hep kaybedenlerin kupasıydı. Çünkü yeryüzünün en büyük kıtası futbol açısından hep gerideydi. Kore ve Japonya'nın domine ettiği Asya Konfederasyonu'nda Suudi Arabistan ve İran da söz sahibiydi. Lakin kayda değer çok az başarı vardı. Bu yüzden orada oynanan maçlar genelde pek ilgi çekmezdi. Ta ki bu seneye kadar, ta ki Irak'ın futbolun çok ötesinde anlamlar ifade eden zaferine kadar. Geçtiğimiz Haziran ayı itibarıyla FIFA sıralamasında 84.'ydü Irak. Temmuz ayında sadece dört basamak yükselebildiler. Asya'nın ise dokuzuncu takımıydılar. Savaşın ve işgalin ortasında futbola pek zamanları yok gibiydi. Oysa futbol Irak'a pek yabancı sayılmazdı. 1948'de federasyonlarını

Kadroda Irak mozaigi

► **Kaleci:** Bağdatlı bir Şii olan kaleci Nur Sabri, Irak Milli Takımı'nın kilit isimlerinden biriydi. Genç yaşına rağmen 46 kez milli olarak takımın en önemli isimlerinden biri olduğunu kanıtlamıştı. Nitekim Irak'ı şampiyon yapan yolda onun da büyük emeği vardı.

► **Defans:** 22 yaşında olmasına karşın defansın belkemiği sayılan Hüseyin Rahim, Cezayir'de top koşturan bir Sünni. Sol bekte yine Sünni Haydar Abdül Emir, sağ bekte ise Şii Besim Abbas var.

► **Orta Saha:** Ön libero Kusay Münir tam bir Irak profili. Şii kalesi Sadr Şehri'nde doğmasına rağmen Kürtlerin çoğunlukta olduğu Erbil'de yaşayan bir Sünni. Orta sahanın genç beyni Neşet Ekrem, top koşturduğu Suudi Arabistan'da yılın futbolcusu seçilen bir Şii. Sol kanat oyuncusu Havar Molla Muhammed bir Kürt ve takımın en çok gelecek vaat eden ismi olarak gösteriliyor. Sağ kanatta ise Kıbrıs Rum Kesimi'nde oynayan Şii Mehdi Kerim var.

► **Forvet:** Finalde zaferi getiren golün sahibi Yunus Mahmud'un Kürt olduğu iddia edilse bile, genç futbolcu, resmi sitesinde kendisine yöneltilen bir soruya ilk onbirdeki tek Kürt'ün Havar olduğunu söyleyerek cevap vermişti. Diğer forvetler Salih Hasan ile İmad Muhammed ise Şii. Mevcut ilk onbirde yer almasalar da kadroya zaman zaman Türkmen futbolcular da çağrılıyor.

kurmuşlar ve 1950'de FIFA üyesi olmuşlardı. Bir kez de 1986'da, Dünya Kupası heyecanı yaşamışlardı. Ama futboları hiç üst düzey olmadı. Asya Kupası'nda en iyi oldukları zamanda bile yarı final oynayabildiler sadece. O da 1976'da kaldı.

Savaşın çok yıldırı Irak halkı. Önce uzun yıllar İran'la savaştılar. Sonra da bölgede hiç bitmeyen çatışmalarda hep başrol oynadılar. Sonra ABD gücü girdi devreye. Verimli petrol yatakları huzur getirmiyor, kan ve gözyaşı gündelik hayatın bir parçası oluyordu. Bir işgal yetmedi, bir işgal daha yaşadı Irak. Artık toplumsal olarak çok yıpranmış, bir arada yaşayabilme iradesini gösterecek mecalleri kalmamıştı. Nitekim 2007'deki kupaya da pek umutlu gitmediler. Malezya, Endonezya, Tayland ve Vietnam'ın ortaklaşa düzenlediği kupaya Asya'nın güçlü ve favori takımlarının yanı sıra Avustralya da gelmişti. Kore, Japonya, İran, Suudi Arabistan ve Avustralya varken kimse Irak'a şans tanııyordu. Nitekim kuralar çekildiğinde Irak'a şans tanıyanlar neredeyse hiç kalmamıştı.

A Grubu'nda rakipleri ev sahibi Tayland, Umman ve Avustralya'ydı. İlk maç ev sahiplerine karşıydı. Tayland maça hızlı başlamıştı ama maç berabere sonuçlandı. Bu beraberlik işleri zorlaştırmıştı. Avustralya maçı

erken final gibiydi. Müthiş oynadı Irak ve son Dünya Kupası'nda sükse yapan rakibi Kanguruları 3-1 devirdi. Son maçlarında Umman'la yenilemediler ama gruptan çıkmayı başardılar. Çeyrek finalde rakipleri Vietnam'dı. Bugüne kadar, bir kez hariç hep çeyrek final kapısından geri dönmüşü Irak. Bu sefer şeytanın bacağına

bulma şansı yakalamışlardı. Bunu düşünüyordu Iraklı futbolcular. Ülkede sağlanamayan birliği Milli Takım'da kurmuşlar, Türkmen'i, Kürdü, Sünni'si, Şii'si bir araya gelip bir bütün oluşturmuşlardı. Artık bunu tüm dünyaya göstermek istiyorlardı. Tarihlerinde yarı finalin ötesini hiç görememiş olduklarının bilinciyle

Golsüz eşitlik maçı penaltılara taşdı. 5-4'lük penaltı atışları sonunda tarih yazıyordu Iraklılar. Finale yükselmişlerdi. Finalde rakip, Japonya'yı 3-2 mağlup eden Suudi Arabistan'dı. Onlar da maçı kazanmak istiyorlardı ve Irak karşısında mutlak favoriydiler. Ama Iraklı futbolcular buraya kadar

getirmişken bırakmak niyetinde değillerdi. Final maçı 29 Temmuz günü Endonezya'nın başkenti Cakarta'nın Bung Karno Stadyumu'nda oynandı. 75 dakika golsüz giden maçta turnuvanın gol kralı ve en iyi oyuncusu Yunus Mahmut yine çıktı sahneye. Arka direkte iyi yükseldi ve takımına kupayı getiren golü attı. Asya Kupası'nda şampiyon Irak'tı. Teknik direktör Jorvan Vieira göreve geldikten sadece iki ay sonra kupaya ulaştırmıştı takımını. Herkes mutluydu artık. Savaşın yıktığı ülkelerinde bir günlüğüne de olsa yüzleri güldürmüşlerdi. Evet, Irak şampiyon olmuştu ve Iraklı herkes de mutlu. Ama ne yazık ki o coğrafyadaki

kırmak niyetindeydiler. Başardılar da. Yunus Mahmut'un iki golü onlara yetmiş, uzun yıllar sonra yarı finali görmüşlerdi. Ama artık hedefler büyümüşü. Ülke kan ağlarken gülecek bir şey

çıktılar Güney Kore'nin karşısına. Rakipleri Dünya Kupalarının gediklisi ve Asya Kupası'nın en iyi takımlarından biriydi. Maç taktığı olarak direnmeyi tercih etti Irak. Ülkesine nazire yaparcasına.

karışıklıklar bitmiyordu. Zaferlerini ülkelerinde kutlayamadı Iraklı futbolcular. Kimsenin tam içine sinmedi. Ama yine de futbol mucize yaratma görevini yerine getirmişti. ■

Herve Tum

Kahramanlık peşinde değilim

Avrupa'daki ilk durağı İsviçre'ydi. Sion ve Basel formlarını giydikten sonra Fransa'da Metz ve Strasbourg deneyimlerini yaşadı. 28 yaşındaki Kamerunlu santrfor bu sezon Bursaspor'un forvetinde boy gösteriyor. Güçlü, hırslı ve öne çıkmaktan hoşlanmayan bir "takım oyuncusu." Gol ortalamasının 9'larda kalmasını da buna bağlıyor ve "Maçı kazanmamız her şeyden önemli. Arkadaşlarıma gol attırmayı severim. Elbette asıl işim gol atmak olduğu için onu da ihmal etmem" diyor.

Koray Gürtaş

▼Bursaspor'a transferin nasıl gerçekleşti? Seni renklerine bağlamak isteyen başka kulüpler de var mıydı? ▲Bursaspor'un benimle ilgilendiğini öğrendiğimde geçen sezon formasını giydiğim ve 2. Lig'den Fransa 1. Ligi'ne yükselen Strasbourg ile kamptaydım. Fransız kulüplerinden beni isteyenler vardı. Bursaspor ile imza aşamasındayken de İspanya'dan teklifler geldi. Birkaç yıldan beri aralarında Galatasaray ve Trabzonspor'un da bulunduğu Türk kulüplerinden teklif alıyordum. Ben de açıkçası Türkiye Ligi'ni çok merak

Fransız kulüplerinin yanı sıra İspanya'dan da teklifler almıştım. Birkaç yıldan beri Galatasaray ve Trabzonspor'dan da teklif alıyordum. Fransa'da yeterince vakit geçirmiştim ve Bursaspor'un önerisini kabul ettim.

En iyi performansımı Metz'de gösterdim. Yeni bir ülkeye gelmişim ve kendimi ispatlamak istiyordum. Orada Ribery ve Youla ile birlikte oynadım. Ancak ikinci sezonumda yaşadığım sakatlık beni çok sarstı.

ediordum. Fransa'da yeterince vakit geçirmiştim Bir değişiklik yapmak istiyordum. Bunun üzerine Bursaspor'la anlaştım.

▼Futbol topuyla ne zaman tanıştın?

▲Futbola tüm Afrikalı gençler gibi çok küçük yaşta başladım.

Kamerun'da kendi kentimin takımında oynadım. Futbol okulunda eğitim aldım. Avrupa'daki ilk durağım ise İsviçre'nin Sion takımı oldu. Ardından yine aynı ülkenin Basel takımında forma giydim. Bir sonraki durağım ise Fransa'da Metz oldu. Burada iki sezon kaldıktan sonra Strasbourg'a transfer oldum.

Türk futboluyla ilgili en ciddi deneyimim Basel'deyken Malatyaspor'a karşı oynadığımız UEFA Kupası maçları. O karşılaşmalarda gol atmadım ancak asist yaptım. Ligi izleyemesem de Avrupa kupası maçlarını takip ettim ve Hakan Şükür'ü tanıyorum.

En büyük artım takım oyuncusu olmam. Kolektif oyuna çok önem veririm ve arkadaşlarıma yardımcı olmaya çalışırım. Mücadeleden hiç kaçmam. Ayrıca çok hırslıyım. Ancak özellikle zorluk derecesi düşük maçlarda konsantrasyon sorunu yaşıyorum.

Yaşadığım sakatlık, çıkışı engelledi

▼Kariyerinin en büyük çıkışını hangi kulüpte yakaladın?

▲Metz'de gerçekten çok iyi bir performans sergiledim. Yeni bir ülkeye gelmişim ve kendimi ispatlamak istiyordum. Bunun verdiği motivasyonla çok iyi bir çıkış yakaladım. Orada Türk futbolseverlerin yakından tanıyacağı Franck Ribery ve Souleymane Youla ile birlikte oynadım. Ancak ikinci sezonumda sakatlık yaşadım. Formumun zirvesindeyken başıma gelen bu olay beni psikolojik olarak da çok sarstı.

▼Nasıl bir sakatlık geçirdin?

▲Dizimden sakatlandım. Çok acı çekiyordum. Hatta öyle anlar oldu ki, bundan sonra futbol oynayamayacağımı düşündüm. Fakat yılmadım, savaştım ve kazandım. Geçen sezon oynadım ancak sakatlığım tümüyle geçmediği için gerçek performansımı sergileyemedim. Ama Bursaspor taraftarı merak etmesin. Şu anda tamamen iyileştim ve kendimi adeta yeniden doğmuş gibi hissediyorum.

▼Avrupa serüvenin esnasında hangi ünlü teknik adamlarla çalıştın?

▲Birlikte çalıştığım ünlü antrenörler olarak Jean Fernandez, Joel Muller, Christian Gross ve Jean Pierre Papin'i sayabilirim.

▼Buraya gelmeden önce Türk futbolu hakkında neler biliyordun?

▲Ülkeniz futboluyla ilgili en ciddi deneyimim Basel'deyken Malatyaspor'a karşı oynadığımız UEFA Kupası maçları. O zaman rakibimizi zor da olsa elemiştik. İlk maçı deplasmanda 2-0 kazanmıştık. İsviçre'deki rövanşın normal süresini ise 2-0 geride tamamladık. Uzatmalarda bulduğumuz golle tur atlayabildik. O karşılaşmalarda gol atmadım ancak asist yaptım. Gerçeği söylemek gerekirse Türkiye Ligi karşılaşmalarını seyretme fırsatım olmadı. Ancak

Türk takımlarının Avrupa kupalarında oynadığı maçları izledim. Futbolculardan ise Hakan Şükür'ü tanıyorum.

▼Bursaspor tarihinin en renkli imza törenlerinden biriyle taraftarın karşısına çıktın. Stadyuma gelirken böyle bir atmosfer bekliyor muydun?

▲Atatürk Stadı'nda imza attığımda atmosfer gerçekten harikaydı. Çok etkilendim. Taraftarlar oraya gelerek kulüplerini ne kadar çok sevdiklerini ve Bursaspor'a ne kadar bağlı olduklarını gösterdiler. Bana karşı yaklaşımları da çok sıcak ve heyecan vericiydi

Bu sevgi bizim de en büyük güçlerimizden biri olacak. Umarım onların bu bağlılıklarına güzel sonuçlarla karşılık veririz. Basel'le Malatya'ya geldiğimizde de çok coşkulu tribünlerle karşılaşmıştık. Ama sanıyorum Bursa'da çok daha muhteşem bir atmosfer olacak. Yeri gelmişken sizin için ilginç bir not daha vereyim. Ben Malatyaspor maçından önce de Türkiye'ye geldim. 1998'de Kamerun Ümit Milli Takımı ile katıldığımız turnuvada Adana ve Antalya'da maçlar oynadık.

▼Afrika'nın futbola bakışı nasıl?

O kıtadan bu kadar yetenekli oyuncu çıkmasının sırrı ne?

▲Afrikalı gençler futbolu çok seviyor ve her yönüyle yakından takip ediyor. Kitamızda inanılmaz yetenekler var. Kendilerini göstermek için büyük bir mücadele veriyorlar. Bunun en büyük nedenlerinden biri Afrika'nın büyük bir bölümünde gelir seviyesinin düşük, hayat koşullarının da zor olması. Bu nedenle gençlerin rüyalarını büyük bir Avrupa kulübünde oynamak süslüyor.

▼Kamerun'u genel olarak sadece futboluyla tanıyoruz. Ülken hakkında biraz bilgi verir misin?

▲Kamerun gerçekten çok güzel bir ülke. En büyük özelliklerinden biri birçok kültürün iç içe yaşaması. Afrika'nın pek çok ülkesi için geçerli olan savaş tehdidinin ülkemizde bulunmaması yaşam kalitesini artırıyor. Ama ne yazık ki potansiyelimizi tam olarak kullanamıyoruz. Sahip olduğumuz zenginliklerden yeterince faydalanamıyoruz. Bunun da en büyük nedeni ülkeyi yönetenlerin yaptıkları hatalar. Neyse bu konuyu kapatalım, yoksa başım derde girecek. (Gülüyor)

▼Çok kültürlülükten söz ettin.

Kamerun'da hangi kültürler var?

▲Ülkemde Hristiyan ve Müslümanlar bir arada yaşıyor. Zaten Müslümanlardan bir tanesini çok iyi tanıyorsunuz; Denizlisporlu Souleymane Hamidou. Ben ise Katolığım.

Weah, Van Basten ve Ronaldo hayranıyım

▼Futbolcu olarak etkilendiğin, hayranlık duyduğun isimler kimler?

▲Küçük yaşlarda hayranlık duyduğum futbolcular Liberyalı Georges Weah ile Hollandalı Marco Van Basten'di. Gençlik yıllarımda ise idolüm Brezilyalı Ronaldo'ydu. Bu futbolcuyu gerçekten çok beğeniyorum ve takdir ediyorum.

▼Herve Tum'un artıları ve eksileri nelerdir?

▲En büyük artım bir takım oyuncusu olmam. Kolektif oyuna çok önem veririm ve arkadaşlarıma da yardımcı olmaya çalışırım. Mücadeleden hiç

kaçmam. Ayrıca çok hırslıyım. Eksi yönüme gelince. Kimi zaman konsantrasyon sorunu yaşıyorum ve oyuna tam anlamıyla kendimi veremiyorum. Bu olumsuzluğum özellikle zorluk derecesi düşük maçlarda kendini gösteriyor.

▼İstatistiklerini incelediğimizde yıllık gol ortalamasının 8-9 civarında olduğunu görüyoruz. Bu sayı bir forvet oyuncusu için yeterli mi?

▲Bunun en büyük nedeni daha önce de vurguladığım gibi takım oyuncusu olmam. Kahramanlık peşinde değilim. Maçı kazanmamız her şeyden önemli. Arkadaşlarıma da gol attırmayı severim. Elbette asıl işim gol atmak olduğu için onu da ihmal etmem.

▼Kamerun Milli Takımı'nda nasıl bir grafik çizdin?

▲Kamerun Milli Takımı'nın formasını 10 defadan fazla giydim. Sakatlıklar sebebiyle Afrika Uluslar Kupası'nda bir türlü kadroda yer alamadım. 2006 Dünya Kupası eleme maçlarının ilk bölümünde düzenli olarak oynadım. Fakat daha sonra yine sakatlık nedeniyle Milli Takım'da görev alamadım.

▼Kamerun'un 2006 Dünya Kupası'na katılamaması büyük bir sürprizdi. Bu sonuç ülkede nasıl bir etki yarattı?

▲Gerçekten büyük bir şoktu. Çünkü Kamerun, Afrika futbolunun lokomotifini konumunda bir ülke. Üstelik ülke olarak ezeli rakibimiz Fildişi Sahili'ne geçilmek ayrı bir üzüntü kaynağıydı.

▼Kamerun Milli Takımı'nda pek çok şöhretli oyuncu var. İçlerinden yakın arkadaşın olan var mı?

▲En iyi arkadaşım Pierre Wome. Kendisi şu anda Werder Bremen'de oynuyor. Bilmeyenler için hatırlatayım, Kamerun bu futbolcunun 90. dakikada kaçırdığı penaltı nedeniyle Almanya 2006'ya gidemedi. Wome bir dönem Gençlerbirliği'ne gelmek üzereydi. Ancak son dakikada bir pürüz çıkınca İtalya'ya gitti.

▼Bursaspor'la ilgili ilk izlenimlerin neler?

▲Arkadaşlarım bana çok sıcak davrandılar. Takımın iyi bir seviyesi olduğunu düşünüyorum. En büyük şanslarımdan biri de İbrahim'in Fransızca konuşması. Adaptasyon

sürecinde bana çok yardımcı oldu. Kendisine teşekkür borçluyum. Bursaspor yetenekli futbolculardan kurulu bir ekip. Umarım çabuk uyum sağlar ve benden beklenen katkıyı yaparım. Türkiye Ligi'nin kolay olmadığını düşünüyorum. Bu yüzden çok iyi çalışmalıyız.

▼Bursaspor'un müzesi kupa açısından çok zengin değil. Senin de katkınla yeşil-beyazlı ekip büyük hedeflere koşabilir mi?

▲Türkiye'de şampiyonluk yaşayan Fenerbahçe, Galatasaray gibi takımlar o noktalara bir günde gelmedi. Bursaspor da iyi bir planlama yaparsa uzun vadede neden büyük zaferler kazanmasın?

▼Afrikalı futbolcuların genellikle ilginç lakapları olur. Daha önce futbol oynadığın kulüplerde sana takılan lakap var mı?

▲Basel taraftarı hiç bıkmadan ve yorulmadan mücadele ettiğim için "Makine" lakabını takmıştı. Metz taraftarı beni "amca" anlamına gelen "Ton Ton" diye çağırıyordu.

Strasbourg'da ise seyirciler bana "ihtiyar" ismini vermişti. Yanlış anlaşılmasın, bu yaşlı olduğumdan değil, takımdaki tecrübelilerden biri olduğum ve daha çok tanıdığım içindi. Bir de Kamerunlu oyuncular için kullanılan genel bir lakap var. Futbol dünyası ülkemizin oyuncularını için "Afrika'nın Yenilmez Aslanları" benzetmesini yapar. Ben de artık Bursaspor'un yenilmez aslanıyım.

Huzuru ve sakinliği severim

▼Futbolun dışında neler yapmaktan hoşlanırsın?

▲En çok huzuru ve sakinliği severim. Böyle ortamlarda insan düşünme ve her şeyi çok daha iyi değerlendirme şansına sahip oluyor. Müzik dinlemekten, sinemadan, dostlarımla birlikte vakit geçirmekten hoşlanırım. Ağırıklı olarak Afrika müziklerini ve R&B'yi seviyorum.

▼Afrikalılar dansa yatkın olur. Senin de böyle bir yeteneğin var mı?

▲Dans etmekten çok, iyi dans eden insanları izlemeyi tercih ederim.

▼Gelecekle ilgili hedeflerin neler? Avrupa'da yaşamayı sürdüreceksin mi?

▲Öncelikle Bursaspor'a büyük umutlarla geldim. Takımın başarısı için terimin son damlasına kadar savaşağım ve bizi sevenlere güzel şeyler sunacağım. Annem ve kardeşlerim Kamerun'da. Babam orada öldü. Ben de ülkemde güzel günler geçirdim. Bu nedenle bir gün mutlaka Kamerun'a geri döneceğim.

▼Evli misin?

▲Evli değilim ama eski kız arkadaşımın iki çocuğum var. Şimdi Kamerun'dalar. Okullar açılınca Fransa'ya dönecekler. Tatillerde ise Bursa'ya gelecekler. ■

Futbolla bağlan hayata!

On milyonlarca euoların havada uçtuğu bir sektör olarak futbolun da sosyal sorumlulukları olmalı ve futbol dünyası gezegenin en popüler sporu olarak toplumsal görevlerini yerine getirmeli. İşte "Evsizler Dünya Kupası" fikri de tam da bu noktadan hareketle ortaya çıktı. İlki 2003'te düzenlenen "Evsizler Dünya Kupası"nın altıncısına bu yıl Danimarka ev sahipliği yaptı. Tam 500 evsiz veya bağımlı Kopenhag sokaklarında top koşturdu. En önemlisi, 2006'daki turnuvaya katılanlardan yüzde 92'sinin "Organizasyon, hayatınızı nasıl etkiledi?" sorusuna "Hayata yeniden bağlandım" cevabını vermesiydi.

Bağış Erten

Dünyanın en çok kazandıran eğlence sektörlerinden biri futbol. Şov dünyasının da en önemli parçalarından. Her hafta onbinlerce insan tribünlere koşuyor ve hepimiz ekranlarımızın karşısına bu şovu izlemek için adeta mıhlıyoruz. Futbolu seviyoruz, çünkü bir oyun olarak bize binbir çeşitlilik sunuyor. Futbolu seviyoruz, çünkü her hafta eğlence en baştan

dünyası değil malûm. Bir yandan refah içinde yaşayanlar olduğu kadar, zor durumda olanlar hatta hayatta kalmakta bile zorlananlar var. Toplumun bir kenara ittiği, işsiz, evsiz, genellikle de kötü yollara düşmüş insanları yeniden topluma kazandırmak ise gerçekten zor. Bunu yapabilmek için sadece onlara maddi yardım sağlamak yetmiyor. Yaşama sevinci, belki biraz eğlenme motivasyonu gerek. "Futbol asla futbol değildir" derken biraz da bunlardan bahsetmek gerekiyor. On milyonlarca euoların havada uçtuğu bir sektör olarak futbolun da sosyal sorumlulukları olmalı ve futbol dünyası

gezegenin en popüler sporu olarak toplumsal görevlerini yerine getirmeli. İşte "Evsizler Dünya Kupası" fikri tam da bu noktadan hareketle ortaya çıktı. Futbolu sadece bir eğlence olmasının ötesine geçirmek, sosyal sorunların giderilmesinde rol oynamasını sağlamak için ilk girişimler bundan altı yıl önce başladı. Altı yıl önce Güney Afrika'nın Cape Town şehrinde evsizlerin çıkardığı gazetelere destek olmak için düzenlenen bir konferansta İskoç gazeteci Mel Young ile Avusturyalı Harold Schmeid, evsizlerin topluma kazandırılması hakkında kolektif aklı harekete geçirmeye çalışıyorlardı. Sorun sadece finansal değildi. Öyle bir yol bulunmalıydı ki, evsizler topluma hem madden hem de

Farklı sınıfları, farklı kültürleri, farklı kesimleri bir oyun etrafında birleştirmek mümkündü. "O zaman neden evsizler de bu büyüün bir parçası olmasın ki?" diye düşündüler. Hemen harekete geçtiler ve evsizler için bir turnuva düzenlemeye karar verdiler. Sadece evsizlere de değil üstelik. Toplumda kenara itilmiş, madde bağımlıları da dahil pek çok kesimi içine alan bir Dünya Kupası fikri ortaya atıldılar. Böylece futbolun sosyal sorumluluğunu da artırmış oldular.

İlgi katlanarak arttı

Evsizler Dünya Kupası'nın ilki 2003'te 18 ülkenin katılımıyla Avusturya'nın Graz şehrinde yapıldı. İnsana cesaret veren bir katılım vardı ilkinde. Nitekim devamı da geldi. 2004'te İsveç'in Göteborg, 2005'te İskoçya'nın Edinburg, 2006'da da Güney Afrika'nın Cape Town kentleri Evsizler Dünya Kupası'na ev sahipliği yaptı. Artık dünyaya ismini duyurmuş ve kendini kabul ettirmiş bir organizasyon söz konusuydu. Nitekim tam 48 ülke katıldı 2007 Evsizler Dünya Kupası'na. İlkine katılım sadece 18 iken artık bir

yenileniyor. Ama hayat herkese eğlence yaşatmıyor. Bazen zorluklar eğlenceye zaman bırakmayacak kadar insan hayatını karartıyor. Haftada değil bir maça gitme, herhangi bir üst düzey lig maçı seyredebilme imkânı bile bulamayanlar var. Hatta futbol denen oyunun farkına bile varamayanlar... Dünya eşitliklerin

manen bağlanmalıydı. İkisinin bir anda aklına gelen şey ise futbolun sosyal hayattaki zamk etkisiydi.

destekleyenler arasında Eric Cantona, Didier Drogba, Rio Ferdinand, Luis Figo, Luis Garcia gibi futbolcular, Manchester United ve Real Madrid gibi takımlar, Alex Ferguson gibi futbol adamları, Ringo Starr, Mike Procter gibi yıldız isimler de var. Ayrıca Nike firması da bu destekleyicilerden.

Danimarka Veliaht Prensi Frederik'in elinden aldılar. Tabii ki her şey güllük gülistanlık değil. "Futbol herkes içindir" sloganı evsizleri ve onlara destek olmak isteyenleri heyecanlandırıyor olabilir. Ama bu tip organizasyonlar hep sınırlı kalıyor ve palyatif çözümler üretiyor. Nitekim turnuvaya gelenlerden bazıları

Eric Cantona "İnsanlar insan gibi yaşamalı"

"Hayatım boyunca insanları alt-üst, zengin-fakir ayrımına tâbi tutmadım. Benim için insan insandır ve her insan, insan gibi yaşamalı. Oysa sadece benim 66 milyonluk ülkemde (Fransa) 3 milyon evsiz var. Bence bu, benim futbol kariyerimi konuşmaktan çok daha önemli bir konu. İnsanın bir hedefinin olması çok önemli. Evsiz insan, hedefi olmayan bir insandır. Bu turnuva sayesinde bu insanların bir hedefi oluyor. Ben de buna bir katkı için Kopenhag'a geldim. Karşınızda hayatının gidişatını değiştirmek isteyen birileri var. Onlar profesyonel futbolcu değil; ama topa dokunurken mutluluklarını görüyorsunuz. Bu beni son derece mutlu etti. Hayatımın güzel günlerinden birini yaşadım. Danimarkalı kaleci, kurtardığı penaltıyı unutmayacaktır. "Ben Cantona'nın penaltısını kurtardım" diye arkadaşlarına anlatacaktır. Ama ben gol atsaydım, bu anısı kısa süreli olacaktı. Tabii penaltıyı kaçırdığım için üzülüm." (Zaman gazetesinden alınmıştır)

dünya organizasyonu olmuşlardı. Tam 500 evsiz veya bağımlı Kopenhag sokaklarında top koşturdu. Bir önceki yıl tam 20 bin kişi izlemişti. Bu rakam da ikiye katlandı. Tam 150 gazeteci geldi, ayrıca 25 TV kanalı Evsizler Dünya Kupası'nı haber yaptı. Kupanın organizasyonunu üstlenen asıl kuruluş Uluslararası Sokak Kâğıtları Ağı (INSP) adlı sivil toplum örgütü. INSP'nin halen Güney Afrika'dan Rusya'ya, Almanya'dan ABD'ye kadar 28 ayrı ülkeden 50 üyesi bulunuyor. Örgütün hedefi yardıma muhtaç insanlar için projeler geliştirmek. Evsizler Dünya Kupası da tam aradıkları projelerden. INSP'nin yanı sıra Birleşmiş Milletler ve UEFA da işin içine girmiş durumda ve Evsizler Dünya Kupası artık resmi UEFA, FIFA turnuvalarından biri. Ayrıca

Hayata yeniden bağlandılar

Asıl soru ise şu; böyle bir girişim gerçekten işe yarar mı? Bu konuda istatistikler insanı umutlandırıyor. 2006'da Cape Town'daki kupaya katılan 342 isim, "Organizasyon, hayatınızı nasıl etkiledi?" sorusuna şu cevapları vermiş: "Hayata yeniden bağlandım", yüzde 92; "Futbol oynamaya devam ediyorum", yüzde 72; "Sosyal yaşantım değişti", yüzde 89; "Sabit bir işim oldu", yüzde 35; "Eğitime döndüm", yüzde 39; "Evim oldu", yüzde 44. "Turnuvayı kim kazandı?" sorusunu da cevaplayalım bari. Finalde Polonya takımını 9-3 yenen İskoçya bu yılın şampiyonu oldu. Kupalarını ise finalleri izleyen

kaçak işçi olmak için ortadan kaybolmuş durumda. Ve daha iyi bir hayat için iş aramaya başladı bile. Kamerun ve benzeri ülkelerin takımlarını turnuva için bile olsa ülkesine almak istemeyen İsveç gibi ülkelerin olumsuz tavrı da cabası. Şüphesiz hepimiz biliyoruz, böyle bir organizasyon dünyadaki işsizliği de evsizliği de gidermeyecek tabii ki. Ama birkaç kişinin hayatını değiştirmesi de az şey değil. Gelecek yıl hedef Avustralya. Ayrıca bir evsizler ligi kurmaya çalışıyorlar. Sonra devamı da gelecek. Ama insan bir gün gelsin ve bu kupa hiç oynanmasın istiyor. ■

'Lex Ludica'nın kutsallığı

Gelişmekte olan bir hukuk dalı olarak spor hukuku günümüzde birçok temel prensibini evrensel hale getirebilmiştir. Özellikle bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişim ve sporun uluslararası karakteri neticesinde, bu temel prensipler birbirinden uzak coğrafyalarda dahi yerleşmiş bulunmaktadır. Spor hukukunun gelişimi doktrinde, tarihin eski çağlarında farklı kıtalar arasında ticaret yapan ve birbirleriyle yeknesak kurallar bütünü içinde ilişkilerini sürdüren tacirlerin oluşturduğu hukuka ("Lex Mercatoria") benzetilmektedir. Bu benzerliğin temel gerekçesi iki hukuk dalının da belli bir iş alanı ile iştigal eden kişiler arasında gelişerek yayılması ve devlet eliyle oluşturulmamış olmasıdır. Gerçekten spor hukuku da spor dallarının eskiden beri yapılan kuralları ile spor kurumları tarafından konulan kuralları ihtiva etmektedir ve devletlerin müdahalesi dışında oluşarak gelişmektedir. Günümüzde gelinen noktada spor hukukunun evrensellik kazanmış olan prensiplerinden önemli bir tanesi de oyun kurallarının kutsallığıdır. Diğer bir anlatımla, spor dallarının birbirinden çok uzak coğrafyalarda aynı kurallar ile yapılabilmesini sağlayan bu yeknesak kurallar bütünü yargısal merciler önünde tartışılmamaktadır. Kelime kökeni olarak "oyuna ilişkin, oyuna ait" anlamına gelen ludica kelimesi, günümüzde spor hukukunda oyun kurallarını anlatmak için

kullanılmaktadır. Diğer bir anlatımla, Lex Ludica, oyun kuralları bütünüdür. Bugün futbol oyun kuralları, FIFA Statüsü gereği, FIFA'ya üye federasyonlar tarafından tartışmasız bir şekilde uygulanmakta, bu kuralların yerindeliği ve geçerliliği tartışılmamaktadır. Diğer tüm spor dalları için de durum aynıdır. Lex Ludica'nın yargı denetimi dışında tutulması spor hukukunun çok önemli bir prensibi halini almıştır. Lex Ludica'ya tanınan bu tartışılmaz yerin gerçek anlamda hüküm ifade edebilmesi için, onu doğrudan uygulayan şahısların, kuralların uygulanmasına ilişkin olarak

Sporun belli bir disiplin içinde ilerlemesi ve sportif mücadelenin ruhuna uygun olarak sahada oynanan müsabakanın bazı istisnai haller dışında sahada tamamlanması için bu kararların kesin hüküm olarak kabul edilmesi gerekir. Müsabaka hakeminin Lex Ludica'ya uygun olduğuna inanarak bir sporcuyu belli bir müsabakadan ihraç etme kararı, yargı mercii önünde tartışılmamalıdır.

verdikleri kararların da aynı kutsallıkta kabulü zorunludur. Biraz açmak gerekirse, oyun kuralları tartışılmasa dahi, oyun kurallarını saha içinde uygulamakta olan hakemlerin sahada verdikleri kararların daha sonra yargı mercileri önünde tartışmaya tâbi tutulması ve bu kararların değiştirilebilir olması Lex Ludica'nın kutsallığına gölge düşürmektedir. Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi ülkemizde de hakemlerin kararları zaman zaman tartışılmaktadır. Ancak sporun belli bir disiplin içinde ilerlemesi ve sportif

mücadelenin ruhuna uygun olarak sahada oynanan müsabakanın bazı istisnai haller dışında sahada tamamlanması için bu kararların kesin hüküm olarak kabul edilmesi gerekir. Hatta bu kararların ilgili müsabaka dışındaki doğal sonuçlarının da tartışılmaz hale getirilmesi mecburidir. Örnek vermek gerekirse, müsabaka hakeminin Lex Ludica'ya uygun olduğuna inanarak bir sporcuyu belli bir müsabakadan ihraç etme kararı, yargı mercii önünde tartışılmamalıdır demektir. Bu görüşümüzün doğal bir sonucu olarak da bu ihraç kararı gereği Lex Ludica uyarınca, ilgili sporcunun

takip eden bir veya daha fazla müsabakada da yer alması mümkün olmuyor ise bu sonuçlara da müdahale edilememelidir. Aksi takdirde müsabakalar masa başında sonuçlanmaya ve sporun evrensel ruhu yara almaya başlayacaktır. Burada cevaplanması gereken önemli bir soru ise bu kutsallığın sınırına ilişkindir. Diğer bir deyişle, her ne kadar Lex Ludica'ya müdahale edilemese de bu kuralları uygulayan görevliler tarafından verilen kararlara da mı hiçbir şekilde müdahale

Spor hukukunun evrensellik kazanmış prensiplerinden önemli bir tanesi de oyun kurallarının kutsallığıdır. Spor dallarının birbirinden çok uzak coğrafyalarda aynı kurallarla yapılabilmesini sağlayan bu yeknesak kurallar bütünü, yargısal merciler önünde tartışılmamaktadır. Köken olarak "oyuna ilişkin, oyuna ait" anlamına gelen ludica kelimesi günümüzde spor hukukunda oyun kurallarını anlatmak için kullanılmaktadır. Lex Ludica oyun kuralları bütünüdür. Bugün futbol oyun kuralları, FIFA Statüsü gereği, FIFA'ya üye federasyonlar tarafından tartışmasız bir şekilde uygulanmakta, bu kuralların yerindeliği ve geçerliliği tartışılmamaktadır.

edilemeyecektir? Kural olarak bu kararların da sportif yargı mercilerinin yargı yetkisi sınırları dışında olduğunun kabulü gerekmektedir. Ancak unutulmamalıdır ki, evrensel hukuk hiçbir zaman kasta ve kötü niyete göz yumulmasına müsaade etmez. Bir müsabakayı yöneten bir şahsın kasten, kötü niyetli olarak Lex Ludica'yı yanlış uyguladığının kesin kanıtlar ile tespiti halinde, bu durumda saha içinde verilmiş olan karara müdahale edilebilmelidir. Burada belirtmek istediğimiz müdahale için, müsabakayı yöneten görevlinin /görevlilerin müsabaka sonucu üzerinde anlaşmış olması, kararlarını bu yönde vermesi ve bu durumun kesin kanıtlar ile ortaya konulması gerekmektedir. Aksi takdirde, yazımızın içinde belirttiğimiz gibi, sportif müsabakaların sonucu masa başında tespit edilmeye başlanır ve bu durum sporun özüne ciddi şekilde zarar verir. Bu hassas dengenin yargısal faaliyet sürdüren tüm kurullar tarafından çok dikkatli bir biçimde gözetilmesi şarttır. Hukukun hangi dalı olursa olsun, düzenlediği faaliyetin doğal yapısına ve uygulamasına zarar verecek şekilde bir yorumun kabulü mümkün olmamalıdır. Spor hukukunun gelişimi içinde dikkat edilmesi gereken hususlardan belki de en önemlisi, sportif müsabakanın sahada oynanarak sahada tamamlanması ve bu sonuçların yargısal merciler tarafından da dokunulmaz kabul edilmesi olmalıdır. ■

İstanbul'da Uluslararası Hakem Semineri

Futbol Federasyonu Merkez Hakem Kurulu'nun (MHK) düzenlediği 47. Uluslararası Hakem Semineri, İstanbul'da yapıldı.

Maslak'taki Sheraton Otel'i'nde düzenlenen ve 3 gün süren seminere, Türkiye'den 36 Süper Lig, 9 FIFA yardımcı, 2 FIFA bayan, 4 FIFA bayan yardımcı olmak üzere 51 hakemin yanı sıra, Almanya, Yunanistan, Azerbaycan, Arnavutluk ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden gelen 13 yabancı konuk katıldı. Seminerin açılışı, Futbol Federasyonu Başkanı Haluk Ulusoy, UEFA Asbaşkanı ve TFF Onursal Başkanı Şenes Erzik, Merkez Hakem Kurulu Başkanı Hilmi Ok, Tahkim Kurulu Başkanı Türker Arslan, Amatör Kulüpler Konfederasyonu Başkanı Orhan Saka, Konyaspor Kulübü Başkanı Ahmet Şan, Bursaspor Kulübü Başkanı Ali Karasu, Vestel Manisaspor Kulübü Başkanı Haluk Çubukçu ve medya temsilcilerinin katılımıyla yapıldı.

Üç gün süren seminerde, hakemin maç yönetimindeki UEFA yorumları, kurallardaki değişiklikler, gözlemcinin hakemden beklentileri, oyuna müdahaleler, mentörlük, fitness çalışmaları, medya-hakem ilişkileri, futbol ekonomisi, stres altında karar verme, yardımcı hakemler nerelerde hata yapıyor, ekstrem koşullarda hakeme düşen görev, ellerin ve kolların haksız kullanımı gibi çeşitli konular tartışıldı.

“Sizi mahcup etmeyeceğiz”

MHK Başkanı Ok, göreve getirildiği 7 Temmuz'dan itibaren Türk hakemlerine yurtdışında çok sayıda görev verildiğini belirttiği açılış konuşmasında, ifadelerini Şenes Erzik ve Haluk Ulusoy'a yönelterek, “Federasyon Başkanımız ve sizin bu tayinlerde etkili olduğunuzu hissediyoruz. Sonsuz teşekkür ediyoruz. Sizi mahcup etmeyeceğiz” dedi.

Ok, FIFA'nın bu yıl yeniden düzenlediği oyun kuralları kitabına hakemlerin maç yönetimleriyle ilgili koyduğu ek talimatlar nedeniyle, yeni sezonda daha farklı hakem kararlarının görülebileceğini ifade etti. Ok, Riva kampında denedikleri telsiz

kulaklık ve UEFA'da uygulanan hakemlere mentörlük sistemini de en kısa zamanda hayata geçireceklerini belirtti.

Ulusoy: İçler acısı

Futbol Federasyonu Başkanı Ulusoy, Konyaspor, Vestel Manisaspor ve Bursaspor kulüplerinin başkanlarının katıldığı seminere, İstanbul'daki kulüplerin başkanlarının katılmamasına sitem etti. Beklentilerin yoğunlaştığı, sorumlulukların arttığı, Türk futbolunun daha büyük mesafeleri kat etmeye çalıştığı yeni bir sezona girildiğini kaydeden Ulusoy, “Ne kadar acıdır ki biriniz Konya'dan, biriniz Manisa'dan, diğeriniz Bursa'dan gelmişsiniz. Böylesine bir hakem seminerine İstanbul'dan hiçbir kulüp başkanının katılmaması da içler acısıdır. Yeni bir sezonun başlangıcında hakem kardeşlerimiz de tüm başkanlarımızı burada görmek istedi. Maalesef sadece üç başkanımız burada. Ama biz mutluyuz ve memnunuz ki bizleri böylesi bir günde yalnız bırakmadınız. Camiamız adına sizlere teşekkür ediyorum” diye konuştu.

“Düdüğünüzün sesi vicdanınızın sesi olsun”

Futbolun güzelleşmesinin teknik adam ve oyuncular kadar hakemlerin göstereceği performansla da yakından ilişkili olduğunu ifade eden Ulusoy, “Her zaman olduğu gibi düdüğünüzün sesinin vicdanınızın sesi olması gerektiğini hatırlatmakta yarar görüyorum” dedi. Hakemlerden iyi niyeti hiçbir zaman elden bırakmamalarını isteyen Ulusoy, “Camianızın adına ve saygınlığına zarar vermeyin. Yanınızda ve destekçiniz olduğumu asla unutmayın. Sizlere inanıyor, güveniyorum. Sizlerin göstereceği tutarlı ve tarafsız yönetimleriyle Türk futbolu hedeflerine ulaşacaktır. Başarılar diliyorum” şeklinde konuştu. Futbol oynayan insan sayısının 265 milyona ulaştığını anlatan Ulusoy, “Ekonomisi, katılımı ve izlenilirliğiyle tüm spor dallarını geride bırakan futbola artık geçmişte kalan çağdışı yönetim anlayışlarıyla yaklaşmanın

yararı yoktur” dedi.

Çağı, gereklerini yerine getirerek yakalarken, diğer yandan futbolu tüm değerlerini koruyarak kucaklamak zorunda olduklarını anlatan Ulusoy, şunları kaydetti: “Bu tek başına futbol ailesinin bireylerinden birisinin yapacağı bir şey değildir. Bu ailenin tüm fertlerinin ortak bir bilinçle hareket etmesi ve herkesin elini taşın altına koymasıyla Türk futbolu çağdaş hedeflerini yakalayabilir. En büyük sorumluluklardan biri ailenin reisi olarak Futbol Federasyonu'na düşüyor. Bu bilinçle ve her kurula eşit mesafede durma ilkesiyle yeni sezona girerken de yine bir dizi önlemler aldık.

Huzur ve güven vazgeçilmez hedefimiz. Rekabeti artırmak ve kaliteyi yükseltmek göreve başladığımızdan beri en önemli önceliklerimizden birisi oldu. Başta kulüpler olmak üzere futbolun tüm kurum ve fertlerinin de uyumlu bir birliktelik içinde sorumluluk üstlenmesini bekliyoruz. Karşılıklı anlayış ve uzlaşıyla ortak akıl üretmek her türlü sorunun üstesinden geleceğimizin bilincini taşıyoruz. Fair-Play, futbolun bir başka vazgeçilmez değeridir. Yeni sezonda asla ödün vermeyeceğimiz Fair Play konusunda takım arkadaşlarımızın da kendilerine yakışan duyarlı davranışlarını sergilemesini bekliyoruz.”

Seminerin ikinci gününde, 6 konuda sunum yapıldı. TSYP Başkanı Esat Yılmaer, “Medya ve Hakem ilişkileri”, Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu Üyesi Erdal Batmaz, “Futbol ve Ekonomisi”, MHK Üyesi Sürhat Müniroğlu, “Yardımcı Hakemler Nerelerde Hata Yapıyor?”, Prof. Dr. Ali Atif Bir “Stres Altında Karar

Verme”, Futbol Federasyonu Sağlık Kurulu Başkanı Prof. Dr. Mehmet Binnet, “Ekstrem Koşullarda Futbol ve Hakeme Düşen Görevler” ve MHK üyesi Hikmet Öksüzöğlü da “Ellerin ve kolların haksız kullanımı” konularında sunum yaptı.

Hakemlere gala yemeği

Futbol Federasyonu, İstanbul'da süren 47. Uluslararası Hakem Semineri kapsamında, hakemlerle gala yemeğinde bir araya geldi. Ortaköy'deki Feriye Lokantası'nda gerçekleştirilen akşam yemeğinde, Federasyon Başkanvekili Affan Keçeci, MHK Başkanı Hilmi Ok ve seminere katılan hakemler yer aldı. Diğer yandan MHK üyeleri, seminere katılan yabancı delegasyonla Sheraton Otel'de özel görüşme yaptı. MHK Başkanı Ok, toplantıda karşılıklı görüş alışverişinde bulunduklarını söyledi.

Organizasyonun son gününde MHK Başkanı Hilmi Ok, Başkanvekili Sabri Çelik ve Türkiye Faal Futbol Hakemleri ve Gözlemcileri Derneği Başkanı Selçuk Dereli hakemlere yönelik birer konuşma yaptı. Riva'da gerçekleştirilen kamp ve eğitim döneminde gerekli tüm bilgilerin verildiğini söyleyen MHK Başkanı Hilmi Ok, “Biriniz hepiniz, hepiniz biriniz için olmalısınız. Çünkü birinizin yaptığı hata hepimizindir” derken, sözlerini şöyle sürdürdü: “Biz sezon öncesi, başarılarınızı ve hatalarınızı bir kenara attık ve eşit şartlarda hakemlik yapmanız için ortam sağladık. Kurulun eğitimcileri her maçınızı izleyecek. Bazen bir maçın kritiğini o hafta yapacağız. Artık 6 ay, 1 sene beklemeyeceğiz. İkaz ettiğimiz

arkadaş hatasını kabul ediyorsa, o hatayı tekrar yapmamalı.

Tekrar ederse de hakemlik yapacak durumda olmadığı ortaya çıkar. Maçlara çıkarken, başarınız için dua eden, sizinle gurur duyan ağabeyleriniz ve hocalarınız olduğunu unutmayın.”

Seminerin sonunda MHK Başkanı Hilmi Ok ile MHK üyeleri ve hakem hocaları, tüm hakemleri öperek yeni sezon öncesi başarılar diledi. ■

U18 Takımımız şampiyon oldu

Teknik Direktörlüğünü Abdullah Ercan'ın yaptığı U18 Milli Takımımız, Çek Cumhuriyeti'nde düzenlenen Vaclav Jezek Turnuvası'nda şampiyonluğu elde etti. İlk maçında Slovakya'yı Osman Seferoğlu'nun golüyle 1-0 mağlup eden Milli Takımımız ikinci maçında Ukrayna ile 1-1 berabere kaldı. Milli Takımımızın bu maçtaki golünü 30. dakikada Tunay Torun kaydederken, Ukrayna'nın golü Dmytro'dan geldi. Gruptaki son maçında İsveç'le karşılaşan U18 Milli Takımımız, bu karşılaşmayı da 1-0 kazanarak finale yükseldi. Gençlerimizin finaldeki rakibi diğer grubu ilk sırada tamamlayan Norveç'ti. Cesky Dub Stadı'nda oynanan final maçı oldukça çekişmeli geçti. U18 Takımımız 27. dakikada Osman Seferoğlu'nun golüyle öne geçerken, Norveç Marcus Federson'un 30 ve 37. dakikadaki gollerıyla devreyi 2-1 üstün tamamladı. İkinci yarıya iyi başlayan Genç Millilerimiz, 57. dakikada Furkan Özcal ve 75. dakikada da Sercan Yıldırım'ın gollerıyla maçı 3-2 kazanarak Vaclav Jezek Turnuvası'nın şampiyonluğunu elde etti. Ukrayna'yı 3-1 yenen ev sahibi Çek Cumhuriyeti de üçüncü oldu. ■

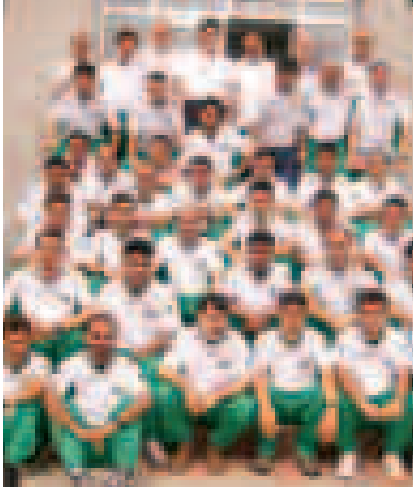
Gözlemci ve Temsilciler eğitimden geçti

TFF Gözlemciler ve Temsilciler Kurulu tarafından düzenlenen 2007-2008 Sezonu Süper Lig Gözlemci ve Federasyon Temsilci Semineri Muğla-Bodrum Princess Otel'de gerçekleştirildi. Seminerin açılışında TFF Başkan Vekili Affan Keçeci ve Muğla Valisi Lütfi Yiğenoğlu birer konuşma yaptı. Seminerde konuşan Gözlemciler ve Temsilciler Kurulu Başkanı Mevlüt Güzel

de 2006-2007 sezonunda yapılan faaliyetlerle 2007-2008 sezonu hedeflerini açıkladı. Seminere Bodrum Kaymakamı, Muğla Gençlik Spor İl Müdürü, Gümüşlük Belediye Başkanı, Taban Birlikleri Başkan ve yöneticileri, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti GTK ve MHK üyeleri, Turkcell Süper Lig gözlemcileri ile eğitimciler katıldı. ■

Iraklı hakemleri misafir ettik

Türkiye Futbol Federasyonu imkânlarıyla üç dönemdir yurdumuzda kamp yapan Iraklı hakemler, bu yıl da Trabzon Haluk Ulusoy Kamp ve Eğitim Tesisleri'nde eğitim aldı. 21-31 Ağustos tarihleri arasında düzenlenen kampa, TFF Merkez Hakem Kurulu ile gözlemci ve Temsilciler Kurulu tarafından görevlendirilen eğitmenler, Iraklı hakemlere çeşitli konularda dersler verdi. Kampa Irak 1. Ligi'nde görev alan 30 hakem ve 8 yönetici katıldı. ■

PFDK yeniden oluşturuldu

Türkiye Futbol Federasyonu Profesyonel Futbol Disiplin Kurulu'nu belirledi. Talay Şenol'un başkanlığı üstleneceği kurulda Özcan Çine, Taner Ünlü, Suat Kıymaz Arslan, Soner Kocabey, Bayram Saral, Ahmet Akpınar asil, Arıkan Gülcü, Erkan Arsucu, Özcan Çuha yedek üye olarak görev yapacak. ■

TFF Yönetim Kurulu, Turkcell Süper Lig maçlarının radyo naklen yayın hakkını Çukurova Grubu'na bağlı Alem Radyo ve Televizyon Yayın A.Ş.'nin kazandığını açıkladı. Kapalı zarf usulü yapılan ihalede Saran Group'un sahibi olduğu Tatlıses Radyo Televizyon ve Medya Hizmetleri A.Ş. 2.057.000 \$, Doğuş Grubu'nun sahibi olduğu NTV Radyo ve Televizyon Yayıncılığı A.Ş. 3.255.000 \$, Doğan

Radyo yayını 3.5 milyon \$

Grubu'nun sahibi olduğu Radyo Kulübü Uluslararası Programlar A.Ş. 800.000 \$ ve Çukurova Grubu'nun sahibi olduğu Alem Radyo ve Televizyon Yayın A.Ş. de 3.500.000 \$'lık teklifte bulundu. TFF Yönetim Kurulu'nun değerlendirmesi sonucunda, radyo naklen yayın hakkına ait ihaleyi, 3.5 milyon \$ ile en yüksek miktarı veren Alem Radyo ve Televizyon Yayın A.Ş. kazanmış oldu. ■

UEFA'dan hakemlerimize görev

UEFA Hakem Komitesi FIFA kokartlı bayan hakemlerimizi UEFA U17 ve U19 Bayanlar Avrupa Şampiyonaları eleme grubu maçlarında görevlendirdi. Atamalara göre Dilan Deniz Gökçek ile Sibel Yamaç 26 Eylül-3 Ekim tarihleri arasında Rusya'da düzenlenecek U19 Avrupa Şampiyonası eleme grubunda, Hilal Tuba Tosun ile Seçim Demirel 15-22 Ekim tarihleri arasında Makedonya'da düzenlenecek U17 Avrupa Şampiyonası eleme grubunda, Kadriye Gökçe ile Necla Akdoğan ise 4-11 Kasım tarihleri arasında İspanya'da düzenlenecek U17 Avrupa Şampiyonası eleme grubu maçlarında görev alacak. UEFA Hakem Komitesi U19 ve U17 Avrupa Şampiyonası Eleme Grubu maçlarında da FIFA kokartlı hakemlerimizi görevlendirdi. 23-30 Eylül tarihleri arasında Rusya'nın ev sahipliğinde düzenlenecek U19 Avrupa Şampiyonası grup eleme maçlarında Bülent Yıldırım ile M. Emre Eyisoy, 11-15 Ekim tarihleri arasında İngiltere'nin ev sahipliğinde yapılacak U19 Avrupa Şampiyonası grup eleme maçlarında Fırat Aydınus ile Serkan Ok, 22-29 Ekim tarihleri arasında Arnavutluk'un ev sahipliğinde düzenlenecek U17 Avrupa Şampiyonası grup eleme maçlarında ise Kuddusi Müftüoğlu ile Baki Tuncay Akkın görev alacak. Arnavutluk Futbol Federasyonu'ndan gelen talep doğrultusunda 22 Ağustos'ta oynanan Arnavutluk-Malta hazırlık maçında ise FIFA kokartlı hakemlerimizden İsmet Arzuman düdük çaldı. Bu karşılaşmada Arzuman'ın yardımcılıklarını Baki Tuncay Akkın ve Serkan Akarca yaptı. ■

Milli Takımımız FIFA klasmanında 22. sıraya yükseldi

FIFA, Ağustos ayı dünya sıralamasını açıkladı. FIFA tarafından her ay düzenli olarak açıklanan dünya klasmanında, Milli Takımımız iki basamak yükselerek 22. sıraya çıktı. FIFA'nın temmuz ayı değerlendirmesinde 28 puan birden kaybederek 876 puana gerileyen Türkiye, bu ay içinde topladığı 39 puanla puanını 915'e çıkardı 22. sıraya yerleşti. Brezilya'nın birinci, Arjantin'in ikinci, İtalya'nın üçüncü, Fransa'nın dördüncü, Almanya'nın ise beşinci sırada yer aldığı klasmanda, Milli Takımımızın Euro 2008 eleme grubundaki rakiplerinden Yunanistan 14, Bosna Hersek 25, Norveç 35, Macaristan 65, Moldova 106 ve Malta da 116. sırada bulunuyor. ■

U19 Takımımız Norveç'le berabere kaldı

Teknik Direktör Ahmet Ceyhan yönetimindeki U19 Milli Takımımız özel maçta Norveç 1-1 berabere kaldı. Maçın 15. dakikasında Serdar Aziz kırımları kartla oyun dışında kalırken, golümüz 17. dakikada Erhan Şentürk'ten geldi. Norveç ise maçın 85. dakikasında beraberliği sağladı. U19 Milli Takımımız, Norveç'le 22 Ağustos'ta oynadığı ilk maçı 2-1 kaybetmişti. ■

Futbol Köyü'nde futbol şöleni

Futbol Federasyonu Araştırma Planlama Eğitim ve Geliştirme Koordinatörlüğü (AR-PEG) tarafından düzenlenen "Van Futbol Köyü Projesi" 21 Ağustos'ta yapılan törenle sona erdi. UEFA'nın Grassroots Programı'nın önemli ayaklarından birisi sayılan projenin Van'ın Gevaş ilçesindeki Kızılay Gençlik Kampı'nda gerçekleştirilen kapanış törenine, AR-PEG Genel Koordinatörü Gündüz Tekin Onay, Van Vali Yardımcısı Ömer Özcan, AR-PEG Teknik Sorumlusu Metin Türel, Futbol Federasyonu Bölgeler Başantrenörü Yılmaz Gökdel, proje koordinatörü Zeynepgül Ene, 16 Yaş Altı Genç Milli Futbol Takımı Antrenörü Hami Mandıralı ve basın mensupları katıldı.

500 çocuk eğitim aldı

Futbol Köyü'nde 9'ar günlük 5 dönemde 11-14 yaşları arası

toplam 500 çocuğa eğitim verildi. Proje çerçevesinde bölgede iki futbol sahası yapılırken, her dönemde 100 çocuk köyde bulundu. 10 antrenörün görev aldığı projede her dönemde 10 çocuğa 1 antrenör düştü. Proje kapsamında çocuklara, futbol

bilgisi ve becerilerini geliştirmek, oyun sevgisini ve Fair Play ruhunu aşılama, oyun kurallarını öğretmek, sosyal gelişimlerini

desteklemek, duygularını kontrol etmelerini sağlamak gibi programlar uygulandı. Çocuklara ayrıca, satranç, ilk yardım, sağlık, beslenme gibi sosyal konularda da eğitim verildi.

Onay: Proje amacına ulaştı

AR-PEG Genel Koordinatörü Gündüz Tekin Onay, projenin amacına ulaştığını ifade ederek,

gösterilen ilginin beklentilerinin üstünde olduğunu söyledi. Projenin sorunsuz bir şekilde sona ermesinin kendilerini çok sevindirdiğini ifade eden Onay, "Proje amacına ulaştı. Bu kadar ilgi beklemiyorduk, ilgi beklentilerimizin üstünde oldu. İsrailli bir gencin FIFA'nın internet sitesindeki projesi bize ilham kaynağı olmuştu. Sonra gerekli mercilerle görüşmelerimiz sonucunda projenin doğuda yapılmasına karar verdik. Van bunun için uygun bir yerd. Ayrıca Vanlılar bize her konuda çok destek oldu" dedi.

"Projeye talep çok"

Projeye birçok il ve ilçeden talep olduğunu dile getiren Onay, sözlerini şöyle sürdürdü: "Yaklaşık 20 il ve ilçe projeye talip. Ama bundan sonraki aşamayı nerede yapacağımıza henüz karar vermedik. Proje çocukların sadece futbol yeteneklerini ortaya çıkartmak amacını taşıyor. Ayrıca çocuklarımızın sosyalleşmeleri açısından da çok önemli. Bu projede doğu ve batıdan gelen çocuklar kaynaştılar. Birbirlerine kültürlerini aktardılar. Böylece kültürlerin kaynaşması sağlandı. Öte yandan, proje sadece kötü olaylarla anılan doğunun farklı bir şekilde algılanması için de çok önemliydi. Çünkü doğu sadece terörle değil, futbolla da

anılabileceğini gösterdi." Gündüz Tekin Onay, projenin Grassroots çerçevesinde gerçekleştirildiğini ifade ederek, "Türkiye Grassroots projesi çerçevesinde önemli başarılar elde etti. Eylül ayında yapılacak UEFA toplantısında Grassroots projesi, UEFA'nın tesis altyapısı, sportif altyapı, mali kriterler, hukuki kriterler ve idari kriterlerden sonra 6. kriteri olarak kabul edilecek" diye konuştu. Projeyi sürekli takip ettiklerini ve her türlü eksikliklerin giderilmesi için ellerinden geleni yaptıklarını da vurgulayan Onay, Futbol Köyü'nde bulunan çocukların burada yaşadıklarını ve hayal ettiklerini günlüklerine yazdıklarını belirterek, onların günlüklerini kitap haline getireceklerini ve örnek olması amacıyla yurtdışına sunacaklarını sözlerine ekledi. Tören, okuldaki çocukların proje sorumluları ve basın mensupları ile yaptıkları sohbetin ardından oynadıkları çift kale maçla sona erdi. Bu arada çocuklar çok sevdiği Grassroots'un maskotuna 'Topaç' adını taktı. ■

Profesyonel liglerimize yeni isimler...

Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu, Türkiye Profesyonel Futbol Liglerinde isim değişikliğine gitti. Yeni düzenlemede bu sezondan itibaren Lig A'nın ismi TFF 1. Lig, Lig B'nin ismi TFF 2. Lig, 3. Lig'in ismi ise TFF 3. Lig oldu. TFF Yönetim Kurulu, Futbol Disiplin Talimatı'nın ilgili maddelerinde cezanın infazına ilişkin hükümlerde de bazı değişiklikler yaptı. Buna göre, hak

mahrumiyeti ya da müsabakadan men cezası alan kulüp yöneticisi, teknik adam veya kulübün diğer görevlilerinin protokol tribününün yanı sıra, stadyumlarda akredite kartla girilen tüm alanlarda bulunması yasaklandı. Söz konusu yasağa uymayan kulüp yöneticisi, teknik adam veya diğer görevlilerinin ilk ihlali yaptıklarında, kulüplerine Turkcell Süper Lig'de 120 bin, TFF 1. Lig'de 50 bin, TFF 2.

Lig'de 25 bin, TFF 3. Lig'de 10 bin YTL ceza verilmesi karara bağlandı. İhlalin ikinci kez tekrarlanmasında bu cezaların bir misli artırılması, üçüncü kez tekrarlanması halinde ise Turkcell Süper Lig'de 120 bin, TFF 1. Lig'de 50 bin, TFF 2. Lig'de 25 bin, TFF 3. Lig'de 10'ar bin YTL arttırılarak uygulamaya konulması kararlaştırıldı. Yönetim Kurulu, naklen yayınların kesintiye uğraması ya da

engellenmesine dönük eylemlere de ağır yaptırımlar getirdi. Bu çerçevede Turkcell Süper Lig'de naklen yayının kesintiye uğratılması ya da engellemeye kalkılması halinde, ev sahibi kulübe ilk seferinde 500 bin YTL, tekrarında 500 bin YTL artı 2 maç saha kapama cezası verilmesi, üçüncü seferde ise 500 bin YTL para cezasının yanı sıra 3 puan tenziline gidilmesi uygun görüldü. ■

Sıcaklığın futbolcu performansına etkisi

Sıcak insan organizması üzerinde önemli bir stres faktörüdür, özellikle hareket halindeki sporcular sıcak havadan ve ortam neminden daha fazla etkilenmektedir. Bu durumu havanın ölçülen ısı ile birlikte, ortamdaki bağıl nem oranı da etkiler. Öte yandan sporcunun sıcak ortama alışkın olması (aklimatizasyon) ve fiziksel uygunluk düzeyi de belirleyici unsurlar arasında görülmektedir. Bu önemli konu ile ilgili, özellikle futbol maçı sırasında yapılmış oldukça sınırlı çalışma bulunması, söz konusu araştırmanın planlanmasına yol açmıştır. Bir futbol maçı sırasında, ortam sıcaklığının futbolcular üzerinde yarattığı termal stresi değerlendirip, sportif performans üzerindeki etkilerini araştırmak amacı ile planlanmış olan bu çalışma TFF desteği ile Ankara Üniversitesi ve Çukurova Üniversitesi ekiplerince yürütülmüş, FIFA ve UEFA da gözlemci göndererek katılmıştır.

Çalışmaya Ankara ve Çukurova Üniversiteleri Futbol Takımlarında yer alan 22 üniversite öğrencisi denek olarak katılmıştır. Denekler, çalışmaya katılmadan önce çalışmanın içeriği ve yapılacaklar konusunda bilgilendirilmiş ve yazılı onaylarını vermiştir. Ayrıca Çukurova Üniversitesi Etik Kurulu'nun onayı alınmıştır. Nisan 2007'de yapılan ilk ölçümlerde sporcuların ayrıntılı olarak fiziksel, fizyolojik ve antropometrik özellikleri değerlendirilmiştir. Bu ölçümlere göre Çukurova Üniversitesi, 22.9 ± 0.5 yaş, boy uzunluğu 175.3 ± 1.5 cm, vücut ağırlığı 69.9 ± 2.6 kg, Ankara Üniversitesi, 20.9 ± 0.4 yaş, boy uzunluğu 177.0 ± 1.2 cm, vücut ağırlığı 70.8 ± 1.8 kg ortalamasını göstermişlerdir. Tüm denekler, genel fizik muayene, kardiyopulmoner egzersiz testi, laktik asit eşiği belirleme testi, maç öncesi termosensörlerin verilmesi, maç öncesi kan alınması (CBC, Biyokimya), maç öncesi vücut ağırlığının ölçülmesi, maçın oynanması (sıcaklık, nabız, konum kaydı), maç sonrası vücut ağırlığının ölçülmesi, maç sonrası kan alınması (CBC, Biyokimya) işlemlerine tâbi tutulmuşlardır. Sıcaklık ve kan değerleri ile ilgili ölçümler Adana ilinde Devlet Meteoroloji Kurumu tarafından sıcaklık ve nem ölçümlerinin yapıldığı, kurallara uygun futbol sahalarında, uluslararası kurallara uygun futbol sahalarında, uluslararası kurallara uygun futbol sahalarında, Nisan, Haziran ve Temmuz aylarında yapılan 6 farklı futbol maçı sırasında alınmıştır.

Dayanıklılık kapasitesinin ölçümü için, Kardiyopulmoner egzersiz testi olarak, koşu bandında, sabit % 5 eğim, 5 km/s başlangıç hızı ile başlayan, her dakika 1 km/s hız artışı uygulanan ve sporcunun tükenmesi ile sonlanan bir protokol izlenmiş, ölçülen değerler ml/kg/dk olarak ifade edilmiştir. Bu testlerde elde edilen veriler aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Deneklerin Kardiyopulmoner test sonuçları

	Çukurova Üniversitesi	Ankara Üniversitesi
Test süresi	660.0 ± 12.7 sn	695.1 ± 13.9 sn
HR/HRmax	$\% 97.4 \pm 1.5$	$\% 96.9 \pm 0.8$
VE/MVV	$\% 76.0 \pm 3.0$	$\% 77.1 \pm 2.2$
Q	28.7 ± 0.7 L/dk	29.3 ± 0.9 L/dk
VO2/kg	61.8 ± 1.1 ml/kg/dk	62.3 ± 1.5 ml/kg/dk

(FIFA, UEFA ve TFF Ortak Araştırma Projesinin Sonuçları)

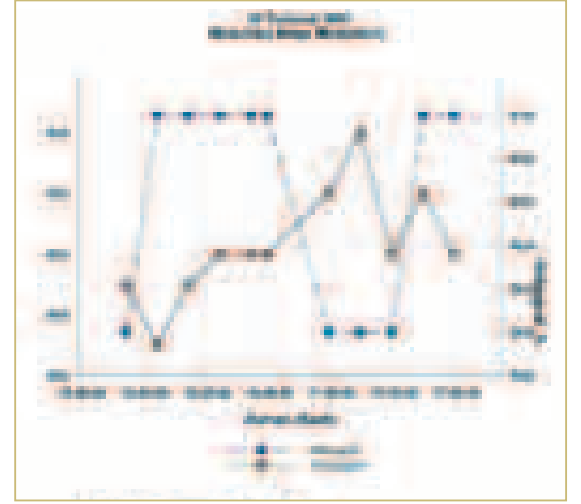
Bir futbol maçı sırasında, ortam sıcaklığının futbolcular üzerinde yarattığı termal stresi değerlendirip, sportif performans üzerindeki etkilerini araştırmak amacı ile planlanmış olan bu çalışma, TFF desteği ile Ankara Üniversitesi ve Çukurova Üniversitesi ekiplerince yürütülmüş, FIFA ve UEFA da gözlemci göndererek katılmıştır. Ortam sıcaklığı ve neminin artması ile sıcaklığa uyum sağlama, futbolcuların bireysel özelliklere göre değişmekle birlikte, sıcağa uyum sağlamamış futbolcularda performansta azalma, vücut ısısında daha fazla artış ve daha fazla su kaybı oluşmaktadır.

Anaerobik eşiğin ve kapasitenin ölçümünde kullanılan teste, koşu bandında sabit % 5 eğim, 7 km/s başlangıç hızı ile başlanmış, dinlenme aralarında kulak memesinden kan alınarak 1 km/s hız artışı ile anaerobik eşik saptanmıştır. Aşağıdaki tabloda Laktik asit eşik testine ilişkin bulgular özetlenmektedir:

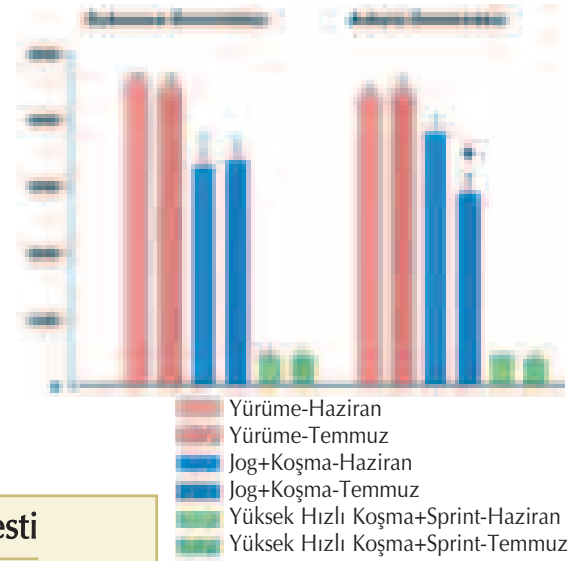
Deneklerin laktik asit eşik testi

	Çukurova Üniversitesi	Ankara Üniversitesi
Maksimum Hız	14.6 ± 0.2 km/s	15.2 ± 0.2 km/s
4 mmol/L hızı	12.1 ± 0.2 km/s	12.6 ± 0.3 km/s

Yapılan bu değerlendirmeler, araştırmaya katılan futbolcuların oldukça yüksek fiziksel uygunluk düzeyine sahip olduklarını ve üst maksimal düzeye yakın zorlanma kapasitesini sergileyebildiklerini göstermektedir. Adana Meteoroloji Bölge Müdürlüğü tarafından maçtan 30 dakika önce, sıcaklık ölçümleri, bağıl nem ölçümleri ile ilgili kayıt tutulmaya başlanmış, bu kayıtlar maç süresince devam etmiştir. Bu bulgularla ilgili sonuçlar aşağıdaki grafikte gösterilmiştir:

Bilindiği gibi maç sırasında futbolcuların performanslarını ölçmenin önemli yöntemlerinden biri, GPS sistemi ile her oyuncunun kat ettiği mesafenin ve bu mesafeyi katediş hızının ölçülmesidir. Bu çalışmada da bu yöntem kullanılmış ve her iki üniversite takımının bulguları hem maç boyunca hem de devrelere göre kat ettikleri mesafe olarak ifade edilmiştir. Ayrıca futbolcuların hareket ettikleri mesafeleri hangi hızla kat ettikleri de km/s birimi ile ölçülmüş ve tanımlanmıştır. Bu konuda olası hataları en aza indirebilmek amacı ile maçlar 3 kamerayla kayda alınmıştır. Aşağıdaki grafikte Çukurova ve Ankara Üniversitesi oyuncularının maç sırasında kat ettikleri mesafeler ve bu mesafeleri kat ediş hızları gösterilmektedir:

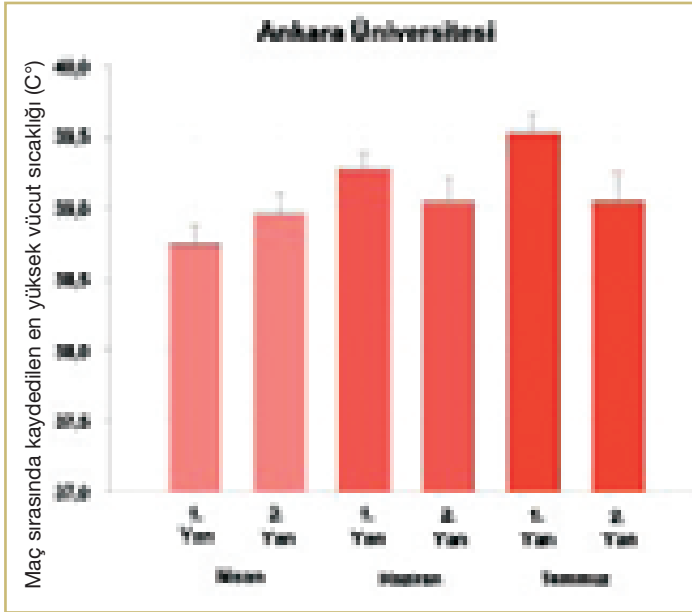
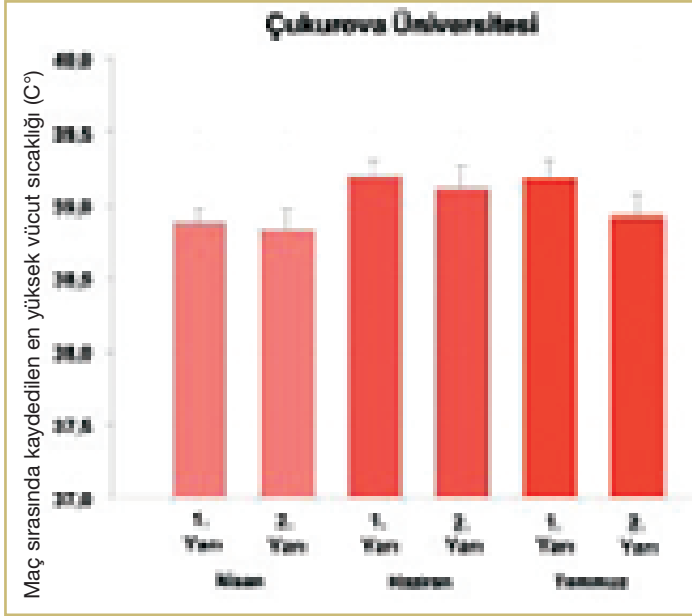

Yapılan maç analizi sonucunda elde edilen önemli bulgular şöyle özetlenebilir: İkinci yarıda kat edilen mesafe ilk yarıdan daha düşüktür.

Hissedilen sıcaklığın artmasıyla

maçta alınan mesafeler azalma eğilimi göstermektedir. Maç içerisinde en fazla koşu aktivitesi etkilenmektedir. Futbolcuların daha az koşuyor olmaları, maç skorunu etkileyebilir. Bu çalışmada yapılan bir diğer önemli ölçüm, vücut sıcaklığı ölçümleridir. Bu amaçla bağırsakta bulunduğu sırada yaydığı radyo dalgalarıyla vücut ısısını oldukça doğru bir şekilde ölçtüğü bilinen intestinal pill yöntemi kullanılmıştır. Maçın başlamasından yaklaşık 4 saat kadar önce futbolculara termosensör içeren haplar verilerek, sinyalleri kontrol edilmiş ve dinlenme vücut ısıları kaydedilmiştir. Maç sırasında bir görevli saha içinde

oyuncunun yanına giderek vücut ısı ölçümü yapmıştır. Aşağıdaki iki şekilde Çukurova ve Ankara Üniversitesi oyuncularının her üç maçta yapılan vücut ısı ölçümleri görülmektedir.

Yapılan sıcaklık ölçümleri ile ilgili önemli bulgular şöyle özetlenebilir: Ortam sıcaklığının artması ile vücut sıcaklığı da artma eğilimi göstermektedir. Maç sırasında benzer etkinliklerde bulunan sporcuların sıcaklık artışları ve verecekleri yanıt farklı olabilmektedir. Ortamın sıcaklığına bağlı olarak, devre arası sporcunun soğuması için yeterli olmayabilmektedir. Sporcunun sıcak ortama uyumu performansını olumlu yönde etkilemektedir ve her sporcunun bireysel olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Maç öncesi hassas terazide tartılan futbolcuların, kendilerine ait suyu içmeleri sağlanmış, maç boyunca çıkardıkları idrar toplanarak maç sonunda tekrar hassas terazide tartılmış ve bu şekilde kaybettikleri su miktarı hesaplanmıştır. Yandaki şekiller Çukurova Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi futbolcularının oynadıkları maçlar sırasında kaybettikleri vücut ağırlığı miktarını kg. olarak ifade etmektedir.

Su kaybı ile ilgili ulaşılan sonuçlar şöyle özetlenebilir: Sporcunun soğuyabilmesi için terinin buharlaşması gerekmektedir. Hissedilen sıcaklığın artması ile futbol maçında kaybedilen su miktarının belirli bir noktaya kadar artış gösterdiği gözlenmektedir. Sıcaklığa uyum sağlandığında sporcu soğuyabilmek için daha fazla su kaybetmektedir. Ayrıca yapılan ayrıntılı kan ve biyokimyasal analizlerle geniş bulgular elde edilmiştir. Bunların bir kısmı özetlenecek olursa; sıvı kaybının önemli göstergesi olan değişkenlerde büyük artış bulunmaması, kaybedilen suyun hücre içi kaynaklı olabileceği şeklinde yorumlanmıştır. Öte yandan maç süresince anlamlı şekilde yükselen stres hormonları bu aktivitenin stres yarattığını kanıtlamaktadır. Sonuç olarak; ortam sıcaklığı ve neminin artması ile sıcaklığa uyum sağlama futbolcuların bireysel özelliklerine göre değişmekle birlikte, sıcaklığa uyum sağlamamış futbolcularda performansta azalma, vücut ısısında daha fazla artış ve daha fazla su kaybı oluşmaktadır. Bu olumsuzluğun alınacak önlemlerle ve futbolcuların bilgilendirilmesi ile en az düzeye indirilmesi gerekmektedir.

Türkiye Futbol Federasyonu Proje Başkanı ve yürütücüsü

Prof. Dr. Mehmet Binnet

Türkiye Futbol Federasyonu
Sağlık Kurulu Başkanı

Phd. Dr. Muhlis Polat

Türkiye Futbol Federasyonu
Sağlık Kurulu Raportörü

Çukurova Üniversitesi

Prof. Dr. Sanlı Sadi Kurdak

Çukurova Üniversitesi Tıp
Fakültesi Fizyoloji AD -
Spor Fizyolojisi Bilim Dalı

**Öğr. Gör. Dr. Kerem
Tuncay Özgünen**

Çukurova Üniversitesi Tıp
Fakültesi Fizyoloji AD -
Spor Fizyolojisi Bilim Dalı

**Araş. Gör. Dr.
Çiğdem Zeren**

Çukurova Üniversitesi Tıp
Fakültesi Fizyoloji AD -
Spor Fizyolojisi Bilim Dalı

Araş. Gör. Dr. Nalan Dal

Çukurova Üniversitesi Tıp
Fakültesi Fizyoloji AD -
Spor Fizyolojisi Bilim Dalı

Araş. Gör. Dr. Nalan Dal

Çukurova Üniversitesi Tıp
Fakültesi Fizyoloji AD -
Spor Fizyolojisi Bilim Dalı

Araş. Gör. Dr. Nalan Dal

Çukurova Üniversitesi Tıp
Fakültesi Fizyoloji AD -
Spor Fizyolojisi Bilim Dalı

Araş. Gör. Dr. Nalan Dal

Çukurova Üniversitesi Tıp
Fakültesi Fizyoloji AD -
Spor Fizyolojisi Bilim Dalı

Araş. Gör. Dr. Nalan Dal

Çukurova Üniversitesi Tıp
Fakültesi Fizyoloji AD -
Spor Fizyolojisi Bilim Dalı

Araş. Gör. Dr. Nalan Dal

Çukurova Üniversitesi Tıp
Fakültesi Fizyoloji AD -
Spor Fizyolojisi Bilim Dalı

Araş. Gör. Dr. Nalan Dal

Çukurova Üniversitesi Tıp
Fakültesi Fizyoloji AD -
Spor Fizyolojisi Bilim Dalı

Araş. Gör. Dr. Nalan Dal

Fakültesi Fizyoloji AD -

Spor Fizyolojisi Bilim Dalı.

Araş. Gör. Zübeyde Yazıcı

Çukurova Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor
Yüksek Okulu

Araş. Gör. Selcen Korkmaz

Çukurova Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor
Yüksek Okulu

Öğr. Gör. Nuri Yıldız

Çukurova Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor
Yüksek Okulu

Öğr. Gör. Ercan Yeldan

Çukurova Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor
Yüksek Okulu

Prof. Dr. Gülfem Ersöz

Ankara Üniversitesi
Eğitimi Ve Spor Yüksek
Okulu

Doç. Dr. Mithat Koz

Ankara Üniversitesi
Eğitimi Ve Spor Yüksek
Okulu

Doç. Dr. Mithat Koz

Ankara Üniversitesi
Eğitimi Ve Spor Yüksek
Okulu

Doç. Dr. Mithat Koz

Ankara Üniversitesi
Eğitimi Ve Spor Yüksek
Okulu

Doç. Dr. Mithat Koz

Ankara Üniversitesi
Eğitimi Ve Spor Yüksek
Okulu

Doç. Dr. Mithat Koz

Ankara Üniversitesi
Eğitimi Ve Spor Yüksek
Okulu

Doç. Dr. Mithat Koz

Ankara Üniversitesi
Eğitimi Ve Spor Yüksek
Okulu

Doç. Dr. Mithat Koz

Ankara Üniversitesi
Eğitimi Ve Spor Yüksek
Okulu

Doç. Dr. Mithat Koz

Okulu

Yrd. Doç. Dr. Sürhat

Müniroğlu

Ankara Üniversitesi
Beden Eğitimi Ve Spor
Yüksek

Okulu FIFA

Prof. Dr. Jiri Dvorak

FIFA Chief Medical
Officer Chairman F - Marc

Prof. Dr. Ron Maughan

School of Sport and
Exercise Sciences
Loughborough University

Phd. Dr. Astrid Junge

FIFA Medical
Assessment and Research
Centre (F-MARC)

Phd. Dr. Susan Shirreffs

School of Sport and
Exercise Sciences
Loughborough

University

UEFA

Dr. Morgan Kreuzfeld

UEFA Sağlık Kurulu Üyesi

Dr. Morgan Kreuzfeld

UEFA Sağlık Kurulu Üyesi

Dr. Morgan Kreuzfeld

UEFA Sağlık Kurulu Üyesi

Dr. Morgan Kreuzfeld

UEFA Sağlık Kurulu Üyesi

Dr. Morgan Kreuzfeld

UEFA Sağlık Kurulu Üyesi

Dr. Morgan Kreuzfeld

UEFA Sağlık Kurulu Üyesi

Avrupa'da dört koldan

Fenerbahçe ve Beşiktaş Şampiyonlar Ligi'ne katılma hakkını elde etti, Galatasaray ve Kayseri Erciyesspor da ön elemeyi geçerek UEFA Kupası'nın ilk turuna adımlarını attı. Takımlarımızın eleme turlarında oynadıkları toplam 8 maçta elde ettikleri 6 galibiyet ve 2 beraberlik ülke puanımızı yukarılara taşıdı. Sezona 14. sırada başlayan Türkiye, bugün itibarıyla 12. sırada. Sezon sonuna kadar 10. sıraya yükselmemiz halinde 2009-2010 sezonunda Şampiyonlar Ligi'ne bir direkt bilet almamız mümkün olacak.

Ülke puanımızın giderek tırpanlandığı, takım sayımızın kısıtlanma sınırına geldiği bir aşamada endişeli bekleyişimiz yürekleri kıpır kıpır yapan bir umuda dönüştü. Intertoto'dan UEFA Kupası'na sıçrama yapmayı başaramayan ve Avrupa kupalarının dışında kalan Trabzonspor'un dışında, Şampiyonlar Ligi ve UEFA Kupası

mecralarında mücadele eden dört takımımız da hedefi 12'den vurmayı başardı. Türk futbolu, Şampiyonlar Ligi'nde 2003-2004 sezonundan bu yana ilk kez iki takımla temsil edilecek. Beşiktaş, en son o sezon yer almıştı devler arenasında. Fenerbahçe ise bir sezonluk istirahatın ardından yeniden gruplarda. Üstelik umulandan da kolay gerçekleşti takımlarımızın bu noktaya ulaşması. Bolca galibiyetle ve tabii ülke puanımıza katkı yapan bolca puanla. Yarıya Fenerbahçe'ye oranla bir adım geriden başlayan Beşiktaş, Moldova takımı Sheriff engelini 1-0 ve 3-0'lık galibiyet skorlarıyla aştıktan sonra İsviçre'nin Zürih takımını da 1-1 ve 2-0'la safdışı bıraktı. Yani Türkiye'nin hanesine 4 maçta 3 galibiyet, 1 beraberlik yazıldı. Fenerbahçe ise tek eleme turuyla girdi Şampiyonlar Ligi'ne. O da Belçika'nın güçlü temsilcisi Anderlecht'i 1-0 ve 2-0'lık galibiyetlerle eleyerek. 30 Ağustos günü çekilen kurada Beşiktaş A Grubu'nda Şampiyonlar Ligi'nin "şampiyon" takımlarıyla eşleşti. İngiltere'den

Liverpool 2005'te, Portekiz'den Porto 2004'te ve Fransa'dan Marsilya da 1993'te Şampiyonlar Ligi şampiyonluğunu elde etmişlerdi. Organizasyonun Şampiyon Kulüpler Kupası adıyla oynandığı dönemlerde de Liverpool'un 4, Porto'nun da 1 şampiyonluğu daha bulunuyor. Fenerbahçe'nin G Grubu'ndaki rakipleri ise İtalya'dan Inter, Hollanda'dan PSV ve Rusya'dan CSKA Moskova. Şampiyon Kulüpler Kupası döneminde Inter'in 2, PSV'nin ise 1 şampiyonluğu var. Takımlarımızın Şampiyonlar Ligi'ndeki mücadelesi Beşiktaş'ın 18 Eylül'de deplasmanda Marsilya, Fenerbahçe'nin de 19 Eylül'de Kadıköy'de Inter'le oynayacağı maçlarla başlayacak. Şampiyonlar Ligi'ne girişteki başarı tablomuza, UEFA Kupası'ndaki temsilcilerimiz de katkı sağladı. Galatasaray, ön eleme turunda Hırvat rakibi Slaven'i her iki maçta da 2-1'lik skorlarla mağlup ederken, TFF 1.Lig'den kupaya katılan Kayseri Erciyesspor da İsrail'in Maccabi Tel-Aviv takımını deplasmandaki 1-1'in rövanşında

3-1'le geçerek birinci tura adımını attı. Yani kupaların UEFA mecrasından da 4 maçta 3 galibiyet, 1 beraberlik çıkartıldı. Galatasaray'ın yeni rakibi İsviçre'nin Sion, Kayseri Erciyesspor'un yeni rakibi ise İspanya'nın Atletico Madrid takımları. Takımlarımızın 8 maçta elde ettiği 6 galibiyet ve 2 beraberlikle Türkiye, Avrupa sıralamasında bu yılın liderliğine oturdu. Sezona Avrupa sıralamasında 14. olarak giren Türkiye, ön eleme turlarının ardından 12. basamağa tırmandı. Sezon sonuna kadar 10. sıraya yükselmemiz halinde 2009-2010 sezonunda Şampiyonlar Ligi'ne bir direkt bilet almamız mümkün olacak. ■

